

REVISTA PROFESORI DE 10

Numarul 19
București 2026

ISSN 3044-8654 ISSN-L 3044-8654

ProfesoriDe10.ro

PROIECT
EDUCAȚIONAL
INTERNĂȚIONAL

CULORILE VIITORULUI:

Educație Creativă
pentru Copiii de Azi

Ediția a XXIV-a

MAI-IUNIE 2026

Cuprins

Albu Bianca	7
Albu Elena	9
Anechitei Elena Loredana	12
Babiuc (Ghetu) Iulia Mihaela	15
Balan Lidia	18
Balan Vica	22
Baleanu Carmen Mirela	25
Balint Monika	29
Baraboi Gianina	32
Barbulescu Mihaela-Roxana	36
Barnutiu Mariana-Lucia	39
Beciu Diana	42
Blanita Lacramioara	45
Bleoanca Ioana	50
Boboc Alessia	54
Boboc Anton Ramona	57
Boboc Delia – Maria	59
Bogdan Maria Luminita	61
Bologan Elena	64
Braica Anghelina	67
Campean Diana Camelia	69
Capatina Andreea Georgeta	72
Cebuc Petronela	74
Chirimbu Sebastian	77
Chirvasuta Loredana Janina	80
Ciocan Carmen	81
Ciubotaru-Botezatu Ana	83
Cosma Violeta-Ana	85

Dadulescu Sorina Manuela	87
Domokos Matilda	89
Drambu Steluta	92
Drondoe Elena-Daniela	95
Duma Claudia – Simona	97
Fanica Daniel	100
Feraru Daniela	104
Filipoiu Mihaela.....	107
Florea Claudia	110
Florescu Elena Roxana.....	112
Gosman Roxana	118
Grigore Gabriela-Luminita	121
Hrisca Silvia-Steluta.....	123
Ionescu Daniela	126
Ionita Cornelia Adina.....	130
Juncu Cerasella Natalia	132
Junoiu Valerica Ionela	134
Kokeny Iolanda Carmen	136
Kovacs Rozsa	139
Lepadatu Daniela	142
Lupu Oana	146
Matei Cristina	149
Merlusca Claudia.....	151
Mesaros Ioana.....	157
Mierloiu Iuliana	160
Mihai Delia, Neagu Gina Monica	162
Mircea Violeta-Camelia.....	168
Moisa Geanina Roxana.....	171
Muntean Piroska	176

Muth Dorina- Ancuta	178
Nedelcu Mihaela	181
Olaru Alina-Gina	182
Onofrei Madalina	184
Pavel Stela	186
Petcu Aurica-Paula	189
Petrescu Adriana	192
Petrescu Adriana	195
Porca Adriana	198
Pricop Dana	201
Pruna Nicoleta Daniela.....	203
Radulicea Mihaela.....	207
Rosu Iuliu Eugen	210
Rotaru Mihaela Maria	212
Rusu Camelia.....	215
Samson Mihai.....	218
Sandu Ana Maria.....	221
Sandu Diana Elena	224
Sandu Iulia.....	228
Sirbu Alina	230
Sorop Silvana.....	233
Stanciu Otilia	236
Stioiu Claudia Ionela	239
Stoicescu Cristina236	6
Tene Madalina.....	244
Tiran Alexandra	246
Toader Diana	249
Uzunu Daniela – Monica	254
Vamvu Nicoleta	263

Vilceanu Ecaterina.....	266
Virtan Magdalena.....	269
Vlad Camelia Livia	272
Vrinceanu Nicoleta.....	274
Zagrai Viorica.....	277

„Wings of rhythm – O lume, un ritm, o speranță”

Prof.înv.primar Albu Bianca Elena
Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca

Muzica și dansul care unesc lumea

Wings of Rhythm este un eveniment artistic dedicat copiilor, un spectacol vibrant în care muzica, dansul și bucuria devin limbajul universal al păcii.

„Wings of rhythm” este un eveniment cultural adresat elevilor cu vârste între 8–18 ani din învățământul preuniversitar clujean, care vor participa la un spectacol colectiv în centrul orașului. Prin îmbinarea interpretării muzicale cu momente coregrafice, participanții vor lua parte la momente artistice colective, construite pe baza unor coregrafii învățate în prealabil și a unei expresii scenice unitare.

Proiectul își propune să dezvolte abilitățile muzicale, coregrafice, colaborative și expresive ale elevilor, într-un context artistic cu vizibilitate publică și impact comunitar, oferindu-le totodată oportunitatea de a transmite, prin intermediul artei, un mesaj de unitate, colaborare și pace, relevant pentru realitatea contemporană.

Pe aceeași scenă, 996 de copii talentați, alături de 40 de profesori implicați și inimoși din 15 școli clujene își unesc vocile și pașii de dans pentru a transmite un mesaj puternic: **pace**, prietenie, iubire și speranță pentru întreg mapamondul. Prin cântec și mișcare, fiecare moment al spectacolului devine o invitație la unitate și armonie între oameni, indiferent de cultură, limbă sau origine.

Wings of Rhythm dorește să simbolizeze libertatea, energia și puterea noii generații de a construi o lume mai bună — o lume în care ritmul inimilor bate la unison. Evenimentul își propune să ofere publicului o experiență plină de emoție, culoare și inspirație, unde copiii devin adevărați ambasadori ai păcii prin artă.

Am ales acest motto:

„Când copiii cântă și dansează împreună, lumea devine mai aproape de pace.”

În acest an, proiectul educațional și muzical „Wings of rhythm” a fost organizat de Primăria municipiului Cluj-Napoca și s-a desfășurat cu sprijinul Inspectoratul Școlar Județean Cluj și al Asociației Cluster de educație C-EDU, propunând comunității de învățare din oraș o nouă direcție artistică. Conceptul ediției actuale este realizat de prof. Albu Bianca de la Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, alături de echipa de proiect formată din prof. Dîncan Virginia-Rahela și prof. Vașvari Daniela, precum și de coregrafa Albu Sara, o echipă care îmbină experiența pedagogică, viziunea artistică și creativitatea coregrafică, contribuind la construirea unui demers educațional coerent, expresiv și inspirațional pentru copii și tineri.

Evenimentul, desfășurat în colaborare cu **Young Famous Orchestra**, dirijată de Vlad Agachi, a avut loc în data de **22 mai 2026**, ora **16:00**, în **Piața Unirii** din Cluj-Napoca și s-a adresat elevilor din învățământul preuniversitar de stat și privat din municipiul Cluj-Napoca.

Activități muzicale și coregrafice:

Participanții au pregătit și vor interpreta trei momente artistice:

1. **Mix coregrafic – piese energice**

- Primul moment va consta într-un mixaj de două piese vibrante și dinamice, pe baza căruia a fost realizată o coregrafie special concepută pentru eveniment.

2-3. „We Are the World” , ”Heal the world”

– momente vocale și coregrafice

- Elevii au interpretat live piesele ”We Are the World” și ”Heal the world” într-un moment colectiv cu puternic mesaj de unitate și pace împreună cu orchestra dirijată de maestrul Vlad Agachi.

- În cadrul reprezentației vor fi utilizate materiale speciale (aripi tip evantai – dance fans) și stegulețe create de fiecare elev participant.

Elevii au fost extrem de încântați să exerseze momentele din proiect și mai ales să vină pe scena special amenajată pentru ei în centrul orașului și să arate întregii comunități ceea ce ei au pregătit , momentele dând o notă aparte prin mesajul puternic transmis.

METODE ACTIV-PARTICIPATIVE ADAPTATE VÂRSTEI TIMPURII: BRAINSTORMINGUL DE IDEI ȘI TEHNICA CIORCHINELUI ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR DE EDUCARE A LIMBAJULUI

Prof. educație timpurie: Albu Elena
Școala Gimnazială „Alexandru Colfescu”,
Structură Grădinița cu Program Prelungit Nr.7, Alexandria

Într-o lume caracterizată de o dinamică accelerată și de schimbări imprevizibile, misiunea învățământului preșcolar depășește granițele simplei transmiteri de cunoștințe. Astăzi, succesul generației timpurii depinde de capacitatea de adaptare, de flexibilitatea mentală și de modul în care copiii reușesc să găsească soluții inedite la problemele cotidiene. Pilonul central al acestei adaptabilități este gândirea divergentă – acea formă a gândirii multidirecționale, asociată direct cu creativitatea, care explorează o multitudine de alternative pentru rezolvarea unei singure sarcini.

La vârsta preșcolară, barierele cognitive și stereotipiile sunt minime; curiozitatea nativă și imaginația debordantă reprezintă un teren fertil pentru cultivarea spiritului inovator. Din punct de vedere psihopedagogic, stimularea gândirii divergente nu se produce de la sine, ci necesită un mediu educațional securizant afectiv și un design didactic centrat pe copil. Metodele activ-participative devin, astfel, instrumente fundamentale. Ele transformă preșcolarul din receptor pasiv în actor principal al propriei formări, valorificând mecanismul învățării experiențiale și interactive.

Prin utilizarea unor metode specifice de dezvoltare a gândirii critice și creative, adaptate particularităților de vârstă, educatoarea nu oferă răspunsuri de-a gata, ci adresează întrebări-cheie care declanșează procesul de căutare, analiză și restructurare a realității. Copilul învață să coreleze elemente aparent independente, să privească o situație din perspective multiple și să își exprime liber ideile, dezvoltându-și simultan limbajul, încrederea în sine și independența în acțiune.

Aplicații contextualizate la grupa mare

Pentru a ilustra modul în care metodele activ-participative pot fi integrate coerent în activitățile zilnice din grădiniță, prezint în continuare exemple de bune practici derulate la Grupa Mare, în cadrul Temei Anuale de Studiu „Cum exprimăm ceea ce simțim?”, având ca subiect central povestea „Degețica” de Hans Christian Andersen.

Metoda Brainstorming (Furtuna de creiere):

Activitate de educare a limbajului (DȘ / DLC).

Desfășurare: Copiii sunt așezați în semicerc. Educatoarea lansează o provocare ipotetică: „Ce s-ar fi întâmplat dacă Degețica nu ar fi întâlnit rândunica?”. În această etapă, se aplică regula de aur a brainstormingului: suspendarea oricărei critici. Fiecare răspuns, oricât de fantezist, este acceptat și laudat. Preșcolarii emit idei diverse: „Se făcea prietenă cu furnicile”, „Își construia o casuță dintr-o coajă de nucă și frunze de mentă”, „Căuta o umbrelă din ciuperci ca să nu o plouă”.

Această metodă eliberează copilul de teama de a greși și stimulează fluiditatea verbală și originalitatea, oferind fiecăruia șansa de a contribui la un scenariu colectiv unic.

Metoda Ciorchinele

Activitate integrată (DOS + DLC)

Desfășurare: Pe un panou mare, în centru, se plasează imaginea Degețicăi. Copiii sunt invitați să găsească legături între ea și celelalte elemente din poveste, trăgând linii („liane”) către imagini secundare: Broasca, Cărbușul, Șoarecele de câmp, Cârțița și Rândunica. Ulterior, din fiecare personaj se dezvoltă noi conexiuni legate de emoții și comportamente (ex: de la Cârțiță tragem o linie spre „întuneric”, „bogăție”, dar și „egoism”; de la Rândunică spre „libertate”, „bunătate”, „zbor”). Ciorchinele ajută la structurarea vizuală a informațiilor, stimulând preșcolarii să realizeze asocieri rapide, să clasifice și să descopere relații de cauză-efect pe care nu le sesizaseră inițial.

Metoda Cubului

Activitate matematică și practică (DȘ + DOS).

Se folosește un cub mare din carton, având pe cele 6 fețe simbolurile celor 6 algoritmi: *Describe, Compară, Asociază, Analizează, Aplică, Argumentează*.

Desfășurare: Un copil rostogolește cubul, iar grupa răspunde cerinței indicate de fața superioară, având ca obiect de studiu „Căsuța din pământ a Șoricelului”:

1. *Describe:* Cum arată căsuța șoricelului? (caldă, plină de provizii, întunecoasă).
2. *Compară:* Cu ce seamănă și prin ce se diferențiază de căsuța din nufăr a Degețicăi?
3. *Asociază:* La ce te gândești când vezi boabele de grâu din căsuță? (la pâine, la hârnicie, la iarnă).
4. *Analizează:* Din ce este făcută această căsuță și cum a fost construită?
5. *Aplică:* Cum poți folosi materiale din natură? (crenguțe, Frunze, pământ) pentru a construi o căsuță similar?
6. *Argumentează:* E bine sau rău că Degețica a locuit acolo? De ce?

Cubul obligă mintea copilului să exploreze același subiect prin șase filtre cognitive diferite, trecând rapid de la gândirea concretă la cea abstract-reflexivă.

Metoda Pălăriilor Gânditoare

Activitate de educare pentru societate (DOS)

Analiza deciziei Degețicăi de a pleca cu rândunica, părăsindu-l pe Șoricel. Copiii sunt împărțiți în grupuri, fiecare grup primind o pălărie de o anumită culoare:

- Pălăria albă (Obiectivă): Prezintă faptele. „Degețica a stat la șoricel, a ajutat la curățenie, apoi a venit rândunica și au zburat în țările calde.”
- Pălăria roșie (Emoțională): Exprimă trăirile. „Degețica este foarte tristă pentru că trebuia să stea sub pământ și se temea de cârțiță. S-a simțit fericită când a văzut soarele.
- Pălăria neagră (Critică): Evidențiază aspectele negative. „Nu e bine că a plecat fără să își ia la revedere de la șoricelul care ia dat de mâncare toată iarna.
- Pălăria galbenă (Optimista): Vede beneficiile. „Este minunat că a plecat, pentru că în țările calde a găsit flori frumoase și și-a găsit fericirea.
- Pălăria verde (Creativă): Propune soluții alternative. „Cum puteau să fie toți fericiți? Puteau să îl invite și pe șoricel în țările calde sau să îi trimită o scrisoare din flori.
- Pălăria albastră (Educativă): Are rolul conducător, vede tot, supraveghează și dirijează desfășurarea activității/jocului, analizează și clarifică.

Această metodă de joc de rol extrem de structurată îi învață pe copii toleranța, ascultarea activă și faptul că o singură realitate poate fi privită din unghiuri complet opuse și la fel de valabile.

Concluzii

Implementarea strategiilor didactice inovatoare la nivel preșcolar demonstrează că procesul de modelare a gândirii și atitudinilor nu trebuie să fie unul rigid, bazat pe memorare și reproducere. Metodele activ-participative precum brainstormingul, ciorchinele, cubul sau pălăriile gânditoare reușesc să transforme activitatea didactică într-un parteneriat viu.

Prin intermediul acestor instrumente, copiii își dezvoltă flexibilitatea cognitivă, învață să colaboreze, să accepte diversitatea de opinii și să caute soluții creative multiple. Pregătirea preșcolarilor pentru o lume în continuă schimbare înseamnă, în esență, dotarea lor cu o „busolă a gândirii libere”. Cadrul didactic care stăpânește aceste tehnici nu doar că predă o temă, ci construiește caractere și minți inovatoare, capabile să transforme incertitudinile de mâine în oportunități de succes de reflecție.

Bibliografie

1. Bocos, Mușata, *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru conceptual și metodologic*, Editura Paralela 45, 2017, Pitești, p. 112-115.
2. Breben, Silvia; Gongea, Elena; Ruiiu, Georgeta; Fulga, Mihaela, *Metode active utilizate în învățământul preșcolar. Ghid practic*, Editura Integral, 2002, București, p. 45-52.

3. Glăveanu, Vlad Petre, *Creativitatea în școală și dincolo de ea. Perspective moderne*, Editura Polirom, 2019, Iași, p. 89.
4. Ministerul Educației, *Curriculum pentru educația timpurie*, Editura Didactică și Pedagogică, 2019, București, p. 24-28.

EDUCAȚIA CREATIVĂ – PREMISĂ A FORMĂRII COMPETENȚELOR NECESARE VIITORULUI

Anechitei ElenaLoredana

Școala Gimnazială Vânători

Societatea contemporană se caracterizează prin schimbări rapide, dezvoltare tehnologică accelerată și apariția unor provocări noi în toate domeniile vieții. În acest context, școala nu mai are doar rolul de a transmite informații, ci și responsabilitatea de a forma persoane capabile să gândească critic, să rezolve probleme, să colaboreze și să se adapteze permanent. Educația creativă reprezintă una dintre direcțiile esențiale prin care sistemul educațional poate răspunde acestor cerințe, contribuind la dezvoltarea armonioasă a copiilor și pregătirea lor pentru viitor.

Creativitatea este definită ca abilitatea de a produce idei, soluții sau produse noi, originale și valoroase. În viziunea lui Torrance, creativitatea presupune sensibilitate față de probleme, formularea de ipoteze, testarea acestora și comunicarea rezultatelor. Educația creativă urmărește dezvoltarea acestei capacități prin utilizarea unor metode și strategii didactice care stimulează imaginația, gândirea divergentă și inițiativa elevilor. Potrivit lui Cerghit, procesul educațional modern trebuie să promoveze participarea activă a elevului și construirea cunoașterii prin experiență proprie. În acest sens, metodele interactive, învățarea prin descoperire, proiectele, jocul didactic și activitățile interdisciplinare constituie instrumente eficiente pentru stimularea creativității. Educația creativă contribuie la formarea competențelor-cheie necesare secolului XXI: comunicarea, colaborarea, gândirea critică, rezolvarea de probleme și competențele digitale. Prin activități care solicită reflecția, explorarea și exprimarea liberă, elevii dobândesc încredere în propriile capacități și dezvoltă o atitudine pozitivă față de învățare.

De asemenea, creativitatea are un rol important în dezvoltarea inteligenței emoționale. Elevii învață să își exprime sentimentele, să respecte perspective diferite și să colaboreze eficient cu ceilalți. Astfel, educația creativă nu contribuie doar la dezvoltarea cognitivă, ci și la formarea unor personalități echilibrate și responsabile.

În activitatea desfășurată la ciclul primar, educația creativă poate fi valorificată prin numeroase strategii didactice adaptate particularităților de vârstă ale elevilor. Un exemplu relevant îl reprezintă utilizarea metodei proiectului. În cadrul activității „Micul ecologist”, elevii au realizat afișe, colaje și prezentări despre protecția mediului. Aceștia au lucrat în echipe, au selectat informații relevante și au propus soluții pentru reducerea poluării. Activitatea a stimulat atât creativitatea, cât și spiritul de colaborare și responsabilitatea civică.

O altă strategie utilizată a fost învățarea prin joc. În cadrul lecțiilor de limba și literatura română, elevii au creat povești pornind de la imagini sau cuvinte-cheie. Libertatea de exprimare le-a permis să își dezvolte imaginația, vocabularul și capacitatea de organizare a ideilor.

De asemenea, integrarea tehnologiei în procesul instructiv-educativ a oferit noi oportunități pentru manifestarea creativității. Utilizarea aplicațiilor educaționale interactive, realizarea unor prezentări digitale și participarea la activități online au contribuit la dezvoltarea competențelor digitale și a capacității de adaptare la noile contexte de învățare. În activitățile dedicate elevilor cu cerințe educaționale speciale sau proveniți din medii diferite, metodele creative au facilitat incluziunea și participarea activă. Activitățile artistice, dramatizările și lucrul pe grupe au favorizat comunicarea și integrarea tuturor elevilor în colectiv.

Observațiile realizate pe parcursul desfășurării acestor activități au evidențiat creșterea motivației pentru învățare, dezvoltarea inițiativei personale și îmbunătățirea relațiilor dintre elevi. Copiii au manifestat interes sporit pentru sarcinile de lucru și au demonstrat capacitatea de a găsi soluții originale în situații diverse.

Educația creativă reprezintă o necesitate a școlii moderne și un factor esențial în pregătirea copiilor pentru provocările viitorului. Prin metode și strategii centrate pe elev, aceasta contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a imaginației, a capacității de colaborare și a competențelor necesare unei societăți aflate într-o continuă transformare. Experiențele practice demonstrează că activitățile creative sporesc motivația pentru învățare, facilitează incluziunea și stimulează dezvoltarea personală a elevilor. Într-o lume în care adaptabilitatea și inovarea devin competențe fundamentale, educația creativă trebuie să ocupe un loc central în demersul educațional.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 45-58.
2. Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 132-145.
3. Joița, Elena, *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, Editura Arves, Craiova, 2006, p. 87-96.
4. Bocoș, Mușata, *Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării*, Editura Paralela 45, Pitești, 2017, p. 98-112.
5. Torrance, Ellis Paul, *Guiding Creative Talent*, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1962, p. 16-27.
6. Robinson, Ken, *Out of Our Minds: Learning to be Creative*, Capstone Publishing, Chichester, 2011, p. 35-52.

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE, PREGĂTIND-O PENTRU O LUME ÎN CONTINUĂ SCHIMBARE

Babiuc Iulia Mihaela

CJRAE Suceava Școala Gimnazială Bucșoaia

Societatea contemporană se caracterizează prin schimbări rapide în domeniul tehnologic, economic și social. În acest context, educația are rolul de a forma tineri capabili să se adapteze, să gândească critic și să găsească soluții inovatoare la problemele cu care se confruntă. Educația creativă reprezintă o abordare modernă a procesului instructiv-educativ, orientată spre stimularea imaginației, inițiativei și participării active a elevilor. Aceasta contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru secolul XXI și sprijină formarea unor persoane autonome și responsabile. Educația creativă reprezintă un proces complex prin care elevii sunt încurajați să gândească independent, să formuleze idei originale și să găsească soluții inovatoare la problemele cu care se confruntă. În contextul unei societăți aflate într-o continuă transformare, caracterizată de dezvoltarea rapidă a tehnologiei și de schimbări sociale și economice frecvente, creativitatea devine una dintre cele mai importante competențe ale secolului XXI. Specialiștii în domeniul educației consideră că procesul educativ nu trebuie să se limiteze la transmiterea de informații, ci trebuie să contribuie la dezvoltarea capacității elevilor de a analiza, interpreta și valorifica cunoștințele dobândite. Educația creativă stimulează curiozitatea, imaginația și dorința de explorare, oferind elevilor posibilitatea de a participa activ la propria formare. Educația creativă încurajează elevii să exploreze idei, să pună întrebări și să identifice soluții originale. Prin metode precum învățarea prin proiecte, brainstormingul și rezolvarea de probleme deschise, elevii își dezvoltă gândirea divergentă, flexibilitatea cognitivă și capacitatea de analiză. Totodată, sunt încurajați să argumenteze, să compare perspective și să ia decizii fundamentate, contribuind astfel la dezvoltarea gândirii critice. Învățarea prin proiecte oferă oportunitatea aplicării cunoștințelor în situații reale și dezvoltă responsabilitatea și colaborarea. Brainstormingul stimulează generarea liberă de idei, iar jocurile de rol facilitează înțelegerea unor situații sociale și emoționale diverse. Utilizarea tehnologiei digitale permite accesul la resurse variate și realizarea unor produse creative, în timp ce învățarea colaborativă dezvoltă comunicarea și spiritul de echipă. Prin utilizarea unor metode moderne, precum învățarea prin proiecte, jocurile didactice, rezolvarea de probleme, brainstormingul și activitățile interdisciplinare, elevii sunt implicați în situații reale de învățare. Aceste strategii favorizează dezvoltarea gândirii critice și a capacității de adaptare, contribuind la formarea unor persoane autonome și responsabile. Un alt aspect important al educației creative este influența asupra atitudinilor. Elevii învață să colaboreze, să respecte opiniile celorlalți și să își exprime ideile într-un mod constructiv. În același timp, se dezvoltă încrederea în sine, perseverența și disponibilitatea de a învăța pe tot parcursul vieții.

Pentru a evidenția impactul educației creative asupra dezvoltării elevilor, poate fi analizată implementarea unui proiect educațional desfășurat într-o clasă gimnazială. Tema proiectului a fost „Orașul viitorului”, iar elevii au fost organizați în echipe care au avut sarcina de a imagina și prezenta un model de comunitate sustenabilă.

Activitatea a început cu o etapă de documentare, în cadrul căreia elevii au căutat informații despre protecția mediului, utilizarea energiei regenerabile și dezvoltarea urbană. Ulterior, fiecare echipă a realizat schițe, postere și prezentări digitale prin care și-a exprimat viziunea asupra orașului ideal. Pe parcursul proiectului au fost utilizate metode precum brainstormingul, învățarea colaborativă și studiul de caz. Elevii au fost încurajați să propună idei originale și să argumenteze soluțiile identificate. Profesorul a avut rolul de facilitator, oferind sprijin și orientare, fără a impune răspunsuri prestabilite. Rezultatele activității au demonstrat că elevii și-au dezvoltat capacitatea de comunicare, de lucru în echipă și de rezolvare a problemelor. De asemenea, aceștia au manifestat un nivel ridicat de implicare și motivație, participând activ la toate etapele proiectului. Produsele finale au evidențiat creativitate, spirit inovator și capacitatea de a integra cunoștințe din domenii diferite. Experiența a arătat că strategiile educației creative contribuie la transformarea procesului de învățare într-o experiență atractivă și relevantă. Elevii nu mai sunt simpli receptori ai informației, ci devin participanți activi, capabili să își construiască propriile cunoștințe și să le aplice în contexte variate. În mediul școlar, educația creativă poate fi valorificată prin proiecte interdisciplinare care implică cercetare, colaborare și rezolvarea unor probleme reale. De exemplu, elevii pot realiza proiecte despre protecția mediului, patrimoniul local sau dezvoltarea comunității, utilizând metode diverse de documentare și prezentare. În cadrul activităților de consiliere și dezvoltare personală, tehnici precum povestea terapeutică, desenul, jocul de rol sau colajul facilitează exprimarea emoțiilor și dezvoltarea autocunoașterii. Aceste experiențe contribuie la formarea unor tineri implicați, creativi și capabili să răspundă provocărilor societății contemporane. Educația creativă influențează pozitiv atât atitudinile, cât și competențele generației tinere. Participarea la activități creative contribuie la creșterea încrederii în sine și a motivației pentru învățare. Sunt dezvoltate competențe esențiale pentru viitor, precum adaptabilitatea, reziliența, colaborarea și comunicarea eficientă. Într-o lume marcată de automatizare și inteligență artificială, creativitatea rămâne una dintre competențele profund umane, dificil de înlocuit de tehnologie.

Educația creativă are un rol esențial în formarea generației tinere, deoarece contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a imaginației și a competențelor necesare adaptării la schimbările societății contemporane. Prin metode interactive și strategii centrate pe elev, procesul educativ devine mai eficient și mai apropiat de nevoile reale ale acestuia. Dezvoltarea creativității nu reprezintă doar un obiectiv educațional, ci o necesitate pentru pregătirea tinerilor în vederea integrării într-o lume complexă și dinamică. Astfel, școala are responsabilitatea de a crea contexte de învățare care să stimuleze inițiativa, colaborarea și inovația, contribuind la formarea unor cetățeni activi și responsabili. Educația creativă reprezintă o necesitate a sistemului educațional modern. Prin metode interactive și strategii centrate pe elev, aceasta dezvoltă

imaginația, gândirea critică, colaborarea și capacitatea de adaptare. Astfel, tinerii sunt mai bine pregătiți pentru provocările viitorului și pentru integrarea într-o societate aflată într-o continuă schimbare.

Bibliografie

1. Roco, Mihaela. Creativitatea. Modele de formare și stimulare. Editura Polirom, Iași, 2004.
- Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
2. Joița, E. (2006). Instruirea constructivistă. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Oprea, C. L. (2009). Strategii didactice interactive. București: Editura Didactică și Pedagogică.

OPȚIONALUL „SUNET, CULOARE, CUVÂNT” – O EXPERIENȚĂ CREATIVĂ ȘI EFICIENTĂ DE ÎNVĂȚARE INTEGRATĂ

Bălan Lidia Ramona, Școala Gimnazială ”Sfinții Martiri Brâncoveni” Giurgiu

Azi, școala este chemată să depășească modelul tradițional centrat pe transmiterea informațiilor și să creeze contexte de învățare care să valorifice potențialul fiecărui elev. Lucrarea prezintă **opționalul interdisciplinar „Sunet, culoare, cuvânt”**, desfășurat la clasa a VII-a pe parcursul unui an școlar și construit din perspectiva teoriei inteligențelor multiple a lui Howard Gardner, conform căreia succesul educațional nu depinde exclusiv de dezvoltarea inteligenței lingvistice sau logico-matematice, ci presupune valorificarea unui ansamblu de capacități, printre care inteligența muzicală, vizual-spațială, interpersonală și intrapersonală.

Întegrând discipline din ariile curriculare Limbă și comunicare (Limba și literatura română și Limba engleză), Arte (Educație muzicală și Educație plastică) și Tehnologii, opționalul urmărește dezvoltarea gândirii critice, a spiritului estetic, a creativității și a competențelor de comunicare prin activități care îmbină muzica, arta vizuală, limba română, limba engleză și instrumentele digitale. Scopul său principal este crearea unui cadru educațional în care elevii să poată explora și conecta diferite forme de expresie artistică și lingvistică, utilizând în același timp resurse digitale moderne. Rezultatele observate evidențiază creșterea motivației pentru învățare, îmbogățirea vocabularului și dezvoltarea capacității elevilor de a interpreta, crea și comunica în mod autentic.

Conceptul central al programului este reprezentat de relația dintre sunet, imagine și cuvânt ca forme complementare de comunicare și creație. Activitățile sunt construite astfel încât fiecare elev să își poată valorifica punctele forte și să își dezvolte competențe variate.

Dimensiunea „sunet” urmărește dezvoltarea inteligenței muzicale prin audiții tematice, analiza mesajelor transmise de muzică și realizarea unor produse audio. Elevii sunt încurajați să identifice emoții, simboluri și semnificații, să compare perspective și să formuleze interpretări personale, dezvoltându-și astfel gândirea critică.

Dimensiunea „culoare” valorifică inteligența vizual-spațială prin contactul cu opere de artă, fotografie, design și creație digitală. Elevii analizează relația dintre culoare și emoție, interpretează mesaje vizuale și realizează propriile produse artistice, argumentând alegerile estetice făcute.

Dimensiunea „cuvânt” este orientată spre dezvoltarea inteligenței lingvistice. Prin activități de storytelling, poezie, jurnal reflexiv, recenzie și creație colaborativă, elevii își îmbogățesc vocabularul și își dezvoltă capacitatea de exprimare atât în limba română, cât și în limba engleză. Activitățile bilingve permit utilizarea limbii engleze în contexte autentice și creative, contribuind la creșterea încrederii în comunicare.

Tehnologia digitală – instrument al creativității

Un element definitoriu al opționalului îl reprezintă utilizarea tehnologiilor digitale ca mijloace de creație și colaborare. În loc să fie simple instrumente de prezentare a informației, acestea devin resurse prin care elevii construiesc produse originale.

Platforme precum Canva, Padlet, Book Creator sau Google Classroom facilitează realizarea de postere digitale, cărți electronice, galerii virtuale și portofolii multimedia.

Integrarea tehnologiei contribuie la dezvoltarea competențelor digitale și stimulează autonomia în învățare. Elevii devin creatori de conținut, își asumă roluri active în cadrul

proiectelor și învață să selecteze, să analizeze și să valorifice informațiile într-un mod critic și responsabil.

Impactul asupra dezvoltării elevilor

Rezultatele observate pe parcursul implementării opționalului evidențiază beneficii semnificative atât la nivel cognitiv, cât și socio-emoțional. În primul rând, s-a constatat o îmbunătățire a vocabularului și a capacității de exprimare orală și scrisă. Elevii utilizează mai frecvent un limbaj descriptiv și argumentativ și manifestă o mai mare ușurință în formularea opiniilor personale.

În al doilea rând, activitățile interdisciplinare au stimulat gândirea critică prin analiza și interpretarea mesajelor artistice. Elevii au învățat să compare perspective, să identifice relații între diferite forme de exprimare și să își susțină punctele de vedere prin argumente.

Un alt rezultat important îl reprezintă dezvoltarea spiritului estetic. Contactul constant cu muzica, literatura și artele vizuale a contribuit la formarea sensibilității culturale și la aprecierea valorilor artistice.

De asemenea, s-a observat o creștere a creativității și a motivației pentru învățare. Elevii care întâmpinau dificultăți în activitățile tradiționale au găsit modalități alternative de afirmare prin creație artistică și digitală, ceea ce a condus la consolidarea încrederii în propriile capacități.

Exemple de activități și produse realizate

În cadrul opționalului, elevii au fost implicați în proiecte care au integrat muzica, arta vizuală, limba română, limba engleză și tehnologia digitală.

Un prim proiect, intitulat „**The Soundtrack of My Emotions**”, a avut ca punct de plecare audiția unor fragmente muzicale aparținând unor stiluri diferite. Elevii au asociat muzica unor emoții, au realizat reprezentări grafice ale trăirilor generate de audiție și au redactat texte descriptive atât în limba română, cât și în limba engleză. Produsele finale au fost reunite într-o expoziție digitală realizată cu Canva, demonstrând capacitatea elevilor de a transfera informația dintr-un limbaj artistic în altul.

Un al doilea proiect, „**Colours Tell Stories**”, a urmărit dezvoltarea sensibilității estetice și a competențelor de comunicare. Pornind de la opere de artă și fotografii reprezentative, elevii au creat povestiri originale inspirate de imagini și au ilustrat digital momentele-cheie ale acestora. Activitatea a stimulat atât inteligența vizual-spațială, cât și pe cea lingvistică, contribuind la îmbogățirea vocabularului și la dezvoltarea imaginației.

Unul dintre cele mai apreciate proiecte a fost realizarea unei **cărți electronice colaborative**, intitulată „*Sunet, culoare, cuvânt – poveștile noastre*”. Folosind aplicația Book Creator, fiecare elev a contribuit cu o creație proprie: o poezie, o povestire scurtă, o ilustrație digitală sau un material audio. Rezultatul a fost un produs interdisciplinar care a reflectat diversitatea stilurilor de învățare și a formelor de expresie artistică.

De asemenea, elevii claselor mai mari pot realiza o serie de **podcasturi bilingve** în limba română și limba engleză, în care pot discuta despre muzica preferată, artiști reprezentativi și influența artei asupra stării emoționale. Acest gen de activități contribuie la dezvoltarea competențelor de comunicare orală, a gândirii critice și a încrederii în utilizarea limbii engleze în contexte autentice.

Rezultate observate

Analiza portofoliilor, observația sistematică și feedbackul oferit de elevi au evidențiat câteva rezultate relevante:

- creșterea interesului pentru activitățile culturale și artistice;
- îmbunătățirea vocabularului activ și a exprimării orale și scrise;
- dezvoltarea capacității de analiză și interpretare a mesajelor artistice;
- creșterea nivelului de creativitate și originalitate a produselor realizate;
- dezvoltarea competențelor digitale prin utilizarea unor aplicații educaționale moderne;
- consolidarea colaborării și a încrederii în sine.

Un aspect deosebit de important a fost implicarea elevilor care, în contexte de învățare tradiționale, manifestau rețineri sau dificultăți de exprimare. Activitățile bazate pe muzică, imagine și tehnologie au oferit acestora oportunități alternative de afirmare și succes școlar.

Diversitatea sarcinilor de lucru a favorizat participarea activă a tuturor elevilor și a demonstrat că performanța școlară poate fi stimulată prin abordări educaționale care respectă particularitățile individuale ale fiecărui elev.

Studiu de caz: valorificarea operei *Micul Prinț* în cadrul opționalului „Sunet, culoare, cuvânt”

Pentru a demonstra eficiența abordării interdisciplinare, una dintre activitățile centrale ale opționalului a avut ca punct de plecare lectura operei *Micul Prinț*. Alegerea textului a fost determinată de bogăția simbolică a acestuia și de posibilitatea de a integra perspective specifice mai multor arii curriculare.

Din perspectiva inteligenței lingvistice, elevii au analizat fragmente reprezentative, au identificat simboluri și au realizat jurnale de lectură în limba română și în limba engleză. Activitățile de storytelling au inclus rescrierea unor episoade din perspectiva vulpii sau a trandafirului și redactarea unor continuări ale poveștii.

Pentru dezvoltarea inteligenței vizual-spațiale și a spiritului estetic, elevii au realizat ilustrații digitale inspirate de planetele vizitate de *Micul Prinț*. Folosind Canva, aceștia au creat afișe și expoziții virtuale care au evidențiat semnificațiile simbolice ale personajelor și ale universului imaginar construit de autor.

Inteligența muzicală a fost stimulată prin asocierea diferitelor fragmente muzicale cu momente-cheie ale narațiunii. Elevii au argumentat alegerea unor piese care exprimau singurătatea, prietenia, bucuria descoperirii sau dorul de casă și au realizat o coloană sonoră a romanului. Această activitate a favorizat exprimarea emoțiilor și dezvoltarea capacității de interpretare.

Inteligența interpersonală și cea intrapersonală au fost valorificate prin dezbateri și activități reflexive. Pornind de la celebrul citat „Nu vezi bine decât cu inima. Esențialul este invizibil pentru ochi”, elevii au discutat despre relațiile umane, responsabilitate și valori autentice, formulând opinii argumentate și raportând mesajul operei la experiențele proprii.

Dimensiunea digitală a proiectului a fost reprezentată de realizarea unei cărți electronice colaborative intitulată „*Lumea noastră prin ochii Micului Prinț*”. Utilizând aplicația Book Creator, elevii au integrat texte, imagini, înregistrări audio și reflecții personale, construind un produs final care a valorificat competențele dezvoltate pe parcursul activităților.

Rezultatele au evidențiat o implicare crescută a elevilor, îmbogățirea vocabularului activ, dezvoltarea capacității de analiză și interpretare, precum și o mai mare disponibilitate pentru exprimarea creativă. De asemenea, produsele realizate au demonstrat capacitatea elevilor de a realiza conexiuni între literatură, muzică, arte vizuale și tehnologie, confirmând eficiența abordării interdisciplinare.

Concluzii

Opționalul „Sunet, culoare, cuvânt” demonstrează că educația creativă poate deveni un instrument eficient pentru dezvoltarea competențelor necesare unei generații care trebuie să se adapteze permanent schimbării. Fundamentat pe teoria inteligențelor multiple și susținut de utilizarea tehnologiilor digitale, programul oferă oportunități autentice de exprimare, explorare și colaborare.

Prin îmbinarea muzicii, artei vizuale, limbajului și tehnologiei, elevii își dezvoltă gândirea critică, creativitatea, spiritul estetic și competențele de comunicare, devenind participanți activi la propriul proces de învățare. Astfel, opționalul reprezintă un exemplu de bună practică prin care educația creativă contribuie la formarea unor tineri pregătiți pentru provocările unei lumi în continuă schimbare.

Bibliografie

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom.

Gardner, H. (2011). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books.

Robinson, K. (2015). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. New York: Viking.

Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Ministerul Educației (2017). *Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național*.

Educația creativă în grădiniță – metode și strategii moderne pentru formarea copilului de azi

Prof.ed.timpurie VICA BĂLAN,
Grădinița cu P.P. “Prichindel” – structură a Grădiniței cu P.P. “Codruța” Galați

I. Argument

În societatea contemporană, caracterizată prin schimbări rapide și progres tehnologic permanent, educația timpurie are rolul de a pregăti copilul pentru adaptare, comunicare și integrare activă în comunitate. Grădinița devine astfel un spațiu al descoperirii și al formării competențelor necesare viitorului, iar educația creativă reprezintă una dintre cele mai eficiente modalități de dezvoltare armonioasă a preșcolarului.

Creativitatea nu înseamnă doar activități artistice, ci presupune capacitatea copilului de a găsi soluții, de a exprima idei, de a coopera și de a explora lumea într-un mod original. Prin utilizarea metodelor interactive și a strategiilor moderne de predare, copilul este stimulat să gândească liber, să comunice și să participe activ la propria învățare.

Educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile copiilor, contribuind la formarea unor viitori adulți flexibili, curioși și capabili să facă față unei lumi în continuă schimbare.

Rolul educației creative în dezvoltarea preșcolarului

În perioada preșcolară, copilul învață prin joc, explorare și experimentare. Activitățile creative îi oferă posibilitatea de a-și dezvolta imaginația, inițiativa și încrederea în sine, într-un climat educațional bazat pe libertate de exprimare și colaborare.

Prin aplicarea strategiilor interactive, cadrul didactic contribuie la:

- dezvoltarea gândirii creative și critice;
- formarea atitudinilor pozitive față de învățare;
- stimularea comunicării și a cooperării;
- dezvoltarea autonomiei și a responsabilității;
- formarea abilităților sociale și emoționale.

Metode precum jocul didactic, brainstormingul, dramatizarea, învățarea prin proiecte și activitățile experiențiale transformă copilul din simplu receptor de informații într-un participant activ la procesul educativ.

II. Exemple de bune practici și strategii educaționale

1. Activitatea integrată “Orașul viitorului”

Activitatea a fost desfășurată în cadrul unui proiect tematic interdisciplinar și a urmărit stimularea creativității și dezvoltarea capacității copiilor de a găsi soluții pentru lumea viitorului. Preșcolarii au fost organizați pe echipe și au primit sarcina de a construi un „oraș al viitorului” folosind cuburi, materiale reciclabile, elemente naturale și imagini decupate.

În etapa de început, educatoarea a inițiat o conversație despre cum își imaginează copiii orașele viitorului: „Cum vor arăta casele?”, „Cum protejăm natura?”, „Ce putem face pentru ca oamenii să trăiască mai bine?”. Copiii au formulat idei originale, propunând mașini care nu poluează, parcuri foarte mari, clădiri colorate și spații pentru animale.

Strategii utilizate:

- brainstormingul;
- învățarea prin cooperare;
- jocul de rol;
- conversația euristică.

Copiii au realizat machete, au denumit străzi și clădiri și au explicat colegilor rolul fiecărui element construit. Activitatea a favorizat exprimarea liberă, colaborarea și dezvoltarea gândirii creative.

Rezultate observate:

- dezvoltarea imaginației și a creativității;
- îmbunătățirea comunicării și a lucrului în echipă;

- dezvoltarea capacității de rezolvare a problemelor;
- formarea unor atitudini pozitive față de mediu și comunitate.

Copiii au propus soluții creative pentru protejarea naturii, transport și organizarea spațiilor verzi, demonstrând capacitate de reflecție și implicare activă.

2. Atelier creativ „Povestea prinde viață”

Pornind de la lectura unei povești cunoscute, educatoarea a propus copiilor să schimbe finalul poveștii și să creeze personaje noi. Activitatea s-a desfășurat sub forma unui atelier interactiv în care copiii au desenat personaje, au realizat măști și au dramatizat momentele preferate.

În timpul activității, copiii au fost încurajați să își exprime ideile fără teama de a greși. Unii copii au imaginat personaje fantastice, alții au inventat dialoguri sau situații noi pentru eroii poveștii.

Metode și strategii aplicate:

- dramatizarea;
- jocul simbolic;
- metoda pălăriilor gânditoare;
- învățarea prin descoperire.
- metoda „Explozia stelară”;

Beneficii:

- dezvoltarea vocabularului și a exprimării orale;
- stimularea imaginației și a spontaneității;
- creșterea încrederii în sine;
- dezvoltarea empatiei și a relațiilor dintre copii.

Prin implicarea activă în activitate, copiii au învățat să comunice, să colaboreze și să își exprime emoțiile într-un mod creativ.

3. Proiect educațional „Micii exploratori ai naturii”

Proiectul s-a desfășurat pe parcursul programului „Săptămâna Verde” și a avut ca scop dezvoltarea comportamentelor ecologice și a responsabilității față de mediul înconjurător.

Activitățile au fost organizate într-o manieră atractivă și experiențială, punând accent pe învățarea prin explorare și participare activă. Copiii au plantat flori în curtea grădiniței, au observat schimbările din natură și au participat la activități practice de reciclare și reutilizare a materialelor.

Una dintre activitățile preferate a fost realizarea unor jucării și decorațiuni din materiale reciclabile. Copiii au creat fluturi, copaci, roboți și căsuțe folosind role de carton, capace, hârtie și materiale naturale. În timpul activității, educatoarea a discutat cu copiii despre importanța protejării mediului și despre modalități simple prin care pot contribui la menținerea unui mediu curat.

Strategii utilizate:

- învățarea experiențială;
- observarea directă;
- explorarea senzorială;
- activitatea pe echipe.

Rezultate:

- dezvoltarea spiritului de observație;
- stimularea creativității și a curiozității;
- formarea unei atitudini pozitive față de natură;
- dezvoltarea motricității fine.

Experiențele directe și activitățile practice au contribuit la implicarea activă a copiilor și la învățarea prin descoperire.

4. Joc didactic „Cutia ideilor istețe”

Pentru stimularea creativității și a exprimării libere, educatoarea a organizat jocul „Cutia ideilor istețe”. Într-o cutie decorată au fost introduse diverse obiecte: o lingură de lemn, o frunză, un nasture colorat, o lanternă, o pălărie și alte obiecte familiare copiilor.

Fiecare copil a extras un obiect și a fost provocat să găsească o utilizare neobișnuită pentru acesta sau să creeze o scurtă poveste pornind de la obiectul ales.

De exemplu:

- o lingură a devenit „microfon pentru un concert”;
- o frunză s-a transformat în „barcă pentru furnici”;
- un nasture colorat a devenit „comoara unui pirat”.

Strategii utilizate:

- jocul didactic;
- conversația creativă;
- problematizarea;
- metoda asocierilor libere.

Rezultate observate:

- dezvoltarea flexibilității gândirii;
- stimularea imaginației și a spontaneității;
- dezvoltarea exprimării verbale;
- creșterea încrederii în propriile idei.

Competențe dezvoltate:

- flexibilitatea gândirii;
- creativitatea verbală;
- spontaneitatea;
- capacitatea de argumentare.

Activitatea a încurajat libertatea de exprimare și dezvoltarea încrederii în propriile idei.

III. Concluzii

Educația creativă în grădiniță reprezintă o condiție esențială pentru formarea copilului de astăzi, pregătindu-l pentru cerințele unei societăți aflate într-o continuă schimbare. Prin metode și strategii moderne, copilul învață să gândească liber, să coopereze, să comunice și să găsească soluții originale în diferite situații.

Rolul educatoarei este de a crea un mediu educațional stimulativ, bazat pe explorare, joc și experiențe autentice de învățare. Activitățile creative contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității copilului și la formarea unor atitudini pozitive față de învățare și viață.

În concluzie, educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere încă din primii ani de viață, oferind copiilor instrumentele necesare pentru a deveni adulți adaptați, responsabili și capabili să facă față provocărilor viitorului.

Bibliografie

- Ministerul Educației Naționale, *Curriculum pentru educație timpurie (0–6 ani)*, Editura Didactică și Pedagogică. (2019).
- Neacșu, I. *Instruire și învățare*, Editura Didactică și Pedagogică. (1999).
- Piaget, J. *Psihologia copilului* (trad. rom.), Editura Cartier. (2005).
- Stan, L. *Pedagogia preșcolară și a școlarității mici*, Editura Polirom. (2014).

MAGIA OPEREI LUI VASILE VOICULESCU

Băleanu Carmen Mirela
Colegiul Economic „Octav Onicescu” Botoșani

Întreaga creație a lui Vasile Voiculescu redimensionează povestea regelui care preschimba în aur tot ce atinge. Scriitorul se recunoaște în victima vrajei fatale care face ca sufletul să i se zbată agonic în chinurile foamei pe *mormanul de vise aurite*. În fragmentul intitulat **Aur** va scrie: „Eu sunt regele nesuferit! Sub atingerea închipuirii mele, totul se preschimbă în aur... în vis de aur, și totuși foamea sufletească mă mistuie. O foame cumplită, o sete arzătoare! Sunt sătul de aur! Nu mai vreau aur! Dați-mi o coajă de pâine adevărată, dați-mi realitatea josnică, scârboasă, dar sățioasă... Nu mai pot alina o clipă foamea, foamea sufletească ce mă chinuie. Cine va rupe vraja, vraja neîndurată ce preface în aur scump, dar peste puțină de mistuit, ce schimbă în bulgări de aur toată hrana după care aleargă sufletul meu și fără de care va muri?”¹. Tocmai această mistuitoare foame sufletească va genera pagini de neegalat în proza fantastică românească.

Opera sa este considerată produsul gândirii mitico – magice. Magia reprezintă un sistem de ceremonii și acțiuni determinate de credința în puterea magului de a acționa asupra realității obiective cu ajutorul forțelor supranaturale, prin mijloace paranormale, oculte. Ea este o veche practică de acțiune asupra obiectelor, ființelor și stărilor din natură și societate, apelându-se la forțe supranaturale. Punctul de plecare al magiei îl constituie credința în existența unor forțe în sine în natură, care pot fi activate prin invocația magică și direcționate să se manifeste în favoarea omului sau împotriva lui. Persoana care efectuează actul de magie este numită mag, magician (din asiriană *Maga* – sacerdot, care în latină a dat *magus* – preot persan). Ivan Evseev subliniază că etimologia acestui cuvânt în limbile actuale, ca și derivatul său, denumind arta de a supune forțele oculte, supranaturale, de obicei malefice, „ne indică faptul că magia este o practică străveche și o artă pe care o stăpâneau niște inițiați (preoți, șamani, sacerdoți, păgâni, etc) strâns legată de religiile naturiste și de o concepție mitologică asupra lumii”².

Magia pornește uneori tocmai de la anumite însușiri native ale celui ce o practică: hipnoza, sugestia, telepatia, telechinezia, clarviziunea, premoniția. Cu toată dezvoltarea științelor se consideră că unii oameni moștenesc dintr-un filon preistoric însușiri paranormale care la ceilalți sunt atrofiate tocmai datorită civilizației.

Vladimir Streinu este primul care a remarcat faptul că proza lui Vasile Voiculescu este învăluită într-o *atmosferă magică*. Cele mai valoroase povestiri sunt marcate de *gândirea magică*: **Pescarul Amin, Iubire magică, Lostrița, Ultimul Berevoi, Sezon mort, În mijlocul lupilor, Lacul rău, Schimnicul, Căprioara din vis** etc. Creația sa se întemeiază astfel pe reconstrucția imaginarului magic, dar raportată la mentalitatea scientistă modernă.

Eugen Simion sublinia că „Adevărata lui putere de invenție se vede în povestirile în care observă cu mijloace realiste miticul, miraculosul, în genul lui Sadoveanu. Pe acesta îl

¹ Vasile Voiculescu, **Integrala prozei literare**, Editura Anastasia, București, 1998, pag. 631.

² Ivan Evseev, **Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale**, ed. cit., pag. 260.

continuă, în orice caz, în ideea de a opune civilizației tehnice distrugătoare un mod de viață primitiv”³.

Nicolae Oprea, în lucrarea intitulată **Magicul în proza lui Vasile Voiculescu**, remarcă faptul că tematica centrală a operei nu reprezintă un certificat de deces al lumii magice „în brațele civilizației raționale”, ci tocmai revelarea rezistenței „ideii magicului”, persistența magiei în cadrul societății moderne. Povestirile fantastice sunt numite de către critic *proze ale magismului*.

Solidar cu spiritul popular, întreaga creație literară a lui Vasile Voiculescu demonstrează parcă afirmația lui Lucian Blaga: „Născocesc motive mitice la fiecare pas, fiindcă fără o gândire mitică nu ia ființă, din păcate sau din fericire, nici o poezie”. Prozatorul preia mitul din folclor și-l transformă în simbol, magie și alegorie. Astfel, mitul și magia de sursă populară proliferază în opera sa. Mircea Eliade sublinia valoarea incontestabilă a mitului: „*Ca istorie adevărată* mitul înfățișează lucruri esențiale privind natura umană și raportul omului cu lumea și cu el însuși. El revelează ceva original despre om și lume, un adevăr primordial care face ca omul să fie într-adevăr, care a făcut ca omul să devină ceea ce este”⁴. La Vasile Voiculescu, după cum aprecia Ion Apetroaie, „mitul coexistă cel mai adesea cu o atitudine demitizantă. Sub impulsul magicului păgân povestitorul învâluie sensurile vizând zonele umbrite ale unor eresuri, tălmăcindu-le apoi într-un procentaj mai avansat sau mai redus, înțelesurile”⁵.

Ca și Sadoveanu, Voiculescu a înțeles semnificația ontologică și artistică a universului arhaic. Lumea sa este dominată de superstiții, de rituri și manifestări ale magiei, de simboluri arhetipale. Narațiunea mitică este susținută de un povestitor ce trădează o solidă cultură, aflat în fața unui auditoriu la fel de cultivat. Structura de povestire în ramă (întâlnită în unele opere precum **Sezon mort**, **Iubire magică**, **Căprioara din vis**) facilitează opoziția dintre gândirea științifică și cea magică, dintre mentalitatea omului modern ce trăiește într-un univers desacralizat (cunoscut, explicat) și cea a omului magic ce viețuiește încă într-un univers al misterului. Uneori povestirea este trecută în seama unui intelectual: poet, medic, magistrat sau arhitect, uimit de ciudătenia faptelor pe care le-a trăit. Confesiunea generează și tentativa de explicare a misterului și de confruntare cu opinia celorlalți, cu experiențele lor. Magia este permanent hăituită de știință, de o explicație rațională. Misterele sunt încolțite generând o ambiguitate prielnică fantasticului. Astfel, proza sa devine o reprezentare epică a confruntării dramatice dintre mentalitatea arhaică și cea modernă. Eroii povestitori descind dintr-un univers citadin (lume ce tinde spre o desacralizare totală) într-un spațiu izolat, dominat de legende și arhaic, învăluit în taină. Povestirile surprind această incursiune a citadinului în satul arhaic sustras meandrelor istoriei. „Simptomatic, diferența dintre centru și periferie corespunde distincției dintre gândirea științifică, bazată preponderent pe experiența rațională, și gândirea magică, întemeiată pe experiența misterului revelat prin practici magice”⁶.

Fantasticul lui Voiculescu nu pune în stare de perplexitate nici naratorul, nici lectorul. Fenomenul greu explicabil reușește să genereze situația de criză în care logica nu mai poate

³ Eugen Simion, **Vasile Voiculescu în Scriitori români de azi**, București, Editura Cartea românească, 1976, pag. 303.

⁴ Mircea Eliade, **Aspecte ale mitului**, ed. cit., pag. 60.

⁵ Ion Apetroaie, **Vasile Voiculescu**, Editura Minerva, București, 1975, pag. 195.

⁶ Nicolae Oprea, **Magicul în proza lui Vasile Voiculescu**, ed. cit., pag. 16.

să explice decât cu greu înlănțuirea cauzală a faptelor. Personajul modern acceptă elementul fantastic al narațiunii drept firesc, uneori chiar încearcă să și-l explice.

În povestirile lui Voiculescu se insinuează o criză a realului, o perturbare a succesiunii obiective a faptelor prin intervenția soluției mitico-magice. Fantasticul nu este opus realului ci devine un moment de criză al acestuia: „prin fantastic Vasile Voiculescu aspiră la reabilitatea condiției umane, așa cum în sonete o încerca prin dragoste. Pe de o parte, salvarea de prozaism, pe de alta, de iluziile catastrofice. Dar amatorul de insolit, Voiculescu nu exaltă miraculosul în sine, nu rămâne la faza primară a mirării, ci supune fabulosul necesității logice a evoluției epice, îl folosește ca cheie pentru simbolurile proiectate prin narațiune. Povestirea lui V. Voiculescu este scrisă sub regimul unei oscilații dramatice. Între mit și demitizare stau cele mai bune dintre prozele sale”⁷. Nu vom întâlni la nici un alt scriitor o densitate atât de mare a fenomenelor mitico-magice. Paradoxal, nici atâtea explicații științifice, atâtea „tentative de raționalizare a mitului”⁸. Nota de modernitate este evidențiată tocmai prin faptul că explicația științifică a fenomenului se împletește cu misterul, provocându-i o inevitabilă criză.

Elementul primordial și magia elementară sunt readuse la viață prin intermediul percepției omului modern, care fiind îndepărtat de izvoarele începuturilor își au diminuate puterile inițiale. Structurarea narațiunilor permite elementului simbolic și fantastic să se poată manifesta ca întâmplare verosimilă, posibilă. Eugen Simion, discutând semnificațiile *explicațiilor* pe care rațiunea eroilor o caută permanent, preciza că „explicația decide, de regulă, neputința de a explica. Finalul deschis lăsând cititorului posibilitatea să dea singur o interpretare. Prin aceasta, povestirea lui Voiculescu se îndepărtează de stilul tradițional care cere totdeauna o încheiere și o semnificație precisă, apropiindu-se de ambiguitatea prozei moderne”⁹. Elementele sacrului și magicului sunt proiectate astfel la suprafața unor întâmplări insolite fără ca acestea să fie esențial modificate, dezvoltând mai ales opoziția arhaic – contemporan, magic – modern, în elemente spectaculoase, neobișnuite. Surprinzând realitatea nevăzută a lucrurilor, proza fantastică voiculesciană propune o neașteptată competiție a imaginarului cu realul.

⁷ Ion Apetroaie, **Vasile Voiculescu**, ed. cit., pag. 197.

⁸ *Ibidem*.

⁹ Eugen Simion, **Povestirile lui Vasile Voiculescu** în „România literară”, nr.6, din 5 februarie 1976.

Bibliografie

1. Ion Apetroaie, **Vasile Voiculescu**, Editura Minerva, București, 1975, pag. 195-197.
2. Mircea Eliade, **Aspecte ale mitului**, ed. cit., pag. 60.
3. Ivan Evseev, **Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale**, ed. cit., pag. 260.
4. Nicolae Oprea, **Magicul în proza lui Vasile Voiculescu**, ed. cit., pag. 16.
5. Eugen Simion, **Povestirile lui Vasile Voiculescu** în „România literară”, nr.6, din 5 februarie 1976.
6. Eugen Simion, **Vasile Voiculescu în Scriitori români de azi**, București, Editura Cartea românească, 1976, pag. 303.
7. Vasile Voiculescu, **Integrala prozei literare**, Editura Anastasia, București, 1998, pag. 631.

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume în continuă schimbare.

Autor: Bálint Mónika

Funcția: Profesor pentru educație timpurie

Unitate: Liceul Tehnologic Gheorghe Pop de Băsești

Loc: Cehu Silvaniei

Județul: Sălaj

Vârsta preșcolară reprezintă perioada cea mai fertilă pentru stimularea și dezvoltarea potențialului creativ. În acest stadiu de dezvoltare, gândirea copilului este fundamental plastică, liberă de prejudecăți și marcată de o curiozitate nativă intensă. Educația creativă în învățământul preșcolar nu își propune crearea unor „genii”, ci cultivarea unei atitudini deschise față de cunoaștere, dezvoltarea independenței în acțiune și formarea unei capacități timpurii de adaptare la situații noi.

Într-o societate aflată într-o dinamică accelerată, grădinița are rolul crucial de a pune bazele competențelor cheie. Creativitatea la această vârstă se manifestă prin joc, prin explorare senzorială și prin capacitatea de a găsi utilizări inedite obiectelor din jur. Din punct de vedere psihopedagogic, jocul este activitatea fundamentală prin care copilul își restructurează experiența cognitivă și emoțională.

Abordările moderne din educația timpurie subliniază că un mediu educațional stimulat, în care preșcolarul este încurajat să pună întrebări, să experimenteze și să facă greșeli fără teama de a fi sancționat, contribuie direct la modelarea unei personalități autonome. Educația creativă transformă actul învățării dintr-o reproducere de modele într-un proces de descoperire personală, pregătind copilul să devină un adult flexibil și rezilient.

Parte practică. Strategii și exemple de bune practici

În activitatea didactică zilnică de la grupă, am integrat strategii bazate pe învățarea experiențială și pe abordarea integrată a conținuturilor, transformând scenariul zilnic într-o aventură a cunoașterii.

A. Proiectul tematic transdisciplinar „Orașul Reciclat” (Metoda Storytelling și Prototipare)

O activitate de bune practici care a reflectat perfect tema simpozionului a fost realizarea unui proiect de ecologie aplicată, pornit de la o poveste creată de copii.

1. *Identificarea problemei:* Copiii au auzit o poveste despre o planetă tristă din cauza deșeurilor. Au fost provocați să găsească soluții prin întrebarea: „*Cum putem ajuta noi planeta chiar din grădiniță?*”.
2. *Colectarea și sortarea:* Timp de o săptămână, preșcolarii au colectat materiale reciclabile (cutii de carton, dopuri, tuburi).
3. *Activitatea creativă propriu-zisă:* Împărțiți în echipe (constructori, peisagiști, artiști), copiii au proiectat și construit macheta unui „oraș verde”. Cutiile de pantofi au devenit clădiri cu panouri solare (desenate de ei), iar dopurile au devenit mașini electrice.

Prin această activitate, copiii nu doar că și-au dezvoltat motricitatea fină și viziunea spațială, dar au învățat să colaboreze, să negocieze spațiul de lucru și să înțeleagă un concept abstract precum „sustenabilitatea” într-un mod extrem de concret și creativ.

B. Tehnica „Brainstorming-ului cu imagini” (Metoda Frisco adaptată)

Utilizată în cadrul activităților de educare a limbajului. Pornind de la o imagine simplă (de exemplu, un măr roșu), copiii au fost stimulați să găsească cât mai multe asocieri neobișnuite, dincolo de cea evidentă (fruct/mâncare). Răspunsurile preșcolarilor au demonstrat o plasticitate uimitoare a gândirii: „Mărul este o casă pentru viermișori”, „Este planeta piticilor”, „Este o minge pentru zâne”. Această strategie elimină frica de a greși, deoarece toate răspunsurile sunt valorizate, dezvoltând fluiditatea verbală și curajul de exprimare.

Concluzii

Educația creativă la vârsta preșcolară reprezintă fundamentul pe care se construiește succesul școlar și social de mai târziu. Aplicarea metodelor activ-participative în grădiniță a demonstrat că micul preșcolar este capabil de reflecție, de empatie profundă și de găsirea unor soluții surprinzătoare dacă i se oferă libertate de mișcare și de gândire.

Modelarea atitudinilor tinerei generații începe de la cea mai fragedă vârstă. Prin stimularea curiozității și a gândirii divergente, grădinița își îndeplinește adevărata misiune: aceea de a nu oferi răspunsuri de-a gata, ci de a cultiva dorința de a explora. Copilul care învață astăzi să creeze un joc nou din trei obiecte simple este adultul de mâine care va găsi soluții inovatoare într-o lume în continuă schimbare.

4. Bibliografie

1. Cucos Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 143.
2. Glăveanu Vlad, *Creativitatea în școală și în viață*, Editura Polirom, Iași, 2012, p. 67.
3. Glava Adina; Glava Cătălin, *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p. 89.
4. Schaffer H. Rudolph, *Dezvoltarea copilului*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2010, p. 112.

PROIECT DIDACTIC

Profesor pentru educație timpurie Gianina Baraboi
Școala Gimnazială „George Călinescu” Iași -
Structură Grădinița cu Program Prelungit Nr. 21 Iași

NIVEL II - Grupa Mare „Buburuzele”

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Cum este/a fost și va fi aici pe pământ?”

TEMA PROIECTULUI TEMATIC: „UNIVERSUL”

SUBTEMA: „PĂMÂNTUL - PLANETA ALBASTRĂ”

DOMENIUL EXPERIENȚIAL: Domeniul Estetic și Creativ (Educație plastică)

TIPUL ACTIVITĂȚII: consolidare de priceperi și deprinderi

MIJLOC DE REALIZARE: pictură

TEMA PLASTICĂ: punctul, linia și pata de culoare

SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: „FRUMUSEȚILE PĂMÂNTULUI”

SCOPUL: dezvoltarea capacităților creative din domeniul artistic și plastic; formarea deprinderii de a utiliza diferite tehnici de pictură în realizarea unei compoziții plastice; dezvoltarea sensibilității cromatice.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- O₁ – să aplice culoare (tempera) pe suporturile date (folie alimentară, oglindă, pânză, suport transparent din plastic, carton);
- O₂ – să compună spațiul plastic folosind diferite tehnici de lucru;
- O₃ – să lucreze în pereche, cooperând pentru realizarea lucrării;
- O₄ – să realizeze exerciții de încălzire a mușchilor mâinii și a degetelor;
- O₅ – să respecte regulile enumerate în instructajul făcut;
- O₆ – să-și exprime părerea despre lucrarea proprie și despre lucrările colegilor.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

METODE ȘI PROCEDEE: conversația, observația, explicația, demonstrația, instructajul, munca independentă, exercițiul, audiția muzicală, turul galeriei

MATERIAL DIDACTIC: glob pământesc, extraterestru de jucărie, folie alimentară, oglinzi, panou cu iarbă sintetică/flori/fluturi/buburuze, tablouri canvas, suporturi transparente din plastic, acuarele, mese luminoase, tablouri model (realizate pe hârtie albastră) care conțin siluete ale viețuitoarelor marine, iarbă de plastic, plastilină, bețișoare igienice, broccoli, cârlige cu pom-pom, cârlige cu scaieți, bureți, palete pentru pictură, pensule de diferite mărimi, pahare cu apă, culori tempera, șervețele uscate, lucrări-model, panou

FORMA DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII: frontală, individuală, în perechi

BIBLIOGRAFIE:

- Bărbulescu, O., Novac, C. Viorel, I., „*Ecopictura (de la lume adunate și înapoi la lume date) – ghid metodic*”, Editura Artes, 2008, Craiova;
- Nicholson, S., Robins, D., „*Cartea micului artist - activități practice pentru dezvoltarea aptitudinilor și creativității copiilor*”, Editura Teora, 2008, București.

DURATA: 30’-35’

STRUCTURĂ	TIMP	OB.	CONȚINUTUL INSTRUCTIV-EDUCATIV	STRATEGIA DIDACTICĂ			EVALUARE
				METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE	MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT	MODURI DE ORGANIZARE	
1. Organizarea activității	1'		Se creează condițiile psiho-pedagogice necesare desfășurării activității în bune condiții: aerisirea sălii de grupă; aranjarea meselor și a materialelor pentru activitate; intrarea ordonată a copiilor în sala de grupă.			frontal	Capacitatea copiilor de a folosi un comportament disciplinat;
2. Introducerea în activitate și captarea atenției	2'		Se va realiza prin apariția în sala de grupă, lângă globul pământesc, a personajului ZOZO - un mic extraterestru: „Dragi copii,/ El este Zozo, un mic extraterestru,/ Care, din spațiu, pe-a noastră planetă,/ Astăzi dimineată a aterizat/ Și dezorientat, la noi în grupă a intrat./ Are ochi mari și luminoși,/ Pași mărunți și curioși,/ Vrea să afle, să cunoască,/ Planeta noastră pământească!” Se prezintă personajul și se redă un fragment din cântecul „Zozo, micul extraterestru ajunge pe Pământ” (https://youtu.be/pQRq9qr-sy0?feature=shared), care prezintă povestea lui Zozo. După audiere, copiii sunt întrebați „Pe ce planetă a aterizat Zozo?” (Planeta Pământ).	conversația observația audiția muzicală conversația	glob pământesc extraterestru de jucărie 	frontal	Capacitatea copiilor de menținere a atenției; Spiritul de observație;
3. Anunțarea temei și a obiectivelor operaționale	2'		Copiii sunt anunțați că, la activitatea de astăzi de la „Atelierul Buburuzelor”, vor realiza „Frumusețile Pământului”, prin aplicarea culorii pe diverse suporturi și folosirea unor tehnici diferite de lucru: „Dragi copii, alături de Zozo,/ Haideți într-o călătorie să pornim/ Și FRUMUSEȚILE PĂMÂNTULUI / Să le descoperim!// Pentru că Pământul, planeta noastră,/ E cea mai frumoasă, luminoasă,/ Are câmpii verzi cu flori colorate,/ Și ape albastre cu viețuitoare minunate,/ Și munți înalți cu vârfuri înzăpezite,/ Și anotimpuri diferite!// Astăzi, prin pictură și culoare,/ Îi vom arăta lui Zozo,/ Cât de frumoasă este planeta noastră mare!”	conversația explicația		frontal	Capacitatea copiilor de înțelegere a mesajului;

4. Dirijarea învățării a)Intuirea materialului b)intuirea modelului c)explicarea și demonstrarea tehnicii de lucru d)exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinilor e)executarea propriu – zisă a lucrării	25'	O ₄	Copiii sunt întrebați: •„Spuneți-mi, vă rog, ce materiale sunt pregătite astăzi în atelier?”; •„Ce credeți că vom face cu acestea?”. Le prezintă copiilor locurile amenajate pentru lucru și lucrarea model (unde este cazul). Prezintă modul de lucru care trebuie executat în realizarea lucrărilor. Copiii vor picta, în locurile special amenajate: • pe folie alimentară - peisaje din natură; • pe oglindă - câmpii cu flori (în funcție de modelul reflectat în oglindă); • pe pânză - apele și viețuitoarele lor (mări/oceane) conform modelului; • pe suport transparent de plastic - viețuitoarele din peșterile din adâncuri, (respectând imaginea care se află sub suport); • pe carton, în perechi: - copacul primăverii (prin amprentare cu bețișoare igienice) nori, iarbă, flori (prin tamponare cu burete); - copacul verii (prin amprentare cu broccoli), nori, iarbă, flori (prin tamponare cu burete); - copacul toamnei (prin amprentare cu pom-pom pe cârlig), nori, covor de frunze (prin tamponare cu burete); - copacul iernii (prin amprentare cu scaiete de plastic pe cârlig), nori, zăpadă (prin tamponare cu burete). Înainte de începerea lucrărilor, vom realiza exerciții de încălzire a mâinilor și a degetelor. Se anunță începerea lucrului, astfel: <i>„Acum în mici pictori voi vă transformați, În Atelierul Buburuzelor locurile vi le ocupați, Și micului extraterestru, frumusețile Pământului, În culori vii, să i le arătați!”</i>	observația conversația instructajul explicația demonstrația exercițiul	folie alimentară, oglinzi, panou cu iarbă sintetică/flori/fluturi/ buburuze, tablouri canvas, suporturi transparente din plastic, acuarele, mese luminoase, tablouri model (realizate pe hârtie albastră) care conțin siluete ale viețuitoarelor marine, iarbă de plastic, plastilină, bețișoare igienice, broccoli, cârlige cu pom-pom, cârlige cu scaieți, bureți, palete pentru pictură, pensule de diferite mărimi, pahare cu apă, culori	frontal frontal individual	Capacitatea de a indica modul în care vor folosi materialele; Capacitatea de fixare în plan mintal a modului de lucru; Capacitatea de a realiza exercițiul pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinilor; Capacitatea copiilor de a se orienta în spațiul plastic; Capacitatea copiilor
--	-----	----------------	--	---	--	---	---

		O ₁ O ₂ O ₃ O ₅	Copiii realizează lucrările (pe un fundal muzical - https://www.youtube.com/watch?v=hlWi4xVXKY&list=RDhIW4xVXKY&start_radio=1&t=35s) sub atență supraveghere, iar acolo unde este cazul voi interveni, oferindu-le ajutor.	munca independentă	tempera, șervețele uscate, lucrări-model, panou	individual în pereche	de a utiliza tehnicile de lucru; Capacitatea copiilor de a lucra îngrijit;
5. Asigurarea retenției și a transferului	1'		Se va realiza o scurtă conversație pe baza activității. Voi adresa următoarele întrebări: • „V-a plăcut activitatea?”; • „Ce am lucrat noi astăzi la «Atelierul Buburuzelor»?”; • „Pe ce suporturi am realizat lucrările?”; • „Ce tehnici am folosit în realizarea lucrărilor?”.	conversația observația		frontal individual	Capacitatea de sinteză;
6. Evaluarea performanței	3'	O ₆	Se vor analiza lucrările din punctul de vedere al culorii, acurateței, tehnicii folosite, creativității și originalității și se vor evidenția aspectele reușite. Voi face aprecieri individuale și colective asupra modului de lucru al copiilor.	conversația Turul galeriei	panou	frontal individual	Capacitatea copiilor de argumentare a punctului de vedere față de propria lucrarea și de lucrarea colegului;
7. Încheierea activității	1'		La finalul activității, Zozo oferă copiilor surprize dulci și le mulțumește pentru că l-au ajutat să cunoască frumusețile Pământului: „Zozo, micul extraterestru,/ Este foarte mulțumit,/ Vă spune acum «La revedere!»/ Și pleacă să descopere Pământul, fericit!! A văzut azi cât de mare/ Este-al vostru talent sub soare,/ Și promite că-ntr-o zi/ La Buburuze va reveni!”. Activitatea se încheie cu strângerea materialelor de către copii și ieșirea acestora din sala de grupă.	conversația	extraterestru de jucărie punguțe cu biscuiți	frontal	Evaluarea comportamentului copiilor.

Educația creativă — Cheia adaptabilității generației de mâine

Prof. înv. primar Mihaela-Roxana Bărbulescu
Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”, București

I. FUNDAMENTARE TEORETICĂ

Lumea în care cresc copiii de astăzi nu seamănă cu cea în care au crescut părinții lor și, cu atât mai puțin, cu cea pentru care a fost gândit sistemul tradițional de învățământ. Automatizarea, inteligența artificială, schimbările rapide ale pieței muncii și ale structurilor sociale impun un nou profil de absolvent — nu doar informat, ci adaptabil, creativ și rezistent la incertitudine. În acest context, educația creativă nu mai reprezintă un lux pedagogic, ci o necesitate strategică.

Ken Robinson argumenta că sistemele educaționale convenționale „educă oamenii departe de creativitatea lor”, favorizând conformismul cognitiv în detrimentul gândirii divergente. Deceniile care au trecut nu au infirmat această teză — dimpotrivă, au amplificat-o. Cercetările în neuroștiințe confirmă că jocul, explorarea, producerea de sens și rezolvarea creativă a problemelor activează rețele neuronale complexe, cu impact direct asupra flexibilității cognitive și a motivației intrinseci.

La nivelul ciclului primar, educația creativă se intersectează firesc cu particularitățile de vârstă: gândirea concret-operativă, curiozitatea activă, nevoia de mișcare și de expresie. Copilul de 6–10 ani nu abstractizează eficient prin prelegere, dar construiește sens prin experiment, prin imagine, prin narațiune și prin joc cu reguli. Ignorarea acestor realități neurocognitive conduce la dezangajare, eșec școlar și pierderea plăcerii de a învăța.

Modelele pedagogice contemporane — pedagogia proiectelor, învățarea experiențială, *Design Thinking* adaptat pentru clasele primare sau abordarea prin STEAM — oferă cadre operaționale concrete pentru integrarea creativității în curriculumul formal. Ele nu înlocuiesc conținuturile, ci le fac vehicule ale competențelor transversale.

II. PARTEA PRACTICĂ — METODE ȘI STRATEGII ÎN SALA DE CLASĂ

Din cei peste 10 de ani petrecuți la catedră, în contact direct cu generații succesive de elevi de ciclu primar, am observat constant că strategiile care valorifică creativitatea produc schimbări vizibile: copiii participă altfel, greșesc altfel (cu mai puțin blocaj emoțional) și colaborează altfel. Redau mai jos câteva metode cu aplicabilitate directă, testate în sala de clasă.

1. Gândirea vizuală și hărțile mentale

Utilizarea hărților mentale (*mind maps*) în lecțiile de comunicare în limba română sau în cunoașterea mediului transformă procesul de structurare a informației dintr-un act pasiv (transcriere de la tablă) într-un act personal de construcție a cunoașterii. Elevii din clasa a IV-a, de exemplu, elaborează hărți mentale despre „Anotimpurile” nu după un model impus, ci pornind de la experiența lor senzorială și afectivă — ceea ce activează conexiuni mult mai durabile decât memorarea unui tabel.

2. Metoda proiectelor interdisciplinare

Un proiect de tip „*Ziarul clasei noastre*” implică simultan competențe de scriere creativă, lectură, matematică aplicată (calcul tiraj, număr de pagini), arte vizuale (ilustrare, *layout*) și educație digitală. Copilul nu știe că „*face româna*” sau „*face matematica*” — el

rezolvă o problemă reală, cu miză reală. Această restructurare a contextului de învățare este esența educației creative aplicate sistemic.

3. Dramatizarea și jocul de rol cu funcție cognitivă

Dramatizarea unui text literar nu este un ornament al orei de lectură — este o strategie de înțelegere profundă. Când un elev de clasa a II-a joacă rolul personajului negativ dintr-o poveste, el este forțat să construiască o perspectivă diferită de a sa, să empatizeze și să argumenteze un punct de vedere pe care nu îl împărtășește. Aceasta este gândire critică și creativă simultan.

4. Tehnica „Ce s-ar întâmpla dacă...?”

Introdusă ca rutină de gândire la nivelul claselor I–IV, această tehnică dezancorează elevii din cadrul unic al problemei date și îi invită în zona posibilului. „*Ce s-ar întâmpla dacă Scufița Roșie ar fi ales să nu meargă pe cărarea scurtă?*” sau „*Ce s-ar întâmpla dacă ploaia ar fi colorată?*” sunt puncte de plecare pentru compuneri, dezbateri și experimente mentale cu impact formativ real. Gândirea divergentă, antrenată astfel sistematic, devine un mod de a fi, nu un exercițiu ocazional.

5. Evaluarea creativă — portofoliul și autoevaluarea

Evaluarea tradițională măsoară preponderent reproducerea. Portofoliul elevului, construit pe parcursul unui semestru, oferă o cu totul altă imagine — a evoluției, a deciziilor personale, a preferințelor și a stilului propriu de gândire. Când elevul de clasa a IV-a alege ce lucrare include în portofoliu și argumentează alegerea, exersează metacogniția și respectul față de propria muncă — competențe esențiale pentru orice traseu ulterior.

III. CONCLUZII

Educația creativă nu este o alternativă la educația riguroasă — este forma ei cea mai evoluată. A forma un copil creativ înseamnă a-l forma capabil să pună întrebări bune, să tolereze ambiguitatea, să colaboreze autentic și să persevereze în fața dificultăților. Acestea sunt exact calitățile pe care angajatorii și comunitatea le caută în 2026 și pe care nicio aplicație nu le poate simula.

Responsabilitatea cadrului didactic din ciclul primar este enormă: în acești ani se formează (sau se deformează) relația copilului cu cunoașterea. A alege strategii creative nu este un act de bunăvoință — este un act de responsabilitate profesională față de o generație care va moșteni o lume pe care noi abia o putem anticipa.

Sala de clasă în care copilul poate greși fără teamă, crea fără constrângeri arbitrare și gândi dincolo de răspunsul așteptat nu este un ideal utopic — este o alegere pedagogică zilnică, la îndemâna oricărui dascăl care o prioritizează.

BIBLIOGRAFIE

1. Gopnik, A. (2009). *The Philosophical Baby: What Children's Minds Tell Us About Truth, Love, and the Meaning of Life*. Farrar, Straus and Giroux, New York, p. 76–102.
2. IDEO. (2012). *Design Thinking for Educators*. IDEO LLC, Palo Alto, p. 5–18.
3. Immordino-Yang, M. H. (2016). *Emotions, Learning, and the Brain: Exploring the Educational Implications of Affective Neuroscience*. W.W. Norton & Company, New York, p. 14–35.
4. Kilpatrick, W. H. (1918). The project method. *Teachers College Record*, vol. 19, nr. 4, pp. 319–335.

5. Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice Hall, Englewood Cliffs, p. 20–38.
6. Ministerul Educației Naționale. (2013). *Curriculum pentru învățământul primar*. MEN, București.
7. Robinson, K., Aronica, L. (2006). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. Viking, New York, p. 47–69.
8. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press, Cambridge, p. 79–91.

Expresia grafică și plastică – valențe educativ - terapeutice

Bărnăuțiu Mariana Lucia

C.J.R.A.E Sălaj

Arta este folosită în psihoterapie în două accepții: ca analiză, explorare, conștientizare, deblocare, adică în accepția ei psihologică și ca recondiționare, reintegrare socială, readaptare, reconstrucție a eului, adică într-o accepție educațională.

În primul caz se realizează contactul nemijlocit al persoanei cu creația, se încurajează expresia spontană, se lasă persoanei independența în percepere, opțiunea pentru o anumită temă și realizarea ei, se evită cu grijă orice formă meditată de învățare, de îndrumare, de o directivă discretă, iar în al doilea caz, creația artistică este meditată de învățare, de îndrumare, de o directivare discretă, dar în schimb permanentă.

Desenul copilului privit ca limbaj, ca mijloc de comunicare prin intermediul formelor și-a culorilor, ne dezvăluie lumea sa interioară, interesele sale, orizontul său de cunoaștere, raporturile sale cu lumea înconjurătoare.

El ne dezvăluie modul particular în care se reflectă lumea în mintea copilului, ecourile subiective ale acestei lumi. Desenul devine un mijloc de cunoaștere a copilului și de integrare a sa în mediu.

Expresia grafică și plastică prezintă valențe educativ-terapeutice în corectarea disgrafiei.

Se disting trei valențe principale ale expresiei grafice și plastice în funcție de contribuția pe care ele sunt în stare să o aducă:

1. Pe planul exprimării personalității copilului.
2. Pe planul destinderii motorii, al ameliorării posturii, al stăpânirii gesturilor, al restructurării tonice.
3. În domeniul compunerii al punerii în pagină și al aplicării datelor estetice la pictură, desen, scris.

În scopul de a oferi copilului posibilitatea de a se exprima, se folosește tehnica picturii și-a desenului liber.

Această tehnică ușurează realizarea contactului dintre educator și copil, instalează din capul locului educarea pe un plan ludic sau tehnic în funcție de vârsta copilului și situează scrisul în afara contextului școlar.

În cursul exercițiilor efectuate, pictura și desenul vor fi asociate foarte repede cu limbajul vorbit (lucru foarte important în cazurile de disgrafie însoțite de inhibiție verbală), sub formă de comentarii și explicații, apoi cu limbajul scris, atunci când cerem copilului să comenteze sau să explice prin scris ceea ce a desenat. În felul acesta, copilul va putea utiliza trei forme de exprimare și va ajunge să considere scrisul ca pe un mod de exprimare ce stă în slujba personalității sale.

1. Pictura și desenul liber pe suprafețe de dimensiuni facultative și cu instrumente la alegere.

Aceasta ne permite să stabilim un bun contact cu copilul și să eliminăm anumite tensiuni afective dăunătoare bunei desfășurări a terapiei.

2. Pictura liberă cu mărirea formatului hârtiei

Începem să orientăm tehnicile picturii libere în sensul necesităților reeducării, deoarece nu trebuie să pierdem din vedere faptul că învățarea pictografiei în acest context ajută la învățarea scrisului. Mărirea propusă a formatului are influențe asupra comportamentului copilului pe planul exprimării personalității și pe planul motricității.

Pe planul exprimării personalității se notează de cele mai multe ori începutul unei deblocări afective, iar pe planul motricității, mărirea formatului pune în mod obligatoriu problemele amplitudinii gestului și cere în mod imperios dezinvoltura lui.

Acesta este motivul pentru care chiar în momentul folosirii picturii libere pe format mare, noi putem începe în timp ce lăsăm copilul să-și satisfacă nevoia de exprimare, să modificăm pozițiile și să-i ameliorăm mai ales statica generală a corpului.

3. Pictura liberă și comentariile verbale

În cazul de față nu este vorba de a face copilul să vorbească pentru a descoperi problemele sale afective, deși în practică se produce frecvent, ci de a integra cât mai curând limbajul vorbit în modul de exprimare pictografică în așa fel încât copilul să învețe foarte repede să folosească un mijloc sau pe celălalt.

Căutăm să facem copilul să vorbească despre pictura lui prin întrebări de felul: „Ce reprezintă pictura ta? E frumos dar explică-mi ce se petrece... Pentru ce ai pus culoarea asta?”

Această tehnică este foarte importantă în cazul copiilor care prezintă inhibiții pe planul limbajului. Ea nu este decât o etapă tranzitorie în mersul spre integrarea limbajului scris, care o urmează imediat.

Explicarea și comentarea picturilor este foarte necesară copilului.

Explicația verbală provoacă adesea o îmbogățire a sensului picturii: „am să pictez rândunica” sau „o să adaug și cuibul” sau „o să pun culoare”.

4. Pictura liberă cu comentarii verbale scrise

Trecem pe nesimțite la scopul reeducării, care este acela de a-l face pe copil să scrie ușor și cu plăcere.

Pentru textul care însoțește pictura, este indicat să se folosească mai întâi creionul negru, apoi stiloul cu pastă și în sfârșit stiloul cu peniță.

Când se utilizează creionul colorat cerem copilului să aleagă pentru scris o culoare care se armonizează cu pictura, astfel ca scrisul și pictura să se combine într-un ansamblu.

5. Desenul liber este utilizat în următoarele cazuri:

- a. Copilul refuză pictura, se teme de ea; faptul este întâlnit la copii înhițați, anxioși, meticuloși.
- b. Atunci când copilul mănuieste pensula cu ușurință și când poate iniția utilizarea instrumentelor mai pretențioase.

6. Pictura și desenul cu ilustrare a unei întâmplări imaginate de copil

Trecem încet de la exprimarea pictografică la resursele limbii vorbite adoptând forma unei întâmplări ce se desfășoară în timp, întâmplări din care exprimarea pictografică nu poate fixa decât câteva momente, câtă vreme limbajul precizează acțiunea.

Copilul trebuie să înfățișeze începutul întâmplării, dacă dorește el poate adăuga și alte imagini scoase din povestirea lui.

Trebuie precizat că în acest stadiu al reeducării nu se ține deocamdată seama de calitatea scrisului, ci numai de folosirea lui.

Copilul trebuie să se exprime, iar la nivel calitativ nu prezintă importanță.

Metoda implantării pictate, povestite și scrise are meritul de a accelera considerabil efectele obținute prin pictură și desen liber.

Unei tehnici statice îi urmează o noțiune dinamică de acțiune ce se desfășoară în timp.

7. Desenul liber care ilustrează o întâmplare printr-o serie de imagini

Această tehnică este foarte apreciată de copiii cărora le plac revistele ilustrate.

În general aceste exerciții sunt aplicate atunci când copilul nu mai prezintă decât puține tulburări de scris.

Se folosește în general același instrument și pentru desen și pentru descrierea textului.

În concluzie, expresia grafică și plastică prezintă importante valențe educativ-terapeutice în corectarea disgrafiei.

„O națiune la care s-ar învăța desenul așa cum se învață scrisul, le-ar întrece curând pe toate celelalte în toate artele gustului” Diderot

Bibliografie:

Gârboveanu, M., Negoiescu, V., (1981), *Stimularea creativității elevilor în procesul de învățare*, București: Editura Științifică București.

Rose, M., (2002), *Desenul - ghid practice*, București: Editura Teora

Roco, M., (2001), *Creativitate și inteligență emoțională*, Iași: Editura Polirom

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE, PREGĂTIND-O PENTRU O LUME ÎN CONTINUĂ SCHIMBARE

Prof. limba franceza Beciu Violeta Diana, Liceul Tehnologic „Grigore Moisil”

Fundamentare teoretică

Educația creativă reprezintă o direcție esențială a școlii contemporane, deoarece răspunde unei realități în care elevii nu mai au nevoie doar de acumularea unor informații, ci de formarea unei gândiri flexibile, capabile să se adapteze la situații noi. Lumea în care trăiește generația tânără este marcată de schimbări tehnologice rapide, de transformări sociale, de noi profesii și de nevoia de comunicare interculturală. În acest context, școala trebuie să îi pregătească pe elevi pentru a analiza, a crea, a colabora și a lua decizii responsabile.

Prin educație creativă înțelegem ansamblul metodelor, strategiilor și atitudinilor pedagogice care stimulează originalitatea, curiozitatea, imaginația și capacitatea de a găsi soluții personale. Creativitatea nu se referă doar la domeniul artistic, ci la modul în care elevul gândește, observă, pune întrebări și combină cunoștințele pentru a obține răspunsuri noi. Un elev creativ nu este neapărat cel care desenează frumos sau scrie poezii, ci acela care poate vedea o problemă din mai multe perspective și poate propune o cale proprie de rezolvare.

Educația tradițională a pus mult timp accentul pe transmiterea informației de la profesor la elev și pe reproducerea acesteia în cadrul evaluărilor. Deși memorarea are rolul ei, ea nu este suficientă pentru o societate în continuă schimbare. Educația creativă completează această abordare prin implicarea activă a elevului în procesul de învățare. Elevul devine participant, cercetător, creator și colaborator, iar profesorul are rolul de ghid, organizator și facilitator al experiențelor de învățare.

O asemenea abordare modelează gândirea tinerilor prin dezvoltarea gândirii critice și divergente. Gândirea critică îi ajută să evalueze informațiile, să distingă între opinii și argumente, să identifice erori și să formuleze concluzii. Gândirea divergentă le permite să genereze mai multe idei pentru aceeași problemă și să nu se limiteze la primul răspuns găsit. Împreună, aceste două forme de gândire construiesc o minte deschisă, dar riguroasă, capabilă să învețe permanent.

Educația creativă influențează și atitudinile elevilor. Prin activități care încurajează exprimarea liberă, elevii capătă încredere în propriile idei și învață să accepte greșeala ca parte a procesului de învățare. Teama de a greși este una dintre principalele bariere ale creativității. Atunci când clasa devine un spațiu sigur, în care răspunsurile sunt discutate, nu ridiculizate, elevii devin mai curajoși, mai implicați și mai dispuși să își asume responsabilitatea pentru propriul progres.

În același timp, educația creativă dezvoltă abilități utile în viața reală: comunicarea, colaborarea, empatia, rezolvarea de probleme, adaptabilitatea și autonomia. Acestea sunt competențe necesare nu doar la școală, ci și în viața profesională și socială. Tinerii care au fost obișnuiți să lucreze creativ vor fi mai pregătiți să facă față incertitudinii, să învețe lucruri noi și să participe activ la comunitatea din care fac parte.

Din perspectivă pedagogică, educația creativă presupune respectarea ritmului individual al elevului și valorificarea experiențelor sale personale. Fiecare elev aduce în clasă un mod propriu de a înțelege lumea, iar profesorul poate transforma această diversitate într-o resursă de învățare. Când elevii sunt încurajați să compare soluții, să își explice alegerile și să își susțină ideile, procesul educațional devine mai profund și mai apropiat de realitate.

Partea practică

Aplicarea educației creative presupune alegerea unor metode didactice care îi determină pe elevi să gândească, să caute, să experimenteze și să construiască produse proprii. O strategie eficientă este învățarea prin proiecte. În cadrul acesteia, elevii pornesc de la o temă complexă, apropiată de realitatea lor, și ajung la un rezultat concret: o prezentare, un afiș, o machetă, un portofoliu, un eseu, o campanie sau o soluție pentru o problemă. Proiectul îi

obligă să își organizeze munca, să împartă sarcini, să caute informații și să prezinte coerent ceea ce au realizat.

De exemplu, într-un proiect cu tema „Școala viitorului”, elevii pot lucra în echipe pentru a imagina un spațiu educațional adaptat nevoilor generației lor. O echipă poate analiza clasele inteligente și tehnologia, alta poate propune activități pentru dezvoltarea creativității, iar alta poate realiza reguli pentru o școală incluzivă. La final, elevii pot prezenta rezultatele printr-un poster, o machetă, o prezentare digitală sau un scurt videoclip. Activitatea dezvoltă gândirea critică, originalitatea, comunicarea și responsabilitatea.

Brainstormingul este o altă metodă potrivită pentru educația creativă. Profesorul formulează o întrebare deschisă, iar elevii oferă cât mai multe idei, fără ca acestea să fie criticate imediat. De pildă, la o lecție despre protejarea mediului, întrebarea poate fi: „Cum putem reduce risipa în școala noastră?”. Elevii pot propune colectarea selectivă, reutilizarea materialelor, economisirea energiei, afișe de informare sau competiții între clase. Ulterior, ideile sunt analizate și se aleg cele mai realiste.

Jocul de rol contribuie la dezvoltarea empatiei și a capacității de comunicare. Elevii pot interpreta roluri diferite într-o situație dată: un elev, un profesor, un părinte, un reprezentant al comunității sau un specialist. Prin această metodă, ei înțeleg că aceeași problemă poate fi privită diferit de persoane diferite. Jocul de rol îi ajută să își controleze emoțiile, să își susțină punctul de vedere și să respecte opiniile celorlalți.

Dezbateră este utilă pentru formarea unei atitudini responsabile față de informație. Elevii învață să formuleze argumente, să aducă exemple și să asculte contraargumentele. O temă precum „Tehnologia ajută sau limitează creativitatea elevilor?” poate genera discuții valoroase. Unii elevi pot susține că tehnologia oferă acces la resurse și instrumente digitale, în timp ce alții pot arăta că folosirea excesivă a dispozitivelor reduce atenția. Important este ca ideile să fie susținute logic, nu doar afirmate.

Tehnologiile digitale pot sprijini educația creativă atunci când sunt folosite cu scop pedagogic clar. Elevii pot realiza hărți conceptuale, prezentări interactive, podcasturi, clipuri video, reviste digitale sau portofolii. Aceste produse îi ajută să transforme informația în conținut personalizat și să își exprime ideile într-o formă modernă. Profesorul trebuie însă să urmărească echilibrul: tehnologia este un instrument, nu un scop în sine.

O altă strategie importantă este studiul de caz. Prin analizarea unei situații concrete, elevii sunt puși în fața unei probleme care cere interpretare și decizie. De exemplu, pot analiza cazul unei comunități care se confruntă cu poluarea sau al unei clase în care apar conflicte de comunicare. Elevii identifică problema, cauzele, consecințele și posibilele soluții. Astfel, ei învață să conecteze teoria cu viața reală și să privească situațiile într-un mod nuanțat.

Munca în echipă este, de asemenea, un element central. Creativitatea nu este doar individuală, ci și colectivă. Într-o echipă, elevii învață să asculte, să negocieze, să împartă responsabilități și să combine ideile. Uneori, soluția finală este mai bună decât propunerile inițiale ale fiecărui membru, tocmai pentru că apare din dialog. Această experiență îi pregătește pentru mediul profesional, unde colaborarea este o cerință importantă.

Evaluarea trebuie să fie adaptată acestei abordări. Pe lângă note, pot fi folosite fișe de autoevaluare, portofolii, rubrici de evaluare și feedback constructiv. Elevul trebuie să înțeleagă ce a făcut bine, ce poate îmbunătăți și cum poate progresa. În educația creativă, produsul final contează, dar la fel de important este procesul: implicarea, colaborarea, căutarea soluțiilor și capacitatea de a învăța din greșeli.

Un exemplu practic de activitate poate fi realizarea unei campanii intitulate „Idei mici pentru schimbări mari”. Elevii aleg o problemă din școală sau din comunitate, precum risipa de hârtie, lipsa spațiilor verzi ori comunicarea dificilă între colegi. Ei documentează problema, propun soluții, creează materiale de promovare și prezintă campania în fața clasei. Activitatea combină cercetarea, exprimarea creativă, tehnologia, lucrul în echipă și responsabilitatea civică.

Concluzii

Educația creativă are un rol important în formarea generației tinere, deoarece transformă învățarea într-un proces activ, personal și relevant. Ea nu elimină cunoștințele teoretice, ci le dă sens prin aplicare, explorare și reflecție. Elevii nu mai învață doar pentru a reproduce informații, ci pentru a înțelege, a interpreta și a folosi ceea ce știu în contexte noi.

Prin metode precum proiectul, brainstormingul, jocul de rol, dezbateră, studiul de caz și utilizarea instrumentelor digitale, școala poate dezvolta gândirea critică, imaginația, comunicarea și colaborarea. Aceste competențe sunt necesare într-o lume în care schimbarea este permanentă, iar succesul depinde de capacitatea de adaptare și de învățare continuă.

Profesorul are un rol esențial în susținerea creativității. El trebuie să creeze un climat de încredere, să ofere sarcini provocatoare și să accepte diversitatea răspunsurilor. O clasă creativă este o clasă în care elevii se simt ascultați, respectați și provocați să gândească. În acest mediu, greșeala devine oportunitate de învățare, iar curiozitatea devine motor al progresului.

În concluzie, educația creativă pregătește tinerii pentru viață, nu doar pentru examene. Ea formează persoane capabile să gândească independent, să colaboreze, să comunice eficient și să găsească soluții în situații dificile. Într-o societate aflată în continuă schimbare, creativitatea nu este un avantaj opțional, ci o necesitate educațională și socială.

Un alt aspect important este faptul că educația creativă susține motivația intrinsecă a elevilor. Atunci când aceștia simt că pot contribui cu idei proprii și că munca lor are un rezultat vizibil, implicarea crește. Elevii nu mai privesc lecția ca pe o obligație formală, ci ca pe o oportunitate de descoperire. Această schimbare de atitudine poate influența pozitiv rezultatele școlare și relația lor cu învățarea pe termen lung.

Pentru ca educația creativă să fie eficientă, este necesară o bună planificare didactică. Activitățile trebuie să aibă obiective clare, criterii de evaluare cunoscute și legătură cu programa școlară. Creativitatea nu înseamnă lipsă de organizare, ci folosirea unor contexte variate prin care elevii ajung să înțeleagă mai bine conținuturile. De aceea, profesorul trebuie să îmbine libertatea de exprimare cu rigoarea, astfel încât activitatea să fie atractivă, dar și educativă.

În final, se poate afirma că educația creativă este una dintre cele mai potrivite căi prin care școala poate pregăti generația tânără pentru viitor. Ea construiește nu doar elevi mai bine informați, ci persoane mai curajoase, mai flexibile și mai responsabile. Într-o lume în care apar permanent probleme noi, capacitatea de a imagina soluții și de a lucra împreună devine o condiție a succesului personal și social.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, 2006, Iași, p. 45-62.
2. Cucoș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 112-130.
3. Joița, Elena, Instruirea constructivistă - o alternativă. Fundamente. Strategii, Editura Arves, 2006, Craiova, p. 78-95.
4. Robinson, Ken, Elementul. Cum să descoperi pasiunea care schimbă totul, Editura Publica, 2011, București, p. 25-48.
5. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, 2009, București, p. 56-74.

Blănița Lăcrămioara- Școla Gimnazială Nr.1Tg.Ocna

DIDACTICA DOMENIULUI ȘI DEZVOLTĂRI ÎN DIDACTICA SPECIALITĂȚII

Temă: Abordarea transdisciplinară în didactica postmodernă

Alvin Tofler afirma: „Analfabetul de mâine nu va fi cel care nu știe să citească, ci cel care nu a învățat cum să învețe.”

Trandisciplinaritatea – întrepătrunderea mai multor discipline, sub forma integrării curriculare, cu posibilitatea constituirii, în timp, a unei discipline noi sau a unui nou domeniu al cunoașterii, prin ceea ce se numește fuziune – faza cea mai radicală a integrării. Abordarea integrată, specifică transdisciplinarității este centrată pe lumea reală, pe aspectele relevante ale vieții cotidiene, prezentate așa cum afectează și influențează ele viața noastră. Exemplu: Ce înseamnă să fii informat?, „ Știi cum se fac legile UE?” De ce transdisciplinaritate? Pentru că: Tehnologia progresează. Știința impulsionează dezvoltarea sa. Zilnic apar meserii noi. La unele dintre ele nici nu ne gândim deocamdată. Mulți dintre copiii aflați acum pe băncile școlii vor îmbrățișa aceste meserii. Poate nu le vor putea învăța în școală pentru că nu se vor fi inventat încă. Totuși, ei le vor deprinde cumva... Abilitățile și deprinderile de manipulare a informației sunt absolut necesare pentru a supraviețui. Competiția economică și industrială reclamă ridicarea nivelului de școlarizare al tuturor categoriilor sociale.

Cunoștințele dobândite prin învățare devin o adevărată bogăție și sursă de putere. Găsirea unui loc de muncă în ziua de azi presupune că solicitantul:

- ♣ este capabil să gândească critic și strategic pentru a-și rezolva problemele;
- ♣ poate învăța într-un mediu aflat într-o continuă schimbare;
- ♣ își poate construi cunoașterea pe surse numeroase, din mai multe perspective;
- ♣ este capabil să colaboreze la nivel local și regional.

Transdisciplinaritatea este necesară pentru că paradigmele învățământului tradițional primesc noi interpretări. Prin urmare: Învățarea nu mai este rezultatul exclusiv al demersurilor profesorului. Învățarea este un proces cognitiv complex și o activitate socială intra și interpersonală. Distribuția învățării diferă de la un individ la altul în spațiu și timp. Momentul prielnic achiziționării anumitor cunoștințe nu mai poate fi prezis și/ sau impus; cel mult, activitatea (lecția), poate fi localizată în spațiu și timp în sala de clasă. În mileniul III, tratarea diferențiată a elevilor și abordarea integrată

a cunoașterii devin obligatorii.

Transdisciplinaritatea permite “învățarea în societatea cunoașterii” și asigură:

- ♣ formarea la elevi a competențelor transferabile;
- ♣ dezvoltarea competențelor de comunicare, intercunoaștere, autocunoaștere, asumarea rolurilor în echipă, formarea comportamentului prosocial;
- ♣ evaluarea formativă. Transdisciplinaritatea permite:
- ♣ crearea de modele mentale bazate pe transfer și integralizare și care determină succesul în viața personală și socială a educabilului.
- ♣ dezvoltarea competenței de a învăța să înveți;
- ♣ lectura personalizată a programei școlare și elaborarea hărților conceptuale (cognitive).

Abordarea transdisciplinară oferă posibilitatea tratării unei teme din mai multe perspective, păstrând însă caracterul ei unitar. Școala are rolul de a ajuta tinerii pentru a face față dinamismului, dezvoltându-le competențele, valorile și atitudinile necesare reușitei personale și sociale.

Un principiu de bază ce trebuie respectat în activitățile transdisciplinare este principiul cooperării, elevii fiind împărțiți în grupe de lucru.

Cooperarea încurajează învățarea, are marele avantaj că ajută elevul într-o mai mare măsură decât competiția la conturarea unei imagini pozitive de sine, a stimulării încrederii în propriile forțe și la convingerea că are mai multe șanse să reușească decât să înregistreze un eșec. Prin cooperare se creează oportunitatea utilizării învățării reciproce, un tip de învățare prin care copiii învață unul de la altul, prin împărtășirea experiențelor, cu mai mare eficiență uneori decât de la cadrul didactic. Abordarea transdisciplinară face apel la principiul alternării tipurilor de activități. Deci nu trebuie să le dăm elevilor sarcini solicitante tot timpul și mereu aceleași, ci să găsim un echilibru între activitățile de concentrare pe sarcini instructive, cu cele de relaxare, mișcare și de joc. Se urmărește astfel atingerea obiectivelor tuturor ariilor curriculare într-un context integrat, activitatea transdisciplinară combinând obiectivele de referință ale mai multor arii curriculare.

Accentul în aceste activități cade pe activitatea de grup și nu pe cea cu întreaga clasă, se renunță astfel la stilul de lucru fragmentat, unitățile de învățare ale disciplinelor se integrează într-un cadru unitar, potrivit temei activităților transdisciplinare.

Posibilitatea de valorificare și aplicare a cunoștințelor, de formare a unor capacități ce transcend disciplinele este *transdisciplinaritatea*, o formă de implicare a multor ”personaje”, elevi și profesori. Aceasta poate contribui la creșterea încrederii în sine, a spontaneității și creativității, la dezvoltarea unor opinii proprii și a unor inițiative. Tinerii învață să transmită și altor persoane informații, noțiuni, experimente, experiențe.

Transdisciplinaritatea deschide drumul către toate disciplinele care au un element în comun și la ceea ce se află dincolo de granițele lor.

Avantajele transdisciplinarității

Transdisciplinaritatea nu presupune eliminarea metodelor clasice, mai mult, eficiența lor este justificată de combinarea creativă a acestor metode cu cele moderne, cum ar fi: demonstrația, modelarea, exercițiul, lucrul cu fișele, PC-uri și alte mijloace audio – video, tutoriatul, etc.

Aceste metode formează un întreg bine structurat, complex și convergent care ajută elevii în procesul de informare - învățare.

Acestea oferă numeroase avantaje atât pentru profesor, cât și pentru elevi .

a. Avantaje pentru elevi:

- dezvoltarea gândirii creatoare și inovatoare;
- dezvoltarea spiritului competitiv;
- dezvoltarea moralei și a motivației;
- dezvoltarea sentimentului responsabilității;
- întărirea cunoștințelor și competențelor proprii;
- creșterea gradului de înțelegere a subiectului de cercetare;
- dezvoltarea deprinderilor de analiză și sinteză a noțiunilor însușite;
- creșterea gradului de încredere în forțele proprii;
- creșterea competențelor digitale, de comunicare și de operare cu termeni specifici disciplinelor de studiu și specializării;
- dezvoltarea personalității.

b. Avantaje pentru profesor:

- intensificarea relațiilor de încredere și sprijin reciproc între profesori - elevi, profesori-profesori;
- evaluarea autentică a performanțelor școlare;
- crește posibilitatea de a contribui la procesul de dezvoltare a personalității elevului;
- își îmbogățește propriile procedee și strategii didactice;
- are posibilitatea de a cunoaște noi puncte de vedere;
- are posibilitatea de a cunoaște noi caracteristici ale personalității elevului. Acest lucru impune realizarea unei îmbinări armonioase între disciplinele vizate.

c. Dezavantajele care pot să apară:

- stilul și experiența didactică a profesorilor care pot fi diferite;
- identificarea lecțiilor și a resurselor necesare pentru derularea activităților care pot fi desfășurate în acest mod;
- lipsa motivației pentru elevi de a participa la acest gen de experiențe care presupun timp, competențe, noțiuni.

Prin această formă se deschid experiențe care tind către valorificarea acestora la nivelul achizițiilor, la nivelul creării unui context familiar și motivant, activ și participativ, la nivelul utilizării unor metode alternative atractive și la nivelul relației mai puțin formalizate între cadrul

didactic și grupul de învățare .

Competențe cheie formate prin abordarea transdisciplinară

Diferența dintre competențele curriculare și cele transcurriculare se găsește mai ales în zona pragmaticului, decât în domeniul teoreticului. Dacă prin abordarea monodisciplinară a învățării se formează în mod deosebit competențe specifice nivelului cognitiv, prin *abordarea transdisciplinară* se formează competențe integratoare și durabile prin însăși transferabilitatea lor.

Ce va ști să facă elevul în urma învățării monodisciplinare?	Ce va ști să facă elevul în urma învățării transdisciplinare?
Elevul va fi capabil: - să memoreze - să reproducă mecanic cunoștințe - să scrie după dictare - să facă rezumate - să evidențieze idei principale - să facă studii de specialitate pe o temă dintr-un anumit domeniu	Elevul este capabil: - să interpreteze - să analizeze - să formuleze - să exprime opinii personale - să utilizeze informația în scopul rezolvării unei probleme date - să identifice și soluționeze probleme

Dacă ne referim la cadrul didactic, atunci vorbim de competența pedagogică. Noțiunea de “competență pedagogică” tinde să fie folosită cu înțelesul de standard profesional minim, adeseori specificat prin lege, la care trebuie să se ridice o persoană în îndeplinirea unui anumit rol al profesiei didactice, astfel încât societatea să fie protejată de riscul profesării acestei meserii de către oameni insuficient pregătiți.

În profesia didactică, cercetătorii au pus în evidență existența a mai multor niveluri de performanță profesională:

- nivelul deprinderilor de lucru singulare- atunci când profesorul, de obicei studentpracticant, este capabil să realizeze doar sarcini izolate de lucru cu elevii fără a putea să le combine întotdeauna în mod adecvat, în raport cu obiectivele educative urmărite;
- nivelul reproducerii unor “scheme acționale complexe” date;
- nivelul competenței pedagogice, când profesorul este capabil să-și adapteze, “din mers”, schemele acționale, în funcție de contextul în care urmează să fie realizat un anumit obiectiv educativ.

Prin competență pedagogică se înțelege, în sens larg, capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinărilor fenomenelor educative; în sens restrâns, se referă la capacitatea unei persoane de a realiza, la un anumit nivel de performanță, totalitatea sarcinilor tipice de muncă specifice profesiei .

O școală modernă este cea care oferă subiectului educației – elevului – condițiile necesare

privind valorificarea nevoilor, intereselor și aspirațiilor sale individuale, favorizându-i devenirea, asigurându-i succesul.

Abordarea integrată a cunoașterii nu este un element de noutate, pedagogii subliniind, încă de la vechii greci, importanța transmiterii cunoașterii ca un tot unitar. Viața noastră este una complexă, unitară, prin urmare ar trebui să studiem fenomenele din perspectiva diferitelor discipline, intercorelate și, mai mult, din perspectiva valorificării învățării nonformale și informale în context formal.

Concluzii:

În ultimii ani se remarcă o preocupare intensă a specialiștilor pentru dezvoltarea științelor educației, diversificarea și aplicarea metodelor și strategiilor didactice care să aibă o bună eficiență în transferarea cunoștințelor, formarea deprinderilor, abilităților și comportamentelor specifice disciplinelor. Procesul învățării transcende educația formală și depinde de interacțiuni realizate cu o multitudine de surse externe situate în zona proximei dezvoltări individuale și în orizontul motivațional personal.

În dorința noastră de a fi moderni, de a inova practica școlară, trebuie prudență, deoarece echilibrul dintre extreme (diferențiere pe discipline vs integrare totală) se pare că este soluția cea mai eficientă.

Abordarea integrată a conținuturilor se încadrează în seria noilor orientări educaționale, pe care numeroase cadre didactice au transformat-o de-a lungul timpului din premisă educațională în demers educativ utilizat în mod frecvent în practica de zi cu zi;

Considerăm că activitățile integrate sunt de o reală importanță în eficiența actului didactic, totuși, suntem de părere că nu trebuie făcută o delimitare bruscă între activitățile tradiționale și cele integrate, în sensul că izolându-le și organizând procesul instructiv-educativ doar în baza unui tip de activitate sau altul, nu vom obține același rezultat ca și în cazul în care în planificarea activității pedagogice încercăm împletirea fructuoasă a acestor tipuri de activități;

Cadrului didactic îi revine rolul de a se orienta spre folosirea celor mai eficiente căi și metode, indiferent dacă ele își au originea într-o alternativă pedagogică modernă sau în pedagogia tradițională. În același timp, cadrul didactic este cel care realizează integrarea, compatibilizarea conținuturilor și stabilește relevanța acestora în raport cu cerințele curriculare și așteptările comunității.

Bibliografie

- [1] I. Cerghit, (coord.), *Proiectarea (design-ul) lecției în perfecționarea lecției în școală modernă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.
- [2] M. Chiș, V. Chiș, *Pedagogie. Suport pentru formarea profesorilor*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.
- [3] I. Nicola, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.

PROIECT EDUCAȚIONAL "JOC, JOACĂ ȘI MIȘCARE"

ARGUMENT

Mișcarea este recunoscută ca prim factor al formării intelectuale corespunzătoare a copiilor. Studiile în domeniu au dovedit că prin practicarea diferitelor activități sportive se favorizează capacitățile de comunicare și creativitate, se reduc agresivitatea și astfel se ajunge la îmbunătățirea premiselor unor activități complexe, constructive, socializante.

Practicarea mișcării fizice ajută la dezvoltarea psihică a individului, previne labilitatea emoțională, modelează temperamentul și atitudinile, constituind un fundament solid pentru personalitatea în formare.

Exercițiile fizice, jocurile de mișcare împreună cu factorii naturali- apă, aer, soare - fortifică organismul, generându-i o pavăză naturală în fața îmbolnăvirilor, cultivă răbdarea, stăpânirea de sine, curajul, inițiativa, perseverența, disciplina, dezvoltă sentimentele de prietenie, spiritul colectiv și competitiv. Un copil care aleargă, se joacă, este sănătos și pregătit oricând să facă față unui efort intelectual.

Dezvoltarea fizică armonioasă este unul din obiectivele pregătirii preșcolarului pentru școală. Prin mișcare, prin jocuri pe fond muzical prin dans, la această vârstă copiii își exteriorizează sentimentele, devin dezinvolți, li se dezvoltă capacitățile și deprinderile motrice și simțul estetic.

Prin dans, ajung să redea diverse ritmuri individual, în grup, în perechi. Prin participarea la acest program urmărim să îi ajutăm pe copii să descopere și să înțeleagă frumusețea mișcării și necesitatea practicării ei, urmând sloganul „Joc, joacă și mișcare”. Considerăm că atât cadrele didactice cât și părinții trebuie să asigure posibilitatea mișcării sub formă de joc sau sport ceea ce va contribui la modelarea acestui lucru esențial în dezvoltarea personalității lor. Necesitatea derulării a cât mai multe activități de mișcare este susținut de către toți specialiștii în educație și nu numai.

DESCRIEREA PROIECTULUI:

Scopul proiectului

- Stimularea interesului pentru mișcare în vederea asigurării unei dezvoltări fizice armonioase și a dezvoltării spiritului de competiție.
- Atragerea copiilor spre domeniul sportiv, prin sport înțelegând toate formele de manifestare a acestuia: jocuri distractive, concursuri.

Competențe generale:

1. Dezvoltarea capacității de a executa corect exercițiile sportive;
2. Stimularea curiozității, interesului copiilor cu privire la etapele activităților de educație fizică;
3. Cultivarea dorințelor copiilor de a cunoaște alți copii, cu care să coopereze și să interacționeze;
4. Atragerea copiilor în activități variate, care să contribuie la interesul acestora pentru activitățile sportive;
5. Manifestarea unor atitudini pozitive față de activitățile ce urmează să fie derulate în acest proiect;
6. Conștientizarea părinților și a altor factori educaționali, din cadrul comunității cu privire la rolul activităților de mișcare în formarea și dezvoltarea copiilor.

Obiective specifice

Pentru copii:

1. Trezirea interesului pentru activitățile sportive;

2. Dezvoltarea deprinderilor și calităților motrice ale preșcolarilor și antepreșcolarilor, prin implicarea în activități de mișcare variate;
3. Aproximarea preșcolarilor, atât de activitățile sportive, cât și de modul în care acestea contribuie la menținerea sănătății;
4. Dezvoltarea respectului față de sine, a cooperării, a spiritului de echipă;
5. Conștientizarea părinților cu privire la rolul sportului, în formarea și dezvoltarea deprinderilor copiilor;

Pentru cadre didactice și părinți:

1. Abilitatea cadrelor didactice de a motiva preșcolarul și antepreșcolarul, în procesul apropierei față de sport, care înseamnă sănătate;
2. Adaptarea mediului educațional pentru a răspunde nevoilor de mișcare ale tuturor copiilor implicați în proiect;

ANALIZĂ DE DIAGNOZĂ ȘI PROGNOZĂ

Puncte tari

- Proiectul se va desfășura la nivelul orașului Timișoara, pe parcursul anului școlar , având ca beneficiari direcți preșcolarii și antepreșcolarii grădiniței.
- Impactul parteneriatului va fi unul pozitiv, unanim apreciat de participanți.

Puncte slabe

- Relativa mediatizare a activităților de către partenerii media.

Oportunități:

- Cooptarea de voluntari și sponsori în susținerea tehnică și financiară a activităților parteneriatului.
- Încheierea de protocoale cu parteneri interesați să promoveze evenimentele importante din cadrul proiectului.
- Îmbunătățirea strategiei de promovare a proiectului.

Pericole:

- Dezinteres al unor potențiali sponsori pentru susținerea financiară a unor activități din cadrul proiectului.

RESURSE DE TIMP:

- An școlar : 2024-2025

RESURSE UMANE:

- Cadrele didactice din unitate;
- Copiii preșcolari și antepreșcolari, părinții acestora și partenerii;

RESURSE MATERIALE:

- PPT-uri, pliante;

RESURSE FINANCIARE:

- Donații de echipamente sportive , ale părinților.

MONITORIZAREA PROIECTULUI:

- Desfășurarea activităților conform termenelor.
- Comunicarea între participanții la proiect.
- Probleme care apar în implementarea proiectului.
- Modul în care sunt îndeplinite responsabilitățile.

EVALUAREA PROIECTULUI:

- Se realizează de participanții la proiect, prin discuții legate de modul desfășurării activităților, prezentare Power- Point cu imagini de la activitățile desfășurate.
- Este făcută de partenerii din proiect.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR:

Nr.crt.	Perioada de desfășurare	Denumirea activității	Locația	Participanții
1.	NOIEMBRIE	Lansarea proiectului "Joc, Joacă și Mișcare" -prezentarea proiectului în cadrul ședințelor cu părinți -lansarea oficială a proiectului în unitățile partenere	Sala de grupă	copii, educatoare
2.	DECEMBRIE	"Traseu senzorial"	Sala de grupă	copii, educatoare
3.	IANUARIE	"Ora de gimnastică"	Sala de grupă	copii, educatoare profesor de sport
4.	FEBRUARIE	"Cursa pinguinilor"- jocuri distractive și de mișcare	Sala de grupă	copii, educatoare
5.	MARTIE	"Ritm și grație"	Sala de grupă	copii, educatoare
6.	APRILIE	"Micii sportivi"- concursuri sportive	Curtea grădiniței	copii, educatoare profesor
7.	MAI	."La plimbare!"(cu trotineta, bicicleta etc)	Curtea grădiniței	copii, educatoare părinți
8.	IUNIE	"Album cu amintiri"	Curtea grădiniței	copii, educatoare, părinți

Impactul educației creative asupra dezvoltării copilului preșcolar: metode și strategii pentru formarea competențelor secolului XXI

Prof. Boboc Anton Maria Alessia
Grădinița cu PP. Nr.7 Galați

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării intelectuale, emoționale și sociale a copilului. În această perioadă, experiențele de învățare influențează modul în care copilul gândește, comunică și interacționează cu mediul înconjurător. În contextul transformărilor tehnologice și sociale, accentul se mută de la simpla transmitere a informațiilor către dezvoltarea competențelor care permit adaptarea și învățarea pe tot parcursul vieții.

Educația creativă oferă copilului oportunitatea de a explora, de a experimenta și de a găsi soluții originale în situații diverse. Prin activități centrate pe joc, descoperire și colaborare, copilul își dezvoltă autonomia, inițiativa și capacitatea de a învăța activ.

Educația creativă și dezvoltarea copilului preșcolar

Creativitatea este o componentă naturală a dezvoltării copilului și reprezintă capacitatea acestuia de a produce idei originale, de a imagina soluții noi și de a interpreta experiențele într-o manieră personală. La vârsta preșcolară, creativitatea se manifestă prin joc simbolic, desen, modelaj, construcții, povestire și activități muzicale.

Educația creativă favorizează dezvoltarea armonioasă a copilului prin stimularea proceselor cognitive și afective. În același timp, aceasta contribuie la formarea unor atitudini pozitive față de învățare, curiozitate și cooperare.

Printre beneficiile educației creative se numără: dezvoltarea gândirii divergente și a imaginației; stimularea comunicării și exprimării emoțiilor; consolidarea încrederii în sine și a autonomiei; dezvoltarea capacității de colaborare și respect față de ceilalți; creșterea motivației pentru învățare și explorare.

Metode de stimulare a creativității în învățământul preșcolar

Activitățile desfășurate în grădiniță trebuie să răspundă intereselor și particularităților de vârstă ale copiilor, oferindu-le posibilitatea de a participa activ la procesul educațional.

Printre metodele utilizate frecvent se regăsesc:

- Învățarea prin joc

Jocul constituie principala formă de activitate a copilului preșcolar și facilitează dezvoltarea imaginației, a limbajului și a competențelor sociale. Prin joc, copilul experimentează roluri, formulează reguli și învață să rezolve probleme într-un mod creativ.

➤ Brainstorming-ul

Adaptată nivelului de vârstă, această metodă stimulează exprimarea liberă a ideilor și dezvoltă capacitatea copiilor de a găsi mai multe soluții pentru aceeași situație.

➤ Povestirea creativă

Copiii sunt încurajați să continue povești, să inventeze personaje sau să schimbe finalul unei întâmplări, dezvoltând astfel imaginația și exprimarea verbală.

➤ Activitățile artistico-plastice

Desenul, pictura, colajul și modelajul permit exprimarea emoțiilor și a ideilor într-o manieră personală, contribuind la dezvoltarea motricității fine și a sensibilității estetice.

➤ Proiectele tematice

Acestea integrează activități din mai multe domenii de învățare și încurajează colaborarea, explorarea și aplicarea cunoștințelor în contexte reale.

Strategii educaționale pentru dezvoltarea competențelor viitorului

Societatea actuală solicită competențe care depășesc acumularea de informații. Copiii trebuie să învețe să comunice, să colaboreze, să gândească critic și să găsească soluții inovatoare.

Pentru atingerea acestor obiective, educatorul poate utiliza: organizarea unor medii de învățare interactive; activități bazate pe explorare și experimentare; învățarea prin descoperire; utilizarea materialelor variate și a resurselor digitale adecvate vârstei; activități de lucru în echipă; integrarea situațiilor din viața cotidiană în procesul educativ.

Aceste strategii transformă copilul într-un participant activ, capabil să construiască propriile experiențe de învățare și să își dezvolte capacitatea de adaptare.

Rolul educatorului în promovarea educației creative

Educatorul este facilitatorul experiențelor de învățare și creează contexte care încurajează inițiativa și exprimarea liberă. Un climat bazat pe încredere, acceptare și valorizarea fiecărui copil stimulează participarea activă și dezvoltarea creativității.

Prin întrebări deschise, feedback constructiv și activități variate, educatorul contribuie la formarea unor copii curioși, autonomi și capabili să colaboreze eficient.

Educația creativă are un impact semnificativ asupra dezvoltării copilului preșcolar, influențând modul în care acesta gândește, învață și interacționează cu lumea din jur. Metodele și strategiile centrate pe joc, explorare și colaborare contribuie la dezvoltarea competențelor cognitive, sociale și emoționale necesare adaptării într-o societate aflată într-o continuă schimbare.

Promovarea creativității în educația timpurie reprezintă o investiție în formarea unei generații capabile să răspundă provocărilor viitorului prin flexibilitate, inițiativă și inovare. Astfel, grădinița devine un spațiu al descoperirii, al exprimării libere și al dezvoltării potențialului fiecărui copil.

Bibliografie

- Bocoș, M. (2017). *Didactica învățării interactive*. Editura Polirom.
- Cucos, C. (2014). *Pedagogie*. Editura Polirom.
- Ministerul Educației. (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*. București.
- Piaget, J. (1972). *Psihologia copilului*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
- Voiculescu, E. (coord.). (2019). *Psihopedagogia educației timpurii*. Editura Universitară.
- UNESCO. (2015). *Rethinking Education: Towards a Global Common Good?* Paris: UNESCO.

Educația creativă în învățământul preșcolar

Formarea unei generații pregătite pentru viitor prin abordarea Reggio Emilia

Prof. Boboc Anton Ramona
Grădinița cu PP. „Motanul Încălțat” Galați

Societatea actuală se schimbă într-un ritm rapid, iar copiii de astăzi vor trăi și vor lucra într-un mediu care va necesita creativitate, adaptabilitate și capacitatea de a rezolva probleme. În acest context, educația creativă devine un element esențial al dezvoltării armonioase a copilului preșcolar. Prin activități interactive, jocuri, explorare și exprimare liberă, copiii își dezvoltă gândirea critică, imaginația și încrederea în propriile capacități.

Educația creativă nu urmărește doar acumularea de cunoștințe, ci și formarea unor atitudini pozitive față de învățare, colaborare și descoperire. În învățământul preșcolar, aceasta reprezintă baza dezvoltării competențelor necesare pentru integrarea cu succes în societatea viitorului.

Rolul educației creative în dezvoltarea preșcolarului

Perioada preșcolară este una dintre cele mai importante etape ale dezvoltării copilului, deoarece acum se formează primele deprinderi de comunicare, cooperare și gândire independentă. Educația creativă stimulează curiozitatea naturală a copilului și îl încurajează să pună întrebări, să experimenteze și să găsească soluții proprii.

Prin activități artistice, jocuri de rol, construcții, povești și proiecte practice, copilul își dezvoltă:

- creativitatea și imaginația;
- gândirea critică și capacitatea de rezolvare a problemelor;
- autonomia și responsabilitatea;
- competențele sociale și emoționale;
- abilitatea de a colabora și de a comunica eficient.

Aceste competențe contribuie la formarea unei personalități echilibrate și flexibile, capabile să se adapteze la schimbările permanente ale societății.

Strategii de educație creativă în grădiniță

Cadrele didactice utilizează diverse metode pentru stimularea creativității și a participării active a copiilor: învățarea prin joc; proiectele tematice interdisciplinare; activitățile de explorare și experimentare; povestirea creativă și dramatizarea; utilizarea materialelor naturale și reciclabile în activități practice; lucrul în echipă și rezolvarea colaborativă a sarcinilor.

Aceste strategii transformă copilul din simplu receptor de informații într-un participant activ la propriul proces de învățare.

Abordarea Reggio Emilia – un model al educației creative

Una dintre cele mai apreciate abordări educaționale moderne este metoda **Reggio Emilia**, apărută în Italia după cel de-al Doilea Război Mondial, la inițiativa pedagogului Loris Malaguzzi.

Această abordare consideră copilul un individ competent, curios și capabil să își construiască propriile cunoștințe prin explorare și interacțiune cu mediul.

Principiile fundamentale ale abordării Reggio Emilia sunt: copilul este protagonistul propriei învățări; educatorul are rol de ghid și partener în procesul educativ; mediul este considerat „al treilea profesor”, fiind organizat astfel încât să stimuleze curiozitatea și creativitatea; familia participă activ la procesul educațional; învățarea se realizează prin proiecte bazate pe interesele copiilor.

În grădiniță, această abordare poate fi aplicată prin amenajarea unor centre de interes, folosirea materialelor deschise (lemn, pietre, frunze, textile, carton), realizarea de proiecte artistice și științifice și documentarea permanentă a activităților prin fotografii, desene și portofolii.

Reggio Emilia pune accent pe conceptul „cele o sută de limbaje ale copilului”, potrivit căruia fiecare copil își poate exprima gândurile și emoțiile prin desen, muzică, dans, construcții, modelaj, joc simbolic sau conversație. Astfel, creativitatea devine principalul instrument prin care copilul învață și se dezvoltă.

Impactul educației creative asupra generației tinere

Educația creativă formează copii care: au încredere în propriile idei; își exprimă liber opiniile și emoțiile; sunt deschiși către colaborare și diversitate; găsesc soluții inovatoare la probleme; se adaptează mai ușor la situații noi.

Într-o lume caracterizată de evoluții tehnologice rapide și schimbări sociale permanente, aceste competențe sunt la fel de importante ca și cunoștințele academice. Copiii educați într-un mediu creativ vor deveni adulți capabili să învețe continuu și să contribuie activ la dezvoltarea societății.

Educația creativă reprezintă o direcție esențială în învățământul preșcolar, deoarece sprijină dezvoltarea intelectuală, emoțională și socială a copilului. Prin metode moderne și prin abordări precum Reggio Emilia, procesul educativ devine unul centrat pe explorare, colaborare și exprimare liberă.

Pregătirea generației tinere pentru o lume în continuă schimbare presupune cultivarea creativității, a gândirii critice și a autonomiei încă din primii ani de viață. Astfel, grădinița devine un spațiu al descoperirii și al formării unor viitori adulți flexibili, inovatori și responsabili.

Bibliografie:

- Malaguzzi, L. (1998). *History, Ideas and Basic Philosophy of the Reggio Emilia Approach*.
Rinaldi, C. (2006). *In Dialogue with Reggio Emilia: Listening, Researching and Learning*.
Routledge.
Ministerul Educației (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*.
Piaget, J. (1972). *Psihologia copilului*.

PROGRAMUL ”SĂPTĂMÂNA VERDE” – MEDIU SĂNĂTOS, VIAȚĂ SĂNĂTOASĂ!

Profesor pentru educație timpurie Boboc Delia – Maria
Grădinița ”Dumbrava Minunilor”, București

Cu gândul la copii și ce Pământ vor moșteni, am realizat o planificare a activităților desfășurate în cadrul Programului ”Săptămâna Verde”. Activitățile au fost create sub forma unei povești, cu eroi animale, copii, familiile și prietenii lor. Alături de ei, preșcolarii, au plecat într-o aventură a cunoașterii fenomenelor naturale, a fenomenelor antropice și a activităților prin care avem grijă de Mama Natură. Fiecare activitate a fost un episod din povestea care s-a construit și a continuat pe parcursul întregii săptămâni despre schimbările climatice, despre cum să reducem consumul, să reutilizăm și să reciclăm. Copiii au avut șansa să devină eroii verzi ai Pământului.

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR DIN CADRUL PROGRAMULUI „SĂPTĂMÂNA VERDE”

NR. CRT.	ZIUA/ DATA	DENUMIREA ACTIVITĂȚII	MODALITĂȚI DE REALIZARE	OBIECTIVE
1.	Luni	„S.O.S. Aerul curat!”	Educație ecologică -joc didactic -	O1: să identifice efectul pe care îl are poluarea aerului pentru planeta Pământ; O2: să propună soluții pentru stoparea/atenuarea poluării
2.	Marți	„Surpriza apei – plasticul și sticla”	Educație ecologică - lectură după imagini -	O1: să identifice importanța apei și legătura acesteia cu biodiversitatea; O2: să deducă efectele negative ale activităților umane asupra apei; O3: să enumere gesturi concrete de protecție a apei și biodiversității
		„Obiceiuri bune”	Activitate practică	O1: să confecționeze imaginea unei fete/ băiat, utilizând materiale reciclabile
3.	Miercuri	„Descoperim resursele naturale și curentul electric!”	Educație ecologică - joc didactic -	O1: să enumere resursele naturale; O2: să descrie resursele naturale care se folosesc pentru a produce curent electric; O3: să denumească minimum 3 acțiuni prin care să reducă consumul de curent electric
4.	Joi	„Scriori pentru copaci și animale”	Educație pentru societate - povestea educatoarei -	O1: să repovestească acțiunile individuale și colective pentru rezolvarea sau prevenirea efectelor negative ale lipsei pădurilor, pe baza poveștii audiate; O2: să descrie potențiale acțiuni individuale și colective accesibile fiecăruia dintre noi; O3: să identifice de ce pădurea este importantă pentru oameni și animale
		„Inima pădurii”	Activitate artistico-plastică	O1: să denumească rolurile pădurii, pe baza planșei; O2: să redea rolurile pădurii printr-o lucrare artistico-plastică și colectivă
5.	Vineri	„Orașul din plastic și sticlă”	Educație pentru societate -joc didactic -	O1: să observe procesul de producție și reciclare a plasticului și sticlei; O2: să identifice coșurile în care se colectează pentru reciclare plasticul și sticla

Activitatea "Scriitori pentru copaci și animale" i-a introdus pe copiii Grupei mijlocii "Ciupercuțele" în povestea "Pădurea iepurașului". Copiii au aflat din povestea relatată că iepurașul, veverița și ursul au rămas fără casă din cauza defrișărilor. Preșcolarii au fost încurajați să găsească soluții pentru salvarea pădurii. În ajutorul lor a venit poștașul care le-a adus scrisori primite de la prietenii iepurașului. Aceștia i-au promis că o să îi ajute să salveze pădurea și i-au oferit mai multe soluții pentru rezolvarea problemei. Copiii au aflat din planșele privind protejarea pădurii care sunt potențialele acțiuni individuale și colective accesibile fiecăruia dintre noi pentru a salva pădurea: conservarea, regenerarea - plantările, gestionarea durabilă.

În a doua parte a activității copiii au fost îndemnați să creeze prin desen o pădure pentru cei trei prieteni. Preșcolarii au observat în imagini modul de dispunere a speciilor de copaci pe altitudine și suprafețele împădurite din România. Fiecare copil a primit o imagine cu un copac – stejar, fag, brad și imagini cu semințele lor – ghinda, jirul și conurile de brad. Fiecare copil a lipit o sămânță pe tabloul său, iar apoi, pornind de la sămânță, au desenat un copac, arătând prin desen că semințele încolțesc și devin copaci.

Copiii au așezat lucrările plastice pe un panou și au observat că adunând toți copacii desenați au reușit să creeze o pădure, care va deveni casa animalelor și sursa lor de hrană.

Îndemnul și mesajul de la finalul activității a fost: "Haideți să avem împreună grijă de singura noastră planetă, singura noastră casă!"

CREATIVITATEA PROMOVAREA VALORILOR AUTENTICE UNIVERSALE

BOGDAN MARIA LUMUNITA

GRĂDINIȚA CU P.P TRENULEȚUL VESELIE BISTRIȚA

„Niciodată nu este prea devreme pentru începerea educării creativității; activitatea creatoare nu ar trebui să fie îngrădită de nici un fel de restricții, limitări, critici.”

(V. Lowenfeld)

De ce este nevoie de creativitate ?

- Pentru că societatea contemporană presupune un înalt grad de adaptare și curaj care este legat în mare măsură de creativitate;
- Pentru a deveni oameni cu realizări noi și originale în adaptarea la mediu;
- Pentru a fi autorii celor mai îndrăznețe și valoroase realizări în planul creației umane;
- Pentru educarea dorinței copilului de a învăța permanent să facă față schimbărilor cu care se va confrunta.

Creativitatea încurajează dezvoltarea caracteristicilor necesare vieții în continuă schimbare:

- de a prevedea și influența schimbările;
 - de a gândii critic și a exprima opțiuni;
 - de a găsi și rezolva probleme;
 - de a fi creativi, imaginativi și inventivi.
- ✓ Prin organizarea într-un ambient ce încurajează copiii să exploreze, să creeze, să aibă inițiativă;
 - ✓ Pentru că facilitează învățarea prin joc și individualizare, care face apel la curiozitatea naturală a copilului și dorința de exploatare a propriilor idei.

Activități ce stimulează creativitatea lingvistică în centrul bibliotecă

- Jocuri imaginate între copii prin care descoperă cuvinte înrudite, cuvinte cu sens opus, cuvinte alintate sau rime (exemple: „Spune-mi altfel”, „Împotrivește-te”, „Alintă-mă”, „Caută cuvinte care se termină cu aceeași silabă”);
 - Povestiri create de copii, inspirate din întâmplări reale, imagini, desene, tablouri, obiecte sau o mulțime de titluri stimulative ori pline de haz spuse pe scaunul autorului;
 - În centrul alfabetizare copiii pot găsi fâșii de hârtie pe care sunt scrise diferite începuturi sau sfârșituri de povești din care ei își vor alege unul, apoi vor continua sau sfârși povestea după caz.
 - Jocuri cu cuvintele (Exemple: schimbarea cuvintelor între ele, schimbarea sunetelor sau silabelor în interiorul cuvintelor, glume amuzante, amestecuri de cuvinte);
 - Crearea unor cuvinte rimate care pot pleca de la imaginile unor cuvinte pe care vor trebui să le facă perechi după terminația identică (Exemple: casă – masă, mac – sac, soare – mare, pom – om, pește – clește etc);
 - Inventarea / confecționarea unor cărți pe care o vor prezenta colegilor;
 - Jocul „De-a scrisul”;
- (interpretări ale diferitelor personaje din povești, desene animate sau personaje imaginare).

Activități ce stimulează creativitatea artistică în centrul artă

- Desenul fără granițe (inspirat de: o întâmplare, o povestire, o poezie, de mediu, de o anumită temă);

- Pictura în compozițiile plastice (inspirată din: natură, mediul ambiental, povești, întâmplări, jocuri ale copiilor, tablouri, albume etc.);
- Dactilo-pictura (Exemple: frunze, flori, muguri, fulgi, buline, mingi etc.);
- Pictura cu palmele („fluturile”, „soarele”, „copacul”, „floarea” etc.).
- Tehnica plierii hârtiei (diferite forme spontane, buburuze, gâze, diverse simetrii);
- Pictura cu paiul, cu sfoara sau buretele (Exemplu: „foc de artificii”, „explozie”, „pădăia”, îmbibarea diferitelor forme de bureți în vopsea și amprentarea acestora);
- Tehnica desenului decorativ cu ajutorul pieptenelui;
- Desenarea cu lumânarea.
- Imprimarea artistică (Exemplu: frunze, forme geometrice, flori, motive etc.);
- Colorarea cu plastelină;
- Confecționarea diverselor jucării;
- Tehnica colajului;
- Origami.

Grădinița /școala are un rol important în educația copiilor noștri, noțiunile învățate în acești ani ajutându-i să-și construiască armonios personalitatea și să se raporteze corect la lumea inconjurătoare. Posibila existență a unei crize a valorilor educaționale se poate anunța prin scăderea interesului tinerilor și a societății în general, față de școală, prin scăderea prestigiului diplomelor pe care instituția școlară le oferă absolvenților, prin scăderea prestigiului profesiei didactice, prin imparitatea dintre realizările școlare și cele socio-profesionale.

O criză a valorilor educaționale astăzi înseamnă nu atât un gol axiologic în spiritul școlii, cât fie o opacitate a publicului la valorile pe care școala le promovează, fie o manieră inadecvată a școlii de a propune publicului valorile respective. Criza este resimțită ca inadecvare. Școala trebuie să promoveze valorile momentului, dar trebuie să-și asigure totodată și un anume spațiu de autonomie axiologică, pentru că ei îi revine sarcina să promoveze valorile de mîne ale societății. Imperativele prezentului nu trebuie să se erijeze în imperative absolute. Școala, prin valorile sale educaționale, trebuie să-i conducă pe elevi către o viziune prospectivă, de sondare, de proiectare și asumare a viitorului. Cu cît o stare de tranziție socială actuală creează mai mult o stare de confuzie axiologică, cu atît mai mult, poate, școala trebuie să fie mai fermă în opțiunea sa de a se orienta spre viitor.

Conflictele valorice pot apărea în mai multe contexte dintre care enumerăm cîteva: intrapersonal, interpersonal, intracultural, intercultural. Aceste cadre au o autonomie relativă și, de aceea, indivizii și grupurile pot resimți astfel de conflicte în mai multe registre în același timp.

Conflictul în sine nu are doar o semnificație negativă. Este o stare de tensiune, de angajare personală pentru apărarea sau, respectiv, combaterea a ceva. Este o stare absolut necesară decantării și consacrării unor valori, precum și conservării lor.

Conflictul nu trebuie nici ignorat, nici dramatizat. Trebuie asumat individual și grupal. Rezolvarea sa este condiționată de abordarea rațională, și nu pasională. Este necesară analiza intereselor, resurselor, căilor de reconciliere, analiza posibilelor avantaje pe care le pot aduce diversele posibilități de soluționare. Astfel, conflictul este privit pozitiv, constructiv.

Nicicînd în lume conflictele nu au dispărut și nu vor dispărea; ele sînt factor al dinamicii, al schimbării și al progresului. Costurile lor istorice în suferință umană, în pierderi de vieți omenești sînt peste putere de a fi evaluate. Rezolvarea conflictelor necesită efort și sacrificiu. Diminuarea costurilor ne poate fi accesibilă prin o mai rațională și mai adecvată administrare a conflictelor.

Educației nu-i stă prea mult în putere să diminueze costurile conflictelor, dar educația poate și are sarcina de a preveni ivirea unor conflicte prin promovarea comunicării, cunoașterii autentice, deschiderii spre celălalt, colaborării, toleranței. Înseși valorile educaționale sînt un produs al consumării unor conflicte axiologice între aspecte dezirabile și indezirabile ale ontologicului. *Dezirabilul este o problemă de opțiune individuală și grupală, o problemă de apreciere.* Ceea ce este dezirabil pentru mine poate să nu fie dezirabil și pentru celălalt. În acest punct necesară este toleranța, conștiința pluralității existențelor și reperelor lor axiologice. Interesul personal trebuie să se articuleze cu interesul grupal, acesta cu interesul național, interesul național cu interesul european, iar cel european cu interesul mondial. Observăm prezența unor contexte axiologice concentrice, care se constituie din aproape în aproape, de la apropiat la îndepărtat, de la mediul proxim la vecini etc., implicațiile pedagogice ale realității în cauză desemnează necesitatea

construirii succesive și reiterative a echilibrului dinamic intrapersonal, apoi interpersonal, intracultural, și intercultural.

Nu-i putem accepta pe ceilalți dacă nu ne acceptăm și nu ne respectăm pe noi înșine. Respectul de sine este fortificat, confirmat prin respectul pe care îl manifestă ceilalți față de noi, dar ceilalți ne respectă în contextul în care și noi îi respectăm la rândul nostru. Mecanismul este valabil și la nivel individual și la nivel de grup. *Valorile general-umane sînt apreciate de toți oamenii*; conflictele apar atunci cînd acestea se particularizează în manifestări specifice culturale. Conștiința pluralității valorilor se află în tensiune permanentă cu păstrarea propriilor valori. Acest proces conduce la reconstruirea permanentă a identității noastre. De aceea, identitatea axiologică nu trebuie privită ca un produs finit, fix, ci, mai curînd, ca proces permanent de organizare la nivel mental a realității, sub aspectul său axiologic. Un sistem identitar (și implicit axiologic) închis este un sistem destinat morții.

Lumea materială și lumea spirituală sînt posibile prin schimburi. Inerția sistemelor face însă ca schimbările să nu se producă ușor, ci prin depășirea unor tensiuni. A vorbi despre o cultură vie și despre un sistem de valori activ înseamnă implicit a vorbi despre conflicte axiologice. În plan educațional, conflictul valorilor este “radiografiat” de profesorul C. Cucoș (4, p. 82) pe multiple registre dintre care amintim: *aspirațiile elevilor - aspirațiile profesorilor, valorile școlii - valorile cotidiene, valori locale - valori universale, valori perene - valori circumstanțiale, valori mijloc - valori scop, valori teoretice - valori practice, valori personale - valori de status-rol* etc. Subiectul abordat în acest articol este etern și atît de vast, încît abandonăm orice pretenție de încheiere. Valorile și conflictele valorice există sub semnul eterogenității și al ubicuității.

Comunitatea ar trebui, poate, să nu mai privească perioada pe care o petrec tinerii în școală ca pe o lungă metamorfoză pasivă pînă la momentul “intrării” în societate, în viața activă. Maturitatea, așa cum am mai spus anterior, nu poate să se desfășoare la cote optime dacă nu este precedată de o copilărie și o adolescență activă, în care responsabilitatea, inițiativa să se exerseze progresiv și într-un spațiu al utilității observabile de către copil. Cu cît activitățile și sarcinile școlare vor rămîne mai în afara vieții comunității, cu atît copiii vor fi mai puțin pregătiți pentru profesie și viață socială.

Valoarea educațională se naște undeva la întîlnirea între trebuințele tînărului, ale școlii și ale comunității. Există mentalitatea că școala trebuie să furnizeze competențe, prin absolvenți bine pregătiți, iar comunitatea – resurse materiale pentru a sprijini desfășurarea în condiții optime a activității școlare. Schimbul nu este atît de tranșant, comunității i se cer și anumite atitudini și modele de oameni realizați care să-i stimuleze pe copii în a interioriza valorile educaționale, iar școala ar trebui să fie mai transparentă în organizarea resurselor, în producerea de rezultate.

Eterogenitatea nu trebuie să ne împiedice să încercăm teoretizări ale domeniului, iar ubicuitatea nu trebuie să ne descurajeze în a delimita și a încerca să abordăm constructiv conflictul axiologic.

În grădinița copilul își poate dezvolta abilitățile pe care le posedă, își poate valorifica talentul și interesul pentru un anumit domeniu astfel valorificand valorile umane autentice universale .

„Creativitatea începe cu ideile mici, cele mari vor veni de la sine “.

(Mihaela Roco)

Să nu uităm:

Creativitatea presupune angajare totală, pînă la uitare de sine în activitățile pe care le desfășurăm, atît pentru copii cît și pentru echipa de educatori.

BIBLIOGRAFIE :

1. Revista învățământului prescolar.
2. Cărtărescu, M., *Postmodernismul românesc*, Editura Humanitas, București, 1999.
3. Cucoș, C., *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Editura Polirom, Iași, 2000.
4. Cucoș, C., *Pedagogie și axiologie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995.
5. 1. Andrei, P., *Filosofia valorii*, Editura Polirom, Iași, 1997 Gardner, H., *Les intelligences multiples*, Editura Retz, Paris, 1996.

Cum stimulăm una dintre competențele cheie ale secolului XXI: gândirea creativă?

Prof. Bologan Elena

Școala Gimnazială nr 1 Drăgești, jud Bihor

Gândirea creativă a devenit rapid una dintre competențele indispensabile fiecăruia dintre noi, fiind esențială în toate palierele de activitate.

Gândirea creativă presupune generarea de idei valoroase și originale și poate fi aplicată nu numai în contexte legate de exprimarea imaginației, cum ar fi scrisul creativ, pictatul, ilustratul, muzica sau teatrul, ci și în alte domenii în care generarea de idei este funcțională pentru investigarea unor chestiuni, probleme sau preocupări la nivelul întregii societăți. Ea contribuie la pregătirea tinerilor pentru a se adapta la o lume în schimbare. Copiii de astăzi vor fi angajați în locuri de muncă care nu există încă, folosind noi tehnologii pentru a rezolva probleme și a depăși provocări emergente.

Atunci când copiii își antrenează o gândire creativă ei își descoperă și dezvoltă potențialul. Grădinițele și școlile joacă un rol important în formarea armonioasă a competențelor copiilor, competențe esențiale pentru viața de zi cu zi. Gândirea creativă este un element valoros care sprijină învățarea, ajutând copiii să interpreteze experiențele și informațiile în moduri noi și semnificative din punct de vedere personal, chiar și în contextul obiectivelor formale de învățare. Ea alimentează motivația și interesul elevilor pentru învățare, încurajează explorarea și descoperirea și poate fi parte integrată într-o serie de discipline, de la limbi străine și arte la disciplinele STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică), ajutându-i pe elevi să fie imaginativi, să dezvolte idei originale, să gândească „out of the box”, din mai multe perspective și să rezolve probleme.

Creativitatea este multidimensională, înțeleasă, în sens larg, ca fiind punctul de întâlnire dintre aptitudini, proces și mediu, prin care un individ sau un grup realizează un produs perceptibil care este atât nou, cât și util, așa cum este definit în cadrul unui context social.

Creativitatea se poate manifesta în mai multe moduri diferite, de la descoperiri intelectuale sau tehnologice, capodopere artistice sau literare, care necesită o expertiză semnificativă și dedicare, până la o gândire flexibilă și deschisă spre noi perspective, pe care o dezvoltăm prin practică și exercițiu. De asemenea, ea cuprinde și influențează mai multe

elemente pe care copiii le pot dezvolta și utiliza în nenumărate contexte.

Și acum întrebarea: ” **De ce resurse interne au nevoie copiii pentru a gândi creativ?**”

Competențe cognitive Gândirea convergentă și cea divergentă sunt ambele recunoscute pe scară largă ca fiind abilități cognitive importante pentru gândirea creativă. Gândirea convergentă se referă la capacitatea de a aplica raționamentul convențional și logic asupra informațiilor cu care intrăm în contact. Ca atare, gândirea convergentă ajută la înțelegerea spațiului problemei și la identificarea ideilor bune. Gândirea divergentă se referă la capacitatea de a urma noi abordări, de a avea idei originale și de a descoperi noi metode de „a rezolva”, făcând conexiuni flexibile între idei și informații, adoptând perspective diferite.

Orientarea către obiective și convingerile de sine creative Persistența, perseverența și autoeficacitatea influențează gândirea creativă prin furnizarea unui sentiment puternic de orientare spre scop și a convingerii că obiectivele pot fi atinse. Investirea efortului în atingerea unui obiectiv și depășirea dificultăților sunt esențiale pentru a genera gândirea creativă, toate aceste elemente permițând copiilor să își mențină concentrarea pentru perioade lungi de timp și să facă față provocărilor care apar.

Colaborarea cu ceilalți îi ajută pe copiii să exploreze și să se bazeze pe ideile altora, precum și să își îmbunătățească propriile idei. Acest lucru poate impulsiona crearea de

cunoștințe, facilitând dezvoltarea de soluții pentru probleme complexe care depășesc capacitățile unei singure persoane.

Motivația sarcinii, în special motivația intrinsecă, îi determină pe copii să finalizeze o sarcină pentru că o consideră în mod inerent satisfăcătoare. Experiența de „flow creativ” - faptul de a fi complet absorbit și de a persista într-o sarcină - este un motor puternic al creativității, iar motivația din interior este esențială. Motivația extrinsecă a sarcinii se referă la stimulente sau obiective externe. Deși cercetările subliniază importanța motivației intrinseci pentru angajarea creativă, motivatorii extrinseci pot, de asemenea, să încurajeze copiii să persiste în eforturile lor creative.

Gândirea creativă poate avea o influență pozitivă asupra interesului și realizărilor academice ale elevilor, asupra identității și asupra dezvoltării socio-emoționale, prin sprijinirea interpretării experiențelor, acțiunilor și evenimentelor în moduri noi și semnificative din punct de vedere personal.

Dincolo de sala de clasă, gândirea creativă îi poate ajuta pe copii să se adapteze la o lume în continuă și rapidă schimbare. Sprijinirea gândirii creative îi poate ajuta pe aceștia să contribuie la dezvoltarea societății în care trăiesc, astăzi și în calitate de viitori lucrători: organizațiile și societățile din întreaga lume depind din ce în ce mai mult de inovare și de crearea de cunoștințe pentru a face față provocărilor emergente și complexe, ceea ce conferă un caracter urgent inovării și gândirii creative ca întreprinderi colective.

Exemple de dezvoltare a gândirii critice

Lectura zilnică. Momentul de lectură. Cu cât copilul citește mai mult, cu atât va fi mai conștient de emoții, va avea un vocabular bogat și își va imagina poveștile și personajele preferate. Conținutul scris în articole, cărți, benzi desenate și alte materiale oferă o sursă vastă de informații de care creativitatea copilului poate beneficia. Atunci când formăm obiceiuri sănătoase de citit, le deschidem mintea copiilor către o lume cu totul nouă și le arătăm noi modalități de rezolvare a problemelor.

Lectura zilnică îl provoacă pe copil să gândească diferit sau să se identifice cu personajele din povești, imitând un lucru creativ care li s-a întâmplat acestora de-a lungul acțiunii. Este valoros să îi sprijinim pe copiii să povestească folosind propriile cuvinte, capitolul tocmai parcurs. De asemenea, îi putem încuraja să construiască povești originale sau compoziții proprii folosind cartonașe sau jocuri de story cubes.

Curiozitatea se exprimă prin întrebări

Una dintre principalele modalități de a dezvolta gândirea creativă la copii este de a-i îndemna să se întrebe. Fiecare întrebare pe care o pune copilul reprezintă o oportunitate pentru el de a învăța și de a folosi informațiile.

Curiozitatea copiilor reprezintă o sursă nelimitată care facilitează învățarea și este valoros să fructificăm această curiozitate prin întrebări care să surprindă punctele de vedere și opiniile copiilor.

Învățarea prin joc

Indiferent dacă copilul se joacă un joc cu prietenii sau cu puzzle-uri, ghicitori și jocuri de societate, acesta îi ajută să dezvolte și să descopere anumite seturi de abilități de gândire creativă.

Puzzle-urile: antrenament pentru creier

Aceste jocuri de dezvoltare a creierului reprezintă o modalitate excelentă de a dezvolta recunoașterea modelelor, percepția spațială, abilitățile lingvistice, coordonarea, abilitățile motorii, rezolvarea problemelor, abilitățile cognitive și creative ale copilului. Câteva exemple de astfel de jocuri sunt Sudoku, Scrabble, cuvinte încrucișate, cuburi Rubik și puzzle-uri logice.

În concluzie, putem dezvolta capacitățile copiilor prin oferirea de oportunități pentru a construi, crea, performa, planifica și explora. Putem să ne dezvoltăm acești mușchi creativi dacă luăm măsuri în fiecare zi pentru a insufla creativitatea în rutina noastră zilnică.

BIBLIOGRAFIE:

<https://www.kinderpedia.co/ro/resurse/blog/educatieconectata/gandirea-creativa-competenta-cheie>

Educație și formare în contextul provocărilor lumii contemporane, Argonaut & Limes Cluj-Napoca, 2016

Creativitatea- inteligență adaptativă a viitorului

Braică Anghelina

Școala Gimnazială nr. 2 Stancea

Educația creativă nu mai reprezintă doar o opțiune pedagogică modernă, ci a devenit o necesitate fundamentală într-o lume marcată de transformări tehnologice rapide și incertitudine. Școala tradițională, axată pe memorare și reproducere, nu mai poate răspunde eficient cerințelor secolului XXI, astfel că educația creativă reconfigurează din temelii modul în care tânăra generație gândește, acționează și se raportează la viitor. Prin strategii centrate pe elev, acest model educațional transformă potențialul nativ în abilități concrete de succes.

Educația creativă restructurează profund mecanismele de gândire ale tinerilor și realizează trecerea de la tiparele rigide la gândirea divergentă și critică. O strategie esențială în acest sens este **metodologia STEAM** (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) care elimină barierele dintre materii, elevii nu mai studiază disciplinele izolat. De exemplu, în cadrul unui proiect despre ecologie elevii aplică biologia pentru analiza calității solului, ingineria pentru proiectarea unei sere hidroponice și arta pentru designul estetic al prezentării.

Acest tip de abordare stimulează flexibilitatea cognitive, elevii învață să coreleze concepte din domenii diferite și să dezvolte o înțelegere de profunzime a realității. Gândirea creativă devine astfel abilitatea de a naviga prin haosul informațional actual și de a structura soluții originale acolo unde formulele vechi eșuează.

Metoda STEAM reunește știința, tehnologia, ingineria, arta și matematica. Elevii nu mai învață disciplinele separate, ci în loc să citească doar despre poluare, ei pot construi un model funcțional de filtru de apă ecologic, pot folosi biologia pentru analiza apei, ingineria pentru design și arta pentru prezentarea vizuală a proiectului.

O alta modalitate de creștere a creativității este tehnica celor șase Pălării Gânditoare în cadrul căreia se împart rolurile de gândire pe culori. Pălăria albă analizează doar datele și cifrele concrete, Pălăria roșie exprimă emoțiile și intuiția, Pălăria neagră caută riscurile și defectele, Pălăria galbenă vede beneficiile și oportunitățile, Pălăria verde generează idei noi, creative, iar Pălăria albastră coordonează întregul proces și trage concluziile. Metoda îi învață pe copii să nu se blocheze într-o singură perspectivă și să colaboreze fără conflicte.

Învățarea bazată pe provocări (Challenge-Based Learning) ar fi o altă modalitate prin care copiii primesc o problemă reală din comunitatea lor, cum ar fi risipa de alimente din din școală și ei trebuie să cerceteze problema, să creeze o campanie sau o aplicație mobilă pentru reducerea risipei și să implementeze soluția direct în comunitate.

Fiecare copil se naște cu un potențial creativ uriaș, manifestat prin curiozitate nativă, imaginație liberă și lipsa fricii de a greși, creativitatea nu este doar artă, ci principala metodă de explorare, înțelegere și adaptare la lumea înconjurătoare. în care copiii excelează la găsirea unor soluții multiple și neașteptate pentru o singură problemă, deoarece nu sunt încă limitați de tipare rigide.

Familia și școala pot stimula acest potențial sau, dimpotrivă, îl pot inhiba prin criticism excesiv, reguli rigide și standardizare. jocul liber și nestructurat reprezintă cel mai eficient instrument prin care copilul își dezvoltă flexibilitatea mentală și originalitatea. un copil creează cu adevărat doar atunci când se simte în siguranță, acceptat și valorizat pentru unicitatea lui.

Stimularea creativității în copilărie dezvoltă inteligența emoțională, stima de sine, reziliența și abilitățile de comunicare, iar cultivarea gândirii creative de la vârste fragede formează viitori adulți capabili să rezolve probleme complexe și să se adapteze într-o lume în continuă schimbare.

Educația creativă reprezintă catalizatorul prin care tânăra generație este ghidată să devină arhitectul propriului viitor, nu doar un spectator al schimbărilor globale. Prin integrarea unor metode revoluționare precum STEAM, tehnica pălărilor gânditoare sau învățarea bazată pe provocări, școala oferă copiilor cea mai importantă busolă: capacitatea de a învăța cum să învețe. Într-o lume în care singura certitudine este schimbarea, creativitatea nu mai este un simplu talent artistic, ci devine cea mai înaltă formă de inteligență adaptativă.

Bibliografie

- Oprea, C. L. (2009). *Strategii didactice interactive* (Ed. a 3-a). Editura Didactică și Pedagogică.
- Albulescu, I., & Catalano, H. (Coordonatori). (2019). *Sinteze de pedagogia învățământului primar*. Editura Didactică și Pedagogică. [2]
- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ* (Ed. a 2-a). Editura Polirom
- Cucoș, C. (2014). *Pedagogie* (Ed. a 3-a revăzută și adăugită). Editura Polirom.

Magia marionetelor în procesul instructiv-educativ la clasele primare

Profesor învățământ primar Câmpean Diana-Camelia

Școala Gimnazială „Augustin Maior” Reghin

Educația modernă pune accent tot mai mult pe utilizarea unor metode interactive și creative care să răspundă nevoilor reale ale elevilor și particularităților de vârstă ale acestora. În învățământul primar, copilul învață prin joc, explorare și interacțiune directă, iar activitățile care implică imaginația și participarea activă au un impact semnificativ asupra procesului de învățare. În acest context, marionetele reprezintă un instrument educațional valoros, capabil să transforme activitățile didactice în experiențe atractive, dinamice și eficiente.

Utilizarea marionetelor în activitățile de la clasele mici facilitează apropierea copilului de conținuturile educaționale prin intermediul poveștii, al dialogului și al jocului de rol. Marioneta devine un personaj familiar și prietenos, care captează atenția elevilor, stimulează curiozitatea și contribuie la dezvoltarea unei relații pozitive cu procesul de învățare. Prin intermediul acesteia, lecțiile capătă caracter interactiv, iar elevii sunt încurajați să comunice, să își exprime emoțiile și să participe activ la activități.

Integrarea marionetelor în activitățile didactice contribuie atât la dezvoltarea competențelor cognitive, cât și la formarea competențelor sociale și emoționale. Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, școala are responsabilitatea de a pregăti elevi creativi, flexibili și capabili să colaboreze eficient cu ceilalți. Astfel, metodele creative bazate pe joc și interacțiune devin esențiale pentru formarea unei generații adaptabile și motivate pentru învățare.

Rolul educației creative în ciclul primar

Educația creativă reprezintă o direcție importantă a învățământului contemporan, având drept scop dezvoltarea potențialului individual al fiecărui elev prin metode active și participative. Spre deosebire de abordările tradiționale, bazate exclusiv pe transmiterea informațiilor, educația creativă urmărește implicarea elevului în procesul de învățare și stimularea gândirii independente.

În ciclul primar, creativitatea are un rol fundamental, deoarece elevii se află într-o etapă în care imaginația și jocul constituie principalele modalități de explorare a lumii. Activitățile creative contribuie la dezvoltarea limbajului, a gândirii logice, a atenției și a memoriei, dar și la formarea unor atitudini pozitive față de școală și învățare.

Metodele interactive, precum jocul didactic, povestea, dramatizarea sau utilizarea marionetelor, transformă lecțiile în experiențe atractive și accesibile copiilor. Prin participarea activă la activități, elevii devin mai motivați și mai implicați, iar procesul de învățare devine mai eficient și mai plăcut.

De asemenea, educația creativă contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și a autonomiei. Elevii sunt încurajați să își exprime ideile, să găsească soluții și să participe la activități de grup. Astfel, școala nu mai reprezintă doar un spațiu al acumulării de cunoștințe, ci și un mediu în care copiii învață să comunice, să coopereze și să își dezvolte personalitatea.

Marionetele, mijloace didactice interactive

Marionetele sunt considerate mijloace didactice interactive datorită capacității lor de a capta atenția elevilor și de a crea un cadru educațional relaxat și motivant. În activitățile de la clasele mici, acestea pot fi utilizate pentru introducerea unei lecții, explicarea unor noțiuni, formularea sarcinilor de lucru sau stimularea dialogului dintre elevi.

Prin intermediul marionetelor, cadrul didactic poate crea situații de învățare apropiate de universul copilului. Personajele imaginare facilitează transmiterea mesajelor educative într-un mod accesibil și atractiv. Elevii percep marioneta ca pe un partener de joc și comunicare, ceea ce contribuie la reducerea anxietății și la creșterea participării active.

Un avantaj important al utilizării marionetelor îl reprezintă posibilitatea integrării acestora în diferite discipline școlare. La limba și literatura română, marionetele pot fi folosite pentru dramatizarea poveștilor, dezvoltarea dialogului și stimularea exprimării orale. În cadrul activităților matematice, personajele pot propune exerciții și jocuri logice, transformând noțiunile abstracte în experiențe concrete și atractive.

În cadrul orelor de dezvoltare personală, marionetele pot facilita discuțiile despre emoții, comportamente și relații interpersonale. Copiii își exprimă mai ușor sentimentele atunci când comunică prin intermediul unui personaj imaginar. Astfel, marionetele contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale și la crearea unui climat pozitiv în clasă.

De asemenea, marionetele pot fi realizate chiar de către elevi în cadrul activităților practice și artistice. Confecționarea acestora stimulează creativitatea, îndemânarea și spiritul de colaborare. Elevii devin mai implicați în activități atunci când participă la crearea propriilor personaje și la elaborarea scenetelor.

Impactul marionetelor asupra dezvoltării comunicării

Comunicarea reprezintă una dintre competențele fundamentale care se formează încă din primii ani de școală. Utilizarea marionetelor în activitățile didactice contribuie semnificativ la dezvoltarea exprimării orale și a interacțiunii dintre elevi.

Mulți copii manifestă timiditate sau teamă de a răspunde în fața clasei. În astfel de situații, marioneta poate deveni un mediator între copil și cadrul didactic. Elevii comunică mai ușor prin intermediul personajelor, iar atmosfera ludică îi ajută să depășească emoțiile și nesiguranța.

Dialogurile și jocurile de rol dezvoltă vocabularul, pronunția și capacitatea de formulare a mesajelor. Copiii învață să asculte activ, să răspundă adecvat și să își exprime opiniile într-un mod coerent. În plus, activitățile bazate pe dramatizare stimulează imaginația și spontaneitatea.

Marionetele pot fi utilizate cu succes și în activitățile de limbi străine, unde contribuie la exersarea pronunției și a structurilor de comunicare într-un mod natural și relaxat. Elevii participă cu entuziasm la dialoguri și jocuri, iar teama de greșeală este diminuată.

Dezvoltarea competențelor socio-emoționale prin utilizarea marionetelor

Pe lângă rolul educativ, marionetele au și o importantă funcție formativă. Prin intermediul acestora, copiii pot învăța valori și comportamente pozitive precum respectul, empatia, cooperarea și responsabilitatea.

În activitățile de grup, elevii colaborează pentru realizarea unor scenete sau povești, învățând să lucreze împreună și să respecte opiniile colegilor. Aceste activități contribuie la dezvoltarea spiritului de echipă și la consolidarea relațiilor dintre copii.

Marionetele sunt utile și în gestionarea conflictelor sau a situațiilor dificile. Prin intermediul personajelor, cadrul didactic poate aborda teme sensibile într-un mod accesibil și non-invaziv. Copiii identifică mai ușor soluții și înțeleg consecințele anumitor comportamente atunci când acestea sunt prezentate într-o poveste sau scenetă.

Totodată, utilizarea marionetelor stimulează empatia și capacitatea de înțelegere a emoțiilor. Elevii învață să recunoască diferite stări afective și să reacționeze adecvat în relațiile cu ceilalți.

Exemple de activități didactice cu marionete

Integrarea marionetelor în activitățile școlare poate fi realizată într-o varietate de moduri, adaptate nivelului de vârstă și obiectivelor lecției.

În cadrul lecțiilor de comunicare în limba română, marioneta poate introduce o poveste sau poate adresa întrebări legate de text. Elevii pot interpreta personaje, pot continua dialoguri sau pot crea propriile povești.

La matematică, marionetele pot organiza „misiuni” sau jocuri de calcul, transformând exercițiile într-o activitate atractivă. Personajele pot oferi indicii, recompense simbolice sau provocări adaptate nivelului elevilor.

În cadrul activităților de dezvoltare personală, marionetele pot fi utilizate pentru discutarea emoțiilor, a regulilor de comportament sau a relațiilor dintre colegi. Copiii pot identifica soluții pentru diferite situații problemă și pot propune comportamente pozitive.

Activitățile artistice pot include realizarea de marionete din materiale reciclabile, dezvoltând creativitatea și responsabilitatea față de mediu. Elevii își pot prezenta personajele și pot crea mici spectacole pentru colegi.

Concluzii

Introducerea marionetelor în activitățile didactice de la clasele mici reprezintă o metodă modernă și eficientă de stimulare a interesului pentru învățare și de dezvoltare armonioasă a elevilor. Prin caracterul lor ludic și interactiv, marionetele transformă lecțiile în experiențe atractive și accesibile, contribuind la dezvoltarea comunicării, a creativității și a competențelor socio-emoționale.

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, școala trebuie să formeze elevi capabili să gândească independent, să colaboreze și să se adapteze cu ușurință la situații noi. Metodele creative bazate pe joc și poveste răspund acestor nevoi și contribuie la construirea unui mediu educațional pozitiv și motivant.

Rolul cadrului didactic este esențial în integrarea eficientă a marionetelor în procesul instructiv-educativ. Prin creativitate și implicare, învățătorul poate transforma marioneta într-un adevărat partener al elevilor în aventura cunoașterii.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014;
3. Joița, Elena, *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, Editura Aramis, București, 2006;
4. Păun, Emil, *Școala – abordare sociopedagogică*, Editura Polirom, Iași, 1999;
5. Piaget, Jean, *Psihologia copilului*, Editura Cartier, București, 2005;
6. Vygotski, Lev S., *Gândire și limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978;
7. Iucu, Romița, *Managementul clasei de elevi*, Editura Polirom, Iași, 2006;
8. Neacșu, Ioan, *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Editura Militară, București, 1990;
9. Albulescu, Ion, *Pragmatica predării. Activitatea profesorului între rutină și creativitate*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008;
10. Stan, Emil, *Pedagogie postmodernă*, Editura Institutul European, Iași, 2004.

prestabilit. Pe măsură ce fiecare copil colora căsuțele corecte (identificând zecile și unitățile), pe foaia lor a început să prindă contur silueta inconfundabilă a câinelui Claude. Acest „pixel art” a transformat calculul matematic într-o experiență de descoperire. Copiii au înțeles legătura dintre „cod” (cerința matematică) și „imagine” (rezultatul vizual). Emoția momentului în care, la final, „Claude” a apărut pe foaia fiecărui copil a fost un succes pedagogic.

- **Construcții 3D și etichetarea**

După descifrarea matematică a personajului, elevii au trecut la crearea unor figurine și machete (case, animale, Claude) din hârtie. Învățarea nu s-a oprit la partea artistică: fiecare lucrare a trebuit să fie „înregistrată” printr-o fișă tehnică completată de elevi. Aceștia au identificat numărul total de elemente folosite, descompunându-l în **zeci și unități**. Astfel, dacă o casă avea 52 de piese, copilul scria: „*Are 5 zeci și 2 unități*”. Activitatea a transformat numerele 0-100 din simple simboluri în realități palpabile. Această practică forțează copilul să gândească matematic despre propria creație artistică, consolidând valoarea pozițională a cifrelor într-un mod memorabil.

- **Situații-problemă aplicate**

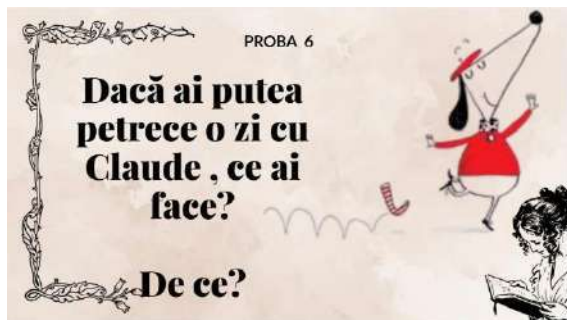
Am transpus contextul cărții în probleme de calcul: „Dacă ultima pagină a cărții este 96, câte pagini avem de citit?” sau „Dacă partea I a cărții începe la pagina 13 și se termină la 47, câte pagini conține?”. Astfel, matematica a încetat să fie un exercițiu mecanic, devenind un instrument necesar pentru a înțelege lumea lui Claude.

Competențe sociale .Concursul pe echipe

„Claude în orașul cunoașterii” a fost conceput ca un **concurs interdisciplinar pe echipe**, „Citim, Gândim, Rezolvăm!”. Acest cadru competițional a fost esențial pentru dezvoltarea personală. Lucrul în echipe de doi a obligat elevii să negocieze, să își împartă sarcinile și să își asume responsabilități.

Într-un mediu de concurs, gestionarea emoțiilor – bucuria reușitei sau frustrarea unei erori – a fost mediată prin reguli clare și respect reciproc. Elevii au învățat să își evalueze colegii și să accepte feedback-ul, transformând „evaluarea” dintr-o notă într-un dialog constructiv.

Proiectul „Claude” demonstrează că barierele dintre discipline sunt artificiale. Când matematica se împletește cu arta, iar lectura devine suport pentru creație, copilul nu mai „învață” – el explorează. Provocarea noastră, ca dascăli, este să oferim aceste contexte în care copilul să simtă că deține controlul asupra propriului proces de învățare.

EDUCAȚIA INTERCULTURALĂ

LAB.CEBUC PETRONELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „TAKE IONESCU”

Interculturalitatea este termenul ce denumește contactul dintre culturi, existența unui dialog între acestea și nu în ultimul rând interacțiunea și influență pe care o primesc reciproc.

Uniunea europeană fiind un ansamblu de țări care încearcă să conviețuiască împreună și să se ajute reciproc pe toate planurile, interculturalitatea este indispensabilă pentru că această decurge de la sine. Aceste țări pentru a putea colabora trebuie să interacționeze, să comunice, să între în contact unele cu celelalte. De aceea pentru că există această uniune există și interculturalitate în spațiul european care se poate recunoaște pe mai multe planuri. Unul dintre aceste planuri ar fi cel cultural. Fiind mai multe țări care colaborează toate au unele particularități culturale pentru că nu putem fi toți la fel, fiecare țară are o identitate culturală și asta este unul dintre lucrurile cele mai importante care îl deosebește de celelalte. Chiar dacă ne influențăm unii pe alții asta nu înseamnă că trebuie să renunțăm la identitatea noastră, ceea ce ne reprezintă, doar preluăm acele aspecte pozitive ce ne avantajează cu acordul țării respective.

Abilitățile de comunicare și socializare, promovarea și păstrarea identității culturale sunt obiective ale educației contemporane. Totodată cunoașterea istoricului și culturii minorităților care împart același teritoriu conduce nemijlocit la formarea spiritului tolerant și la descurajarea celui discriminatoriu. Școala are misiunea de a permite fiecărui copil să crească, să-și dezvolte spiritul, corpul și inima, deci inteligență, sensibilitatea, creativitatea; să permită copiilor să învețe să trăiască împreună, unii cu alții, cu persoane diferite, să-și poată ocupa progresiv locul în societate, să poată deveni cetățeni activi. Interculturalitatea este înainte de orice respectul diferențelor.

Cadrele didactice sunt garanții acestor rigori ale spiritului care veghează asupra diferențelor, pentru a învăța, a cunoaște și a înțelege ceea ce ne leagă, ceea ce ne face asemănători, ceea ce ne apropie.

Venind din culturi diferite avem șansă să ne integrăm într-o societate diferită, multiculturală, care favorizează sentimentul de a fi în realitatea cotidiană, o individualitate care nu seamănă cu nimeni și nimic.

Cunoașterea și înțelegerea celuilalt este un proces progresiv și complex. Primele contacte între oamenii de culturi diferite sunt însoțite de sentimentul de insecuritate, de frică, de adversitate deschisă față de celălalt.

Interculturalitatea este o componentă a realității zilnice din școală. Tot modul de învățare este organizat din perspectiva interculturală, permițând învățarea prin colaborare, comunicare și nicidecum de marginalizare a unor copii. Deschiderea spațiului școlii către comunitate și specificul ei, organizarea unor întâlniri, excursii, serbări cu specific intercultural dar nu în detrimentul majorității, urmărește realizarea obiectivelor de egalizare a șanselor în educație.

În acest sens, imigranții care se încorporează unei societăți aduc cu ei propria cultură și, pentru asta încearcă chiar să o uite și să se încorporeze în cea nouă; fapt care este în contrast cu propriile principii de conviețuire, respect și solidaritate. De aceea, este necesar să delimităm aceste aspecte, să dăm sensul pe care trebuie să-l aibă în mod real și chiar să stabilim diferențele între cultură, interculturalitate și multiculturalitate, analizând evoluția și conceptualizarea sa.

Din cauza fenomenului migrației recente a forțelor de muncă, numărul românilor care s-au stabilit în Spania este în continuă creștere. Aceștia și-au creat comunități în jurul cărora gravitează toată activitatea culturală, fiind înființate chiar clase de limba română pe lângă bisericile existente.

Școală pentru diversitate, poate crea o cultură școlară care să permită respectarea diferențelor dintre elevi și a manifestării elementelor specifice fiecărei culturi minoritare sau individuale. Fiecare elev va învăța cum să învețe într-o manieră cooperantă și solidară, fără competiție, fără ierarhii arbitrare, în spiritul respectului și toleranței față de cei din jur.

Societatea interculturală vizează recunoașterea diferențelor culturale, susținerea dezvoltării identităților proprii, încurajând dialogul intercultural, contactele, schimburile și interferențele culturale.

Consider că școală poate avea un rol major în promovarea conceptelor de interculturalitate și diversitate culturală, în educarea copiilor pentru a înțelege mai bine lumea în care trăiesc, o lume traversată de conflicte interetnice și de crize identitare.

BIBLIOGRAFIE

1. VERZA, E., PĂUN, E.; „Educația integrată a copiilor cu handicap”, Unicef, 1998
2. DIACONU, MIHAI; „Educația și dezvoltarea copilului”, București, Editura ASE, 2007

CONTRIBUȚIILE MARIEI MONTESSORI LA DEZVOLTAREA PEDAGOGIEI MODERNE

CHIRIMBU Sebastian Cristian

Conf.univ.dr./Profesor

Facultatea de Psihologie și Științele Educației USH (București)/ICPEE

Educația modernă este rezultatul contribuțiilor unor mari gânditori și reformatori care au înțeles că dezvoltarea copilului trebuie să constituie punctul central al oricărui demers educațional. De-a lungul timpului, pedagogia a evoluat de la modele bazate pe transmiterea rigidă a cunoștințelor către abordări centrate pe nevoile, interesele și particularitățile individuale ale elevului. În acest proces de transformare, numele Mariei Montessori ocupă un loc de referință, fiind asociat cu una dintre cele mai importante revoluții pedagogice ale secolului al XX-lea.

Maria Montessori a fost mai mult decât un pedagog; ea a fost medic, cercetător și vizionar al educației, reușind să construiască o concepție pedagogică originală fundamentată pe observația științifică a copilului. Într-o perioadă în care școala era caracterizată prin disciplină strictă, uniformitate și autoritate excesivă, Montessori a promovat o perspectivă inovatoare care valoriza libertatea de alegere, activitatea spontană și respectul pentru ritmul individual de dezvoltare. Ea a demonstrat că fiecare copil posedă resurse interioare remarcabile de învățare și că rolul educației nu este de a modela artificial personalitatea, ci de a crea condițiile necesare pentru manifestarea și dezvoltarea potențialului uman.

În contextul provocărilor educaționale contemporane, marcate de diversitate culturală, incluziune și necesitatea personalizării învățării, ideile Mariei Montessori își păstrează actualitatea și valoarea. Conceptul de educație centrată pe copil, promovarea autonomiei, respectarea diferențelor individuale și învățarea prin experiență se regăsesc astăzi în numeroase politici și practici educaționale moderne. De aceea, analiza vieții, activității și contribuțiilor Mariei Montessori oferă o perspectivă relevantă asupra evoluției pedagogiei și asupra modului în care educația poate contribui la dezvoltarea armonioasă a personalității umane.

1. Maria Montessori și începuturile activității pedagogice

Într-o epocă în care femeile aveau acces limitat la studiile superioare, Maria Montessori a manifestat un curaj remarcabil alegând să urmeze domenii considerate exclusiv masculine. A studiat inițial științele tehnice și matematica, iar ulterior a decis să urmeze medicina la Universitatea din Roma. În anul 1896 a devenit una dintre primele femei medic din Italia, realizare extraordinară pentru perioada respectivă. Experiența sa medicală, mai ales contactul cu copiii cu dizabilități și dificultăți de dezvoltare, a avut un impact major asupra formării concepției sale pedagogice.

Activitatea pedagogică a Mariei Montessori a început în contextul muncii sale cu copii proveniți din medii defavorizate și cu dificultăți de învățare. Ea a fost influențată de lucrările medicilor și pedagogilor francezi Jean Itard și Édouard Séguin, care studiaseră educația copiilor cu nevoi speciale.

Montessori a observat că stimularea senzorială și activitatea practică au efecte remarcabile asupra dezvoltării intelectuale. Pornind de la aceste observații, ea a început să elaboreze materiale educaționale speciale și să dezvolte metode bazate pe experiență directă și autonomie.

Un moment decisiv în cariera sa a fost deschiderea primei „Casa dei Bambini” în anul 1907, într-un cartier sărac din Roma. Aici, Maria Montessori a aplicat pentru prima dată principiile pedagogice care aveau să devină celebre în întreaga lume.

Rezultatele au fost impresionante. Copiii care proveneau din medii dificile au demonstrat progrese semnificative în dezvoltarea limbajului, a disciplinei și a autonomiei personale. Montessori a observat că atunci când mediul este organizat corespunzător, copilul dezvoltă spontan dorința de a învăța și de a se perfecționa. Această experiență a reprezentat fundamentul metodei Montessori și începutul unei revoluții pedagogice internaționale.

2. Principiile fundamentale ale metodei Montessori

Concepția pedagogică elaborată de Maria Montessori se bazează pe o serie de principii fundamentale care au schimbat radical modul de organizare a educației.

- a. Respectul pentru individualitatea copilului . Unul dintre principiile centrale ale metodei Montessori este respectul profund pentru copil ca persoană autonomă și unică. Montessori considera că fiecare copil are propriul ritm de dezvoltare și propriile interese, iar educația trebuie să țină cont de aceste particularități individuale. În viziunea sa, copilul nu trebuie constrâns permanent de adult, ci sprijinit să își dezvolte potențialul natural într-un mediu favorabil.
- b. Libertatea controlată. Maria Montessori nu promova libertatea absolută, ci o libertate organizată și responsabilă. Copilul are posibilitatea de a alege activitățile care îl interesează, însă într-un cadru bine structurat și ordonat. Această libertate contribuie la dezvoltarea autonomiei, a responsabilității și a autodisciplinei.
- c. Importanța mediului educațional. Montessori considera că mediul are un rol esențial în dezvoltarea copilului. Sala de clasă trebuie organizată astfel încât copilul să poată explora independent, să manipuleze materiale și să își dezvolte competențele într-un mod natural. Mobilierul adaptat dimensiunilor copilului, materialele accesibile și atmosfera calmă reprezintă elemente fundamentale ale mediului Montessori.
- d. Învățarea prin experiență. Metoda Montessori pune accent pe activitatea practică și pe învățarea prin experiență directă. Copilul nu este un receptor pasiv al informației, ci participant activ la propriul proces de învățare. Materialele Montessori sunt concepute pentru a stimula explorarea senzorială, coordonarea motrică și gândirea logică.
- e. Autoeducația. Maria Montessori considera că adevărata învățare vine din interiorul copilului. Rolul profesorului nu este acela de a impune cunoștințe, ci de a crea condițiile necesare pentru autoeducație și dezvoltare spontană.

3. Rolul profesorului și materialele în metoda Montessori

În pedagogia tradițională, profesorul era figura centrală a clasei și principala sursă de cunoaștere. Maria Montessori a schimbat această perspectivă și a redefinit rolul educatorului.

Profesorul Montessori trebuie să fie: observator atent, ghid, facilitator al învățării, organizator al mediului educațional, susținător al autonomiei copilului.

Educatorul nu domină procesul educativ, ci îl însoțește și îl sprijină. El trebuie să observe interesele și nevoile copilului și să intervină doar atunci când este necesar. Această schimbare de paradigmă a avut un impact major asupra pedagogiei moderne și asupra relației profesor-elev.

Una dintre cele mai cunoscute contribuții ale Mariei Montessori o reprezintă materialele didactice speciale concepute pentru dezvoltarea copilului.

Aceste materiale au câteva caracteristici esențiale: sunt atractive și adaptate copilului, stimulează activitatea practică, permit autocorectarea, dezvoltă simțurile și gândirea logică, favorizează independența.

4. Impactul internațional al metodei Montessori

Metoda Montessori s-a răspândit rapid în întreaga lume și continuă să fie aplicată în numeroase școli și grădinițe. Succesul acestei metode se explică prin: centrarea pe copil, respectarea individualității dezvoltarea autonomiei, accentul pus pe experiență și creativitate.

Astăzi există mii de instituții Montessori în Europa, America, Asia, Africa și Australia.

Principiile sale au influențat și alte curente pedagogice moderne.

Maria Montessori rămâne una dintre cele mai importante personalități din istoria educației universale. Prin activitatea și lucrările sale, ea a schimbat fundamental modul în care societatea înțelege copilul și procesul educativ.

Metoda Montessori nu reprezintă doar o tehnică pedagogică, ci o adevărată filosofie a educației bazată pe respect, libertate și dezvoltare naturală. Contribuțiile sale au influențat profund pedagogia modernă și continuă să inspire profesori și cercetători din întreaga lume.

Maria Montessori a demonstrat că educația autentică trebuie să pornească de la nevoile reale ale copilului și să contribuie la dezvoltarea unei personalități autonome, creative și responsabile. Moștenirea sa pedagogică rămâne un reper fundamental pentru educația contemporană și pentru idealul unei școli centrate pe om și pe potențialul său de dezvoltare.

Bibliografie:

Chirimbu, Sebastian, *Didactica limbii și comunicării în ciclul primar; de la fundamente teoretice la aplicații practice*, Editura Edudel, Slatina, 2026

Maria Montessori Montessori, Maria. *The Montessori Method: Scientific Pedagogy as Applied to Child Education in "The Children's Houses"*. New York: Frederick A. Stokes Company, 1912.

Maria Montessori Montessori, Maria. *The Absorbent Mind*. Adyar (Madras, India): Theosophical Publishing House, 1949.

Maria Montessori Montessori, Maria. *The Discovery of the Child*. Madras: Kalakshetra Publications, 1948.

GEOGRAFIA ÎN ERA DIGITALĂ

Prof. Chirvăsuță Loredana Janina
Școala Gimnazială Nr. 1 Brăhășești

Într-o societate tot mai digitalizată, integrarea tehnologiei în educație nu mai reprezintă un simplu avantaj, ci o condiție esențială pentru un proces de învățare relevant. Predarea geografiei la nivel gimnazial capătă un plus de dinamism prin utilizarea aplicațiilor și instrumentelor digitale, care deschid elevilor noi perspective de explorare și înțelegere a lumii. Tehnologia nu înlocuiește profesorul, ci îi extinde capacitatea de a crea experiențe de învățare relevante, interactive și adaptate nevoilor elevilor. În predarea geografiei, aplicațiile digitale devin instrumente esențiale pentru vizualizare, explorare și înțelegere a fenomenelor geografice.

Iată câteva exemple de resurse educaționale digitale care transformă experiența de învățare și pot sprijini în mod real predarea geografiei:

1. *Hărți interactive și explorare virtuală.* Google Earth, Google Maps, National Geographic MapMaker transformă lecția într-o călătorie virtuală, în care elevii pot „zbura” deasupra continentelor, pot analiza orașe sau pot compara regiuni geografice.
2. *Aplicații pentru învățare interactivă.* Instrumente precum Kahoot!, Quizizz, Wordwall sau LearningApps îi ajută pe elevi să fixeze cunoștințele prin jocuri, provocări și exerciții personalizate.
3. *Realitate augmentată și realitate virtuală.* Cu ajutorul aplicațiilor AR/VR, elevii pot „intra” în vulcani, pot explora păduri tropicale sau pot vizita orașe din întreaga lume fără a părăsi sala de clasă.
4. *Portofolii digitale și proiecte colaborative.* Platformele educaționale (Microsoft Teams, Google Classroom, Padlet, Canva) permit elevilor să creeze hărți, prezentări, postere digitale sau jurnale de călătorie.

Integrarea tehnologiei digitale în predarea geografiei reprezintă o oportunitate majoră pentru modernizarea procesului educațional și pentru creșterea motivației elevilor. Utilizarea hărților interactive, a aplicațiilor de învățare prin joc, a realității augmentate și a platformelor colaborative transformă ora de geografie într-o experiență dinamică, vizuală și accesibilă tuturor. Tehnologia nu substituie rolul profesorului, ci îl sprijină în proiectarea unor activități relevante, adaptate ritmului și stilului de învățare al elevilor. Într-o lume în continuă schimbare, alfabetizarea digitală devine o competență esențială, iar geografia – prin natura ei exploratorie – este un domeniu ideal pentru valorificarea resurselor educaționale digitale. Astfel, predarea geografiei în era digitală contribuie la formarea unor elevi autonomi, curioși, capabili să înțeleagă și să interpreteze realitatea globală într-un mod critic și informat.

Bibliografie:

Ministerul Educației. Programa școlară pentru disciplina Geografie – Gimnaziu. București.

Bîrzea, C. (coord.). Competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Institutul de Științe ale Educației.

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume în continuă schimbare

**Profesor Ciocan Carmen Colegiul Economic
„Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia**

1. Conceptul de educație creativă

Educația reprezintă unul dintre cei mai importanți factori în dezvoltarea societății și în formarea viitoarelor generații. În contextul actual, marcat de schimbări rapide, dezvoltare tehnologică și globalizare, metodele tradiționale de predare nu mai sunt întotdeauna suficiente pentru a răspunde nevoilor elevilor. Astfel, educația creativă devine o necesitate, deoarece pune accent pe dezvoltarea gândirii critice, a imaginației, a flexibilității și a capacității de adaptare. Prin intermediul unor strategii moderne și interactive, educația creativă contribuie la formarea unor tineri capabili să facă față provocărilor unei lumi aflate într-o continuă transformare.

Educația creativă reprezintă un proces educațional centrat pe stimularea creativității și pe implicarea activă a elevilor în procesul de învățare. Aceasta încurajează exprimarea liberă a ideilor, colaborarea, descoperirea și rezolvarea de probleme. Spre deosebire de metodele tradiționale, care pun accent pe memorare și reproducere, educația creativă urmărește dezvoltarea competențelor practice și a gândirii independente.

În școala modernă, creativitatea este considerată o competență esențială pentru succesul personal și profesional. Elevii trebuie să învețe să comunice eficient, să lucreze în echipă, să găsească soluții originale și să se adapteze rapid la schimbări. Prin urmare, profesorii au rolul de a crea un mediu educațional stimulat, în care elevii să se simtă încurajați să experimenteze și să își exprime opiniile fără teama de a greși.

2. Metode și strategii ale educației creative

Există numeroase metode și strategii prin care educația creativă poate fi implementată în procesul de învățământ. Una dintre cele mai eficiente metode este învățarea prin proiecte. Aceasta presupune implicarea elevilor în activități practice și interdisciplinare, prin care aceștia investighează o anumită temă și propun soluții originale. Învățarea prin proiecte dezvoltă spiritul de echipă, responsabilitatea și capacitatea de organizare.

O altă strategie importantă este utilizarea jocurilor educaționale și a activităților interactive. Prin joc, elevii învață într-un mod plăcut și atractiv, fiind mai motivați să participe activ la lecții. De asemenea, tehnologia digitală oferă numeroase resurse creative, precum platformele online, aplicațiile educaționale și simulările virtuale, care transformă procesul de învățare într-o experiență modernă și dinamică.

Metoda dezbaterii este și ea foarte importantă în educația creativă. Prin participarea la discuții și argumentări, elevii își dezvoltă gândirea critică și capacitatea de analiză. În același timp, ei învață să respecte opiniile diferite și să își susțină punctul de vedere într-un mod logic și argumentat.

3. Impactul educației creative asupra tinerilor

Educația creativă are un impact semnificativ asupra dezvoltării intelectuale și emoționale a tinerilor. În primul rând, aceasta contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a capacității de rezolvare a problemelor. Elevii sunt încurajați să analizeze informațiile, să formuleze întrebări și să găsească soluții inovatoare.

În al doilea rând, educația creativă influențează atitudinile și valorile elevilor. Tinerii devin mai deschiși la nou, mai toleranți și mai încrezători în propriile forțe. Prin participarea la activități creative și colaborative, aceștia își dezvoltă empatia, spiritul civic și capacitatea de a lucra în echipă.

De asemenea, educația creativă contribuie la dezvoltarea abilităților necesare pe piața muncii. Angajatorii apreciază tot mai mult persoane capabile să gândească inovator, să comunice eficient și să se adapteze rapid la situații noi. Astfel, tinerii formați prin metode creative au șanse mai mari de integrare și succes profesional.

4. Educația creativă și provocările societății moderne

Societatea contemporană este caracterizată de schimbări rapide și de evoluția permanentă a tehnologiei. În acest context, educația trebuie să pregătească elevii pentru profesii care poate încă nu există și pentru situații imprevizibile. Educația creativă îi ajută pe tineri să devină flexibili și capabili să învețe pe tot parcursul vieții.

Totuși, implementarea educației creative întâmpină și anumite dificultăți. Unele școli nu dispun de resurse suficiente, iar uneori sistemul educațional pune accent excesiv pe evaluări standardizate și memorare. În plus, profesorii au nevoie de formare continuă pentru a utiliza metode moderne și eficiente.

Cu toate acestea, avantajele educației creative sunt evidente. Ea contribuie la formarea unor cetățeni activi, responsabili și pregătiți să participe la dezvoltarea societății. Prin stimularea imaginației și a inițiativei, educația creativă oferă tinerilor posibilitatea de a-și valorifica potențialul și de a construi un viitor mai bun.

Concluzie

În concluzie, educația creativă joacă un rol esențial în formarea generației tinere și în pregătirea acesteia pentru provocările unei lumi în continuă schimbare. Prin metode moderne și interactive, elevii își dezvoltă gândirea critică, creativitatea, capacitatea de colaborare și adaptabilitatea. Deși există anumite obstacole în implementarea acestei forme de educație, beneficiile sale sunt numeroase și importante atât pentru individ, cât și pentru societate. O educație bazată pe creativitate și inovare contribuie la formarea unor oameni capabili să facă față schimbărilor și să participe activ la progresul societății moderne.

Bibliografie

Cucoș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 45-52.

Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 101-118.

Iucu, Romiță, Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 76-84.

UNESCO, Educație pentru secolul XXI, Paris, 2015, p. 20-27.

ABANDONUL ȘCOLAR, UN RISC MAJOR

CIUBOTARU-BOTEZATU ANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ DELENI
LOC. DELENI, JUD. IAȘI

Educația reprezintă unul dintre cei mai importanți factori ai dezvoltării unei societăți moderne, contribuind la formarea personalității elevilor și la integrarea acestora în viața socială și profesională.

În România, abandonul școlar constituie o problemă majoră care afectează atât mediul urban, cât și mediul rural. Acest fenomen presupune părăsirea timpurie a școlii înainte de finalizarea studiilor obligatorii și are consecințe negative asupra dezvoltării economice și sociale a țării. În perioada pandemiei de COVID-19, riscul abandonului școlar a crescut considerabil din cauza trecerii bruște la învățământul online, a dificultăților materiale și a lipsei accesului egal la tehnologie.

În acest context, rolul dascălilor a devenit esențial pentru menținerea elevilor în sistemul educațional și pentru adaptarea procesului de predare la noile condiții de învățare.

Abandonul școlar este determinat de mai mulți factori sociali, economici și educaționali. Printre cele mai importante cauze se numără sărăcia, lipsa sprijinului familial, dezinteresul pentru educație, migrația părinților în străinătate și accesul limitat la resurse educaționale. În mediul rural, numeroși elevi sunt nevoiți să abandoneze școala din cauza dificultăților financiare sau a distanțelor mari până la unitățile de învățământ.

Pandemia de COVID-19 a accentuat aceste probleme. Trecerea la școala online a evidențiat diferențele dintre elevii care aveau acces la internet și dispozitive digitale și cei care nu dispuneau de astfel de resurse. Mulți elevi nu au putut participa constant la orele online, ceea ce a dus la scăderea performanțelor școlare și, în unele cazuri, la abandon educațional.

Profesorii au un rol fundamental în identificarea și sprijinirea elevilor aflați în risc de abandon școlar. În perioada pandemiei, cadrele didactice au fost nevoite să își adapteze metodele de predare și să utilizeze instrumente digitale pentru a continua procesul educațional.

Un profesor implicat poate influența pozitiv motivația elevului și poate crea un climat educațional bazat pe încredere, comunicare și sprijin emoțional. Dascălii trebuie să manifeste empatie, răbdare și interes față de problemele elevilor, contribuind la integrarea acestora în activitățile școlare.

De asemenea, colaborarea dintre profesor, familie și școală este foarte importantă pentru prevenirea abandonului școlar. Comunicarea permanentă cu părinții ajută la identificarea dificultăților cu care se confruntă elevii și la găsirea unor soluții eficiente.

Pentru a preveni abandonul școlar în perioada pandemiei, profesorii au utilizat metode moderne și interactive de predare. Printre cele mai eficiente metode se numără:

- Învățarea colaborativă, prin realizarea proiectelor de grup și a activităților interactive;
- Utilizarea platformelor educaționale digitale, precum Google Classroom, Zoom sau Microsoft Teams;
- Metoda proiectului, care stimulează creativitatea și implicarea elevilor;
- Jocurile didactice și materialele multimedia, care cresc interesul pentru lecții;
- Feedback-ul permanent, prin evaluări online și discuții individuale cu elevii.

Aceste metode au contribuit la menținerea interesului elevilor pentru școală și la adaptarea procesului educațional la noile condiții impuse de pandemie. Totodată, profesorii au avut responsabilitatea de a dezvolta competențe digitale și de a găsi soluții pentru elevii care întâmpinau dificultăți de participare la orele online.

În România au fost implementate mai multe programe pentru reducerea abandonului școlar. Un exemplu important este Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS), care urmărește sprijinirea elevilor aflați în situații de risc prin activități remediale și consiliere educațională.

De asemenea, proiectele finanțate prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) au avut ca obiectiv modernizarea sistemului educațional și dotarea școlilor cu echipamente digitale necesare învățării online.

Aceste măsuri demonstrează că prevenirea abandonului școlar necesită implicarea comună a profesorilor, părinților, instituțiilor educaționale și autorităților statului.

În concluzie, dascălii au un rol esențial în prevenirea abandonului școlar, mai ales în contextul dificil creat de pandemia de COVID-19. Prin utilizarea unor metode didactice moderne, prin sprijin emoțional și prin implicare activă în relația cu elevii și familiile acestora, profesorii contribuie la menținerea elevilor în sistemul educațional.

Educația online a reprezentat o provocare majoră pentru întregul sistem de învățământ, însă a demonstrat și importanța adaptabilității cadrelor didactice și necesitatea dezvoltării competențelor digitale. Combaterea abandonului școlar trebuie să rămână o prioritate națională, deoarece educația reprezintă cheia dezvoltării sociale și economice a României.

Bibliografie

1. Ministerul Educației, *Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS)*, București, 2022.
2. Ministerul Educației, *Raport privind impactul educației online în perioada pandemiei*, București, 2021.
3. Ionescu, M., *Didactica modernă*, Editura Polirom, Iași, 2017.
4. Cucos, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
5. UNESCO, *Education in a post-COVID world*, Paris, 2020.
6. Legea Educației Naționale nr. 1/2011.

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE, PREGĂTIND-O PENTRU O LUME ÎN CONTINUĂ SCHIMBARE EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Cosma Violeta -Ana, Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra

Societatea contemporană traversează un proces continuu de transformare, determinat de progresul tehnologic, de dinamica informațională și de schimbările sociale și culturale care influențează profund viața individului. În acest context, educația nu mai poate avea doar rolul tradițional de transmitere a cunoștințelor, ci trebuie să devină un proces complex de formare a unor personalități autonome, creative și adaptabile. Educația creativă se conturează astfel ca o direcție fundamentală a învățământului modern, având menirea de a dezvolta gândirea critică, capacitatea de inovare și flexibilitatea cognitivă necesare integrării într-o lume aflată într-o permanentă schimbare.

La nivelul ciclului primar, educația creativă ocupă un loc esențial în formarea elevilor, deoarece această etapă a dezvoltării copilului este caracterizată prin curiozitate, imaginație și dorință de explorare. În mod deosebit, elevii clasei a III-a se află într-un moment favorabil dezvoltării competențelor cognitive și socio-emoționale, iar utilizarea unor metode și strategii educaționale creative contribuie semnificativ la stimularea potențialului individual și la formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

Educația creativă presupune depășirea modelelor tradiționale bazate exclusiv pe memorare și reproducere și orientarea către metode interactive, centrate pe elev și pe experiența directă de învățare. În acest sens, învățarea prin descoperire și problematizare reprezintă strategii eficiente prin care elevii sunt încurajați să observe, să analizeze și să formuleze soluții originale. De exemplu, în cadrul disciplinei Științe ale naturii, elevii clasei a III-a pot desfășura activități experimentale simple, precum observarea procesului de germinare a unei plante. Prin implicarea directă în activitate, copiii își dezvoltă spiritul de observație, gândirea logică și capacitatea de formulare a ipotezelor.

O altă strategie cu un impact semnificativ asupra dezvoltării creativității este învățarea prin proiecte. Această metodă favorizează interdisciplinaritatea și implicarea activă a elevilor în procesul de construire a cunoașterii. În clasa a III-a, un exemplu de bună practică îl poate constitui proiectul educațional „Orașul viitorului”, în cadrul căruia elevii realizează machete, desene, colaje și prezentări despre modul în care își imaginează comunitățile viitorului. Activitatea stimulează imaginația, cooperarea și capacitatea de rezolvare creativă a problemelor, oferind elevilor oportunitatea de a-și exprima liber ideile și perspectivele.

Metodele interactive, precum brainstormingul, jocul de rol, turul galeriei sau harta conceptuală, contribuie la dezvoltarea gândirii divergente și a exprimării libere. În cadrul unei lecții de Limba și literatura română, elevii pot realiza benzi desenate inspirate din textele studiate sau pot imagina continuări alternative ale unei povești. De exemplu, după lectura unui basm, elevii pot crea propriul final al acțiunii sau pot interpreta personajele prin dramatizare. Astfel de activități stimulează imaginația, expresivitatea și capacitatea de colaborare.

Educația creativă valorifică, totodată, dimensiunea artistică a personalității elevului. Activitățile plastice, muzicale și teatrale contribuie la dezvoltarea sensibilității estetice și a

inteligenței emoționale. În clasa a III-a, realizarea unor postere tematice, a unor expoziții de desene sau a unor scenete educative reprezintă exemple de bune practici care favorizează exprimarea liberă și dezvoltarea încrederii în sine. Spre exemplu, în cadrul unui proiect ecologic, elevii pot crea afișe și mesaje de promovare a protecției mediului, îmbinând creativitatea artistică cu responsabilitatea civică.

Integrarea tehnologiei digitale în procesul educațional constituie o altă dimensiune importantă a educației creative. Utilizarea platformelor interactive, a aplicațiilor educaționale și a prezentărilor multimedia contribuie la diversificarea experiențelor de învățare și la dezvoltarea competențelor digitale. În clasa a III-a, elevii pot realiza prezentări digitale despre anotimpuri, animale sau personalități istorice, utilizând imagini, texte și elemente grafice. Astfel, tehnologia devine un instrument de stimulare a creativității și a gândirii inovatoare.

Un aspect esențial al educației creative îl reprezintă dezvoltarea unor atitudini pozitive față de învățare și față de propria persoană. Într-un climat educațional bazat pe încurajare și acceptare, elevii dobândesc încredere în propriile capacități și sunt motivați să exploreze și să experimenteze. Greșeala nu mai este percepută ca eșec, ci ca oportunitate de învățare și dezvoltare. Prin urmare, educația creativă contribuie nu doar la dezvoltarea intelectuală, ci și la formarea echilibrului emoțional și social al elevilor.

Rolul cadrului didactic este determinant în promovarea unui demers educațional creativ. Profesorul trebuie să devină facilitator al învățării, să creeze contexte stimulative și să valorifice potențialul fiecărui elev. Flexibilitatea, deschiderea către inovație și capacitatea de adaptare a strategiilor didactice la particularitățile colectivului de elevi reprezintă condiții esențiale pentru dezvoltarea creativității.

În concluzie, educația creativă reprezintă o necesitate a învățământului contemporan și o premisă fundamentală pentru formarea generațiilor capabile să facă față provocărilor unei lumi în continuă schimbare. Prin utilizarea unor metode interactive, a proiectelor interdisciplinare, a activităților artistice și a tehnologiei digitale, elevii clasei a III-a își dezvoltă competențe cognitive, sociale și emoționale esențiale pentru viitor. Astfel, școala devine un spațiu al libertății de exprimare, al descoperirii și al inovării, contribuind la formarea unor personalități autonome, responsabile și creative.

Bibliografie

1. Cerghit Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 88–110.
2. Cucos Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 167–189.
3. Cristea Sorin, Teoria și metodologia instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2012, p. 120–145.
4. Joita Elena, Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii, Editura Arves, Craiova, 2006, p. 54–79.
5. Nicola Ioan, Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2003, p. 250–278.
6. Păun Emil, Școala – abordare sociopedagogică, Editura Polirom, București, 1999, p. 96–104.
7. Ministerul Educației, Repere pentru inovare și creativitate în educație, București, 2022, p. 20–39.

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE – EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Profesor Dădulescu Sorina Manuela

Grădinița Electromagnetica, București

Educația creativă are rolul de a transforma procesul instructiv-educativ într-o experiență activă, atractivă și motivantă pentru copii și tineri. În ultimii ani, cadrele didactice au adoptat metode moderne și strategii interactive care stimulează participarea elevilor și contribuie la dezvoltarea gândirii creative și a competențelor sociale.

Un exemplu de bună practică îl reprezintă învățarea prin proiecte. În cadrul acestor activități, elevii lucrează în echipă pentru realizarea unor produse finale precum afișe, prezentări, machete sau expoziții tematice. Această metodă dezvoltă responsabilitatea, colaborarea și creativitatea. Copiii învață să caute informații, să le selecteze și să le prezinte într-un mod original și atractiv.

O altă strategie eficientă este utilizarea jocului didactic. Prin joc, procesul de învățare devine mai plăcut și mai accesibil. Jocurile de rol, concursurile educative și activitățile interactive stimulează imaginația și implicarea elevilor. De exemplu, dramatizarea unor povești sau situații de viață îi ajută pe copii să își dezvolte expresivitatea, empatia și capacitatea de comunicare.

Activitățile artistice reprezintă, de asemenea, exemple valoroase de bune practici în educația creativă. Desenul, pictura, modelajul, muzica și dansul permit copiilor să își exprime emoțiile și ideile într-un mod liber și original. Participarea la concursuri, spectacole și expoziții contribuie la creșterea încrederii în sine și la dezvoltarea spiritului de inițiativă.

În multe unități de învățământ sunt organizate ateliere tematice și activități extracurriculare care stimulează creativitatea. Atelierele de lectură creativă, experimentele științifice, cluburile de teatru sau activitățile ecologice oferă elevilor oportunitatea de a învăța prin experiență directă. Aceste activități contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a capacității de rezolvare a problemelor.

Tehnologia modernă poate fi integrată cu succes în educația creativă. Utilizarea platformelor educaționale, a aplicațiilor interactive și a resurselor multimedia face procesul de învățare mai atractiv și mai eficient. Elevii pot realiza prezentări digitale, filme educative sau proiecte online, dezvoltându-și astfel competențele digitale și spiritul inovator.

Un alt exemplu de bună practică îl reprezintă parteneriatele educaționale dintre școală, familie și comunitate. Participarea părinților la activități creative, organizarea de evenimente tematice și colaborarea cu instituții culturale sau organizații locale contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor. Astfel, educația devine un proces complex, bazat pe colaborare și implicare activă.

Cadrele didactice au un rol esențial în promovarea creativității. Profesorul trebuie să creeze un climat educațional pozitiv, în care elevii să se simtă apreciați și încurajați să își exprime ideile. Aprecierea efortului, stimularea inițiativei și oferirea libertății de exprimare sunt factori care susțin dezvoltarea creativă a copiilor.

În concluzie, exemplele de bune practici demonstrează faptul că educația creativă contribuie semnificativ la formarea generației tinere. Prin metode interactive și activități variate, elevii își dezvoltă gândirea, atitudinile pozitive și abilitățile necesare integrării în societatea modernă. Creativitatea trebuie susținută permanent pentru a forma tineri activi, responsabili și capabili să răspundă provocărilor viitorului.

Bibliografie:

Cerghit, I. – Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006.

Cucoș, C. – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014.

Joita, E. – Instruirea constructivistă, Editura Arves, Craiova, 2006.

UNICEF – Educație și creativitate în școală, 2020.

CULORILE VIITORULUI: EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Autor: Domokos Matilda

Unitatea de învățământ: Grădinița cu P. P. „Pinocchio” Zalău

„Creativitatea este un proces de asociere și de combinare, în ansambluri noi, a unor elemente preexistente.” -Hubert Jaoui

Termenul *creativitate* provine din limba latină, de la verbul *creare*, care înseamnă „a naște”, „a făuri” sau „a crea”. De-a lungul timpului, creativitatea a fost definită în moduri diferite de către psihologi și cercetători, neexistând nici în prezent o definiție unanim acceptată. În trecut, se considera că manifestările creative apar exclusiv la persoanele excepțional de talentate sau la genii, fiind asociate direct cu un nivel ridicat al inteligenței. Cercetările ulterioare au demonstrat însă că potențialul creativ există, în diferite grade, la fiecare individ și poate fi stimulat și dezvoltat prin educație.

Perioada preșcolară este una dintre cele mai importante etape în dezvoltarea creativității copilului. Intrarea în grădiniță presupune adaptarea la un mediu nou, caracterizat prin experiențe variate de învățare și socializare. În această etapă, jocul constituie principalul cadru de manifestare și stimulare a creativității, oferind copilului oportunitatea de a explora, imagina și experimenta liber.

Activitățile artistico-plastice, precum desenul, pictura sau modelajul, au o puternică dimensiune ludică și contribuie la dezvoltarea expresivității și originalității. Prin intermediul acestora, copilul își reprezintă lumea în mod personal, îmbinând elemente ale realității cu aspecte fantastice rezultate din imaginația sa. Astfel, lucrările realizate dobândesc unicitate și reflectă universul interior al fiecărui preșcolar.

Creativitatea nu se manifestă exclusiv în cadrul activităților practice, ci se regăsește în toate domeniile dezvoltării copilului. Un desen, o culoare sau o imagine pot deveni puncte de plecare pentru construirea unor povești originale, pentru inventarea unor personaje imaginare sau pentru crearea unor situații noi. Copilul este capabil să modifice firul unei povești, să imagineze finaluri diferite și să construiască scenarii inedite, demonstrând flexibilitate și originalitate în gândire.

De asemenea, dezvoltarea creativității influențează semnificativ evoluția limbajului. Dorința de a-și exprima ideile și emoțiile determină îmbogățirea vocabularului și utilizarea unor structuri lingvistice tot mai complexe. Treptat, exprimarea devine mai nuanțată, iar copilul dobândește capacitatea de a comunica într-un mod original și expresiv.

Educația creativă reprezintă unul dintre cele mai importante aspecte ale dezvoltării copilului preșcolar. Într-o societate aflată într-o continuă transformare, copiii au nevoie nu doar de acumularea unor cunoștințe, ci și de dezvoltarea capacității de a gândi independent, de a găsi soluții inovatoare și de a se adapta la situații noi. Din această perspectivă, creativitatea poate fi considerată una dintre resursele fundamentale ale viitorului.

Perioada preșcolară este una dintre cele mai importante etape în dezvoltarea creativității. În acești ani, copiii explorează lumea prin joc, experimentare și imaginație. Rolul educatorilor și al familiei este de a crea un mediu care să încurajeze curiozitatea, exprimarea liberă și dorința de a descoperi lucruri noi.

Educația creativă reprezintă procesul prin care copilul este stimulat să gândească independent, să formuleze idei originale și să găsească soluții diferite pentru aceeași problemă. Aceasta nu se limitează la activitățile artistice, ci se regăsește în toate domeniile dezvoltării: limbaj, matematică, științe, relații sociale și activități practice.

Creativitatea se dezvoltă atunci când copilul este încurajat să pună întrebări, să experimenteze și să își exprime liber gândurile și emoțiile. În mediul preșcolar, educația creativă presupune utilizarea unor metode interactive și participative care transformă copilul din simplu receptor al informației în participant activ la procesul de învățare.

Importanța creativității în dezvoltarea copilului preșcolar

Creativitatea contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității copilului. Prin activități creative, preșcolarii își dezvoltă:

- ✚ *Dezvoltarea cognitivă:* Copiii învață să observe, să compare, să analizeze și să găsească soluții pentru diferite situații. Ei devin mai flexibili în gândire și mai capabili să rezolve probleme.
- ✚ *Dezvoltarea emoțională:* Activitățile creative oferă posibilitatea exprimării emoțiilor și sentimentelor. Desenul, modelajul sau jocul de rol contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și a echilibrului emoțional.
- ✚ *Dezvoltarea socială:* Prin proiecte și jocuri de grup, copiii învață să colaboreze, să comunice și să respecte ideile celorlalți. Creativitatea favorizează empatia și cooperarea.
- ✚ *Dezvoltarea motrică:* Activitățile practice, precum decuparea, pictura sau modelajul, contribuie la dezvoltarea motricității fine și a coordonării ochi-mână.

Metode și strategii pentru stimularea creativității la preșcolari

Educatorul are un rol esențial în crearea unui mediu favorabil dezvoltării creativității. Printre metodele eficiente se numără:

- ❖ *Jocul creativ:* Jocul reprezintă principala formă de activitate a copilului preșcolar. Prin jocurile de construcție, de rol și imaginative, copiii își dezvoltă capacitatea de a crea, de a imagina și de a inventa.
- ❖ *Povestirea și dramatizarea:* Poveștile stimulează imaginația și contribuie la dezvoltarea limbajului. Dramatizarea le oferă copiilor posibilitatea de a interpreta personaje și de a crea situații noi.
- ❖ *Activitățile artistico-plastice:* Desenul, pictura, colajul și modelajul oferă oportunități de exprimare liberă și contribuie la dezvoltarea sensibilității estetice.
- ❖ *Învățarea prin proiecte:* Proiectele tematice îi implică pe copii în activități de explorare, observare și realizare practică, dezvoltând inițiativa, creativitatea și spiritul de colaborare.
- ❖ *Explorarea și experimentul:* Experimentele simple și activitățile de descoperire îi ajută pe copii să observe fenomenele din mediul înconjurător și să formuleze concluzii proprii.

Rolul educatorului și al familiei

Pentru dezvoltarea creativității este necesară colaborarea dintre grădiniță și familie. Educatorul trebuie să creeze un climat bazat pe încurajare, acceptare și respect pentru ideile copilului. Este important ca greșeala să fie privită ca o oportunitate de învățare și nu ca un eșec.

Familia contribuie la dezvoltarea creativității prin oferirea de experiențe variate, materiale de lucru și timp pentru joc liber. Părinții care ascultă ideile copiilor și îi încurajează să exploreze contribuie semnificativ la dezvoltarea potențialului creativ.

Exemple de activități creative pentru preșcolari:

- „Orașul viitorului”- Copiii construiesc din materiale reciclabile clădiri, parcuri și mijloace de transport imaginare. Activitatea stimulează imaginația și colaborarea.
- „Povestea culorilor”- Fiecare copil inventează o poveste despre o culoare și o ilustrează prin desen. Se dezvoltă limbajul și exprimarea artistică.
- „Laboratorul micilor cercetători”- Preșcolarii realizează experimente simple cu apă, culori și diferite materiale, descoperind relații și fenomene din natură.
- „Teatrul de păpuși”-Copiii creează personaje și scenarii proprii, dezvoltând creativitatea, comunicarea și expresivitatea.

Creativitatea reprezintă o resursă esențială pentru viitorul copiilor. Prin educația creativă, preșcolarii își dezvoltă imaginația, gândirea flexibilă, capacitatea de rezolvare a problemelor și încrederea în propriile forțe. Grădinița și familia au responsabilitatea de a crea contexte educaționale care să valorifice potențialul creativ al fiecărui copil.

„Culorile viitorului” nu sunt doar nuanțele pe care copiii le folosesc în desenele lor, ci și ideile, visele și soluțiile pe care le vor aduce în societatea de mâine. Investind astăzi în educația creativă, contribuim la formarea unor adulți capabili să construiască un viitor mai bun.

Bibliografie:

- Ministerul Educației Naționale (2019). Curriculum pentru educația timpurie;
- Bocoș, M.-D., Neacșu, M.-G., Răduț-Taciu, R. (2025). Fundamentele pedagogiei. Dimensiuni teoretice, aplicative și instrumentale. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană;
- Albulescu, I., Catalano, H. (2019) Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar. Didactica Publishing House, București.

LA CRÉATIVITÉ DANS L'ÉDUCATION

Prof. Drâmbu Steluța
Liceul Teoretic "Benjamin Franklin"
București, Sector 3

Éduquer à la créativité, c'est éduquer au changement et former des personnes riches en originalité, en flexibilité, en vision, en initiative, en confiance ; des personnes qui aiment les risques et sont prêtes à affronter les obstacles et les problèmes qui se présentent à elles dans leur vie, tant à l'école que dans leur vie quotidienne. De plus, éduquer à la créativité, c'est offrir des outils pour l'innovation.

La créativité peut être développée par le biais du processus éducatif, en favorisant les potentialités et en parvenant à une meilleure utilisation des ressources individuelles et collectives dans le cadre du processus d'enseignement et d'apprentissage. En suivant ces idées, nous ne pourrions pas parler d'une éducation créative sans mentionner l'importance d'une atmosphère créative qui favorise la réflexion et la créativité en classe.

Éduquer à la créativité implique de partir de l'idée qu'elle n'est pas enseignée de manière directe, mais qu'elle est encouragée. Pour cela, il est nécessaire de prendre en compte les suggestions suivantes :

1. Apprendre à tolérer l'ambiguïté et l'incertitude L'enseignant pourrait encourager les élèves à développer une tolérance pour l'ambiguïté en leur donnant plus d'espace dans leur classe pour réfléchir à une situation problématique et en les stimulant à réfléchir dès le début de la classe. On y parvient également en les intégrant dans les règles du groupe pendant une période d'ambiguïté sur le travail et les connaissances qu'ils doivent accumuler. Vous ne devez pas avoir peur de cette période de germination de la connaissance. Ce dernier sera associé à une incubation de solutions possibles.

Dans le prolongement de cette idée, l'incertitude est un autre aliment pour la classe créative. C'est-à-dire qu'il faut créer un climat dans le processus d'enseignement et d'apprentissage où les connaissances sur lesquelles on travaille ne sont pas données comme étant immuables et statiques. L'école a besoin d'incertitude afin que l'élève puisse explorer en dehors de l'école les connaissances qu'il n'a pas pu construire complètement en classe.

2. Favoriser la volonté de surmonter les obstacles et de persévérer. Nous devons toujours partir de deux objectifs lorsque nous nous lançons dans un projet novateur d'éducation : premièrement, être fidèle aux objectifs que nous souhaitons atteindre ; deuxièmement, être conscient que pour les atteindre, il y aura toute une série d'obstacles à surmonter. Une barrière est supprimée et une autre apparaît, et ainsi de suite, jusqu'à ce que l'objectif soit atteint. Nous devons transformer les obstacles en opportunités et non en menaces.

3. Développer la confiance en soi et en ses propres convictions. À l'école, la confiance en soi doit être cultivée grâce à des indicateurs qui ne sont pas toujours de bonnes notes et des notes de passage. D'autres indicateurs à prendre en compte pourraient être : l'ouverture d'esprit, l'originalité, la prise de risques, la remise en cause à certains moments des connaissances sur lesquelles on travaille, entre autres.

4. Favoriser une culture de travail pour le développement d'une pensée créative et réfléchie. L'enseignant qui souhaite instaurer un climat où les élèves apprennent à mieux penser et à créer doit travailler dur. Parfois, les résultats obtenus ne sont pas ceux escomptés ou ne sont pas aussi gratifiants en peu de temps, mais nous devons continuer à mettre tous nos efforts dans ce processus. Les traces formatrices qui sont laissées chez les étudiants transcendent le présent et sont reprises dans le futur.

5. Invitez l'étudiant à transcender le présent avec un projet futur. L'enseignant créatif anticipe constamment la classe suivante. Il n'a pas encore terminé la classe et il voit déjà quelles

ressources pédagogiques il va utiliser pour que la prochaine soit de meilleure qualité. De plus, elle s'accompagne d'une vision optimiste de la vie. Cette anticipation est très liée au plaisir du processus d'enseignement plutôt qu'aux résultats qui peuvent être obtenus. Il invite également ses étudiants à croire que toute idée rêvée peut être une idée possible.

6. Apprenez à faire confiance au potentiel et pas seulement au réel. L'enseignant doit avoir confiance dans les capacités potentielles de ses élèves et pas seulement dans les capacités réelles. Il doit favoriser un enseignement évolutif et collaboratif où ce que l'étudiant peut faire avec son soutien peut être fait demain par lui-même.

7. Surmonter la peur du ridicule et de l'erreur. Nous devons apprendre à nos étudiants à surmonter la peur du ridicule et à faire des erreurs, car cela représente une violation des règles établies. Dans le cas de la peur de faire des erreurs, il est important d'apprendre à les recycler comme source d'apprentissage. En outre, il faut éviter que l'élève ait peur de faire des erreurs devant le professeur pour des raisons telles que : perdre l'affection du professeur, rompre avec l'image d'un bon élève, contredire la méthode d'apprentissage suivie par l'éducateur, etc.

8. Développer chez nos enseignants et nos étudiants une attitude différente vis-à-vis de la responsabilité du processus d'enseignement et d'apprentissage. Les étudiants devraient progressivement prendre la responsabilité de leur propre apprentissage, dans la mesure où ils développent une motivation intrinsèque à cet égard. L'enseignant doit faciliter et servir de médiateur pour que les élèves puissent décider de ce qu'ils doivent savoir et avec quels outils pour le construire, et les encourager à exercer des stratégies pour y parvenir.

9. La phrase suivante doit être clairement visible dans les salles de classe : "Vivez les risques qui nous permettent de voir les nouveaux bords de la connaissance. Les élèves doivent être encouragés, par exemple, à donner une réponse non conventionnelle dans un test, c'est-à-dire une réponse différente de celle proposée par l'enseignant comme modèle en classe, ou au lieu de donner la réponse, à poser la question.

En suivant cette réflexion, il est nécessaire d'intégrer le changement dans l'attitude quotidienne de nos élèves face à la vie. Développer une attitude favorable au changement leur permettra de voir l'apprentissage comme un processus dialogique et dialectique dans lequel les éducateurs ne peuvent procéder qu'indirectement à la vérité, en zigzaguant en cours de route, parfois face à des contradictions, des revers, des avancées et une charge de satisfactions remplie d'une lutte tenace contre les obstacles et les frustrations.

10. L'autorité de validation des connaissances doit partir d'un processus social, dialogique et coopératif. Pour cela, il est nécessaire de rompre avec les croyances dans lesquelles l'enseignant détient la vérité sur les connaissances à construire et l'élève doit les trouver sous le contrôle de cet expert. Le professeur parle constamment et l'élève écoute et fait sentir dans les classes qu'il est totalement sûr de ce qu'il enseigne, qu'il y a peu à découvrir et à s'enquérir à ce sujet.

Ce type d'enseignant génère chez les élèves des attitudes vis-à-vis de l'apprentissage qui se caractérisent par l'insécurité, la passivité, la soumission, la dépendance, la répétition, la reproduction des connaissances plutôt que leur construction active.

11. Lorsqu'un climat créatif est favorisé, la motivation intrinsèque et la motivation à la réalisation doivent être présentes. Le premier dans le sens où il doit naître, se développer et se réaliser dans le processus d'enseignement et d'apprentissage lui-même, sans nécessiter de ressources externes. Dans le cas du second, il s'agit de développer chez les élèves une attitude par rapport aux résultats scolaires qui les incite à penser non seulement à être compétents, mais aussi à être excellents, ainsi qu'à apprécier le travail qu'ils font, sans jamais en être complètement satisfaits. Ainsi, ils continuent à s'améliorer.

12. La contextualisation des connaissances et des compétences en matière de pensée critique et créative est nécessaire. La contextualisation implique de ne pas se mettre d'accord dans des situations telles que les suivantes : on enseigne comme on l'avait lu dans le texte de base de la matière qui, généralement, est une sélection de lectures datant de plus de trois ans et dans

laquelle, dans de nombreuses occasions, les références sur l'origine de l'information sont manquantes. Les étudiants sont invités à observer certaines connaissances telles qu'elles ont été mentionnées par un spécialiste renommé du sujet. On demande aux élèves de faire leurs devoirs comme si c'était la seule matière qu'ils recevaient, en oubliant les autres. Ils veulent reproduire une expérience telle qu'elle a été menée dans un pays développé. Nous travaillons en classe sur un sujet ou un auteur particulier parce qu'il est à la mode et que tout le monde le cite. Les techniques créées pour une activité d'enseignement sont extrapolées à une activité complètement différente.

En guise de conclusion, l'éducation à la créativité devrait être orientée vers le développement personnel et l'amélioration professionnelle de la pratique éducative de tous les acteurs du processus d'enseignement et d'apprentissage, dans un contexte social historique visant l'intégration éducative. La créativité nous permet d'avoir une attitude flexible et transformatrice qui propose de faire tomber les murs ou les barrières pour construire la nouvelle école du futur, dont l'objectif principal est d'être intégrée, solidaire, respectueuse, réfléchie, divergente, évolutive et ouverte et cohérente avec les besoins de tous les élèves.

Références bibliographiques

- Betancourt, M. J. (1995). La créativité, une science du futur. Dans : Mitjans, A. Betancourt, M. J. Solís - Cámara, R. P. et Torre, S. de la. (1995). Penser et créer : stratégies, programmes et méthodes. Cuba : Academia, p. : 3-17.
- De Sánchez, M. (1992). Programme : Développement des capacités de réflexion (DHP). *Intercontinental Journal of Psychology and Education* 5 (2), 207-236.
- Gine, C. (1998), Où va l'intégration ? Dans : Cuadernos de Pedagogía No.269, mai, p. p.40-50.
- Valadez, S. D., Betancourt, M. J. et Martínez, M. L. (1998). Attention aux enfants doués à l'Université de Guadalajara. Dans : *Revista Psicología Contemporánea*, année 5, Vol.5, No. 2, p. p.34-39.

Nume.....

Autoevaluare- calificativ: _____

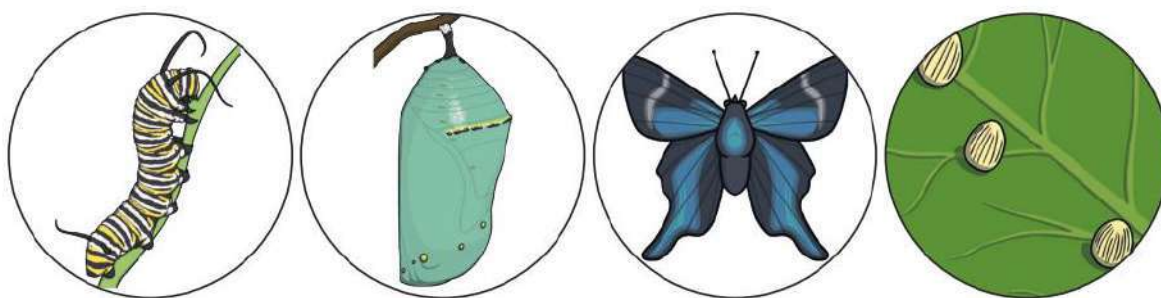
Data.....

Probă de evaluare - Științe ale naturii

prof. Drondoe Elena-Daniela, Șc. Gimn. „Mircea Sântimbreanu”, București

SUBIECTUL I – 0,50 puncte x 4= 2 puncte

Care e ordinea corectă pentru a realiza ciclul de viață al fluturelui? Numerotează și scrie denumirea fiecărei etape, folosindu-te de imaginile de mai jos:

Sursă foto: <https://www.twinkl.ro/>

SUBIECTUL II – 0,50 puncte x 6= 3 puncte

Adevărat sau fals :

Ereditatea este însușirea viețuitoarelor de a transmite urmașilor caracteristici specifice speciei din care provin.

Plantele bienale (varza, sfecla de zahăr, morcovul) au nevoie de o perioadă de doi ani pentru a forma semințe.

Pubertatea / preadolescența este etapa de dezvoltare din viața omului cuprinsă între naștere și vârsta de 10 ani.

Plantele perene (precum ghiocelul și laleaua) își reiau ciclul de dezvoltare an de an, fără ca planta să moară pe timpul iernii.

Ca adaptare la mediul de viață marin, forma corpului delfinilor îi ajută să se deplaseze rapid și cu ușurință.

Bătrânețea este perioada din viața omului cuprinsă între 35 și 65 de ani.

SUBIECTUL III – 0,50 puncte x 4= 2 puncte

Alege varianta corectă:

- Relațiile dintre membrii unei familii, de la cel mai mic până la cel mai în vârstă compun:
a) copilăria; b) pubertatea; c) arborele genealogic; d) maturitatea;
- Pentru a crește și a se dezvolta, viețuitoarele au nevoie să se hrănească. Între ele există relații de hrănire numite:
a) lanțuri trofice; b) producător; c) consumator; d) pradă.
- Animalul care se hrănește numai cu plante este:
a) carnivor; b) omnivor; c) erbivor; d) prădător.
- În lanțul trofic *iarbă* → *căprioară* → *lup*, lupul se numește:
a) producător; b) pradă; c) prădător; d) omnivor e) erbivor.

SUBIECTUL IV- 0,5 puncte x 4 = 2 puncte

Completați cuvintele potrivite în spațiile punctate :

1. Șopârla hibernează sub pietre 6-7 luni pe an. Acesta este un comportament de la condițiile de mediu.
2. Leul vânează gazele și antilope. După modul de hrănire, el este un animal.....
3. Un animal este cel care se hrănește și cu plante, dar și cu alte animale. .
4. Cactusul este o plantă adaptată la condițiile de viață din

1 punct din oficiu

ACORDAREA CALIFICATIVELOR :

FOARTE BINE: între 9 și 10 puncte ;

BINE: între 7 și 8 puncte ;

SUFICIENT: între 5 și 6 puncte.

Resurse:

1. <https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20IV-a/Stiinte%20ale%20naturii/Uy5DLiBJTIRVSVRFWFQg/>, accesat la 09.02.2026;
2. <https://www.twinkl.ro/resource/ciclul-de-viata-al-unui-fluture-prezentare-powerpoint-ro1-t-1745864332>, accesat la 05.04.2026.

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume economică în continuă schimbare

Profesor ec. Duma Claudia-Simona

Colegiul Național "Avram Iancu" Câmpeni, Alba

Introducere

În societatea contemporană, economia globală este influențată de schimbări rapide, dezvoltarea tehnologiei și apariția unor noi modele de afaceri. În acest context, educația are rolul de a pregăti tinerii pentru adaptarea la cerințele pieței muncii și pentru participarea activă la viața economică. Educația creativă reprezintă o componentă esențială a acestui proces, deoarece stimulează dezvoltarea gândirii critice, a inițiativei și a capacității de inovare. În cadrul disciplinei Economie, metodele și strategiile creative contribuie la formarea unor tineri capabili să ia decizii eficiente, să gestioneze resursele și să găsească soluții pentru problemele economice ale societății moderne.

Rolul educației creative în economie

Educația creativă are un rol important în dezvoltarea competențelor economice ale elevilor. Economia nu mai presupune doar memorarea unor concepte teoretice, ci și înțelegerea modului în care funcționează piața, întreprinderile și relațiile economice. Prin utilizarea unor metode interactive, elevii sunt încurajați să analizeze situații reale și să găsească soluții inovatoare.

Creativitatea este esențială în economie deoarece dezvoltarea unei afaceri sau gestionarea unei organizații necesită idei noi și capacitatea de adaptare. Tinerii trebuie să învețe să identifice oportunități economice, să își asume riscuri calculate și să colaboreze eficient cu alte persoane. Astfel, educația creativă contribuie la formarea spiritului antreprenorial și la dezvoltarea abilităților necesare într-o economie competitivă.

Metode și strategii creative utilizate în predarea economiei

Una dintre cele mai eficiente metode utilizate în predarea economiei este învățarea prin proiecte. Elevii pot realiza proiecte privind dezvoltarea unei afaceri, elaborarea unui plan de marketing sau analiza bugetului unei familii. Prin aceste activități, elevii își dezvoltă capacitatea de organizare, de luare a deciziilor și de gestionare a resurselor.

Studiul de caz reprezintă o altă strategie importantă în educația economică. Analizarea unor exemple reale de succes sau eșec economic îi ajută pe elevi să înțeleagă consecințele deciziilor economice și importanța planificării. În plus, această metodă stimulează gândirea critică și capacitatea de argumentare.

Jocurile de rol și simulările economice sunt metode moderne care transformă procesul de învățare într-o experiență practică și atractivă. Elevii pot simula activitatea unei firme, negocieri comerciale sau funcționarea pieței. Aceste activități dezvoltă spiritul de echipă, creativitatea și abilitățile de comunicare.

Tehnologia digitală joacă, de asemenea, un rol important în educația creativă. Platformele online, aplicațiile educaționale și resursele multimedia facilitează accesul la informații și permit realizarea unor activități interactive. Prin utilizarea tehnologiei, elevii sunt mai motivați și mai implicați în procesul de învățare.

Impactul educației creative asupra generației tinere

Educația creativă influențează în mod pozitiv gândirea și comportamentul tinerilor. În primul rând, aceasta dezvoltă gândirea critică și capacitatea de rezolvare a problemelor economice. Elevii învață să analizeze informațiile, să compare alternative și să ia decizii argumentate.

În al doilea rând, educația creativă contribuie la dezvoltarea atitudinilor pozitive față de muncă, responsabilitate și colaborare. Tinerii înțeleg importanța implicării active și a adaptării la schimbările economice și sociale. De asemenea, activitățile creative stimulează încrederea în sine și dorința de a iniția proiecte noi.

Un alt efect important este dezvoltarea competențelor necesare pe piața muncii. În prezent, angajatorii apreciază persoane capabile să comunice eficient, să lucreze în echipă și să găsească soluții inovatoare. Prin educația creativă, elevii își formează aceste abilități și devin mai bine pregătiți pentru integrarea profesională.

Educația creativă și economia viitorului

Economia viitorului va fi bazată tot mai mult pe tehnologie, inovație și cunoaștere. Din acest motiv, educația trebuie să promoveze flexibilitatea și învățarea continuă. Tinerii trebuie să fie pregătiți pentru profesii care se schimbă rapid și pentru situații economice imprevizibile.

Totuși, implementarea educației creative întâmpină anumite dificultăți. Unele instituții de învățământ nu dispun de suficiente resurse materiale și tehnologice, iar metodele tradiționale sunt încă dominante în multe școli. De asemenea, profesorii trebuie să beneficieze de formare continuă pentru a putea utiliza strategii moderne și eficiente.

Cu toate acestea, avantajele educației creative sunt evidente. Ea contribuie la formarea unor tineri capabili să se adapteze rapid la schimbările economice și să participe activ la dezvoltarea societății. Prin stimularea inițiativei și a inovării, educația creativă sprijină progresul economic și dezvoltarea durabilă.

Concluzie

În concluzie, educația creativă reprezintă un element esențial în pregătirea generației tinere pentru provocările economiei moderne. Prin metode interactive și strategii inovatoare, elevii își dezvoltă gândirea critică, spiritul antreprenorial și capacitatea de

adaptare. În cadrul disciplinei Economie, educația creativă contribuie la formarea unor persoane responsabile, capabile să ia decizii eficiente și să participe activ la viața economică și socială. Deși există anumite dificultăți în implementarea acestor metode, beneficiile lor sunt importante atât pentru individ, cât și pentru societate.

Bibliografie

Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 101-118.

Cucoș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 45-52.

Dobrotă, Niță, Economie politică, Editura Economică, București, 2008, p. 133-147.

UNESCO, Educație pentru secolul XXI, Paris, 2015, p. 20-27.

METODE ȘI STRATEGII PENTRU DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL

Prof. Fănică Daniel

Liceul Tehnologic Comuna Vernești

Loc. Vernești, jud. Buzău

Creativitatea este una dintre cele mai valoroase abilități pe care omul o poate dezvolta, având un impact semnificativ asupra învățării și adaptabilității în diverse contexte., dar stă și la baza progresului societății. În cadrul învățământului primar, dezvoltarea creativității devine esențială, nu doar pentru formarea academică a elevilor, ci și pentru stimularea gândirii critice, a inovării și a capacității de a rezolva probleme.Î

n primele etape ale dezvoltării, copiii au o capacitate naturală de a explora, experimenta și imagina. Această etapă este crucială, deoarece creativitatea nu mai este considerată doar un atribut rezervat artelor, ci o abilitate fundamentală ce influențează toate domeniile de învățare. Creativitatea învățată la o vârstă fragedă contribuie la formarea unei atitudini pozitive față de învățare și la dezvoltarea unei mentalități deschise, care îi va permite elevului să abordeze diferite situații cu imaginație și

curaj.De asemenea, stimularea creativității favorizează dezvoltarea abilităților socio-emoționale. Copiii care sunt încurajați să gândească creativ învață să colaboreze, să comunice eficient și să dezvolte empatie față de colegii lor. Astfel, creativitatea contribuie la crearea unui mediu de învățare inclusiv și stimulat, în care fiecare elev se simte valorizat și încurajat să contribuie.Pentru stimularea creativității, aș recomanda folosirea următoarelor metode și strategii:

1. Învățarea prin explorare: Activitățile hands-on sunt esențiale în dezvoltarea creativității. Proiectele de știință, experimentele sau activitățile artistice permit copiilor să exploreze concepte noi într-un mod practic și interactiv. De exemplu, o lecție despre ecosisteme poate include o plimbare în natură, unde elevii observă și documentează diverse forme de viață.Iată trei exemple de aplicare a acestei metode în clasele primare:

a.Experimente științifice: Profesorii pot organiza sesiuni de experimente științifice în care elevii să observe procese naturale. De exemplu, se poate folosi un experiment simplu de creștere a plantelor: elevii pot planta semințe în diferite condiții (lumina, apă, tip de sol) și să observe cum acestea cresc. Această activitate îi ajută să înțeleagă conceptele de necesitate pentru viață și variabilele care influențează creșterea plantelor.

b.Explorarea mediului înconjurător: O altă aplicare a metodei este organizarea unei excursii în natură, unde elevii pot explora fauna și flora locală. Aceștia pot colecta frunze, flori sau roci și pot discuta despre diferite specii, ecosisteme și importanța conservării naturii. Această activitate îi ajută pe elevi să-și dezvolte abilitățile de observație și să-și extindă cunoștințele despre biodiversitate.c.Proiecte de artă cu materiale reciclate: Profesorii pot încuraja elevii să creeze lucrări de artă folosind materiale reciclate găsite acasă sau în școală. Aceasta nu doar că îi ajută pe copii să își exerseze creativitatea, dar le și oferă oportunitatea de a explora conceptul de reciclare și sustenabilitate. Elevii pot discuta despre impactul deșeurilor asupra mediului și importanța reutilizării materialelor.Aceste activități nu doar că stimulează învățarea

activă, dar și dezvoltarea abilităților sociale și de lucru în echipă, prin colaborarea cu colegii lor.

2. Învățarea bazată pe proiecte: Această abordare implică organizarea activităților în jurul unui proiect comun, unde elevii își pot aduce contribuțiile personale. Astfel, fiecare elev are ocazia să își exprime ideile și să colaboreze cu colegii, dezvoltând astfel abilități de lucru în echipă și gândire critică. Proiectul „Grădina Școlii”: Obiective: Elevii învață despre plante, ecosisteme și importanța mediului.

Activități: Împărțiți elevii în grupuri și rugați-i să planifice o grădină pe terenul școlii. Fiecare grup ar putea alege să cultive diferite tipuri de plante (flori, legume, plante medicinale). Elevii vor face cercetări despre nevoile specifice ale plantelor, cum ar fi solul, lumina și apa. De asemenea, pot învăța despre ciclul de viață al plantelor și interacțiunile dintre diferitele specii. La finalul proiectului, elevii vor prezenta grădina și informațiile acumulate, având ocazia să discute despre importanța conservării mediului.

3. Proiectul „Istoria Comunității”:

Obiective: Elevii învață despre istoria locală și valorile culturale ale comunității în care trăiesc.

Activități: Elevii sunt împărțiți în grupuri și îi încurajăm să efectueze interviuri cu membri ai comunității (bătrâni, profesori, părinți) pentru a aduna povești și informații despre lucruri importante din trecutul comunității. Fiecare grup va crea o prezentare (postere, prezentări PowerPoint sau o expoziție) care va include informații despre evenimente istorice, personalități locale sau tradiții culturale. La final, grupurile vor organiza o expoziție deschisă pentru ceilalți elevi, profesori și părinți, împărțind descoperirile lor. Aceste proiecte nu doar că promovează învățarea activă, dar dezvoltă și abilități de colaborare, comunicare și gândire critică în rândul elevilor. **Utilizarea tehnologiei:** Dispozitivele digitale și aplicațiile educaționale pot stimula creativitatea prin oferirea unor platforme interactive unde copiii pot crea conținut original, cum ar fi videoclipuri, prezentări sau aplicații. De exemplu, prin utilizarea unor software-uri de design grafic, elevii pot învăța să își exprime ideile vizual într-o manieră inovatoare. În cadrul orele de matematică, profesorul poate utiliza o tablă interactivă pentru a ilustra concepte de bază, cum ar fi operațiile aritmetice. Prin utilizarea acestei tehnologii, elevii pot participa activ la lecție prin intermediul jocurilor educaționale, unde pot rezolva probleme direct pe tablă, contribuind astfel la implicarea lor activă și facilitând o învățare mai interactivă și captivantă. Profesorii pot folosi aplicații educaționale pe tablete sau laptopuri pentru a ajuta elevii să învețe vocabularul nou într-o limbă străină. De exemplu, aplicații precum Duolingo sau Quizlet le permit elevilor să exerseze cuvinte și expresii prin jocuri și exerciții interactive. Această metodă le oferă oportunitatea de a învăța într-un mod distractiv și accesibil și le permite să progreseze în propriul ritm. Prin aceste exemple am încercat să demonstrez cum tehnologia poate îmbunătăți experiența de învățare și poate face lecțiile mai atractive pentru elevi.

4. Jocurile și activitățile ludice: Jocurile sunt un mod eficient de a încuraja gândirea creativă. Elementele ludice pot transforma învățarea într-o experiență plăcută, iar jocurile de rol sau simulările îi pot ajuta pe copii să își dezvolte imaginația și să își exploreze laturile creative.

Redau trei exemple de aplicare a acestei metode: a) Jocuri de rol: Elevii pot fi împărțiți în grupuri și li se poate oferi un scenariu în care trebuie să interpreteze diferite personaje. De exemplu, într-o lecție de istorie, elevii pot recrea un eveniment istoric important, asumându-și rolurile liderilor din acea perioadă. Acest tip de activitate le

permite să învețe despre istorie într-un mod interactiv și captivant, dezvoltând în același timp abilități de comunicare și colaborare.

Jocuri de echipă: Activitățile sportive sau jocurile de echipă, cum ar fi fotbalul sau baschetul, pot fi integrate ca metode de învățare. De exemplu, în cadrul unei lecții de educație fizică, elevii pot învăța despre strategie, lucru în echipă și gestionarea timpului prin organizarea unor turnee. Aceste jocuri contribuie la dezvoltarea spiritului competitiv și la formarea unei atitudini sănătoase față de sport.

c) Ateliere de creație: Implementarea unor ateliere de artă, unde elevii să creeze diverse lucrări folosind materiale reciclabile, poate fi o modalitate ludică de a învăța despre sustenabilitate și mediu. De exemplu, elevii pot fi invitați să conceapă o expoziție folosind doar materiale adunate din natură sau obiecte pe care le-au folosit anterior. Aceasta nu doar că stimulează creativitatea, dar și le dezvoltă abilitățile practice și colaborative.

Aceste metode îmbină învățarea cu distracția, facilitând astfel însușirea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor sociale.

. Învățarea interdisciplinară: Integrarea diferitelor discipline pedagogice poate ajuta la dezvoltarea unei viziuni mai complete asupra lumii. De exemplu, combinarea artei cu științele sociale prin proiecte comune despre culturi diferite poate stimula gândirea creativă și deschiderea către diversitate.

Iată trei exemple de aplicare a acestei metode pentru clasele primare:

•Proiectul „Viața plantelor”:

Discipline implicate: Științe, matematică, artă.

Activitate: Elevii pot studia diferitele tipuri de plante, habitatul acestora și necesitățile de creștere (apă, lumină, sol). În timpul acestui proiect, elevii pot colecta date despre dimensiunile plantelor, iar apoi pot utiliza aceste date în lecții de matematică pentru a crea grafice. De asemenea, pot crea desene sau colaje cu plantele studiate, combinând astfel știința cu arta.

•Tema „Călătorie în jurul lumii”:

Discipline implicate: Geografie, istorie, limbi străine, arte vizuale.

Activitate: Elevii pot alege o țară din lume și pot explora cultura, tradițiile, istoria și geografia acesteia. În cadrul acestei activități, pot să redacteze un mic articol despre țara aleasă, să învețe câteva cuvinte în limba oficială a acelei țări și să creeze un poster cu elemente reprezentative (mâncăruri tipice, monumente, costume, etc.). Această abordare încurajează elevii să colaboreze și să își dezvolte abilitățile de comunicare.⁵

•Proiectul „Sănătatea și alimentația”:

Discipline implicate: Educație fizică, științe, educație pentru sănătate, artă culinară.

Activitate: Elevii pot explora conceptul de alimentație sănătoasă și beneficiile exercițiului fizic. Aceștia pot învăța despre grupurile alimentare, pot crea un meniu sănătos și apoi pot organiza o zi de gătit, unde fiecare elev participă la prepararea unei rețete sănătoase. De asemenea, pot realiza o prezentare despre importanța exercițiului fizic și cum acesta contribuie la un stil de viață sănătos.

Aceste exemple subliniază cum metoda învățării interdisciplinare poate stimula creativitatea, colaborarea și gândirea critică la elevii din clasele primare.

Deși există multe strategii eficiente pentru dezvoltarea creativității, cadrele didactice se confruntă și cu anumite provocări. Una dintre acestea este curriculumul rigid, care

pune accent pe memorare și evaluare standardizată, lăsând puțin loc pentru explorare creativă. De asemenea, resursele limitate pot restricționa posibilitățile de implementare a unor activități inovatoare.

Un alt impediment este teama de eșec, atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Mulți copii se pot simți descurajați să își exprime ideile neobișnuite din temerea de a fi judecați, iar educatorii pot evita abordările creative de frica unor rezultate mai slabe la evaluări standardizate.

Dezvoltarea creativității în învățământul gimnazial este esențială pentru formarea unor tineri capabili să se adapteze și să inoveze într-o lume în continuă schimbare. Prin implementarea unor metode interactive, prin promovarea unui mediu de învățare stimulat și prin depășirea provocărilor întâmpinate, dascălii pot să realizeze acest scop.

EDUCAȚIA CREATIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ – PREMISE ALE FORMĂRII COPILULUI PENTRU O LUME ÎN CONTINUĂ SCHIMBARE

Profesor educație timpurie: Feraru Daniela
Grădinița cu P.P nr.6 Alexandria

Introducere

Educația timpurie ocupă un loc esențial în acest proces, deoarece primii ani de viață reprezintă perioada în care se formează bazele dezvoltării cognitive, emoționale și sociale ale copilului. Grădinița are responsabilitatea de a crea contexte educaționale care stimulează curiozitatea, explorarea și exprimarea liberă a ideilor.

I. Educația creativă – repere conceptuale

Creativitatea reprezintă capacitatea individului de a produce idei, soluții sau produse originale și valoroase. În domeniul educației, creativitatea nu este privită ca un talent înăscut specific doar anumitor persoane, ci ca o competență care poate fi dezvoltată și cultivată prin experiențe de învățare adecvate.

Educația creativă presupune organizarea unui proces instructiv-educativ centrat pe copil, în cadrul căruia acesta este încurajat să descopere, să experimenteze, să formuleze ipoteze și să găsească soluții proprii. Accentul se mută de la reproducerea informațiilor către explorare, reflecție și inovare.

La vârsta preșcolară, creativitatea se manifestă în mod natural prin:

- joc;
- desen și pictură;
- modelaj;
- construcții;
- muzică și dans;
- dramatizări;
- povești inventate;
- explorarea mediului înconjurător.

Copiii sunt prin natura lor curioși și dornici să descopere lumea. De aceea, educația creativă trebuie să valorifice această disponibilitate naturală și să ofere contexte în care copilul să poată învăța activ și cu plăcere.

II. Rolul educatoarei în dezvoltarea creativității

Educatoarea are un rol determinant în stimularea și susținerea potențialului creativ al copiilor. Ea este cea care organizează mediul educațional și creează oportunități de explorare și descoperire.

Pentru dezvoltarea creativității este necesar ca educatoarea:

- să încurajeze exprimarea liberă a ideilor;
- să accepte răspunsurile originale ale copiilor;
- să valorifice experiențele personale ale acestora;
- să ofere materiale variate și atractive;
- să promoveze cooperarea și respectul reciproc;
- să transforme greșeala într-o oportunitate de învățare.

Un climat educațional pozitiv și securizant îi determină pe copii să își exprime ideile fără teama de a greși. Într-un asemenea mediu, fiecare copil se simte valorizat și este încurajat să participe activ la activitățile propuse.

Totodată, educatoarea trebuie să manifeste flexibilitate și să adapteze activitățile la interesele și nevoile grupului, oferind fiecărui copil posibilitatea de a-și manifesta potențialul creativ.

III. Metode și strategii de stimulare a creativității în grădiniță

În activitatea zilnică din grădiniță există numeroase metode care contribuie la dezvoltarea creativității.

1. Jocul didactic

Jocul reprezintă activitatea fundamentală a copilului preșcolar. Prin intermediul jocului, copiii experimentează roluri sociale, rezolvă situații-problemă și își dezvoltă imaginația.

În cadrul jocurilor de rol, copiii devin medici, profesori, pompieri sau comercianți, inventând dialoguri și situații diverse. Aceste experiențe favorizează dezvoltarea limbajului și a creativității.

2. Învățarea prin descoperire

Această metodă îi încurajează pe copii să observe, să compare și să formuleze concluzii proprii.

De exemplu, în cadrul unei activități despre plante, copiii pot observa semințe diferite, pot formula ipoteze privind creșterea acestora și pot urmări procesul de dezvoltare a plantelor.

3. Brainstormingul

Adaptat nivelului de vârstă, brainstormingul stimulează generarea unui număr mare de idei.

La întrebarea „Cum putem proteja natura?”, copiii pot propune soluții diverse, fără a fi criticați sau evaluați imediat.

4. Povestirea creativă

Pornind de la imagini, obiecte sau personaje, copiii sunt invitați să creeze propriile povești.

5. Activitățile artistico-plastice

Desenul, pictura, colajul și modelajul oferă copiilor posibilitatea de a-și exprima emoțiile și ideile într-o manieră personală.

Important este ca accentul să fie pus pe procesul de creație și nu exclusiv pe produsul final.

6. Proiectele tematice

Proiectele tematice oferă oportunități de integrare a cunoștințelor din mai multe domenii și de implicare activă a copiilor în procesul de învățare.

Prin participarea la proiecte, copiii învață să colaboreze, să cerceteze și să găsească soluții originale la diferite probleme.

IV. Exemplu de bună practică: Proiectul „Lumea minunată a poveștilor create de copii”

În cadrul grupei mari am desfășurat proiectul educațional „Lumea poveștilor create de copii”, având ca scop stimularea creativității și dezvoltarea competențelor de comunicare.

Obiective

- dezvoltarea imaginației creatoare;
- stimularea exprimării verbale;
- dezvoltarea cooperării în grup;
- creșterea încrederii în propriile capacități.

Desfășurarea activității

Am pregătit o cutie-surpriză care conținea diferite obiecte: o cheie, o baghetă magică, o floare, un ceas, o stea și o figurină.

Copiii au extras pe rând câte un obiect și au fost invitați să spună ce poveste ar putea fi construită pornind de la acesta.

În etapa următoare, fiecare copil a contribuit cu o idee la construirea unei povești colective. Povestea creată a avut ca personaj principal o stea care își pierduse lumina și pornea într-o călătorie pentru a o regăsi.

După finalizarea poveștii, copiii au realizat desene reprezentând momentele preferate și au participat la dramatizarea acesteia.

Rezultate

Activitatea a evidențiat:

- implicarea activă a tuturor copiilor;
- dezvoltarea exprimării orale;
- creșterea încrederii în sine;
- manifestarea gândirii creative;
- dezvoltarea capacității de colaborare.

Copiii au demonstrat originalitate în formularea ideilor și au participat cu entuziasm la toate etapele proiectului.

Concluzii

Educația creativă reprezintă una dintre cele mai eficiente modalități de pregătire a copiilor pentru provocările unei societăți aflate într-o permanentă transformare. În grădiniță, creativitatea se dezvoltă firesc prin joc, explorare și experimentare, iar rolul educatoarei este acela de a valorifica această resursă extraordinară.

Prin utilizarea metodelor interactive și a strategiilor centrate pe copil, grădinița contribuie la formarea unor viitori adulți capabili să gândească independent, să comunice eficient, să colaboreze și să găsească soluții inovatoare. Investiția în creativitate încă din educația timpurie reprezintă o investiție în viitorul societății.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, pp. 145–162.
2. Glava, Adina; Glava, Cătălin, *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, pp. 78–95.
3. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009, pp. 52–68.
4. Vrașmaș, Ecaterina, *Educația timpurie*, Editura Aramis, București, 2014, pp. 101–118.
5. Ministerul Educației Naționale, *Curriculum pentru educație timpurie*, București, 2019, pp. 17–25.

CREATIVITATEA ȘI INTELIGENȚA EMOTIIONALĂ

Motto:

„Oamenii învățați , dar fără talent propriu, adică purtătorii științei moarte, mi-i închipui ca o sală întunecată cu o ușă de intrare și una de ieșire . Ideiile străine intră printr-o ușă , trec prin întunericul sălii și ies prin cealaltă, indiferente, singure și reci. Capul unui om de talent este o sală iluminată cu pereți și oglinzi. Din afară vin ideile într-adevăr reci și indiferente, dar dar ce societate, ce petrecere găsec."

(Mihai Eminescu)

FILIPOIU Mihaela-Florentina

Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă -Basarab"

Curtea de Argeș, Județul Argeș

Creativitatea este un fenomen extrem de complex, cu numeroase aspecte sau dimensiuni. Ea trebuie privită din mai multe perspective, determinate în cea mai mare parte de intențiile cercetătorilor.

Preocuparea pentru creativitate se manifestă după 1950 și este justificată de importanța pe care creativitatea o are pentru probleme de natură socială, economică, culturală. Această preocupare este demonstrată de numărul mare al publicațiilor pe această temă. Importanța creativității a fost subliniată de J.P. Guilford, în 1950, după care ea a intrat în atenția cercetărilor din mai multe universități ale lumii. Deși foarte veche ca interes, modul de abordare științific este de dată relativ recentă. Cel care introduce termenul de creativitate în psihologie este G. Allport, în 1937, dar el reducea noțiunea la atitudini, inteligență sau trăsături temperamentale. Astfel, G. Allport apreciază că fenomenul creativității desemnează un ansamblu de trăsături proprii fiecărui individ la un anumit nivel, iar potențialul creativ existent al tuturor oamenilor poate fi actualizat și dezvoltat. Înainte de folosirea termenului propriu-zis, conceptele instrumentale erau cele de invenție, inovație, descoperire, dotație, aptitudine și geniu. Astfel, F. Galton, în *Hereditary Genius*, considera că factorul determinant al forței creatoare este ereditatea, neglijând, astfel, contribuția factorilor socio-educationali [10]. După ce în secolul al XVIII-lea cercetările au fost centrate pe procesele intelectuale, în perioada interbelică se subliniază importanța factorilor non-intelectuali (afectivi, morali, atitudinali) pentru procesul creator. Psihanaliștii, în primul rând S. Freud, subliniază rolul inconștientului considerat sediu al pulsionilor ce se structurează în forțe dinamogene pentru procesul creator; P. Janet și K. Lewin subliniază, de asemenea, rolul tensiunilor și tendințelor în activitatea mentală, în timp ce Th. Ribot vede în imaginație procesul esențial, preferat al creației. După ce la începutul secolului al XX-lea, R. M. Simpson, W. McCoy și N. C. Meier au constatat că performanțele intelectuale nu sunt corelate cu apariția ideilor și a soluțiilor originale, în anii 60 o serie de autori (F. Barron, E. P. Torrance, J. P. Guilford) au elaborat un ansamblu de metode de diagnoză și prognoză ale creativității, care aveau în vedere două dimensiuni principale: imaginația și gândirea divergentă.

Literatura, arta cuvântului, deține un loc important în educația estetică. Cuvântul, ca materie primă pentru literatură, dispune de multiple posibilități de a crea imagini vizuale, auditive, tactile și, în același timp, de a provoca stări de spirit foarte diverse: admirație, revoltă, contemplare etc. Influența educativă a literaturii se realizează prin imagini artistice ale operei literare, prin limbajul artistic care, vehiculând idei și sentimente, provoacă puternice trăiri și creează atitudini adecvate față de valorile estetice.

Îmi voi începe lucrarea cu o așa –zisă definiție , poate sterilă a inteligența emoțională, ea reprezentând „capacitatea de a înțelege și gestiona atât propriile emoții, cât și pe ale celorlalți. ”. Conceptul este din este în ce mai des folosit, iar unii specialiști consideră că oamenii ce dau dovadă de inteligență emoțională au abilitatea de a-și adapta gândirea și comportamentul în funcție de context sau pentru a atinge anumite obiective.

Voi porni în demersul meu de la un citat al lui *Antoine de Saint-Exupery*: „*Limpede nu vezi decât cu inima. Ochii nu pot să pătrundă în taina lucrurilor*”

Așadar, fără emoții, devenim roboți . Literatura este un domeniu prolific pentru inducerea unor valori diverse, pentru crearea unor modele de acțiune, de gândire și, bineînțeles, pentru cultivarea emoțiilor deoarece ea ne determină să ne asumăm niște roluri când citim, să pătrundem în alte lumi în care imaginăm ipoteze de acțiuni. *Dacă în textul epic putem afla scenarii de viață și tipuri umane în care să ne regăsim, sau nu, ale căror acțiuni să le putem interpreta și înțelege din diverse perspective, textul liric poate deveni revărsarea spontană a unor sentimente puternice , o expresie animată a pasiunilor omeniești, a bucuriei și a durerii, a iubirii și a urii, a admirației și a mâniei.* Poezia este o resursă inepuizabilă de interpretare a realităților și a punctelor de vedere dintr-un unghi sensibil, astfel textul liric este cel mai potrivit pentru stimularea inteligenței emoționale. Textul poetic contribuie esențial la dezvoltarea capacității de interpretare, exprimare a opiniei, stimulează spontaneitatea și creativitatea, dezvoltă spiritul de cooperare, înțelegerea și toleranța față de opinia celorlalți. În poezie, cititorul poate regăsi propriile stări și idei redată în imagini sensibile, poate rezona cu eul liric sau i se poate împotrivi și chiar se poate regăsi pe sine. Pentru că are un spectru larg de abordări și utilizează un limbaj conotativ și figuri de stil, textul liric facilitează dezvoltarea multilaterală a mea ,ca om , dar și a elevilor mei. Pentru a crea o conexiune reală cu textul poetic, am folosit „brainstorming-ul cu mapa de imagini”, „pictura verbală” utilizarea unor termeni precum prim-plan, plan secund, contur, tonalitate, contrast, atmosferă, culoare, nuanțe etc.

Pentru a rămâne tot în domeniul comunicării dintre arte, o altă apropiere de textul liric am realizat-o la clasă și prin muzică. De exemplu, pentru *Sara pe deal* ,de Mihai Eminescu, am folosit ca variante muzicale: *Secret Garden – Nocturne*, *Sonata lunii* de Chopin, *Valsul florilor* de Ceaikovski, Michael Bolton – *A love so beautiful*, *Righteous Brothers – Unchained melody*, încercând să dezvolt elevilor mei gustul pentru frumos, creativitatea, dar și empatia, conexiunea cu textul și cu emoția surprinsă de eul liric.

Pentru mine, poezia este un cod emoțional genetic, al cunoașterii lumii, a noastră înșine, a trecutului, a prezentului și a viitorului. Poezia combină lucruri incompatibile – viața și moartea, dragostea și indiferența, nebunia interioară și conservatorismul canonului, muzica versurilor și disonanța sufletelor noastre tulburate. E ca marea – duce cu ea ritmuri, ne înfurie, se duce departe și se întoarce – cu noi valuri, cu noul poet, cu adâncimile și transparențele sale.

În această lucrare voi încerca să fiu călăuză într-o călătorie ce va evidenția idei inedite despre emoții și creativitate- un voiaj ce are ca scop o mai bună cunoaștere a momentelor cele mai intense din existența noastră și a lumii care ne înconjoară. Finalul călătoriei constă în înțelegerea a ceea ce înseamnă „emoție”, a modului cum dăm inteligență emoțiilor noastre în urma lecturii

textelor lui Mihai Eminescu . Pentru a-l recepta pe Eminescu, trebuie, în opinia mea, să aruncăm o privire asupra scopului și forței emoțiilor. Sentimentele profunde și lucrurile după care tânjim sunt călăuze fundamentale în care ne regăsim cu toții. Într-un „balet al sentimentelor”, emoțiile ne îndrumă hotărârile de moment, lucrează în colaborare cu rațiunea și ajută gândirea. În mod asemănător, energia emoțională a celorlalți acționează și asupra noastră, de aceea îl simțim pe Eminescu mereu ca un poet solar, umanizat, dar și un poet al suferinței. Inima lui Eminescu a trăit toate durerile noastre, visurile și aspirațiile .Energia emoțională a lui **Mihai Eminescu** acționează asupra noastră .Geniul eminescian este o forță creatoare uriașă , emoțiile sunt palpabile intuitiv, lectura ne pregătește să percepem lucrurile într-o lumină nouă, are capacitatea de a deschide perspective adânci asupra fenomenului artistic și literar, de aceea își rezervă astfel, pe mai departe, o importanță capitală în viața individului modern oferindu-i, pe tot parcursul existenței sale, o metodă esențială de rafinare continuă și de perfecționare profesională.

„Tone întregi de minereu verbal trebuie să fie înlăturate pentru a obține grăuntele prețios, pentru a găsi cuvântul ce exprimă adevărul, spunea Mihai Eminescu.”

Așadar, textele lui Eminescu au produs resorturi afective asupra mea, de aceea în cadrul orelor de predare sau de receptare a operei sale mi s-au dezvoltat apetențele creative, mi s-au alimentat și rafinat experiențe și trăiri la care nu puteam avea acces până atunci.. Fie că am abordat mesajul textului, realizarea unui cvintet, descrierea unui cadru dintr-o poezie sau compuneri imaginative cu personaje eminesciene, mi-am lărgit experiențele și am reacționat dominant afectiv-emoțional.

În concluzie, fenomen multidimensional, creativitatea apare deci, ca o activitate hipercomplexă ce se finalizează într-un produs de o valoare individuală, dar mai ales socială, superioară. Până nu de mult se considera că o persoană este fie creatoare, fie necreatoare și că în acest sens nu este nimic de făcut. Toate cercetările și studiile recente de psihologia creativității au demonstrat că, fără a ignora doza de ereditate, creativitatea este o latură a personalității care se învață și care se dezvoltă în sistemul educațional formal, nonformal și informal. S-a constatat că sunt sisteme educaționale care încurajează comportamentele creative ale elevilor și ale profesorilor, după cum sunt și sisteme care descurajează, chiar frânează creativitatea, accentul căzând pe comportamentele rutiniere, reproductive, pe stocarea de informații și pe gândirea conformistă. Totuși ceea ce trebuie să domine este climatul deschis, în care profesorul nu mai este doar o sursă de informații, ci un mediator între copil și lumea înconjurătoare, în care metodele moderne, de tip euristic, îl pun pe elev în situația de a experimenta, a descoperi și a propune soluții.

Nici un procedeu didactic nu poate înlocui actele creatoare propriu-zise pe care elevul trebuie să le trăiască în contextul activităților concrete de predare-învățare- evaluare.

:

Bibliografie :

1. MOLDOVANU M., Mentalitate creativă – perspectivă psihosociologică. București: Editura Coresi, 2002,2. Roco, M., Creativitatea individuală și de grup, Editura. Academiei, București, 1979.
3. Stoica, A., Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori, Editura Pro Gnosis, București, 2001.
- 3.Stoica, A., Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
4. Zlate, M., Psihologia la răspântia mileniilor, Ed. Polirom, Iași, 2001.

ROLUL LECTURII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Florea Claudia

Școala Gimnazială nr.13, Timișoara

Introducere

Lectura ocupă un loc esențial în procesul educațional, mai ales în învățământul primar, unde se formează bazele dezvoltării intelectuale și morale ale copilului. În această etapă, elevii își dezvoltă capacitatea de a înțelege, interpreta și utiliza informațiile dobândite prin citit. Cartea devine un mijloc important de cunoaștere, de formare a vocabularului și de dezvoltare a imaginației. Prin intermediul lecturii, copilul intră în contact cu diferite modele de comportament, valori morale și experiențe de viață care contribuie la formarea personalității sale.

Importanța lecturii în dezvoltarea copilului

Lectura contribuie în mod direct la dezvoltarea limbajului și a comunicării. Copiii care citesc frecvent își îmbogățesc vocabularul, învață expresii noi și își dezvoltă capacitatea de exprimare orală și scrisă. De asemenea, lectura stimulează gândirea logică și creativitatea, deoarece elevii sunt puși în situația de a înțelege acțiuni, personaje și întâmplări diverse.

În învățământul primar, lectura are și un rol educativ important. Textele literare îi ajută pe elevi să distingă binele de rău, să înțeleagă valori precum sinceritatea, prietenia, respectul și responsabilitatea. Personajele din povești și întâmplările prezentate devin exemple care influențează comportamentul copiilor.

Totodată, lectura dezvoltă atenția și memoria. Pentru a urmări firul unei povestiri, elevul trebuie să fie atent la detalii și să rețină informații importante. Astfel, activitatea de citire contribuie la formarea capacității de concentrare și la dezvoltarea gândirii critice.

Rolul cadrului didactic în stimularea lecturii

Învățătorul are un rol foarte important în formarea gustului pentru lectură. El trebuie să creeze activități atractive și să îi motiveze pe elevi să citească. Alegerea unor texte potrivite vârstei, utilizarea lecturii expresive și organizarea unor activități interactive contribuie la apropierea copilului de carte.

De asemenea, cadrul didactic poate organiza concursuri de lectură, dramatizări, discuții despre personaje sau vizite la bibliotecă. Aceste activități transformă lectura într-o experiență plăcută și interesantă pentru elevi. Este important ca elevii să nu perceapă cititul ca pe o obligație, ci ca pe o activitate relaxantă și utilă.

Colaborarea dintre școală și familie este esențială. Părinții trebuie să încurajeze lectura încă de la vârste mici, oferind copiilor cărți potrivite și citind împreună cu ei. Un copil care vede că lectura este apreciată în familie va fi mai motivat să citească.

Lectura și dezvoltarea imaginației

Prin lectură, copiii descoperă lumi noi și situații diferite de cele întâlnite în viața de zi cu zi. Ei își imaginează personaje, locuri și întâmplări, ceea ce contribuie la dezvoltarea creativității și a imaginației. Poveștile stimulează curiozitatea și dorința de cunoaștere, iar copilul devine mai deschis spre învățare.

Lectura are și un rol important în dezvoltarea emoțională. Copiii învață să înțeleagă sentimentele personajelor și să manifeste empatie față de cei din jur. Astfel, lectura contribuie la formarea inteligenței emoționale și la dezvoltarea relațiilor sociale.

Concluzie

În concluzie, lectura reprezintă un element fundamental în învățământul primar, având un rol major în dezvoltarea intelectuală, morală și emoțională a copilului. Prin lectură, elevii își dezvoltă limbajul, gândirea, imaginația și capacitatea de comunicare. Atât școala, cât și familia trebuie să sprijine formarea obiceiului de a citi, deoarece lectura contribuie la formarea unor oameni educați, creativi și responsabili. Cartea rămâne unul dintre cele mai importante mijloace de educație și dezvoltare personală.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2006.
2. Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2008.
3. Ionescu, Miron – *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
4. Șerdean, Ioan – *Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar*, Editura Corint, București, 2007.
5. Vianu, Tudor – *Arta prozatorilor români*, Editura Minerva, București, 1988.

EXPLORE ARCHITECTURE.

Platformă de dezvoltare a cunoștințelor arhitecturale*

prof.arh. Florescu Elena Roxana

Proiectul EXPLORE ARCHITECTURE a pornit de la necesitatea realizării unei conexiuni între metodele didactice tradiționale și resursele digitale disponibile on-line cu scopul de a oferi un conținut didactic structurat din domeniul arhitectural într-o variantă interactivă. Relevanța proiectului constă în necesitatea popularizării fenomenului constructiv pornind de la concepte arhitecturale abstracte care să permită o dezvoltare organică către latura practică, detalii și elemente specifice fiecărui studiu de caz adăugat. Prin urmare, inițiativa vizează diseminarea informațiilor privind cultura și practica arhitecturală utilizând o interfață adaptată diferitelor nevoi ale utilizatorilor, pornind de la mediul preuniversitar, mediul academic, respectiv practicieni (membrii O.A.R.) sau entuziaști ai domeniului arhitectural.

Această abordare a educației arhitecturale necesită o transformare dincolo de simpla digitalizare a conținutului academic. Resursele online existente sunt adesea fragmentate, neadaptate pedagogic și orientate către tendințele actuale, ignorând contextul istoric crucial. Platformele comerciale se concentrează pe proiecte contemporane, bazele de date muzeale oferă informații curatoriale fără o structură pedagogică coerentă, iar resursele academice deschise, deși bogate în conținut teoretic, sunt lipsite de elementele vizuale și interactive digitale¹ esențiale pentru arhitectură.

Pentru a depăși aceste limitări, proiectul propune o platformă interdisciplinară² care să ofere o viziune integrată asupra evoluției arhitecturii, conectând stiluri istorice, principii formale, studii de caz contemporane și accesibilitate adaptată nevoilor diverse ale studenților. Aceasta implică o organizare sistematică a informațiilor, vizualizare interactivă pentru înțelegerea relațiilor stilistice, adaptabilitate la diferite niveluri de profunzime și asigurarea accesibilității tehnologice și lingvistice. În contextul specific românesc, proiectul recunoaște resurse limitate și acces redus la baze de date internaționale, subliniind necesitatea unei abordări pedagogice care să valorifice pe deplin potențialul resurselor disponibile.

1.1. Contextul proiectului

1.1.1. Educația arhitecturală în era digitală

În contextul transformărilor actuale din educație, instituțiile de învățământ sunt presate să adopte tehnologii digitale pentru a susține procesul de predare. Această tranziție digitală a evidențiat atât limitările metodelor tradiționale, cât și potențialul integrării tehnologiei³ în predarea arhitecturii – un domeniu complex care combină elemente artistice, științifice și tehnologice.

* prezentul text este extras din lucrarea de licență a autoarei Florescu Elena Roxana, sub rezerva drepturilor de autor pentru textul original care urmează a fi publicat.

¹ Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., & Baki, M. (2013). The effectiveness of online and blended learning: A meta-analysis of the empirical literature. *Teachers College Record*, 115(3), 1-47.

² Schön, D. A. (1983). *The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action*. Basic Books. ISBN: 978-0465068746

³ Wang, X., & Li, Z. (2023). "Historical architecture pedagogy meets virtual technologies: A systematic approach." *Architectural Science Review*, 66(2), 178-195.

Dezvoltarea unor aplicații interdisciplinare oferă studenților o perspectivă cuprinzătoare⁴ asupra evoluției arhitecturii, incluzând analiza stilurilor, principiile formale și studiul cazurilor contemporane⁵. Spre deosebire de metodele clasice, mediul digital facilitează accesul la resurse educaționale de calitate și programe de studiu inovatoare. Cu toate acestea, o simplă transformare a conținutului academic nu este suficientă; tehnologiile emergente trebuie adaptate specific contextului de învățare și nevoilor individuale ale studenților, asigurând o integrare coerentă și eficientă⁶.

1.1.2. Lacunele în resursele educaționale digitale pentru arhitectură

Resursele educaționale on-line din domeniul arhitecturii sunt adesea fragmentate, neadaptate nevoilor educaționale și orientate către prezentarea de cazuri contemporane, ignorând contextul istoric crucial pentru formarea unor competențe temeinice. Platformele comerciale se concentrează pe ce e nou și atractiv, nu pe o abordare sistematică a evoluției arhitecturii în timp. Bazele de date muzeale oferă informații valoroase, dar sunt structurate conform regulilor instituționale, nu după cerințele pedagogice. Chiar resursele academice deschise, cum ar fi MIT Open CourseWare, lipsesc de elemente vizuale și interactive esențiale pentru arhitectură. Platforma Explore Architecture își propune să depășească aceste limitări, oferind o explorare flexibilă, compararea exemplelor și stabilirea conexiunilor între stiluri, artefacte și locuri.

În contextul educațional românesc, resursele sunt adesea limitate – nu există colecții fizice ample de referință (albume, monografii, modele) sau acces la baze de date internaționale și publicații specializate. Proiectul propus urmărește să faciliteze înțelegerea relațiilor complexe dintre mișcările arhitecturale, influențele culturale și evoluția stilurilor artistice. Nu este suficientă o organizare alfabetică sau cronologică rigidă; este nevoie de o navigare intuitivă bazată pe conexiuni conceptuale și similitudini vizuale. Scopul principal este crearea unui sistem educațional coerent, cu vizualizare interactivă care să ajute la înțelegerea relațiilor stilistice, adaptabil la diferite niveluri de studiu, accesibil din punct de vedere tehnologic și lingvistic, și integrat cu principii pedagogice validate⁷.

1.1.3. Oportunități oferite de tehnologiile web moderne

Utilizarea tehnologiilor web contemporane deschide calea către dezvoltarea unei platforme educaționale sofisticate, accesibile ca și cost⁸. Dezvoltatorii, individuali sau în echipe mici, pot acum construi aplicații de calitate profesională, folosind instrumente⁹ precum Python, JavaScript, framework-uri operaționale precum Django și biblioteci de vizualizare precum D3.js¹⁰. În cadrul

⁴ Brown, K., & Maudsley, G. (2016). Architectural Education and the Design Studio: A Critical Review. *Design Studies*, 45, 1-25. DOI: 10.1016/j.destud.2016.02.001

⁵ Orman, F., & Sevil, H.T. (2021). "Integrating virtual reality technology into architecture education: The case of architectural history courses." *Education and Information Technologies*, 26(3), 3133-3158

⁶ McCarthy, C. (2016). Digital Resources in Architectural Education: Current State and Future Directions. *International Journal of Architectural Computing*, 14(3), 245-261. DOI: 10.1177/1478077116663351

⁷ Lethbridge, T. C., LeBlanc, R. J., & Hilburn, T. B. (2021). Software Engineering Education: Best Practices for the 2020s. *ACM Transactions on Computing Education*, 21(2), Article 12. DOI: 10.1145/3447886

⁸ Percival, H., & Gregory, B. (2020). "Test-Driven Development with Python" (2nd ed.). O'Reilly Media, ISBN-10 1492052205

⁹ Eidelman, J., Macdonald, K., & Hassan, M. (2014). The Development of Online Learning Environments in Architecture Education. *Journal of Architectural Education*, 68(2), 176-186. DOI: 10.1080/10464883.2014.933315

¹⁰ Zhang, L., Wang, H., & Chen, Y. (2022). Python for Educational Technology: A Comprehensive Analysis. *IEEE Transactions on Education*, 65(2), 234-247. DOI: 10.1109/TE.2021.3108456

acestui proiect s-a implementat o abordare interdisciplinară pentru a înțelege evoluția arhitecturii, conectând stilurile arhitecturale cu perioadele istorice și studiile de caz contemporane. Pentru implementarea acestui aspect, au fost utilizate baze de date relaționale avansate, care permit indexarea, căutarea și gestionarea eficientă a relațiilor complexe între entități, facilitând navigarea intuitivă și conexiuni neașteptate. D3.js a permis crearea unor reprezentări grafice dinamice, diagrame de rețea și hărți geografice interactive, transformând datele statistice în experiență exploratorie, cu accent pe aspecte culturale arhitecturale atât din punct de vedere cronologic, cât și geografic.

Platformele educaționale responsive și adaptabile oferă accesibilitate pe diverse dispozitive – smartphone-uri, tablete și computere – folosind diferite sisteme de operare. Integrarea inteligenței artificiale (IA) în aceste platforme deschide noi posibilități pentru personalizarea experienței utilizatorilor și recomandarea conținutului relevant, adaptându-se feedback-ului și crescând scalabilitatea aplicației prin implementări graduale și evoluție continuă.

1.2. Motivația și relevanța

1.2.1. Nevoia identificată: o platformă educațională integrată pentru înțelegerea arhitecturii

Motivația dezvoltării platformei Explore Architecture derivă din experiența practică din domeniul educației arhitecturale, atât ca și studentă, cât și ca tutore pentru elevi și studenți. În contextul pandemiei COVID 19 (2020-2021)¹¹, am constatat dificultățile întâmpinate de studenți și profesori în tranziția către învățarea online, marcate de lipsa unor platforme dedicate arhitecturii, rezultând o comunicare fragmentată¹². Am realizat un chestionar în cadrul Liceului de Arte Plastice din Timișoara în urma căruia s-a evidențiat o cerere puternică pentru materiale structurate, vizuale și interactive în limba română. Conform acestui chestionar realizat în anul 2022-2023 asupra unei cohorte de aproximativ 100 de elevi din mediul liceal, s-au constatat următoarele aspecte, care au confirmat existența unei nevoi reale, oferind baza pentru definirea funcționalităților platformei:

- 89% dintre respondenți au declarat că ar folosi o platformă online dedicată arhitecturii dacă aceasta ar exista și ar fi adaptată nevoilor specifice
- 82% dintre respondenți și-au exprimat interesul pentru o interfață interactivă care să permită compararea între stiluri și perioade
- 71% dintre corespondenți și-ar dori un sistem de urmărire a progresului personal și recomandări personalizate.

Platforma Explore Architecture, construită cu Python/Django pentru backend, PostgreSQL pentru baze de date și JavaScript D3.js pentru vizualizări interactive, reprezintă o soluție robustă și bine documentată. Această alegere tehnologică asigură sustenabilitatea pe termen lung a

¹¹ Dhawan, S. (2020). Online Learning: A Panacea in the Time of COVID-19 Crisis. *Journal of Educational Technology Systems*, 49(1), 5-22. DOI: 10.1177/0047239520934018

¹² Ministerul Educației României (2021). Raport privind implementarea învățământului online în contextul pandemiei COVID-19. Disponibil: <https://www.edu.ro/rapoarte-statistice>

platformei, facilitând mentenanța, actualizarea și eventual extinderea acesteia de către alți dezvoltatori. Scopul principal este creșterea nivelului de înțelegere arhitecturală în societate, promovând discuții despre calitatea mediului construit, conservarea patrimoniului local și regional. Platforma poate juca un rol important în revalorizarea acestui patrimoniu prin includerea exemplelor vernaculare și a stilurilor naționale specifice, conectându-le cu canoanele arhitecturale occidentale. Astfel, se urmărește conștientizarea valorii diversității arhitecturale și oferirea unei alternative la influența exclusivă a referințelor internaționale, abordând tensiunea dintre modernizare și păstrarea specificului local.

Proiectul Explore Architecture răspunde nevoilor identificate prin dezvoltarea unei platforme web interactive, bazată pe tehnologii moderne precum Python/Django. Această platformă oferă o experiență educațională structurată și personalizabilă, destinată învățării arhitecturii. Proiectul urmărește să ofere un cadru conceptual bine organizat, de la concepte teoretice la aplicații practice, adaptabil la diferite niveluri de expertiză – de la studenți de liceu până la arhitecți profesioniști. Platforma va facilita învățarea interactivă prin intermediul vizualizărilor, comparațiilor, quiz-urilor și a monitorizării progresului, integrând conținut local și internațional și respectând standardele moderne de securitate, accesibilitate și protecție a datelor personale (GDPR)¹³.

În acest context, proiectul Explore Architecture combină următoarele tehnologii pentru a oferi o experiență intuitivă și eficientă:

- personalizare avansată: utilizarea algoritmilor de machine learning și a sistemelor de recomandare, împreună cu vizualizări interactive complexe realizate cu biblioteci JavaScript precum D3.js.
- accesibilitate universală: design responsive pentru funcționarea optimă pe diverse dispozitive.
- scalabilitate: arhitectură capabilă să suporte un număr mare de algoritmi.
- integrarea cu servicii externe: conectivitate prin intermediul API-urilor (Google Maps, YouTube, site-uri oficiale, etc.).
-

1.2.2. Relevanța academică, socială și tehnologică

Platforma Explore Architecture reprezintă o soluție inovatoare pentru a depăși lipsurile actuale din sistemul de învățământ românesc și nu numai¹⁴, oferind un instrument accesibil și adaptabil care integrează elemente artistice și arhitecturale într-un mod interactiv. În loc să compenseze lipsa echipamentelor tehnologice din școli, acest proiect creează o platformă compactă cu funcționalități multiple, oferind o alternativă coerentă pentru dezvoltarea creativității și a simțului artistic, accesibilă unui public cât mai larg – de la elevi, studenți, până la amatori sau profesioniști din domeniul artistic sau arhitectural. Platforma organizează conținutul arhitectural

¹³ Mozilla Developer Network (2023). State of Web Development 2023. Disponibil: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Guide>

¹⁴ Penelopia, M., & Martinez, A. (2021). Architecture Education in the Post-Pandemic Era: Challenges and Opportunities. *Architectural Science Review*, 64(4), 412-425. DOI: 10.1080/00038628.2021.1943258

în mod cronologic și tematic, oferind o vizualizare interactivă care facilitează explorarea conexiunilor dintre stiluri, principii formale și studii de caz contemporane. Mai mult decât atât, platforma este concepută să funcționeze eficient, chiar și cu infrastructură limitată.

- **Din punct de vedere pedagogic**, proiectul se bazează pe principiile constructiviste ale învățării¹⁵, promovând experimentarea și stabilirea conexiunilor între informații¹⁶, în loc de simpla memorare. Prezentarea cronologică a stilurilor arhitecturale permite o înțelegere intuitivă a evoluției istorice și formale, iar utilizarea practicilor bazate pe cercetare (research-based) stimulează gândirea critică¹⁷.
- **Pe plan social**, platforma democratizează accesul la educația artistică și arhitecturală de calitate, extinzând sfera educațională dincolo de grupurile restrânse de elevi din liceele vocaționale sau studenții care urmează cursuri de artă. Oferind un acces larg elevilor din licee teoretice sau celor autodidacți, proiectul contribuie la o mai bună înțelegere a mediului construit și la dezvoltarea unui simț estetic¹⁸.
- **În final, relevanța tehnologică a proiectului** constă în utilizarea de tehnologii open-source și metodelor agile, accesibile atât pentru dezvoltatori individuali, cât și pentru echipe mici cu resurse limitate, demonstrând viabilitatea creării unor platforme educaționale inovatoare și adaptabile.

Platforma Explore Architecture pentru arhitectură este concepută să fie extinsă și îmbunătățită în viitor, oferind următoarele posibilități:

- utilizarea inteligenței artificiale pentru recomandări personalizate și identificarea stilurilor arhitecturale în imagini
 - realitate augmentată: integrarea informațiilor educaționale direct peste imagini din lumea reală
 - API public: implementarea unui sistem de puncte, realizări și clasamente pentru a crește implicarea utilizatorilor.
- colaborarea în timp real: posibilitatea de a lucra împreună la adnotări și discuții pe platformă.

BIBLIOGRAFIE :

- [1]. Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., & Baki, M. (2013). The effectiveness of online and blended learning: A meta-analysis of the empirical literature. *Teachers College Record*, 115(3), 1-47.
- [2]. Schön, D. A. (1983). *The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action*. Basic Books. ISBN: 978-0465068746
- [3]. Wang, X., & Li, Z. (2023). "Historical architecture pedagogy meets virtual technologies: A systematic approach." *Architectural Science Review*, 66(2), 178-195.
- [4]. Brown, K., & Maudsley, G. (2016). *Architectural Education and the Design Studio: A Critical Review*. Design Studies, 45, 1-25. DOI: 10.1016/j.destud.2016.02.001

¹⁵ Salama, A. M. (2015). *Spatial Design Education: New Directions for Pedagogy in Architecture and Beyond*. Routledge. ISBN: 978-1472425355

¹⁶ Mayer, R. E. (2021). "Multimedia Learning" (3rd ed.). Cambridge University Press, ISBN: 9781107187504.

¹⁷ Warwick, C., Terras, M., & Nyhan, J. (Eds.). (2012). "Digital Humanities in Practice." Facet Publishing, ISBN 9781856047661.

¹⁸ Vygotsky, L. S. (1978). "Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes." Harvard University Press, DOI:10.4135/9781483346229

- [5]. Orman, F., & Sevil, H.T. (2021). "Integrating virtual reality technology into architecture education: The case of architectural history courses." *Education and Information Technologies*, 26(3), 3133-3158
- [6]. McCarthy, C. (2016). Digital Resources in Architectural Education: Current State and Future Directions. *International Journal of Architectural Computing*, 14(3), 245-261. DOI: 10.1177/1478077116663351
- [7]. Lethbridge, T. C., LeBlanc, R. J., & Hilburn, T. B. (2021). Software Engineering Education: Best Practices for the 2020s. *ACM Transactions on Computing Education*, 21(2), Article 12. DOI: 10.1145/3447886
- [8]. Percival, H., & Gregory, B. (2020). "Test-Driven Development with Python" (2nd ed.). O'Reilly Media, ISBN-10 1492052205
- [9]. Eidelman, J., Macdonald, K., & Hassan, M. (2014). The Development of Online Learning Environments in Architecture Education. *Journal of Architectural Education*, 68(2), 176-186. DOI: 10.1080/10464883.2014.933315
- [10]. Zhang, L., Wang, H., & Chen, Y. (2022). Python for Educational Technology: A Comprehensive Analysis. *IEEE Transactions on Education*, 65(2), 234-247. DOI: 10.1109/TE.2021.3108456
- [11]. Dhawan, S. (2020). Online Learning: A Panacea in the Time of COVID-19 Crisis. *Journal of Educational Technology Systems*, 49(1), 5-22. DOI: 10.1177/0047239520934018
- [12]. Ministerul Educației României (2021). Raport privind implementarea învățământului online în contextul pandemiei COVID-19. Disponibil: <https://www.edu.ro/rapoarte-statistice>
- [13]. Mozilla Developer Network (2023). State of Web Development 2023. Disponibil: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Guide>
- [14]. Penelopia, M., & Martinez, A. (2021). Architecture Education in the Post-Pandemic Era: Challenges and Opportunities. *Architectural Science Review*, 64(4), 412-425. DOI: 10.1080/00038628.2021.1943258
- [15]. Salama, A. M. (2015). *Spatial Design Education: New Directions for Pedagogy in Architecture and Beyond*. Routledge. ISBN: 978-1472425355
- [16]. Mayer, R. E. (2021). "Multimedia Learning" (3rd ed.). Cambridge University Press, ISBN: 9781107187504.
- [17]. Warwick, C., Terras, M., & Nyhan, J. (Eds.). (2012). "Digital Humanities in Practice." Facet Publishing, ISBN 9781856047661.
- [18]. Vygotsky, L. S. (1978). "Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes." Harvard University Press, DOI:10.4135/9781483346229

**Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă
modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o
pentru o lume în continuă
schimbare**

Prof. Ed. Timpurie, Goșman Roxana,

Școala Internațională Prens

Într-o epocă definită de transformări rapide, de evoluții tehnologice fără precedent și de o reconfigurare constantă a modului în care oamenii învață, comunică și lucrează, educația creativă devine nu doar o alternativă pedagogică, ci o necesitate fundamentală pentru formarea generației tinere. Lumea contemporană nu mai recompensează simpla memorare a informațiilor, ci capacitatea de a gândi critic, de a inova, de a colabora și de a găsi soluții originale la probleme complexe. În acest context, educația creativă capătă rolul de a modela nu doar competențe academice, ci și atitudini, valori și moduri de raportare la realitate, pregătind elevii pentru o societate în continuă schimbare, în care adaptabilitatea și gândirea flexibilă sunt esențiale.

Educația creativă poate fi înțeleasă ca un ansamblu de metode și strategii didactice care încurajează explorarea, experimentarea, exprimarea liberă și construirea activă a cunoașterii, în locul transmiterii pasive a acesteia. Spre deosebire de modelul tradițional, centrat pe profesor și pe reproducerea informațiilor, educația creativă plasează elevul în centrul procesului de învățare, oferindu-i oportunitatea de a descoperi, de a întreba, de a greși și de a învăța din propriile experiențe. Această schimbare de perspectivă transformă profund modul în care se formează gândirea tinerilor, deoarece îi determină să devină participanți activi la propria educație, nu doar receptori ai unui conținut prestabilit.

Unul dintre cele mai importante efecte ale educației creative asupra generației tinere este dezvoltarea gândirii critice și a capacității de analiză. Prin activități care implică rezolvarea de probleme, dezbateri, proiecte interdisciplinare și situații de învățare autentice, elevii sunt încurajați să își pună întrebări, să caute mai multe perspective și să nu accepte informațiile ca fiind absolute. Într-o lume în care informația circulă rapid și nu întotdeauna este corectă, această abilitate devine esențială. Elevii învață să distingă între opinii și fapte, să argumenteze logic și să își susțină punctul de vedere într-un mod coerent, ceea ce contribuie la formarea unei gândiri autonome și responsabile.

Pe lângă gândirea critică, educația creativă stimulează imaginația și capacitatea de inovare. Activitățile artistice, proiectele de tip „learning by doing”, jocurile de rol sau utilizarea tehnologiilor digitale în mod creativ contribuie la dezvoltarea unei gândiri flexibile, capabile să găsească soluții originale în contexte variate. În loc să ofere răspunsuri unice și rigide, educația creativă încurajează multiple perspective și soluții alternative, ceea ce ajută elevii să înțeleagă că problemele reale nu au întotdeauna o singură rezolvare corectă. Această deschidere către

diversitate cognitivă devine un avantaj major într-o societate în care inovația este motorul progresului.

Un alt aspect important al educației creative este influența asupra atitudinilor elevilor față de învățare. Atunci când procesul educațional este construit în jurul curiozității și al descoperirii, elevii dezvoltă o atitudine pozitivă față de școală și față de cunoaștere în general. În loc să perceapă învățarea ca pe o obligație, o încep să o vadă ca pe o oportunitate de explorare și exprimare personală. Această schimbare de perspectivă contribuie la creșterea motivației intrinseci, ceea ce înseamnă că elevii învață nu pentru note sau recompense externe, ci din interes autentic și dorință de dezvoltare personală.

De asemenea, educația creativă joacă un rol esențial în dezvoltarea abilităților socio-emoționale. Activitățile colaborative, proiectele de grup și învățarea prin cooperare îi ajută pe elevi să își dezvolte empatia, comunicarea eficientă și capacitatea de a lucra în echipă. Într-o lume globalizată, în care interacțiunea cu persoane din culturi și medii diferite este inevitabilă, aceste abilități devin la fel de importante ca cele academice. Elevii învață să asculte opiniile celorlalți, să își gestioneze emoțiile, să negocieze și să găsească soluții comune, ceea ce contribuie la formarea unor adulți echilibrați și responsabili social.

Un alt element definitoriu al educației creative este utilizarea metodelor interdisciplinare, care permit integrarea cunoștințelor din domenii diferite într-un mod coerent și aplicat. Această abordare îi ajută pe elevi să înțeleagă că realitatea nu este fragmentată în discipline izolate, ci este un ansamblu complex de fenomene interconectate. De exemplu, un proiect care combină științele cu arta sau matematica cu tehnologia poate dezvolta nu doar cunoștințe teoretice, ci și competențe practice, creative și analitice în același timp. Această integrare contribuie la formarea unei gândiri holistice, esențială pentru rezolvarea problemelor complexe ale lumii contemporane.

În același timp, educația creativă valorifică rolul erorii ca parte firească a procesului de învățare. În loc să fie sancționată, greșeala devine o oportunitate de reflecție și dezvoltare. Această abordare contribuie la reducerea anxietății școlare și la creșterea încrederii în sine, deoarece elevii nu se mai tem să încerce lucruri noi. Ei învață că progresul nu este liniar, ci presupune încercări repetate, ajustări și perseverență. În acest fel, se formează o mentalitate de creștere, esențială pentru adaptarea la schimbările rapide ale societății moderne.

Un alt impact major al educației creative este dezvoltarea competențelor digitale și tehnologice, întrucât multe dintre metodele moderne de predare implică utilizarea instrumentelor digitale, a platformelor interactive și a resurselor multimedia. Elevii nu doar consumă tehnologie, ci o folosesc în mod creativ pentru a-și exprima ideile, pentru a realiza proiecte și pentru a rezolva probleme. Această abordare contribuie la formarea unei generații capabile să utilizeze tehnologia în mod responsabil și inovator, ceea ce reprezintă o cerință fundamentală a pieței muncii actuale și viitoare.

Educația creativă influențează profund și relația dintre profesor și elev, transformând-o într-un parteneriat educațional bazat pe încredere, comunicare și colaborare. Profesorul nu mai este doar o autoritate care transmite informații, ci devine un ghid care facilitează învățarea, încurajează explorarea și sprijină dezvoltarea individuală a fiecărui elev. Această schimbare de rol contribuie

la crearea unui mediu educațional mai deschis și mai flexibil, în care elevii se simt valorizați și încurajați să își exprime ideile.

În plus, educația creativă contribuie la formarea identității personale a elevilor, oferindu-le spațiul necesar pentru a-și descoperi pasiunile, interesele și talentele. Prin activități variate și experiențe de învățare diverse, elevii au ocazia să își exploreze potențialul și să își construiască încrederea în propriile abilități. Acest proces de autocunoaștere este esențial pentru dezvoltarea armonioasă a personalității și pentru integrarea socială ulterioară.

În concluzie, educația creativă reprezintă un pilon fundamental al formării generației tinere într-o lume caracterizată de schimbare continuă și complexitate crescândă. Prin metodele și strategiile sale, aceasta reușește să dezvolte nu doar competențe academice, ci și gândire critică, imaginație, abilități sociale și emoționale, precum și o atitudine pozitivă față de învățare și schimbare. Rolul său nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci se extinde la formarea unor indivizi capabili să se adapteze, să inoveze și să contribuie activ la evoluția societății. Într-o lume în continuă transformare, educația creativă nu mai este un ideal, ci o necesitate care definește viitorul educației și al umanității.

BIBLIOGRAFIE

1. Dewey, John, *Experiență și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977, pp. 1–120.
2. Ionescu, Miron; Radu, Ion, *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001, pp. 1–350.
3. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006, pp. 1–400.
4. Vygotsky, Lev S., *Gândire și limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971, pp. 1–200.
5. Bruner, Jerome S., *Pentru o teorie a instruirii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, pp. 1–150.
6. Robinson, Ken, *Out of Our Minds: A învăța să fii creativ*, Editura Publica, București, 2011, pp. 1–300.

Creativitatea în educație

Grigore Gabriela-Luminița
Liceul Tehnologic „Sfântul Apostol”

„Creativitatea este inteligența care se distrează.”
Albert Einstein

Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume în continuă schimbare.

Într-o societate marcată de evoluție tehnologică accelerată, educația nu se mai poate limita la simpla transmitere și reproducere de cunoștințe. Generația actuală de copii are nevoie de competențe adaptative, de un spirit critic fin și, mai ales, de o gândire creativă. Educația inovatoare reprezintă răspunsul pedagogic la aceste imperative, transformând sala de clasă dintr-un spațiu al memorării într-un laborator al explorării.

Creativitatea este o capacitate care poate fi dezvoltată și consolidată prin tehnici pedagogice adecvate și nu se rezumă la un talent artistic înăscut, ci reprezintă o componentă fundamentală a intelectului uman, esențială pentru dezvoltarea flexibilității mentale și a rezistenței cognitive. S-a demonstrat, de-a lungul timpului, că acest tip de gândire poate să genereze soluții numeroase și inedite la o singură problemă.

Din perspectivă psihopedagogică, abordarea creativă stimulează procesele cognitive superioare (analiza, sinteza, evaluarea) și modelează atitudini esențiale: curiozitatea, și curajul de a eșua.

Sistemul tradițional de învățământ tinde să sancționeze greșelile prin note sau calificative mici, spre deosebire de educația axată pe creativitate, care acceptă eroarea și valorizează anumite tipuri de inteligență. Elevul devine subiectul propriei formări, evoluții, devenind capabil să aplice competențele însușite în gestionarea unor situații din viața cotidiană.

Pentru a ilustra modul în care teoriile educației creative se traduc în activități concrete la clasă, am proiectat și implementat un set de strategii interactive bazate pe învățarea experiențială și transdisciplinaritate. Obiectivul principal a fost stimularea fluidității gândirii și dezvoltarea abilităților de colaborare în rândul elevilor de ciclu liceal.

Metoda „Pălăriile gânditoare”

Metoda „**Celor 6 pălării gânditoare**” (creată de Edward de Bono) aplicată pe romanul „Ion” de Liviu Rebreanu este un instrument util de a analiza **tema morală** (conflictul dintre glasul pământului și glasul iubirii, lăcomia, degradarea morală și consecințele alegerilor).

Iată o schemă pe scurt, perfectă pentru tema de clasă a X-a:

☺ Pălăria Albă (Faptele obiective)

- **Ce analizează:** Datele concrete ale problemei morale.
- **Aplicare pe text:** Ion este un țăran sărac din

Pripas. Din dorința obsesivă de a avea pământ și statut social, o seduce pe Ana, o fată bogată dar urâtică, pe care o lasă însărcinată pentru a-l obliga pe Vasile Baciuc, să îi cedeze pământurile. Ulterior, se întoarce la Florica (prima lui iubire, devenită soția lui George) și moare ucis cu sapa.

♥ Pălăria Neagră (Critica / Judecata morală)

- **Ce analizează:** Defectele, riscurile și degradarea morală.
- **Aplicare pe text:** Ion comite o profundă greșeală morală prin **dezumanizare**. El folosește o ființă umană (Ana) ca pe un simplu instrument de schimb pentru pământ. Lipsa lui de empatie duce la sinuciderea Anei și la moartea copilului. Pălăria neagră condamnă lăcomia orbitoare și cinismul lui Ion.

♥ Pălăria Galbenă (Optimismul / Justificarea)

- **Ce analizează:** Beneficiile aparente, circumstanțele atenuante.
- **Aplicare pe text:** Din perspectiva societății rurale de atunci, dorința lui Ion este justificată: în Pripas, omul fără pământ nu este om (este „pleava”). Ion vrea doar să își depășească condiția de umilință și să fie respectat. Pentru o scurtă perioadă, el își atinge scopul și simte mândria de a fi proprietar.

♥ Pălăria Roșie (Emoțiile și instinctele)

- **Ce analizează:** Sentimentele, pasiunile și impulsurile.
- **Aplicare pe text:** Această pălărie guvernează destinele personajelor. Este vorba despre conflictul interior al lui Ion, sfâșiat între două mari pasiuni: „glasul pământului” (instinctul de posesie) și „glasul iubirii” (patima pentru Florica). Tot de pălăria roșie țin și suferința profundă a Anei, gelozia lui George și mândria rănită a lui Vasile Baciuc.

♥ Pălăria Verde (Creativitatea / Alternativele morale)

- **Ce analizează:** Ce s-ar fi putut face altfel? Schimbarea destinului.
- **Aplicare pe text:** Propune soluții morale alternative: Ion ar fi putut alege să muncească pământul cu chirie sau să plece la oraș (cum făceau alți tineri) pentru a strânge bani, rămânând fidel Floricăi. O altă cale ar fi fost asumarea căsătoriei cu Ana și încercarea de a construi o familie bazată pe respect, nu pe abuz.

♥ Pălăria Albastră (Sinteza / Concluzia moderatorului)

- **Ce analizează:** Concluzia generală a temei morale.
- **Aplicare pe text:** Romanul „Ion” este o tragedie a lăcomiei. Concluzia morală este că **pumnul de pământ nu poate cumpăra fericirea**. Încălcarea normelor morale, folosirea oamenilor ca obiecte și neputința de a stăpâni instinctele violente duc inevitabil la autodistrugere. Destinul lui Ion demonstrează că obținerea succesului material prin mijloace imorale anulează valoarea umană.

Această strategie a eliminat frica de judecată a colegilor și a generat numeroase idei originale, elevii exersându-și flexibilitatea în gândire și capacitatea de a privi o problemă din unghiuri conceptuale diferite.

Educația creativă nu reprezintă un lux pedagogic și nici o activitate anexă, menită doar să destindă atmosfera din sala de clasă; ea reprezintă o necesitate fundamentală pentru formarea tinerilor într-un secol definit de schimbări radicale. Prin strategii active, cadrele didactice au puterea de a transforma radical experiența de învățare, mutând accentul de pe „ce să gândească” elevul pe „cum să gândească”.

Implementarea metodelor creative stimulează o evoluție pe trei niveluri a tinerei generații:

- ✚ **gândire:** dezvoltă structuri cognitive flexibile, capabile de inovare și analiză critică;
- ✚ **atitudini:** întărește încrederea în propriile forțe, deschiderea către nou și reziliența în fața obstacolelor;
- ✚ **abilități:** optimizează competențele de comunicare, spiritul de echipă.

Formarea copiilor pentru o societate în plină metamorfoză, solicită o școală, respectiv educație îndrăznească, flexibilă, deschisă la ideea de noutate. Prin valorificarea creativității tinerilor, se garantează devenirea adulților de mâine, lideri responsabili, empatici și vizionari.

Bibliografie

1. Bono, Edward de, *Gândirea laterală*, Editura Curtea Veche, București, 2006, p. 45-52.
2. Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 112.
3. Roco, Mihaela, *Creativitate și inteligență emoțională*, Editura Polirom, Iași, 2004, p. 105-110

Sursa imaginilor

ChatGPT, 31.05.2026, ora 23.10

EDUCAȚIA CREATIVĂ: VECTOR AL TRANSFORMĂRII ȘI ADAPTABILITĂȚII ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

Prof. Hrișcă Silvia-Steluța
Colegiul Economic “Dimitrie Cantemir” Suceava

Lumea contemporană se află sub semnul unei dinamici fără precedent. Schimbările tehnologice accelerate, reconfigurările economice globale și mutațiile sociale profunde redefinesc continuu așteptările de la tinerele generații. În acest peisaj fluid, modelele educaționale tradiționale, bazate pe memorare și reproducere, își dovedesc limitele, nemaiputând răspunde eficient nevoilor de inserție socială și profesională ale tinerilor.

Paradigma educațională actuală reclamă o tranziție urgentă către un model centrat pe flexibilitate, inovare și reziliență. În acest context, educația creativă nu reprezintă o simplă opțiune pedagogică complementară, ci o necesitate structurală stringentă. Creativitatea nu mai este înțeleasă restrictiv ca un atribut exclusiv al sferelor artistice, ci ca o competență transversală fundamentală, definitorie pentru capacitatea de adaptare umană.

Prezentul eseu își propune să exploreze mecanismele profunde prin care educația creativă modelează structurile cognitive, ancorele atitudinale și seturile de abilități practice ale tinerilor. Scopul final este demonstrarea modului în care această abordare pregătește noua generație pentru a deveni un agent activ al propriei evoluții într-o realitate în continuă transformare.

Impactul primar al educației creative se manifestă la nivelul proceselor de gândire. Școala tradițională a cultivat riguros gândirea convergentă, orientând elevul spre identificarea unui singur răspuns corect la o problemă dată. În contrast, educația creativă stimulează prioritar gândirea divergentă și flexibilitatea cognitivă, concepte analizate profund în spațiul românesc prin corelația dintre inteligență și spiritul inventiv.

Gândirea divergentă permite explorarea unor perspective multiple, facilitând generarea de soluții alternative și restructurarea datelor unei probleme în moduri inedite. Prin strategii didactice interactive, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte (*Project-Based Learning*) sau tehnica *brainstorming*-ului, tinerii învață să nu se mulțumească cu prima soluție validă aparentă. Ei sunt încurajați să chestioneze premisele, să realizeze asocieri neașteptate între domenii conexe sau complet diferite și să sintetizeze informații eterogene.

Această restructurare cognitivă este esențială pentru dezvoltarea gândirii critice. Un tânăr educat în spiritul creativității nu absoarbe pasiv conținuturile, ci le analizează, le evaluează validitatea și le plasează în contexte noi. Într-o epocă saturată de informație și marcată de fenomenul dezinformării, capacitatea de a gândi autonom devine o armură intelectuală indispensabilă. Flexibilitatea cognitivă acționează astfel ca un instrument de navigare prin incertitudine, permițând adaptarea rapidă la noi cadre conceptuale și tehnologice.

Dimensiunea atitudinală reprezintă liantul dintre potențialul cognitiv al unui individ și manifestarea sa în realitate. Educația creativă intervine profund în zona afectiv-motivațională a tinerilor, modificându-le radical raportarea la eșec, la necunoscut și la propria persoană.

În sistemele educaționale rigide, greșeala este penalizată și stigmatizată, fapt care generează anxietate și inhibă inițiativa individuală. Educația creativă propune o paradigmă fundamental diferită: reîncadrarea eșecului ca o componentă firească, valoroasă și constructivă a procesului de învățare. Atunci când sala de clasă devine un spațiu de experimentare sigur, tinerii își dezvoltă curajul de a risca intelectual și învață să își asume responsabilitatea unor ipoteze îndrăznețe.

Această reconfigurare atitudinală pune bazele rezilienței. Într-o lume marcată de volatilitate, capacitatea de a gestiona constructiv obstacolele devine vitală. Totodată, educația creativă cultivă o mentalitate deschisă spre autodepășire. Tinerii înțeleg că abilitățile și inteligența nu sunt trăsături fixe, ci calități care pot fi dezvoltate prin efort, exercițiu și strategii corecte. De asemenea, curiozitatea epistemică este menținută vie, iar învățarea nu mai este percepută ca o obligație instituțională limitată în timp, ci ca o atitudine de viață permanentă (*lifelong learning*).

Dincolo de transformările de ordin cognitiv și atitudinal, educația creativă are o puternică finalitate pragmatică. Ea vizează direct formarea unui set de abilități de înalt nivel, intens solicitate pe piața muncii actuale și reflectate în studiile sociologice autohtone privind dinamica publicului tânăr. Acestea sunt adesea conceptualizate sub umbrela competențelor transversale: colaborarea, comunicarea și rezolvarea de probleme complexe.

Metodele creative de predare-învățare sunt, prin excelență, colaborative. Proiectele de grup și jocurile de rol îi obligă pe tineri să lucreze împreună, proces în care își dezvoltă inteligența emoțională și empatia. Ei învață să asculte activ, să negocieze idei, să gestioneze conflicte constructive și să valorizeze diversitatea de opinii din cadrul echipei.

Rezolvarea de probleme complexe (*complex problem-solving*) este o altă abilitate crucială modelată de educația creativă. Problemele lumii reale nu sunt structurate monolitic, ele au un caracter interdisciplinar profund. Confrunțați cu provocări autentice din comunitate, tinerii învață să aplice cunoștințe din matematică, științe, arte și tehnologie (abordarea de tip STEAM) pentru a genera prototipuri și soluții viabile. În plus, în era expansiunii inteligenței artificiale, utilizarea creativă a tehnologiei prin trecerea de la statutul de consumator pasiv la cel de creator de soluții, reprezintă competența care diferențiază capitalul uman de cel algoritmic.

Implementarea cu succes a educației creative necesită o mutație severă la nivelul metodologiei didactice. Profesorul încetează să mai fie un transmitător exclusiv de adevăruri absolute; el devine un facilitator al învățării, un designer de experiențe educaționale și un mentor. Printre cele mai eficiente strategii validate de cercetarea pedagogică contemporană se numără:

- *Design Thinking în Educație* - Această metodă centrată pe om ghidează elevii prin etape succesive de empatie, definire a problemei, ideare, prototipare și testare, oferind o structură clară pentru procesul inovativ.
- *Învățarea bazată pe fenomene (Phenomenon-Based Learning)* - Specifică sistemelor educaționale avansate, această strategie abordează subiecte globale de interes dintr-o perspectivă holistică, eliminând barierele rigide dintre discipline.
- *Învățarea prin joc* - Integrarea mecanismelor de joc în procesul didactic sporește motivația intrinsecă, stimulând explorarea liberă și oferind feedback imediat într-un cadru non-punitiv.
- *Valorizarea spațiilor de învățare alternative* - Depășirea limitelor fizice ale clasei tradiționale prin utilizarea muzeelor, a laboratoarelor de tip makerspace sau a naturii ca spații de stimulare senzorială și intelectuală.

Educația creativă nu este un lux pedagogic și nici o modă trecătoare, ea reprezintă singurul răspuns sustenabil pe care sistemele de învățământ îl pot oferi în fața unei lumi caracterizate de incertitudine structurală. Prin reconfigurarea structurilor cognitive spre flexibilitate, prin insuflarea unor atitudini reziliente și deschise către inovare, și prin cizelarea unor abilități practice de cooperare, educația creativă oferă tinerilor cel mai prețios capital și acesta este capacitatea de a se auto-inventa continuu.

Misiunea educatorilor și a decidenților politici este de a transforma aceste strategii izolate într-o politică educațională coerentă și sistemică. Doar facilitând un mediu în care

creativitatea este cultivată explicit, ne putem asigura că generația tânără nu va fi doar un spectator pasiv al viitorului, ci arhitectul conștient și vizionar al acestuia.

Bibliografie

- Bocoș M., Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune, Editura Polirom, 2013
- Chiș O., Marin D. C., & Bocoș M. D., Creativitatea în învățământul primar. Ghid de bune practici, Presa Universitară Clujeană, 2019
- Ionescu M., Clasic și modern în optimizarea instruirii, Editura Dacia, 2000
- Ionescu M., & Bocoș M. (Coord.), Tratat de didactică modernă, Editura Paralela 45, 2017
- Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală, Dezvoltarea creativității și potențialul creativ pe segmentul tinerilor din România, Editura Universitară, 2017
- Păun E., Școala viitorului sau viitorul școlii? Perspective asupra educației, Editura Polirom, 2021
- Roșca A., Creativitate, modele, programare: studii de psihologie a gândirii, Editura Științifică, 1967
- Roșan, A., Timiș, V., & Hagău, G., Educație și formare în contextul provocărilor lumii contemporane, Editura Argonaut, 2016

Implementarea proiectelor educaționale eTwinning

prof. înv. primar - Daniela Ionescu
Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi

Scopul principal al programului eTwinning este acela de a facilita parteneriatele între instituții de învățământ preuniversitar din Europa, comunicarea și colaborarea între școli din țările membre ale Uniunii Europene, implicând cadre didactice și elevi în activități noi de învățare. Valoarea pedagogică a proiectelor eTwinning este concretizată prin inovarea practicilor didactice, încurajarea lucrului în grup, îmbunătățirea competențelor de utilizare a noilor tehnologii ale informației și comunicării pentru susținerea procesului didactic, comunicarea în limbi străine (cel puțin două), cunoașterea și dialogul intercultural, stimularea participării elevilor la activitățile de predare-învățare-evaluare. În desfășurarea activităților se folosesc o varietate de metode, tehnici și material-suport care urmăresc să facă învățarea relevantă și atractivă. Perspectivile deschise elevilor, dar și profesorilor prin utilizarea eTwinning sunt aspectate prin comunicarea cu colegi din alte școli din țară sau din alte țări urmărind obiective educaționale, lucrul în echipe, implicarea elevilor în decizii cum ar fi alegerea temei proiectului, a modului de desfășurare, de valorificare a produselor, utilizarea TIC, comunicarea în limbi străine exersând competențele de comunicare, aplicarea cunoștințelor dobândite la diferite materii, împărtășirea cunoașterii cu ceilalți colegi. Prin accesarea acestor programe se realizează o promovare eficientă a școlii la nivel local, județean, național, internațional.

Este demonstrat faptul că predarea inovativă și interactivă este superioară predării tradiționale deoarece contribuie în mare măsură la succesul academic. Un rol important în acest sens îl au, printre altele, proiectele de parteneriat eTwinning. Pentru organizațiile participante, aceste proiecte sunt destinate să producă rezultate cum ar fi:

- abordări inovatoare pentru grupurile lor țintă, furnizând, de exemplu: programe de educație și de formare mai atractive, în conformitate cu nevoile individuale și cu așteptările persoanelor; utilizarea de abordări participative și metodologii bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor; procese noi sau îmbunătățite de recunoaștere și validare a competențelor;

- un mediu mai modern, mai dinamic, mai angajat și mai profesional în interiorul organizației: pregătit pentru a integra bunele practici și metodele noi în activitățile de zi cu zi;

- creșterea capacității și a profesionalismului muncii la nivel european/internațional: îmbunătățirea competențelor de gestionare și a strategiilor de internaționalizare.

În cadrul acestor proiecte, inovarea constă în învățarea de tip peer to peer, în investigațiile realizate privind modul de extragere a cunoștințelor și informațiilor din întâlniri de proiect, blog-uri de discuții, forumuri, comunități interne și externe și crearea unui nou material de instruire. Acest lucru conduce la dezvoltarea, transferul și punerea în aplicare a unor practici inovatoare la nivel organizatoric local, regional, național sau european.

Învățarea de la alții nu este nici nouă, nici revoluționară; doar a fost ignorată de cele mai multe instituții educaționale.

Activitățile de tip peer education au loc pe o anumită perioadă de timp și au ca scop dezvoltarea cunoașterii/ atitudinii, dobândirea unor noi competențe, motivarea grupului țintă. Un alt scop ar fi și dezvoltarea competențelor personale care să fie ulterior folosite ca o deschidere pentru piața muncii. Peer education are în vedere nevoile individuale ale grupului țintă, iar în cazul nostru, în nevoile clasei de elevi. Peer education presupune un program personal de dezvoltare, vine în ajutor prin punerea în practică a ceea ce s-a învățat.

Educația de la egal la egal își propune să îi instruiască pe elevi, prin realizarea unor activități informale, pe o anumită perioadă de timp și vizează dezvoltarea cunoștințelor acestora.

Învățarea de la egal la egal este un proces în care cursanții dobândesc cunoștințe și abilități ajutându-și și susținându-și în mod activ colegii; este o strategie de predare și învățare care implică grupuri de cursanți lucrând împreună pentru a rezolva o problemă, a finaliza o sarcină sau a crea un

produs. Fiecare membru al echipei este responsabil nu numai pentru ceea ce se învață dar și pentru a ajuta colegii de echipă să învețe, fapt care ajută la crearea unui climat de implicare și realizare. Acest aspect a stat și la baza derulării **proiectului educațional eTwinning „Pay it forward”** cu elevii clasei pe care o conduc, alături de alți parteneri din România, Turcia, Spania, Bulgaria, Cehia, Croația, Bosnia-Herțegovina, Franța, Germania, Italia, Grecia, Letonia, Lituania, Polonia, Macedonia de Nord, Portugalia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

Sarcinile de lucru în învățarea de la egal – la egal au pus elevii în situația de se raporta la propriile experiențe și competențe, la lumea care ne înconjoară, practic la experiențele parcurse de ei prin învățarea formală, non-formală și informală. Exemplificarea, identificarea exemplurilor privind tematica abordată a fost apanajul elevilor, au lucrat în perechi, în grupe și în echipă, au descoperit noi concepte și aspecte privind tematica abordată, au dezbătut, au luat decizii, au realizat produse și au prezentat propria activitate. Noi, cadrele didactice, au avut rolul de a ghida și de a conduce concluziile spre aspectele esențiale. În învățarea de la egal la egal, pe parcursul experiențelor de învățare, rolurile elevilor au fost multiple și asumate, echipa/grupurile realizând autoreglarea în realizarea activităților. Un fapt remarcabil a fost modul în care elevii s-au ajutat reciproc, au comunicat și inter-relaționat, asumându-și atingerea obiectivelor de învățare și căutând soluții pentru atingerea acestora. Când vine vorba de învățarea de la egal la egal, puține alte strategii educaționale sunt mai interactive decât cea în care cursanții se implică direct cu colegii lor. Metodele folosite au fost activ – participative, non – formale. Activitățile practice au implicat lucrul în echipă, lucru pe grupe, dezbateri, rezolvare de probleme, jocuri, filmulețe. Au fost create procese de învățare caracterizate de interactivitatea dintre toți participanții implicați. S-a oferit timp pentru exprimarea opiniilor și a întrebărilor de clarificare.

„Pay it forward” a fost un proiect prin care am putut arăta tuturor actele de bunătate pe care le putem face implicând copiii. Ideea a pornit de la coordonatorul proiectului (Florentina Popescu, profesor la o Școală Primară din Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord) care a desfășurat o activitate la nivelul unității școlare de plantare a 420 de copaci, ca un act de bunătate pentru planetă și pentru comunitate. Școlile partenere au fost solicitate să ducă mai departe această idee, să participe la acte de bunătate la alegerea lor: plantarea copacilor, coacerea prăjiturilor și vizitarea unei case de îngrijire a copiilor sau a bătrânilor, oferirea de hrană persoanelor fără adăpost, donarea de haine și cărți copiilor aflați în dificultate. Astfel s-a putut ajunge la mai multe acte de bunătate desfășurate de participanții la proiect. Numele proiectului a fost inspirat de filmul „Pay it forward”. Motto-ul nostru a fost 420 de copaci, 420 de acte de bunătate și a fost un proiect pe termen lung, un an școlar. Sperăm că acest lanț de fapte bune să dureze cât mai mult.

Intenția tuturor partenerilor a fost să implicăm elevii în activități interesante, pentru a-i face să dorească să ofere ajutor celor în dificultate.

Scopul proiectului a fost:

- educarea sensibilității copiilor prin implicarea lor în acțiuni caritabile venite în sprijinul copiilor ce se află în dificultate;
- formarea competențelor de comunicare, implicare activă și muncă în echipă.

Vârsta relativ mică, respectiv 7 ani, a condus la o implicare mai mare a mea și o antrenare a părinților pentru desfășurarea activităților propuse. Astfel am urmărit:

- antrenarea eleviilor în colectarea unor jucării, rechizite, îmbrăcăminte și dulciuri (acțiune realizată prin bunăvoința părinților copiilor, la solicitarea și îndemnul acestora, de a ajuta pe copiii nevoiași, de a le face o bucurie);
- confecționarea de căsuțe pentru păsărele pe timpul anotimpului rece;
- participarea la scrierea unei povești colective care a surprins acte de bunătate făcute de copii- "How kindness changed the world";
- confecționarea și donarea de jucării unor copii aflați în dificultate - „Și tu poți fi Moș Crăciun”;
- realizarea unui Dicționar de bunătate (Kindness dictionary);
- realizarea unui Calendar al actelor de bunătate (Kindness Advent Calendar);

- formarea unei atitudini pozitive pentru mediul înconjurător - „Pământul e în mâinile noastre” (The big climate fightback).

Activitățile proiectului au putut fi integrate cu ușurință în curriculum-ul existent pentru elevii mei de la această vârstă școlară. În orele de Dezvoltare personală am vorbit despre Emoții și sentimente, despre diversitate și unicitate, despre copiii aflați în dificultate. În orele de Matematică și Explorarea Mediului am abordat tema ocrotirii mediului, a modului cum putem păstra planeta Pământ mai curată pentru a avea noi, oamenii o viață sănătoasă. De asemenea, tot aici am vorbit despre viața păsărilor și necesitatea construirii de adăposturi pentru acestea pe timpul iernii. Confectionarea măștișoarelor (simboluri ale primăverii) a fost o activitate pe care am realizat-o în orele de Arte vizuale și abilități practice. Acestea au fost donate (trimise prin poștă) copiilor pe care i-am vizitat cu ocazia donării de jucării, hăinuțe și dulciuri – acțiunea “Și tu poți fi Moș Crăciun”).

O abordare multidisciplinară a fost necesară pentru realizarea capitolului din povestea colectivă. Pentru această activitate am antrenat elevii la o acțiune de imaginație, de creație literară, de creație plastică și de exprimare a sentimentelor cu ajutorul cuvintelor.

Pe parcursul derulării acestui proiect elevii au dobândit competențe de comunicare atât în limba română cât și în limba engleză, competențe sociale și civice, sensibilizare și exprimare culturală. Aceste activități au condus la dezvoltarea spiritului de observație și în mod progresiv a celor mai complexe capacități aptitudinale ale gândirii și imaginației creatoare; dezvoltarea atitudinilor de ordin caracterial – curiozitatea, interesul pentru nou, pentru „altceva”.

Fotografiile și prezentările video ale activităților se regăsesc pe o pagină dedicată proiectului, <https://twinspace.etwinning.net/89729/home>.

În timpul colaborării cu ceilalți parteneri, am împărtășit, am discutat și am reflectat asupra temelor puse în aplicare. În plus, am descoperit o comunitate de profesioniști care au oferit sprijin reciproc pentru a ne îmbunătăți practicile la clasă. Am folosit o varietate de instrumente online și de rețele sociale pentru a comunica între noi și pentru a ne angaja într-o serie de activități de evaluare reciprocă. Comunicarea cu ceilalți parteneri de proiect a însemnat o **învățare peer learning** atât pentru elevi cât și pentru noi, cadrele didactice, prin schimbul de idei și de bune practici.

Spațiul de lucru, <https://twinspace.etwinning.net/89729/home>, pentru întreaga echipă a fost un mediu de învățare. Astfel s-a creat un colectiv de învățare colaborativă, prin care ne-am împărtășit experiențele, ideile, cunoștințele, a fost un amplu exercițiu de învățare colegială (*peer learning*).

Pentru noi, cadrele didactice implicate, proiectul a avut ca rezultate așteptate:

- îmbunătățirea deprinderilor de a folosi diferite metode și tehnici de predare inovativă centrate pe elev
- creșterea capacității de a fi deschis schimbărilor actuale, prin digitalizare
- realizarea de materiale inovative din domeniul educației cu caracter interdisciplinar și abordare holistică
- dezvoltarea deprinderilor precum: gândirea creativă și critică, metacogniția și a altor competențe cheie prin metode de predare inovative , în vederea îmbunătățirii educației.
- învățarea unor tehnici de motivare , de ghidare a elevilor în învățare și de evaluare, în vederea îmbunătățirii rezultatelor elevilor
- promovarea învățării prin colaborare și implicare activă în învățare
- îmbunătățirea abilităților de comunicare, a competențelor lingvistice, lărgirea vocabularului profesional, promovarea diversității lingvistice din spațiul european.

În evaluarea activității copiilor am urmărit modul în care au fost folosite și valorificate de către copii, în cadrul proiectului, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic; capacitatea copiilor de a descoperi și valorifica valențe ale proiectului, în vederea inițierii și dezvoltării altuia nou; gradul de originalitate în căutarea unor soluții pentru rezolvarea optimă a unor probleme; competențele dobândite de copii și capacitatea acestora de a realiza transferul în alte domenii, în alte contexte, în alte situații.

Interactivitatea dintre copii a implicat interacțiuni verbale, social- afective, directe sau mediate, cu ceilalți: profesor-elev, elev-elev, elev-grup / echipă, grup-grup, grup cooperant -profesor-colegi care au condus la situații de învățare eficiente.

Activitățile desfășurare au reprezentat o formă de a educa altfel, de a-i învăța pe elevi să fie mai buni, mai toleranți, mai empatici prin faptul că au primit ajutor unii de la alții, prin intermediul unor activități educative non-formale care le-au stârnit curiozitatea, inițiativa, dorința de implicare și participare. Toți cei implicați în proiect au înțeles printre altele, că munca în echipă, învățarea peer learning, este o activitate atractivă, eficientă și cu rezultate bune în plan emoțional.

Efortul tuturor, cadre didactice și elevi, a fost răsplătit prin acordarea Certificatului de Calitate **“eTwinning Quality Label”** și **“European Quality Label”** .

Activitățile de diseminare au fost incluse în propunerea de proiect încă de la început. Acestea au fost analizate de evaluatori care au punctat calitatea activităților de diseminare ale proiectului. Activitățile de diseminare au fost adaptate proiectului și gândite astfel încât să facă rezultatele proiectului vizibile și accesibile diferitelor părți interesate. Astfel, acest lucru s-a realizat în cadrul întâlnirilor lunare cu părinții dar și prin publicații în revista școlii *“Octogon”*.

În concluzie, motivul principal pentru derularea unor astfel de proiecte este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice. Astfel, elevii învață să gândească critic, complex, își dezvoltă gândirea multicauzală, experimentează abilități de rezolvare de probleme, de empatie, de toleranță și, nu în ultimul rând, socializează, învățând să fie mai apropiați, să lege noi prietenii, să-și împărtășească experiențe personale. Experiențele elevilor participanți sunt pozitive, legăturile de prietenie dintre participanți sunt stabile și viabile astfel încât nu mai este nevoie de motivare suplimentară pentru participarea la alte programe asemănătoare, interne sau internaționale.

METODE ȘI STRATEGII DE DEZVOLTARE A GÂNDIRII CREATIVE

Ioniță Cornelia Adina, Școala Gimnazială „George Enescu”, orașul Sinaia

În întreaga lume, sistemele de educație încearcă să colecteze informații și să genereze programe de pregătire valoroase și relevante pentru un viitor dinamic. Locurile de muncă de acum și, în mod cert, cele pe care încă nu le cunoaștem, dar pe care viitorul le pregătește, se vor axa pe o gândire creativă și flexibilă, pe rezolvare de probleme și generare de idei. Atunci când copiii sunt sprijiniți, încă de timpuriu, să își formeze o gândire creativă, ei devin mai pregătiți pentru a se adapta la schimbări și pentru a aborda provocări din ce în ce mai complexe, cu soluții inovatoare.

Gândirea creativă presupune crearea de idei noi și originale. Când gândești creativ, poți dezvolta noi soluții sau noi modalități de a depăși o problemă la care alții nu s-au gândit încă. Gândirea creativă necesită o combinație a abilităților analitice, de rezolvare a problemelor, de organizare și comunicare pentru a evalua și rezolva o problemă.

Atunci când copiii își antrenează o gândire creativă ei își descoperă și dezvoltă potențialul. Grădinițele și școlile joacă un rol important în formarea armonioasă a competențelor copiilor, competențe esențiale pentru viața de zi cu zi. Gândirea creativă este un element valoros care sprijină învățarea, ajutând copiii să interpreteze experiențele și informațiile în moduri noi și semnificative din punct de vedere personal, chiar și în contextul obiectivelor formale de învățare. Acest proces alimentează motivația și interesul elevilor pentru învățare, încurajează explorarea și descoperirea și poate fi parte integrată într-o serie de discipline, de la limbi străine și arte la disciplinele STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică). Îi ajută pe elevi să fie imaginativi, să dezvolte idei originale, să gândească „out of the box”, din mai multe perspective și să rezolve probleme.

Dincolo de sala de clasă, gândirea creativă îi poate ajuta pe copii să se adapteze la o lume în continuă și rapidă schimbare. Sprijinirea gândirii creative îi poate ajuta pe aceștia să contribuie la dezvoltarea societății în care trăiesc, astăzi și în calitate de viitori lucrători: organizațiile și societățile din întreaga lume depind din ce în ce mai mult de inovare și de crearea de cunoștințe pentru a face față provocărilor emergente și complexe, ceea ce conferă un caracter urgent inovării și gândirii creative ca întreprinderi colective.

La clasă, profesorul dezvoltă această abilitate a elevilor. În timp, utilizând în cadrul procesului educative diverse tehnici și strategii.

Una dintre metodele ce merită amintită este cea a pălărilor gânditoare. Această metodă, dezvoltată de Edward de Bono, te ajută să analizezi ideile din perspective multiple. Fiecare „pălărie” reprezintă un stil de gândire distinct, care permite elevilor să se concentreze pe un singur aspect al problemei la un moment dat.

Pălăria albă: Fapte și informații

Pălăria roșie: Emoții și intuiții

Pălăria neagră: Judecată critică

Pălăria galbenă: Optimism

Pălăria verde: Creativitate

Pălăria albastră: Procesul de gândire

Ce înseamnă fiecare?

Pălăria albă – Gândirea neutră și obiectivă: Concentrează-te pe informațiile și datele disponibile. Ce cunoști deja? Ce informații lipsesc și cum le poți obține?

Pălăria roșie – Gândirea emoțională: Explorează sentimentele și intuițiile. Cum te face să te simți problema sau soluția propusă? Ce emoții sunt implicate?

Pălăria neagră – Gândirea critică și precaută: Identifică riscurile și problemele potențiale. Care sunt dezavantajele și punctele slabe ale ideilor?

Pălăria galbenă – Gândirea pozitivă și optimistă: Evidențiază beneficiile și valoarea potențială. De ce ar putea funcționa ideea? Ce avantaje există?

Pălăria verde – Gândirea creativă: Încurajează generarea de idei noi și soluții inovatoare. Ce alternative și opțiuni creative poți găsi?

Pălăria albastră – Gândirea organizată: Concentrează-te pe procesul de gândire în sine. Cum ar trebui structurat procesul de rezolvare a problemei? Care sunt următorii pași?

Învățarea prin joc. Indiferent dacă copilul se joacă un joc cu prietenii sau cu puzzle-uri, ghicitori și jocuri de societate, acesta îi ajută să dezvolte și să descopere anumite seturi de abilități de gândire creativă.

În concluzie, construirea gândirii creative poate începe cu pași mici. Mulți oameni cred că gândirea creativă este o calitate înăscută, însă există din ce în ce mai multe dovezi care sugerează că este o abilitate care poate fi învățată. Încurajarea copiilor să își exploreze interesele creative îi ajută să devină rezolvatori de probleme și gânditori critici. Gândirea creativă este capacitatea de a găsi noi abordări și idei, iar această abilitate esențială pentru viață îi permite copilului să conecteze punctele și să vadă imaginea de ansamblu, și merită cu siguranță să fie dezvoltată la copii încă de la o vârstă fragedă.

Bibliografie:

<https://romaniancopywriter.ro/gandirea-creativa-strategii>

Gândirea creativă: Strategii pentru revitalizarea procesului creative, Editor RoCopy, 23 iulie 2024

<https://www.kinderpedia.co/ro/resurse/blog/educatieconectata/gandirea-creativa-competenta-cheie>

Gândirea creativă și abilitățile de comunicare la locul de muncă Marinela RUSU, pag 6

EDUCAȚIA CREATIVĂ -CHEIA FORMĂRII GENERAȚIEI VIITORULUI

CERASELLA NATALIA JUNCU
LICEUL TEORETIC "ȘTEFAN ODOBLEJA"

Educația creativă devine una dintre cele mai importante direcții ale învățământului modern. Ea reprezintă un proces prin care elevii sunt încurajați să își exprime ideile, să exploreze, să experimenteze și să învețe prin descoperire. Aceasta dezvoltă nu doar cunoștințe, ci și abilități practice, emoționale și sociale necesare într-o lume aflată în permanentă schimbare. Presupune utilizarea unor metode moderne de predare care stimulează imaginația, curiozitatea și participarea activă a elevilor. Spre deosebire de metodele tradiționale bazate pe memorare și reproducerea informațiilor, educația creativă pune accent pe gândirea critică, colaborare și rezolvarea de probleme. Această formă de educație îi ajută pe copii să își descopere talentele și să își dezvolte încrederea în sine. Elevul nu mai este doar un simplu receptor de informații, ci devine participant activ la procesul de învățare.

Există numeroase metode prin care creativitatea poate fi stimulată în școală și în afara acesteia.

1. Învățarea prin proiecte

Metoda proiectelor îi implică pe elevi în activități practice și interdisciplinare. Ei lucrează individual sau în echipă pentru a găsi soluții la anumite probleme, dezvoltându-și responsabilitatea și spiritul de colaborare. Prin această metodă, elevii învață să cerceteze, să comunice și să își organizeze ideile.

2. Jocurile educative și activitățile interactive

Jocurile didactice transformă procesul de învățare într-o experiență atractivă și motivantă. Prin activități interactive, elevii își dezvoltă atenția, imaginația și capacitatea de a lua decizii rapide.

3. Utilizarea tehnologiei

Tehnologia oferă multiple oportunități pentru dezvoltarea creativității. Platformele digitale, aplicațiile educaționale și resursele multimedia permit elevilor să învețe într-un mod modern și accesibil. În același timp, utilizarea responsabilă a tehnologiei îi pregătește pentru profesiile viitorului profesională.

4. Dezbaterile și gândirea critică

Prin dezbateri și discuții libere, elevii învață să își exprime opiniile și să respecte punctele de vedere diferite. Aceste activități dezvoltă capacitatea de analiză și argumentare, esențiale într-o societate democratică.

5. Activitățile artistice

Muzica, teatrul, desenul și dansul contribuie la dezvoltarea sensibilității și imaginației. Artă îi ajută pe tineri să își exprime emoțiile și să comunice într-un mod autentic.

Impactul educației creative asupra tinerilor

În primul rând, aceasta dezvoltă gândirea flexibilă și capacitatea de adaptare. Într-o lume în care informațiile și tehnologiile se schimbă rapid, tinerii trebuie să fie pregătiți să învețe permanent și să se adapteze la situații noi.

În al doilea rând, educația creativă stimulează încrederea în sine și autonomia. Elevii care sunt încurajați să își exprime ideile devin mai curajoși și mai motivați să își urmeze obiectivele.

De asemenea, această formă de educație contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale. Lucrul în echipă, comunicarea și empatia sunt competențe esențiale pentru integrarea profesională și socială.

Nu în ultimul rând, educația creativă pregătește tinerii pentru piața muncii. Angajatorii caută persoane inovatoare, capabile să găsească soluții originale și să colaboreze eficient cu ceilalți.

Provocări ale educației creative

Deși beneficiile sunt evidente, implementarea educației creative întâmpină și anumite dificultăți. Unele sisteme educaționale sunt încă orientate spre evaluări standardizate și memorare. Lipsa resurselor materiale sau a pregătirii profesorilor poate reprezenta, de asemenea, un obstacol.

În plus, utilizarea excesivă a tehnologiei poate reduce interacțiunea directă dintre elevi și profesori. Din acest motiv, este important să existe un echilibru între metodele digitale și activitățile practice sau sociale.

Concluzie

Educația creativă reprezintă o necesitate a societății moderne, deoarece contribuie la formarea unor tineri capabili să gândească liber, să se adapteze și să participe activ la dezvoltarea comunității. Prin metode interactive, proiecte, tehnologie și activități artistice, elevii își dezvoltă nu doar cunoștințele, ci și competențele necesare pentru viitor.

Bibliografie selectivă

1. Cerghit, Ioan – Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Cucoș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014;
3. Bocoș, Mușata – Teoria și practica instruirii interactive, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2013;
4. Gardner, Howard – Mintea disciplinată. Ce ar trebui să înțeleagă toți elevii, Editura Sigma, București, 2005;

ROLUL EDUCAȚIEI CREATIVE ÎN ȘCOLI

Prof. Junoiu Valerica Ionela
Școala Gimnazială "Negru Vodă" Pitești

Educația creativă reprezintă una dintre direcțiile esențiale ale sistemului educațional contemporan. Transformările sociale, economice și tehnologice impun dezvoltarea unor competențe complexe, care depășesc simpla memorare a informațiilor. Școala actuală trebuie să formeze elevi capabili să gândească independent, să rezolve probleme, să colaboreze și să se adapteze la schimbare. În acest context, educația creativă devine un element fundamental al procesului instructiv educativ.

Conceptul de educație creativă vizează stimularea gândirii originale și valorificarea potențialului individual al fiecărui elev. Creativitatea nu se limitează la domeniul artistic. Ea include capacitatea de a găsi soluții noi, de a analiza situații din perspective diferite și de a produce idei utile și inovatoare. În mediul școlar, educația creativă presupune utilizarea unor metode didactice interactive, flexibile și centrate pe elev.

Creativitatea a fost analizată de numeroși specialiști din domeniul psihologiei și pedagogiei. J. P. Guilford considera creativitatea o componentă esențială a inteligenței umane, bazată pe gândirea divergentă. E. Paul Torrance definea creativitatea prin capacitatea de a identifica probleme și de a elabora soluții originale. Howard Gardner a evidențiat existența inteligențelor multiple, argumentând faptul că fiecare elev deține forme diferite de potențial creativ.

Rolul educației creative în școli poate fi observat în primul rând la nivelul dezvoltării cognitive. Activitățile creative stimulează gândirea critică, imaginația și capacitatea de analiză. Elevii învață să formuleze întrebări, să stabilească relații între informații și să construiască soluții personale. În locul reproducerii mecanice a conținuturilor, elevul devine participant activ la procesul de învățare.

Metodele tradiționale bazate exclusiv pe transmiterea informației nu mai răspund cerințelor actuale. Elevii au nevoie de activități care să le permită explorarea și exprimarea ideilor. Proiectele, jocurile didactice, dezbaterile, dramatizările și învățarea prin descoperire contribuie la dezvoltarea creativității și a motivației pentru învățare.

Educația creativă influențează și dezvoltarea emoțională a elevilor. Activitățile creative permit exprimarea sentimentelor și reduc anxietatea școlară. Elevii care participă la activități interactive manifestă un nivel mai ridicat de implicare și satisfacție. În același timp, climatul educațional devine mai deschis și mai colaborativ.

Un alt rol important al educației creative constă în dezvoltarea competențelor sociale. Multe activități creative presupun colaborarea în echipă, comunicarea și respectarea opiniilor diferite. Elevii învață să negocieze idei, să împartă responsabilități și să găsească soluții comune.

Creativitatea contribuie și la dezvoltarea motivației pentru învățare. Elevii devin mai interesați atunci când participă activ la lecții și când pot contribui cu idei proprii. Sarcinile variate și interactive reduc monotonia și favorizează implicarea constantă în activitatea școlară.

Profesorul are un rol esențial în stimularea creativității. Cadrele didactice trebuie să creeze un mediu educațional bazat pe libertatea de exprimare și pe respectarea individualității elevilor. Profesorul nu trebuie să ofere doar informații, ci și oportunități de explorare și reflecție.

Tehnologia poate susține dezvoltarea creativității în școală. Platformele educaționale, aplicațiile interactive și resursele multimedia permit realizarea unor activități variate și atractive. Elevii pot crea prezentări, proiecte digitale și materiale multimedia care stimulează imaginația și exprimarea personală.

Educația creativă contribuie și la pregătirea elevilor pentru piața muncii. Angajatorii apreciază capacitatea de rezolvare a problemelor, adaptabilitatea și inițiativa. Aceste competențe se dezvoltă prin activități educaționale care valorifică gândirea creativă și participarea activă.

Sistemele educaționale performante acordă o importanță deosebită creativității. În Finlanda, Canada sau Singapore, accentul se pune pe învățarea aplicată și pe dezvoltarea competențelor practice. Elevii sunt încurajați să participe la proiecte interdisciplinare și să își exprime ideile în mod liber.

În România, promovarea educației creative întâmpină încă dificultăți. Curriculumul încărcat, accentul excesiv pe evaluare și resursele limitate reduc posibilitățile de aplicare a unor metode inovatoare. Cu toate acestea, multe cadre didactice utilizează activități creative pentru a crește interesul elevilor față de învățare.

Educația creativă nu trebuie considerată o activitate secundară. Ea reprezintă o componentă fundamentală a formării personalității elevului. Prin stimularea creativității, școala contribuie la dezvoltarea unor persoane autonome, responsabile și capabile să se adapteze schimbărilor sociale.

Bibliografie

- Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
Gardner, H., *Inteligențele multiple*, Editura Sigma, București, 2006.
Neacșu, I., *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Editura Polirom, Iași, 2015.
Torrance, E. P., *Guiding Creative Talent*, Prentice Hall, New York, 1962.
Voiculescu, F., *Pedagogie contemporană*, Editura Aramis, București, 2011.

CURCUBEUL IDEILOR-EDUCAȚIA CARE COLOREAZĂ VIITORUL

Prof. învățământ primar Kokeny Iolanda Carmen
Liceul Tehnologic „Sfântu Nicolae” Deta

Educația adevărată nu este niciodată monocromă. Ea nu se rezumă la depozitarea unor fapte seci în memoria elevului, nici la reproducerea mecanică a unor formule matematice sau date istorice fără viață. Dimpotrivă, educația autentică și transformatoare reprezintă un spectru continuu de nuanțe, descoperiri, întrebări și perspective, asemenea unui curcubeu care apare după furtuna îndoielilor și a căutărilor. În această metaforă, curcubeul ideilor devine imaginea perfectă a unei educații care nu doar transmite cunoștințe, ci modelează profund viitorul prin diversitate, curiozitate, creativitate și gândire critică. Fiecare culoare a acestui curcubeu simbolizează o dimensiune esențială și ireductibilă a învățării: roșul pasiunii și al curajului de a învăța din propriile greșeli, portocaliul entuziasmului contagios de a pune întrebări incomode și neconvenționale, galbenul bucuriei pure și al luminii pe care o simți când descoperi singur ceva nou, verdele echilibrului profund dintre știință și umanism, dintre rațiune și compasiune, albastrul gândirii critice și al rațiunii lucide, indigo introspecția și gândirea profundă care duce la înțelepciune, iar violetul imaginației nesăbuite și al visării creatoare care depășește granițele cunoscutului. Fără niciuna dintre aceste culori, curcubeul devine incomplet, iar viitorul copiilor noștri rămâne gri, tern, lipsit de speranță, de posibilități reale și de curajul necesar pentru viitor.

O educație bazată exclusiv pe memorare sterilă, competiție acerbă între colegi și note cantitative care reduc omul la un număr este precum un cer fără ploaie – uscat, lipsit de viață, steril și sufocant. În astfel de sisteme, copiii învață rapid și dureros că greșeala este rușinoasă și de evitat cu orice preț, că întrebările „inutile” sau „filozofice” sunt o pierdere de timp prețios, că imaginația nu are niciun loc la orele „serioase” precum matematica sau fizica, iar că sensibilitatea artistică este o slăbiciune. Acest tip de educație mutilează sufletul copilului și îi atrofiază curiozitatea naturală. Dimpotrivă, atunci când școala devine cu adevărat un spațiu al întrebărilor deschise, al dialogului autentic și al dezbaterii respectuoase, nu doar al răspunsurilor corecte unice și al gândirii unice, copilul învață să gândească flexibil, să își asume riscuri intelectuale și să reziste toleranței la ambiguitate.

Cercetările avansate în neuroștiința cognitivă și în psihologia educației arată clar că învățarea prin conexiuni interdisciplinare – de exemplu, combinarea armonioasă a matematicii cu arta vizuală, a biologiei cu poezia lirică, a istoriei cu muzica simfonică sau a chimiei cu filosofia – activează simultan multiple zone cerebrale, întărește sinapsele prin conexiuni inedite și favorizează păstrarea pe termen lung a informațiilor, transformând cunoștințele efemere în înțelepciuni durabile. Este exact ceea ce face în mod natural curcubeul ideilor: leagă ceea ce pare separat și ireconciliabil și creează o armonie profundă tocmai din diversitate și diferență.

Un viitor sustenabil, inovator, empatic și democratic nu poate fi construit decât de minți obișnuite încă din copilărie să vadă lumea în culori vii, nu în alb și negru.

Din păcate, sistemele educaționale actuale, în aproape toate colțurile lumii, cad adesea în capcana uniformității și a eficienței false, măsurabile cantitativ. Programul încărcat, iresponsabil, testele standardizate care ignorează complet nuanțele, presiunea teribilă pentru rezultate imediate și compararea constantă și dureroasă între elevi sufocă tocmai acele culori ale curcubeului de care avem cea mai mare nevoie. Copiii învață să evite greșeala cu orice preț – mint, ascund, trișează sau se retrag – în loc să o vadă ca pe o oportunitate valoroasă și de neînlocuit de a învăța ceva autentic. Iar creativitatea, acea rază violetă atât de rară în evaluările convenționale, este adesea ignorată, marginalizată sau chiar pedepsită direct și public. Un copil care desenează în timpul orei de matematică este muștrat aspru, în loc să fie încurajat să găsească geometria în propriul desen. Un alt copil care scrie o poveste fantastică la ora de științe ale naturii este întrerupt brusc, în loc să fie invitat cu căldură să exploreze știința din

spatele fantasticului. Un al treilea copil care întreabă „de ce trebuie să învăț asta?” este etichetat drept nesimțit sau neserios, în loc să primească un răspuns care să îi redea sensul învățării. Un viitor cu adevărat colorat și plin de speranță necesită o resetare profundă, radicală și curajoasă a priorităților educaționale: nu mai puțină rigoare, ci mult mai mult sens. Nu mai puțin efort, ci mult mai multă pasiune.

Reinventarea educației ca pe un curcubeu al ideilor înseamnă să îi învățăm pe copii că a ști nu este deloc același lucru cu a înțelege, iar a înțelege nu se reduce niciodată la a reproduce mecanic. Înseamnă să le oferim timp real, nerușinat și neprețuit pentru proiecte personale de lungă durată, să încurajăm cu toată ființa întrebările fără răspuns gata făcut, să integrăm arta în lecțiile de știință și filosofia în matematică și literatura în biologie. Un profesor sau o profesoară care spune, din toată inima, „nu știu, dar hai să aflăm împreună” este infinit mai valoros decât unul care are toate răspunsurile din manual, dar nicio întrebare autentică și vie. La fel, o școală care premiază vizibil curajul de a încerca, nu doar succesul imediat și fără efort, construiește pas cu pas fundația unui adult rezilient, adaptabil, creativ și capabil să colaboreze cu alții diferiți de el. Studiile economice și sociologice arată clar că angajatorii și societatea viitorului nu vor căuta doar specialiști înguști și docili, ci oameni complecși, capabili să gândească sistemic, să colaboreze autentic între domenii diferite și să inoveze tocmai prin capacitatea rară de a face legături neașteptate între idei aparent îndepărtate. Curcubeul ideilor este, așadar, simultan cea mai umană și cea mai pragmatică educație pentru secolul XXI.

Privind în perspectivă istorică și socială, educația curcubeu nu este deloc un lux rezervat școlilor private cu taxe uriașe sau copiilor supradotați dintr-un mediu privilegiat. Este, dimpotrivă, o necesitate fundamentală, aproape biologică, pentru orice societate care își dorește cu adevărat un viitor. Trăim într-o lume complexă, fluidă, imprevizibilă, plină de contradicții și crize suprapuse: climaterice, ecologice, sociale, economice, tehnologice, identitare, geopolitice. Toate aceste crize multiple și interconectate nu au soluții monocrome, simple, liniare sau ieftine. Ele cer, cu o urgență dramatică, minți capabile să vadă conexiuni acolo unde alții văd doar rupturi, să îmbină cu naturalețe empatia cu analiza riguroasă, imaginația cu rigoarea științifică, tradiția cu inovația îndrăznească. Un copil educat în spectrul complet al curcubeului va putea deveni nu doar un muncitor competent și eficient, ci un lider gânditor și etic, un cetățean activ și implicat, un vecin empatic și, mai presus de toate, un om capabil de bucurie autentică și de sens profund.

Așadar, fiecare copil, indiferent de mediul social, economic sau cultural din care provine, are un drept fundamental și inalienabil la un curcubeu al ideilor. Iar misiunea noastră colectivă, ca părinți, educatori, politicieni, jurnaliști și simpli membri ai comunității, este să nu lăsăm niciodată ploaia întrebărilor fără răspuns – pentru că tocmai din acea ploaie, din acea neliniște rodnică și din acea sete nesfârșită de cunoaștere se naște lumina colorată, vie, caldă și plină de promisiuni a viitorului.

Să avem, așadar, curajul de a colora educația dincolo de manuale, dincolo de note, dincolo de zidurile școlii și dincolo de granițele disciplinelor. Viitorul nu este gri decât dacă alegem, prin frica și comoditatea noastră, să rămânem orbi la curcubeu.

Bibliografie:

1. Cerghit, I. (2008). Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. București: Editura Aramis.
2. Cucos, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
3. Joița, E. (2006). Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii. București: Editura Aramis.
4. Niculescu, R. M. (2000). Teoria și managementul curriculumului. București: Editura Didactică și Pedagogică.

5. UNESCO (2021). Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education. Paris: UNESCO Publishing.
6. Delors, J. (1996). Learning: The Treasure Within. Paris: UNESCO.
7. Ionescu, M., & Radu, I. (coord.) (2004). Didactica modernă. Cluj-Napoca: Editura Dacia.
8. Robinson, K. (2015). Școli creative. Revoluția de la baza educației. București: Editura Publica.
9. Senge, P. (2012). Școli care învață. București: Editura Trei.
10. Ministerul Educației (2023). Raport privind starea învățământului din România. București: Ministerul Educației.

EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Autor: Kovács Rózsa

Instituția: Școala Gimnazială Nr.1 Panic

Educația creativă reprezintă un proces esențial în formarea personalității copilului, contribuind la dezvoltarea gândirii independente, a imaginației și a capacității de rezolvare a problemelor. În societatea actuală, caracterizată prin schimbări rapide și cerințe complexe, creativitatea este considerată una dintre competențele-cheie necesare pentru adaptarea și succesul viitor al copiilor. La vârsta preșcolară, când curiozitatea și dorința de explorare sunt foarte puternice, cadrul educațional trebuie să ofere oportunități variate prin care copiii să își exprime liber ideile și emoțiile.

1. Aspecte teoretice privind educația creativă

Creativitatea poate fi definită ca abilitatea de a produce idei, soluții sau produse originale și valoroase. În educația timpurie, creativitatea nu se referă doar la activitățile artistice, ci la modul în care copilul gândește, explorează și găsește soluții la diferite situații.

Specialiști precum Jean Piaget au evidențiat faptul că micii copii învață prin explorare și experimentare, construindu-și cunoștințele prin interacțiunea directă cu mediul. De asemenea, Lev Vygotsky a subliniat rolul jocului și al interacțiunii sociale în dezvoltarea gândirii creative.

Educația creativă la preșcolari urmărește:

- dezvoltarea imaginației și a originalității;
- stimularea curiozității și a spiritului de investigare;
- formarea încrederii în propriile capacități;
- dezvoltarea comunicării și a colaborării;
- cultivarea flexibilității în gândire.

În mediul preșcolar, creativitatea se manifestă prin desen, modelaj, construcții, povești inventate, jocuri de rol și activități de explorare a mediului înconjurător.

2. Rolul educatoarei în dezvoltarea creativității

Educatoarea are un rol fundamental în stimularea creativității copiilor. Ea trebuie să creeze un climat educațional bazat pe încredere, acceptare și libertate de exprimare. Copiii trebuie încurajați să își exprime ideile fără teama de a greși.

Pentru dezvoltarea creativității, educatoarea poate:

- ❖ să adreseze întrebări deschise;
- ❖ să încurajeze găsirea mai multor soluții pentru aceeași problemă;
- ❖ să valorifice ideile originale ale copiilor;
- ❖ să ofere materiale diverse pentru explorare;

- ❖ să organizeze activități bazate pe joc și descoperire.

Un mediu educațional creativ pune accent pe procesul de învățare și nu exclusiv pe rezultatul final. Astfel, fiecare copil are posibilitatea să își manifeste individualitatea și să își dezvolte potențialul.

3. Activități practice pentru stimularea creativității la preșcolari

Activitatea 1: „Povestea din imagini”

Scop: Dezvoltarea imaginației și a exprimării verbale.

Desfășurare:

Educatoarea prezintă copiilor mai multe imagini cu personaje, animale și obiecte. Fiecare copil alege o imagine și contribuie la construirea unei povești colective.

Beneficii:

- dezvoltarea limbajului;
- stimularea imaginației;
- dezvoltarea cooperării în grup.

Activitatea 2: „Atelierul de creație din materiale reciclabile”

Scop: Dezvoltarea creativității și a responsabilității față de mediu.

Materiale folosite: role de carton, capace, cutii, hârtie colorată, lipici.

Desfășurare:

Copiii sunt invitați să transforme materialele reciclabile în personaje, mașini, animale sau obiecte imaginare.

Beneficii:

- dezvoltarea motricității fine;
- stimularea originalității;
- dezvoltarea gândirii practice.

Activitatea 3: „Cutia cu întrebări magice”

Scop: Dezvoltarea gândirii divergente.

Exemple de întrebări:

- Ce s-ar întâmpla dacă norii ar fi colorați?
- Cum ar arăta o casă construită pentru fluturi?
- Ce ai inventa pentru a ajuta animalele din pădure?

Copiii formulează răspunsuri personale și își argumentează ideile.

Activitatea 4: „Micul inventator”

Scop: Dezvoltarea capacității de rezolvare creativă a problemelor.

Copiii primesc diverse materiale și sunt provocați să construiască un obiect care să rezolve o problemă imaginară, de exemplu un pod pentru un ursuleț de pluș sau o umbrelă pentru o păpușă.

4. Beneficiile educației creative la vârsta preșcolară

Aplicarea strategiilor creative în grădiniță contribuie la:

- ✓ dezvoltarea încrederii în sine;
- ✓ îmbunătățirea comunicării;
- ✓ creșterea capacității de adaptare;
- ✓ dezvoltarea spiritului de inițiativă;
- ✓ formarea competențelor sociale;
- ✓ stimularea motivației pentru învățare.

Copiii implicați frecvent în activități creative devin mai curioși, mai deschiși către experiențe noi și mai capabili să găsească soluții originale în diferite situații.

Concluzii

Educația creativă reprezintă o componentă esențială a procesului educativ modern, având un impact semnificativ asupra dezvoltării armonioase a copilului preșcolar. Prin activități bazate pe joc, explorare și exprimare liberă, copiii își dezvoltă imaginația, gândirea critică și capacitatea de a găsi soluții originale. Rolul educatoarei este de a crea un mediu stimulativ, care să valorifice potențialul fiecărui copil și să încurajeze manifestarea creativității. Investiția în educația creativă a copiilor de astăzi contribuie la formarea unor adulți capabili să se adapteze și să răspundă provocărilor societății viitorului.

Bibliografie:

Jean Piaget, *Psihologia copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, 2005, București.

Lev Vygotsky, *Imaginația și creativitatea la vârsta copilăriei*, 2004, Editura Didactică și Pedagogică.

Curriculum pentru educație timpurie, Ministerul Educației, 2019, București.

Bocoș, M., *Instruirea interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, 2013, Editura Presa Universitară Clujeană.

Crețu, T., *Psihologia vârstelor*, 2016, Editura Polirom, Iași.

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINEA ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE, PREGĂTIND-O PENTRU O LUME ÎN CONTINUĂ SCHIMBARE

PROF.LEPĂDATU DANIELA

GR.VITĂNEȘTI DE SUB MĂGURĂ

Societatea contemporană se află într-o continuă transformare, determinată de progresul tehnologic, schimbările sociale și dezvoltarea rapidă a informației. În acest context, educația are rolul de a pregăti noile generații pentru provocările viitorului, nu doar prin transmiterea de cunoștințe, ci și prin formarea unor competențe esențiale precum creativitatea, adaptabilitatea, colaborarea și gândirea critică. Educația creativă devine astfel o componentă fundamentală a procesului instructiv-educativ.

Creativitatea nu reprezintă doar talent artistic, ci capacitatea individului de a găsi soluții noi, de a gândi flexibil și de a se adapta la situații diverse. Prin metode și strategii moderne, educația creativă contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului, stimulând imaginația, curiozitatea și dorința de explorare.

Conceptul de educație creativă

Educația creativă reprezintă un proces complex prin care copilul este încurajat să descopere, să experimenteze și să își exprime liber ideile și emoțiile. Aceasta pune accent pe implicarea activă a elevului în actul învățării și pe dezvoltarea potențialului individual.

În cadrul educației creative, profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci devine un ghid, un facilitator al experiențelor de învățare. Copilul este încurajat să pună întrebări, să investigheze și să găsească soluții originale la problemele întâlnite.

Educația creativă urmărește:

- dezvoltarea gândirii divergente;
- stimularea imaginației și a curiozității;
- formarea încrederii în sine;
- dezvoltarea comunicării și colaborării;
- cultivarea autonomiei și a spiritului de inițiativă.

Metode și strategii utilizate în educația creativă

1. Învățarea prin joc

Jocul reprezintă principala formă de activitate a copilului și una dintre cele mai eficiente metode de stimulare a creativității. Prin joc, copiii descoperă lumea, experimentează roluri sociale și își dezvoltă limbajul, gândirea și imaginația.

Jocurile de rol, jocurile didactice și activitățile interactive îi ajută pe copii să își exprime emoțiile și să găsească soluții originale în diferite situații.

2. Învățarea prin descoperire

Această metodă presupune implicarea activă a elevului în procesul de învățare. Copiii sunt încurajați să observe, să compare, să formuleze ipoteze și să tragă concluzii. Astfel, informațiile sunt înțelese mai profund și aplicate în mod creativ.

Învățarea prin descoperire dezvoltă:

- gândirea critică;
- spiritul de observație;
- autonomia în învățare;
- capacitatea de rezolvare a problemelor.

3. Brainstormingul

Brainstormingul este o metodă prin care copiii sunt stimulați să ofere cât mai multe idei într-un timp scurt, fără teama de a greși. Această strategie încurajează libertatea de exprimare și dezvoltă flexibilitatea gândirii.

Prin utilizarea brainstormingului, elevii învață să:

- își exprime opiniile;
- respecte ideile colegilor;
- colaboreze eficient;
- găsească soluții inovatoare.

4. Proiectele tematice

Activitățile pe bază de proiect oferă copiilor posibilitatea de a cerceta teme de interes și de a integra cunoștințe din mai multe domenii. În cadrul proiectelor, elevii lucrează în echipă, caută informații și realizează produse creative.

Această metodă contribuie la:

- dezvoltarea responsabilității;
- stimularea inițiativei;
- formarea competențelor de comunicare;
- dezvoltarea spiritului de cooperare.

5. Utilizarea artei și a activităților practice

Desenul, muzica, modelajul, dramatizarea și activitățile practice au un rol important în dezvoltarea creativității. Prin intermediul artei, copiii își exprimă trăirile și își dezvoltă sensibilitatea estetică.

Activitățile artistice contribuie la:

- dezvoltarea motricității fine;
- exprimarea emoțiilor;
- stimularea imaginației;
- creșterea încrederii în sine.

Rolul educației creative în formarea generației tinere

Educația creativă are un impact major asupra dezvoltării personalității copilului și asupra modului în care acesta se raportează la lume. Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, tinerii trebuie să fie capabili să se adapteze rapid, să comunice eficient și să găsească soluții inovatoare.

Dezvoltarea gândirii critice

Prin metode creative, copiii învață să analizeze informațiile, să compare opinii și să ia decizii argumentate. Gândirea critică îi ajută să devină persoane autonome și responsabile.

Formarea unei atitudini pozitive față de învățare

Activitățile interactive și atractive transformă procesul educațional într-o experiență plăcută. Copiii devin mai motivați, mai implicați și mai dornici să descopere lucruri noi.

Dezvoltarea abilităților sociale

Educația creativă promovează cooperarea, empatia și respectul reciproc. Lucrul în echipă îi ajută pe copii să comunice eficient și să dezvolte relații armonioase.

Adaptarea la schimbare

Într-o lume dominată de tehnologie și inovație, capacitatea de adaptare este esențială. Educația creativă îi pregătește pe tineri să facă față provocărilor viitorului prin flexibilitate și deschidere către nou.

Rolul cadrului didactic în stimularea creativității

Profesorul are un rol esențial în dezvoltarea creativității elevilor. Un climat educațional bazat pe încurajare, respect și libertate de exprimare stimulează inițiativa și originalitatea copiilor.

Cadrul didactic trebuie:

- să utilizeze metode interactive;
- să valorifice ideile copiilor;
- să încurajeze participarea activă;
- să creeze situații variate de învățare;
- să sprijine dezvoltarea încrederii în sine.

Atitudinea pozitivă a educatorului contribuie la formarea unui mediu sigur și motivant, în care copilul are curajul să exploreze și să creeze.

Concluzie

Educația creativă reprezintă o necesitate a societății moderne, deoarece contribuie la formarea unor persoane capabile să gândească independent, să comunice eficient și să se adapteze schimbărilor permanente. Prin metode și strategii interactive, copiii își dezvoltă imaginația, gândirea critică și competențele sociale, devenind mai bine pregătiți pentru provocările viitorului.

Investiția în creativitate înseamnă investiție în dezvoltarea unei generații inovatoare, responsabile și deschise către progres.

Bibliografie

Pedagogia – Iași, Editura Polirom.

Psihologia educației – București, Editura Didactică și Pedagogică.

Educația creativă – lucrări și studii privind creativitatea în educație.

Didactica modernă – București, Editura Polirom.

UNESCO – studii și rapoarte privind educația și competențele secolului XXI.

edu.ro documente curriculare și politici educaționale.

TEHNOLOGIA – PODUL DE ACCES LA O EDUCAȚIE ECHITABILĂ. REFLECȚII DIN PROIECTUL PNRAS „ȘANSE EGALE ÎNTR-O LUME DIGITALĂ”

Lupu Oana

Școala Gimnazială „Ludovic Cosma”, Galați, România

Articolul de față prezintă o experiență concretă de integrare a tehnologiei în educație, derulată în cadrul proiectului PNRAS „Șanse egale într-o lume digitală”, la Școala Gimnazială „Ludovic Cosma” și structura sa, Școala Elena Cuza, din Galați. Proiectul a inclus dotarea cu laptopuri și table digitale, utilizate în cadrul orelor de remediere la matematică și limba română. Dincolo de obiectivele formale, activitățile au generat efecte neașteptate și revelatoare pentru modul în care tehnologia poate schimba relația elevului cu Școala.

Cuvinte-cheie: educație digitală, remediere școlară, incluziune, PNRAS, tehnologie, gimnaziu

1. De unde am pornit

Există un moment pe care îl știe orice cadru didactic: cel în care un elev se uită la tablă fără să vadă nimic. Nu pentru că nu e atent, ci pentru că undeva, la un moment dat, s-a rupt firul. Matematică, română – disciplinele care în mod tradițional separă cel mai dur elevii în „pot” și „nu pot”.

Proiectul PNRAS „Șanse egale într-o lume digitală” ne-a oferit instrumentele – la propriu și la figurat – pentru a încerca să reparăm acel fir. Laptopurile și tablele digitale achiziționate au ajuns în sălile de clasă ale Școlii Gimnaziale „Ludovic Cosma” și ale structurii Școala Elena Cuza, iar între activitățile proiectului s-au numărat orele de remediere la matematică și limba română, destinate elevilor cu dificultăți de înțelegere.

2. Ce s-a întâmplat în realitate

Orele de remediere au fost gândite pentru un grup țintă clar – elevii care acumulasera rămăneri în urmă la cele două discipline. Tehnologia a schimbat în parte dinamica acestor ore: exercițiile pe laptop păreau mai puțin intimidante decât cele de pe caiet, tabla digitală permitea reluarea pas cu pas a noțiunilor, iar ritmul putea fi adaptat individual.

Ceea ce nu am anticipat a fost altceva: în zilele cu remediale, au început să rămână și elevi care nu făceau parte din grupul țintă. Elevi fără dificultăți semnificative, care tehnic nu „trebuiau” să fie acolo. Am întrebat de ce rămân. Răspunsurile au fost simple și directe, așa cum sunt de

obicei răspunsurile elevilor de gimnaziu: le plăcea să lucreze pe laptop, se simțeau bine în grup, iar în zilele respective beneficiau și de o masă.

E ușor să minimizezi asta. Eu am ales să nu o fac. O Școală care oferă simultan acces la tehnologie, înțelesul unui profesor și o masă caldă face ceva mai profund decât „remediază carențe” – construiește un spațiu în care copilul vrea să rămână. Și asta, în sine, e un rezultat educațional.

3. Ce a funcționat și pentru cine

Nu am să pretind că tehnologia a rezolvat tot. Pentru o parte dintre elevii din grupul țintă, orele de remediere au adus îmbunătățiri vizibile – o mai bună înțelegere a noțiunilor de bază, mai multă încredere în a încerca. Pentru alții, progresul a fost mai lent sau mai greu de măsurat. Asta e realitatea oricărui demers educațional onest.

Ceea ce pot spune cu certitudine este că formatul a funcționat mai bine decât ora clasică de recuperare. Elevii erau mai puțin rezistenți la a cere ajutor, mai dispuși să încerce din nou o problemă pe care o greșiseră. Există ceva în interfața digitală care dezamorsează rușinea eșecului – poți șterge și o lua de la capăt fără ca toată clasa să vadă că ai greșit pe tablă.

4. Ce învățăm din asta

Proiectul „Șanse egale într-o lume digitală” m-a convins, dacă mai aveam nevoie de convingere, că incluziunea în educație nu e o chestiune de principiu – e o chestiune de detalii practice. Cui îi aparține calculatorul din bancă? Cine are internet acasă? Cine rămâne după ore și de ce?

Tehnologia singură nu egalează nimic. Dar un laptop în mâna unui copil care altfel nu l-ar fi atins, o tabletă digitală într-o sală în care altfel exista doar o tablă verde și cretă – astea contează. Nu spectaculos, nu imediat, dar contează.

Și mai contează ceva: faptul că elevii care rămâneau de bunăvoie la remediale nu o făceau neapărat pentru matematică sau română. O făceau pentru că Școala devenise, pentru câteva ore pe săptămână, un loc unde se simțeau bine. Acesta e, în opinia mea, cel mai important indicator de impact pe care îl putem raporta.

Bibliografie

Comisia Europeană. (2022). DigComp 2.2: Cadrul european al competențelor digitale pentru cetățeni. Publications Office of the European Union.

Ministerul Educației. (2023). Programul Național de Redresare și Asistență Socială – Ghidul solicitantului. București.

Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. On the Horizon, MCB University Press, Vol. 9, No. 5.

Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press.

Hattie, J. (2009). Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. Routledge.

Viitorul în culorile speranței: tehnologie, natură și valori umane

Prof. Matei Cristina

Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși”

În contextul provocărilor globale contemporane, marcat de schimbări climatice, dezvoltare tehnologică accelerată și transformări sociale profunde, imaginea unui viitor plin de speranță reprezintă nu doar o aspirație, ci și o necesitate. Viitorul pe care mi-l imaginez este construit pe echilibrul dintre progresul tehnologic, protejarea mediului înconjurător și păstrarea valorilor autentice ale copilăriei. Numai prin armonizarea acestor dimensiuni poate fi creată o societate sustenabilă, capabilă să răspundă nevoilor generațiilor prezente și viitoare.

Tehnologia constituie unul dintre cei mai importanți factori ai dezvoltării umane. Descoperirile din domeniul inteligenței artificiale, al energiei regenerabile și al comunicațiilor digitale oferă oportunități fără precedent pentru îmbunătățirea calității vieții. În viitor, orașele inteligente vor utiliza sisteme eficiente de gestionare a resurselor, vehicule nepoluante și surse de energie verde, reducând impactul negativ asupra mediului. Educația va beneficia de instrumente digitale moderne, care vor facilita accesul la informație și vor stimula creativitatea elevilor. În domeniul medical, tehnologia va permite diagnosticarea timpurie a bolilor și dezvoltarea unor tratamente personalizate, contribuind la creșterea speranței de viață și la îmbunătățirea stării de sănătate a populației.

Cu toate acestea, progresul tehnologic nu este lipsit de riscuri. Dependența excesivă de dispozitive digitale poate afecta relațiile interumane și poate diminua contactul direct dintre oameni. De asemenea, automatizarea unor activități ar putea conduce la dispariția anumitor locuri de muncă și la accentuarea inegalităților sociale. Într-o societate dominată de tehnologie, există pericolul ca valorile umane fundamentale, precum empatia, solidaritatea și comunicarea autentică, să fie treptat marginalizate. Din acest motiv, dezvoltarea tehnologică trebuie să fie însoțită de responsabilitate etică și de politici care să asigure utilizarea sa în beneficiul întregii societăți.

În egală măsură, protejarea naturii reprezintă o condiție fundamentală pentru existența umanității. Mediul înconjurător constituie un sistem complex alcătuit din elemente naturale și antropice aflate într-o permanentă interdependență. Pe de o parte, utilizarea energiei regenerabile, dezvoltarea tehnologiilor ecologice și adoptarea unor modele de consum sustenabile pot contribui la reducerea poluării și la conservarea resurselor naturale. Orașele viitorului ar putea deveni spații verzi, în care natura și tehnologia coexistă armonios. Pe de altă parte, dacă exploatarea necontrolată a resurselor și poluarea vor continua în ritmul actual, efectele schimbărilor climatice vor deveni tot mai severe, afectând ecosistemele și calitatea vieții umane. Aceste realități demonstrează că protecția mediului nu reprezintă doar o opțiune, ci o responsabilitate colectivă.

În acest context, rolul noilor generații devine esențial. Copiii de astăzi vor fi adulții care vor lua deciziile importante ale viitorului. De aceea, educația trebuie să urmărească nu doar dezvoltarea competențelor tehnologice, ci și cultivarea respectului față de natură, a spiritului civic și a valorilor morale. Dincolo de dezvoltarea materială și de protecția mediului, viitorul trebuie să păstreze culorile copilăriei. Acestea simbolizează inocența, creativitatea, optimismul și capacitatea de a visa. Într-o lume din ce în ce mai tehnologizată, copiii trebuie să continue să descopere frumusețea naturii, să învețe prin joc și să își dezvolte imaginația. Culorile copilăriei reprezintă sursa marilor idei și a progresului uman, deoarece fiecare invenție și fiecare schimbare importantă au avut la origine curajul de a visa la o lume mai bună.

Literatura universală oferă numeroase exemple care evidențiază importanța valorilor morale în dezvoltarea individului și a societății. Personaje precum Pip din „Marile speranțe” de Charles Dickens demonstrează că adevărata împlinire nu este dată de statutul social sau de bogăție, ci de bunătate, loialitate și respect față de ceilalți. Aceste valori trebuie să însoțească progresul tehnologic și economic, pentru ca dezvoltarea viitorului să fie una autentică și durabilă.

În viziunea mea, viitorul ideal nu este unul dominat exclusiv de tehnologie și nici unul întors complet către trecut, ci unul bazat pe echilibru. O societate prosperă va fi aceea care va reuși să valorifice avantajele progresului științific fără a sacrifica mediul înconjurător și valorile umane fundamentale. Speranța într-un viitor mai bun nu se bazează doar pe inovație, ci și pe responsabilitatea fiecărei generații de a construi o lume în care omul, natura și tehnologia să evolueze împreună în mod armonios.

În concluzie, viitorul plin de speranță pe care mi-l imaginez este o lume în care tehnologia servește intereselor umanității, natura este protejată prin acțiuni responsabile, iar culorile copilăriei continuă să inspire generațiile tinere. Prin educație, responsabilitate și colaborare, oamenii pot transforma această viziune într-o realitate, construind o societate în care progresul și respectul pentru viață coexistă în deplină armonie.

Bibliografie

- Piercy, Joseph (2025). *Lecții de viață din literatură: Învățăături alese din 100 de opere clasice*. Trad. Mihaela Veronica Busuioc și Dana-Ioana Chiriță. Pitești: Editura Paralela 45.
- Sălăgean, Daniela; Pintilie, Dorin; Pintilie, Mariana (coord.) (2005). *Suporturi tematice în activitatea dirigintelui. Auxiliar didactic*. Cluj-Napoca: Editura Eurodidact.
- Chirilă, Mariana. *Viitorul începe azi. Consiliere și orientare școlară. Caietul elevului*. Editura Taida.
- Cristea, V. (1996). *Ocrotirea naturii și protecția mediului în România*. Cluj-Napoca: Cluj University Press.
- Călinescu, George (1982). *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. București: Editura Minerva.

ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ ÎN LUMEA POVEȘTIILOR-exemple de bune practici

Prof.ed.timpurie:Merlușcă Claudia

Școala Gimnazială Palanca

Județul Bacău

ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ : „Avem musafiri!”/ „Magia povestilor.”

TIPUL ACTIVITĂȚII : formare de priceperi și deprinderi

OBIECTIVE OPERATIONALE :

- să utilizeze formule de salut adecvate momentului zilei;
- să sesizeze absența sau prezența unui coleg;
- să identifice simbolurile adecvate caracteristicilor zilei (vreme, anotimp).
- să recunoască și denumească caracteristicile anotimpului primavara;
- să răspundă adecvat la comenzile motrice date::
- vor exprima în relațiile cu cei din jur stări afective pozitive manifestând prietenie, toleranță și armonie;

STRATEGIA DIDACTICĂ

METODE ȘI PROCEDEE : conversația, explicația, , convorbirea, învățarea prin cooperare.

MIJLOACE DIDACTICE : panoul grupei, simboluri – elemente meteorologice, Calendarul naturii, fotografii, ;

FORME DE ORGANIZARE : frontala, pe grupuri, individuala;

BIBLIOGRAFIE:

1. *** (2008). „Curriculum pentru învățământul preșcolar” (3-6/7ani), M.E.C.I., București;
2. Bane Colleen. (2004). „Bună dimineța! Mă bucur că ești aici” – Manualul cadrului didactic pentru întâlnirea de dimineță, Ed. Ro Media, București;
3. Curs “Strategii de învățare prin cooperare” – modulul III – Step by Step;

ETAPELE ACTIVITĂȚII:

1) Salutul

“Dimineța a venit, / Toți copiii au sosit, / În cerc să ne adunăm, / Cu toții să ne salutăm, Bună dimineța dăm! .»

2).Prezența copiilor

*“După ce ne-am adunat
Și frumos ne-am prezentat
Colegii ne-am întâlnit
Oare cine n-a venit?”*

Acest moment va fi realizat cu ajutorul copiilor, fotografiile cu chipurile copiilor prezenți vor fi așezate pe un panou. Fotografiile copiilor absenți, vor fi așezate în partea de jos a panoului

3). Calendarul naturii

Educatorea îi invită pe copii să-și îndrepte privirile către calendarul naturii, prin următoarele versuri:

*„Calendaru-i încântat,
Că va fi iar completat,
Vremea s-o studiem
Și-n calendar să notăm
Cu nori, ploaie, vânt, furtună,
Dar... mai bine cu vreme bună ...*

Copiii vor completa calendarul naturii cu ajutorul educatoarei.

Copii vor fi îndemnați să privească pe fereastră. Se vor pune întrebări legate de aspectele calendaristice.

4. Împărtășirea cu ceilalți

Copiii își vor reaminti tema săptămânii, vor da exemple de povești cunoscute, de personaje din povești și vor spune ce personaj le-ar place să semene și de ce. Dacă ar fi o zi în lumea poveștilor ce le-ar place să facă?

5. Activitatea de grup.

Povestea lui Zapa care încurcă poveștile redată pe scurt.

6. Noutatea zilei:

Este scrisoarea de la Zâna Poveștilor și cutiuța magică..

Voi aminti clar ce comportamente voi aprecia și la sfârșitul activităților, înainte de pauza de masă, îi voi aduna în cerc, și îi voi lăuda pe cei care au respectat regulile, pe tot parcursul zilei.

7. Mesajul zilei:

Mesajul zilei va fi : “Poveștile ne învață lucruri bune despre viață”

Tranziție: ”Alba ca zăpada...”

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE (ALA1)

1. CENTRUL BIBLIOTECA

TEMA-,,Lumea poveștilor”

DOMENII DE DEZVOLTARE:

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

D.2. Mesaje orale în diverse situații de comunicare

D.3. Premise ale citirii și scrierii, în contexte de comunicare cunoscute

COMPORTAMENTE VIZATE:

- 2.2. Întreabă pentru a cunoaște denumirea obiectelor, evenimentelor, persoanelor
- 3.1. Este atras de cărți, reviste, imagini și le privește/răsfoiește fără să fie asistat

Obiective operaționale:

- să identifice povestile din care fac parte personajele;
- să decupeze personaje/scene din povesti ;
- vor exprima impresii legate de emoțiile transmise de personaje;

•Strategiadidactica:

1.Metode și procedee didactice: conversația, explicația, demonstrația,

2.Mijloace didactice:lipici,forfecuta, cartoane colorate ,reviste ,carti.

3.Forme de organizare: pe grupuri, individual.

- Strategii de evaluare:** - realizarea afisului prin lipire;
- expoziție

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII: Copiii vor primi imagini cu personaje din diferite povești, vor sorta aceste personaje în funcție de povestea din care fac parte; vor decupa imaginile date și vor realiza cu ele un afiș.

2. CENTRUL JOC DE ROL

TEMA- „Eu sunt..!”

DOMENII DE DEZVOLTARE:

Dezvoltare socio-emoțională.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

B.1. Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate.

COMPORTAMENTE VIZATE:

- 1.1.Imită și se joacă împreună cu adulții, interacționând pozitiv cu aceștia
- 1.2. Cere ajutorul adultului, atunci când este în dificultate
- 1.3.Se bucură de compania copiilor la joacă

Obiective operaționale:

- să denumească personajele din imaginile primite;

- să identifice personajele pozitive si negative;
- sa identifice chipul corespunzator starii transmise de personaj ;
- vor manifesta spirit cooperant în activitatea de grup ;

•**Strategii didactice:**

1.Metode și procedee didactice: conversația, observația, explicația, exercițiul ;

2.Mijloace didactice: fișă de lucru, creioane colorate, creioane.

3.Forme de organizare: pe grupuri, individuala;

•**Strategii de evaluare:** -aprecieri verbale;

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII: Copiii vor primi imagini cu personaje. Se vor denumi personajele, se vor alege personajele pozitive și cele negative, se vor lipi emoticoane corespunzătoare stării transmise de fiecare personaj.

3. CENTRUL ARTĂ.

TEMA -„Tablouri cu personaje din povești”

DOMENII DE DEZVOLTARE:

Dezvoltarea fizică, a sănătății și a igienei personale

Capacități și atitudini în învățare

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII

A.1. Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare

C.1. Curiozitate, interes și inițiativă în învățare

COMPORTAMENTE VIZATE :

1.3. Utilizează mâinile și degetele în manipularea corespunzătoare a unor obiecte/instrumente (creion)

1.1. Manifestă curiozitate pentru activități, persoane și obiecte noi

Obiective operaționale:

- să denumească materialele și instrumentele de lucru;

- să coloreze corespunzător personajele;
- vor relaționa cu partenerii de grup în realizarea temei

STRATEGII DIDACTICE:

1. Metode și procedee: explicația, demonstrația, exercițiul
2. Mijloace didactice: -culori, carioci, fișe de lucru;
3. Forme de organizare: în grup, cu elemente de individualizare.

•Strategii de evaluare pentru realizarea produsului finit:

- probă practică – estetica lucrărilor obținute-expoziție;
- corectitudinea folosirii tehnicilor învățate.
- respectarea culorilor, a cerințelor educatoarei.

Descrierea activității – antepreșcolarii colorează personajele folosind culorile sugerate de către educatoare.

CREATIVITATEA:ARTA DE A VEDEA ALTFEL

MESAROȘ IOANA-Prof.pentru ed.timpurie
Grădinița PP”TRENULEȚUL VESELIEI”
BISTRITA

Creativitatea este un obiectiv fundamental al procesului educațional, fiind nu numai posibil, dar și necesar în toate domeniile. Creativitatea este condiția de bază a artei, a atitudinii estetice și în consecință o finalitate majoră a educației estetice. Școala cadrele didactice trebuie să preia rolul de terapeuți și să completeze viața sufletească a copiilor cu „un strop de culoare”. Cercetările psihologice asupra rolului și percepției culorilor în procesul de învățare demonstrează faptul că utilizarea unui câmp cromatic sporește randamentul activității intelectuale, a învățării și influențează conduita umană prin declanșarea de trăiri afective intenționate și neprevăzute, intenționate și atitudini pozitive.

Un ambient rece și monoton din punct de vedere coloristic produce o creștere a tensiunii nervoase, stări de iritare sau de depresie și inactivism, pe când unul în care culorile sunt utilizate cu pricepere, tonifică și activează comportamentul copilului, îi îmbogățește trăirile interioare și îi dezvoltă gustul pentru frumos.

Copiii iubesc desenul și îl cultivă de la cea mai fragedă vârstă. Deja în jurul vârstei de patru ani această activitate spontană capătă caracterele jocului, un joc cu o pregnantă tentă intelectuală.

Deoarece pornește de la joc, desenul celor mici este sincer, spontan și pătruns de o puternică afectivitate, dezvăluindu-ne structura spirituală a copilăriei, interesele, preocupările, natura sentimentelor copiilor. Primele ”mâzgăleli” pe care le fac copiii cu creionul sau creta pe hârtie sau pe ziduri și trotuare apar dintr-un impuls interior, la fel cum copilul sare, într-un picior, aleargă sau cântă, precum și din nevoia afirmării sale personale.

Treptat, această activitate capătă un scop și o intenție de comunicare, copilul exprimând o idee, un sentiment, un gând despre bucuriile și întâmplările care îl captivează. Prima imagine inteligibilă ce apare în desenul infantil este omul: ființelor dragi le sunt dedicate primelor desene. Apar apoi pe rând case, obiective ce fascinează prin culoare, strălucire și mișcare, animale ce trăiesc pe lângă casă, arbori, imagini din lumea poveștilor și a basmelor ce înflăcărează închipuirea. În faza de debut, desenele spontane ale copiilor sunt schematice, perfecționându-se și diferențiindu-se în ritmul dezvoltării intelectuale a autorilor. Omul (foarte schematic la început) cuprinde capul (cu elementele mobile ale feței: ochi și gură), din care pornesc mâinile și picioarele. Treptat, îi adaugă îmbrăcămintea și podoabele vestimentare iar diferențierea este dată de mărime, coafură, îndetălniciri. Analizând desenele, ne dăm seama de ordinea în care lucrurile impresionează ochii ce privesc și înregistrează ceea ce se petrece în jurul lor. Copiii desenează la început lucrurile așa cum știu ei că sunt, nu cum se văd dintr-un anumit loc. O casă, chiar dacă este desenată ca văzută de afară, sunt înfățișate obiectivele și personajele din interior, ca și când zidurile ar fi transparente. Pe măsura dezvoltării psihice și îmbogățirii experienței de viață, se îmbogățește și se perfecționează și universul desenului copilăresc. Desenul spontan al copiilor este povestitor, reflectând faptele ce au o mai mare putere de impresionare asupra vârstei respective.

Copiii manifestă o mare pasiune pentru culoare. Înaintea atribuirii culorii proprii fiecărui obiect, ei alătură culorile pentru plăcerea ochilor, pentru frumusețea lor, pentru bucuria ce o creează spiritual. Se poate interveni pozitiv în această direcție, având la îndemână câteva

posibilități:-studiind temeinic o bibliografie în domeniu, care să tragă concluzii privitoare la locul, rolul și efectele culorii în viața de zi cu zi, în special în dezvoltarea psihică și intelectuală a copilului;

- interveniind cu înțelepciune atunci când se văruiesc, vopsesc săliile de clasă, holurile
- acordând mai multă atenție în achiziționarea unor obiecte pentru dotarea grădiniței;
- ținând seama în realizarea materialelor didactice, nu numai de conținutul științific, ci și de coordonarea cromatică și estetică;
- adăugând un puls de culoare spațiului grădiniței prin personalizarea dulăpioarelor, a pătuțurilor copiilor;
- realizând lucrări, fișe pe hârtie colorată;

În desenele copiilor se oglindesc întreaga lor personalitate, cu înzestrările și eventualele lipsuri. Urmărind desene spontane ale ei și mai departe, modul cum se dezvoltă această cale de comunicare, ne dăm seama de zestrea nativă, ca și de procesul de dezvoltare și îmbogățire a personalității micilor desenatori sub influența grădiniței și a societății.

Educația plastică reprezintă modalitatea fundamentală de dezvoltare, a capacității creatoare a copiilor, stimulând flexibilitatea și spiritul critic, ca funcții ale creativității. Creația plastică face o legătură constructivă între gândire și imaginație, între realitate și fantezie, dezvoltând în același timp puterea de analiză și sinteză.

În aceste condiții, sarcina educatoarei capătă o complexitate aparte, aceasta trebuind să-și însușească un vocabular plastic. Obiectivul specific al educației plastice în grădiniță îl reprezintă familiarizarea preșcolarilor cu limbajul plastic în sensul dobândirii unor cunoștințe teoretice, practice elementare și aplicarea lor în practică. Cred însă că este necesar să dezvoltă și capacitatea copiilor de receptare, de analiză, poate dacă nu este prea mult spus, a operei de artă pentru că am observat că ei pot intra în dialog, pot comunica activ cu opera de artă.

Desenul la această vîrstă este o formă a jocului și la fel ca acesta poate fi considerat un mod de exteriorizare a conținuturilor plastice, fiind o proiecție directă, o cale de comunicare a evenimentelor subiective. În desen se folosesc liniile, petele alb-negru, pete de culoare. Desenul copiilor trebuie să fie armonios, echilibrat și acest lucru se obține prin combinarea mai multor feluri de linii. Experiența liniilor este variată și diferă în funcție de grosimea liniilor, intensitatea lor, poziția lor, forma, felul cum se însoțesc, ritmul și culoare lor.

Gustul estetic, această capacitate de a deosebi frumosul de urît se cultivă prin contactul copiilor cu opera de artă, cât și prin exercițiu. Exersînd, copiii învață să se exprime, dar în același timp dobîndesc cunoștințe referitoare la elementele de limbaj plastic cât și la posibilitățile lor de expresie. Mîna micului creator, de gîndire și simțire acționează direct și firesc asupra materialelor de lucru, oferindu-le calitățile plastice noi. Ea le însușește, le dă valori artistice și o expresie corectă. Cu cât mîna lucrează mai frumos și mai bine, cu atît expresia lucrării este mai convingătoare, mai adevărată.

Acumulările de expresii estetice pun mișcare resorturile complexe din mintea și sufletul copiilor, înfrumusețează spațiul plastic al lucrărilor realizate de ei, caci frumosul, esteticul este discret și izvorăște dinspre interior către lume.

În continuare voi descrie câteva strategii de stimulare a creativității, folosite în cadrul activităților de educație plastică, cu scopul dezinhibării copiilor, în abordarea spațiului plastic și în exprimarea plastică liberă, neconvențională.

1. Monotipia, un exercițiu –joc, o tehnică cu efect de spontanietate, care oferă copilului posibilitatea de a exprima o dispoziție, o atitudine.

2. Tehnica pictării cu ochi închiși. Copiii desenează câteva elemente figurative cu ochii închiși. Se dezvoltă capacitatea de imaginare, originalitatea, cultivă puterea de a combina liber, imaginația și-l antrenează pe copil să vadă și cu mintea, stimulează capacitatea de adaptare. Ex. Peisajele fantastice.

3. Desenul călător. Constă în deplasarea planșelor, ritmic, la intervale regulate de

timp. Fiecare copil desenează câte un element, dînd planșa colegului din dreapta pentru a continua ,pînă ce planșa revine la copilul de la care a plecat, acesta urmînd să o finalizeze.

4. Tehnica ceasului-rotirea panșelor în jurul centrului ei. Oferă descoperirea unei lumi fantastice, a unei atmosfere de basm prin rotirea planșei în jurul centrului ei și continuarea desenării subiectului dat, fără să se țină seama de o anumită poziție a planșei.

Rezultă o lume „absurdă”, irațională, dar fascinantă și poetică.

De exemplu: „Parcul de distracți”, „Artificii”.

Grădinița este locul în care copilul intră cu sufletul curat, pentru a primi hrană pentru minte și inimă, iar noi, educatoarele, ne aflăm aici pentru a oferi această hrană, exact când și cum are nevoie. Activitățile desfășurate i-au determinat pe copii ca, prin activitatea proprie, directă, cu materiale variate, să găsească, să formuleze, să intuiască o relație între ele, sau dimpotrivă, cunoscând unele relații să le aplice în condiții noi, cu materiale noi, dînd astfel un contur special trăsăturilor gîndirii creative puse în subja frumosului.

BIBLIOGRAFIE

1. ILIOAIA, M., Metodica predării desenului la clasele I-IV, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981.

2. POPA, V., Activități de educație plastică în grădiniță, Editura V Integral, București, 2000.

3. Revista învățămîntului reșcolar 1-2/2012.

Culoarea, ca mijloc didactic

Profesor itinerant și de sprijin – CMBRAE
Iuliana Mierloiu

Activitatea profesorului itinerant și de sprijin aduce în prim plan un proces de învățare complex. Culoarea sunt o resursă de stimulare a copilului, ca beneficiar al unui demers didactic atractiv și antrenant:

- Culoarea reprezintă un mijloc didactic cu rol de stimulare vizuală.
- Utilizarea culorii ca mijloc didactic facilitează atenția și înțelegerea conținutului.
- Culoarea are funcție motivațională și de orientare în învățare.

Atât mijloacele care implică sunet, cât și cele care folosesc culoarea, codifică algoritmul necesar învățării.

Mai jos redau două exemple, realizate cu ajutorul materialelor concret intuitive, cât și a celor cu suport digital.

Activitatea nr. 1

Elev în clasa a doua, în vârstă de 8 ani, cu diagnosticul de TSA și discalculie, hiperactivitate, ticuri, dislalie.

Metoda modelării didactice a fost pusă în aplicare prin folosirea unui exercițiu de fixare a asocierii cantitate - număr.

Am folosit pentru această intervenție, variate materiale concret intuitive, dar și digitale.

Durata intervenției a fost de trei săptămâni.

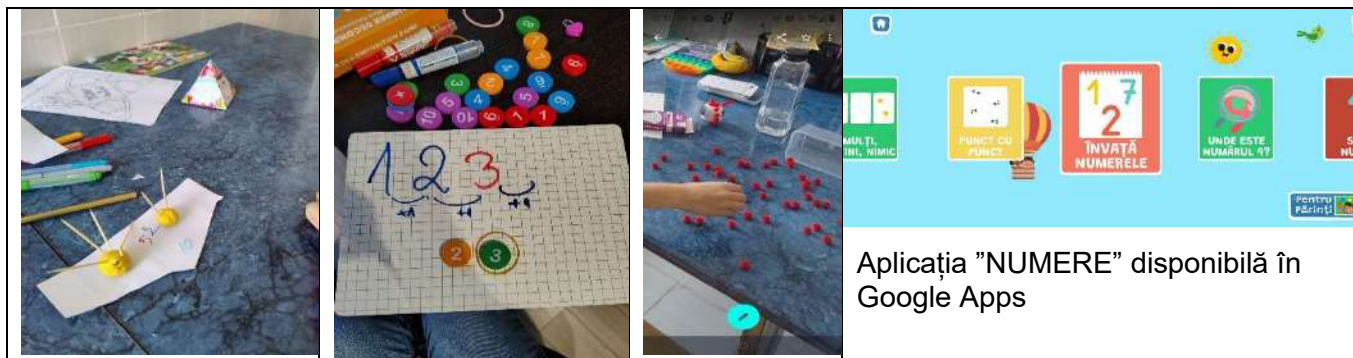
Achizițiile elevului sunt la nivel preșcolar. Am testat recunoașterea numerelor și a descompunerii acestora în centrul 0-10. Am constatat că recunoaște numerele, fără a le ordona crescător/descrescător.

A) Am creat un cod de lucru legat de numerele vizate.

Codul este: doi șoriceți din pluș care asistă și "interven" în feedbackul oferit. Cel alb, care devine scop și element dorit de copil, pentru întărirea pozitivă, la răspunsul corect. Cel gri este folosit ca element de revenire la nivelul anterior din sarcina de lucru.

B) În "misiunea" de a asocia numărului cantitatea corespunzătoare, am utilizat mai multe materiale, până când am reușit să înțelegem că numerele cresc adăugând o unitate. Memoria de lucru a copilului este deficitară, așa încât, am încercat și materiale multisenzoriale, apoi varianta de suport digital.

Aplicația "NUMERE" disponibilă în Google Apps

Activitatea nr. 2

Elevă în vârstă de 7 ani, în clasa I, având diagnosticul de ADHD, tulburare mixtă a abilităților școlare și epilepsie.

Stadiul la preluarea în serviciile psihoeducaționale: mai mult de jumătate din literele alfabetului nu le cunoștea.

Memorează ușor poezii și cântece, dansează, este sociabilă, dar fiindcă este constientă de propria deficiență, refuză constant sarcinile școlare.

În momentele de dificultate, refuză sarcina, dar nu și jocul didactic, în care se antrenează cu entuziasm. Intervenția a constat în recunoașterea literelor, a integrării lor în silabă și citirea cuvintelor cu silabe "zăpăcite" ba de un spiriduș, ba că așa sunt ele ...câteodată. Copila a fost receptivă la acest mod de lucru, unde jocul a fost elementul central.

Durata de la preluare și până la citirea funcțională, cu sprijin, a fost de 3 luni. Am reușit legarea silabelor în formarea cuvântului, recunoașterea tuturor literelor alfabetului.

Am folosit materiale senzoriale, tactil kinestezice: betigașe de pluș, am modelat literele din plastilină și spumă modelatoare, am folosit spumă de săpun, apă, dar și jetoane. Aplicațiile digitale au fost recompensă pentru strădanie, iar ele au desăvârșit acest demers dificil, dar plin de satisfacții.

Programa activității opționale „CUTIUȚA CU POVEȘTI TERAPEUTICE”

Profesor Mihai Delia și Profesor Neagu Gina Monica
Școala Profesională Specială „Ion Teodorescu” Slobozia

Disciplina: Abilități de comunicare și limbaj / Abilități socio-emoționale

Titlul opționalului: „Cutiuța cu povești terapeutice”

Nivel de școlaritate: Învățământ special – primar

Clasa: a III-a

Durata: 1 an școlar (1 oră/săptămână)

Notă de prezentare

Poveștile au avut mereu un rol vindecător. Dar ce pot vindeca poveștile și ce sunt, de fapt, poveștile terapeutice? Printr-o poveste terapeutică putem căpăta încredere în noi înșine, putem vindeca o frică sau dezamorsa un conflict.

Cursul opțional „Cutiuța cu povești terapeutice” include povești special create de autori profesioniști. Toate au ca eroi personaje simpatice cu personalități distincte, care trec prin multe aventuri. Ascultându-le, copiii prind curaj și sunt mai maleabili la schimbare, învață să ia decizii, să rezolve singuri diferite probleme, să vadă un lucru și dintr-o altă perspectivă, încep să facă față mai ușor emoțiilor pe care mintea lor nu le poate înțelege altfel. Poveștile le dau speranță, copiii realizează că și alte persoane/personaje au trecut prin situații similare cu ale lor.

Activitățile acestui opțional sunt dedicate dezvoltării capacității copilului de a se autocunoaște și de a-și exprima într-o manieră pozitivă interesele, aptitudinile, trăirile personale, abilitățile de relaționare și comunicare, reflecțiile cu privire la învățare și socializare. De asemenea, activitățile din cadrul acestui opțional permit conștientizarea procesului de transformare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor în comportamente aplicabile în viața reală, cu finalitate pozitivă pentru sine și societate

IDENTITATEA DISCIPLINEI

Programa școlară organizată modular este concepută ca instrument curricular flexibil, adaptat elevilor din învățământul special, valorificând povestea terapeutică drept suport pentru dezvoltarea emoțională, comunicarea funcțională și formarea comportamentelor adaptative.

Competențe generale

1. Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și dezvoltarea unei imagini pozitive despre sine.
2. Exprimarea, recunoașterea și reglarea emoțiilor în contexte sociale familiare.
3. Cunoașterea, respectarea și aplicarea normelor de comportare în societate, educarea abilității de a intra în relație cu ceilalți

Modulul I – Emoțiile mele (6 ore)

Competența specifică 1.1: *Recunoașterea emoțiilor de bază în imagini, povești și situații concrete.*

Indicatori de performanță:

Nivel bazal:

- Identifică emoții în imagini cu sprijin.
- Răspunde prin indicare sau mimică.

Nivel superior:

- Denumeste emoțiile verbal.
- Le asociază cu situații personale.

Competența specifică 2.1: *Exprimarea emoțiilor proprii prin limbaj verbal, nonverbal sau mijloace alternative.*

Indicatori de performanță:

Nivel bazal:

- Exprimă emoții prin gesturi/desen.
- Utilizează suport vizual.

Nivel superior:

- Exprimă emoții verbal sau prin propoziții simple.

Sugestii metodologice:

- Utilizarea cardurilor emoționale și a suportului vizual permanent.
- Modelarea verbală de către cadrul didactic.
- Rutine emoționale zilnice (turul emoțiilor).

Produse finale:

- Desene tematice.
- Fișe de recunoaștere a emoțiilor.
- Mini-portofoliu personal.

Modulul II – Prietenia și relațiile în grup (7 ore)

Competența specifică 2.2: Identificarea comportamentelor prietenoase și neprietenoase.

Indicatori de performanță:Nivel bazal:

- Recunoaște comportamente în imagini.
- Răspunde la întrebări cu variante.

Nivel superior:

- Explică diferența dintre comportamente.
- Oferă exemple.

Competența specifică 3.1: Cooperarea în activități de grup.

Indicatori de performanță:Nivel bazal:

- Participă la activități cu sprijin.
- Respectă reguli simple.

Nivel superior:

- Inițiază cooperarea.
- Respectă roluri.

Sugestii metodologice:

- Jocuri de rol structurate.
- Activități în perechi cu roluri clare.
- Întărire pozitivă imediată.

Produse finale:

- Colaje și desene despre prietenie.
- Mini-scenete

Modulul III – Povești schimbate, emoții noi (6 ore)

Competența specifică 1.2: Manifestarea creativității prin modificarea poveștilor.

Indicatori de performanță:Nivel bazal:

- Propune idei simple.
- Alege variante oferite.

Nivel superior:

- Creează finaluri alternative coerente.

Sugestii metodologice :

- Utilizarea benzilor desenate și a suportului vizual.
- Poveste colectivă ghidată.
- Ritm de lucru adaptat.

Produse finale:

- Benzi desenate.
- Mini-povești ilustrate

Modulul IV – Eu și emoțiile mele în relația cu ceilalți (5 ore)

Competența specifică 2.3: Exprimarea emoțiilor în relații sociale.

Indicatori de performanță:Nivel bazal:

- Exprimă emoții cu sprijin.
- Respectă reguli de comunicare.

Nivel superior:

- Exprimă emoții adecvat.
- Oferă sprijin colegilor.

Sugestii metodologice :

- Scenarii sociale ilustrate.

- Jocuri de cooperare.

- Repetiție și generalizare în contexte diferite.

Produse finale:

- Postere colective.
- Mini-scenete

Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea (10 ore)**Competența specifică 3.2: Exprimarea emoțiilor prin activități creative.****Indicatori de performanță:**Nivel bazal:

- Realizează produse simple.
- Participă cu sprijin.

Nivel superior:

- Creează produse originale.
- Explică mesajul personal.

Sugestii metodologice :

- Activități artistice ghidate.
- Feedback pozitiv.
- Alegerea materialelor preferate.

Produse finale:

- Colaje.
- Expoziții tematice

Structura opționalului pe modulele anului școlar

Nr. crt.	MODULUL	POVESTEA TERAPEUTICĂ	CONȚINUTUL VIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
1.	Modulul I – Emoțiile mele	<i>Întâlnind sentimente</i> de Mihaela Balaci	Identificarea și exprimarea emoțiilor	Asocierea emoțiilor cu imagini/pictograme. Joc „Arată emoția”: elevii exprimă emoția prin mimică și gest. Activitate grafică: „Desenează cum te simți azi”.
2.	Modulul I – Emoțiile mele	<i>Povestea albinuței Maia</i> de Mariana Konkoly	Stimularea încrederii în propriile forțe	Discuție ghidată: „Ce poate face Maia bine?” / „Ce pot face eu bine?” Activitate „Eu pot”: fiecare elev alege o imagine cu o abilitate. Realizarea unei flori a încrederii (petale = reușite).
3.	Modulul I – Emoțiile mele	<i>Furnicile cu lână</i> de Laura Tripa	Acceptarea propriei sensibilități și exprimarea sentimentelor	Joc de rol: „Ce fac când sunt trist/sensibil?” Cutia emoțiilor: elevii aleg un obiect care îi ajută să se liniștească. Desen: „Când sunt sensibil, am nevoie de...”
4.	Modulul I – Emoțiile mele	<i>Povestea florilor</i> de Mariana Konkoly	Stimularea dezvoltării unor relații adecvate între frați/prieteni	Identificarea comportamentelor frumoase/nepotrivite din imagini. Joc „Floarea prieteniei”: fiecare petală = un gest bun.
5.	Modulul I – Emoțiile mele	<i>Insula broscuței furioase</i> de Ioana Omuț Cherechianu	Gestionarea emoțiilor, dezvoltarea autocontrolului, gestionarea furiei	„Semaforul furiei” (STOP – RESPIR – ALEG). Exerciții de respirație ghidată. Joc de rol: „Ce fac când sunt furios?”
6.	Modulul I – Emoțiile mele	<i>Pistruiatul</i> de Mariana Konkoly	Acceptarea necondiționată de sine	Activitate „Eu sunt special pentru că...”. Colaj: „Lucruri care îmi plac la mine”.
7.	Modulul II – Prietenia și relațiile în grup	<i>Lilly și Mimi</i> de Eva Bodo	Gestionarea emoțiilor, teama/rușinea de a vorbi	Joc „Spun cu ajutor”: elevul alege o imagine și spune un cuvânt. Dialoguri modelate (replici scurte)

Nr. crt.	MODULUL	POVESTEA TERAPEUTICĂ	CONȚINUTUL VIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
8.	Modulul II – Prietenia și relațiile în grup	<i>Ariciul alege să fie bun prieten</i> după Ioana Omuț Cherechianu	Gestionarea agresivității	Identificarea soluțiilor non-agresive în imagini. Joc de rol: „Ce fac în loc să lovesc?”
9.	Modulul II – Prietenia și relațiile în grup	<i>Vrăbiuța guralivă</i> de Mihaela Delia Pele	Dezvoltarea comunicării și ascultării active	Joc „Ascult și arăt”. Exercițiu: vorbim pe rând (obiectul vorbitor). Dramatizare scurtă cu reguli clare
10.	Modulul II – Prietenia și relațiile în grup	<i>Trupa de dans</i> de Mariana Konkoly	Atragerea atenției asupra consecințelor relațiilor de grup inadecvate	Analiza consecințelor („Ce se întâmplă dacă...”). Joc de cooperare (fără competiție). Poster: „Reguli pentru grupul nostru”
11.	Modulul II – Prietenia și relațiile în grup	<i>Elanul spre noi înălțimi</i> de George W. Burns	Acceptarea de sine, acceptarea provocărilor, descoperirea de noi resurse și abilități în propria persoană	Activitate „Pași mici spre reușită”. Lanțul reușitelor (stickere)
12.	Modulul II – Prietenia și relațiile în grup	<i>Jocul meu preferat</i> de Mariana Konkoly	Atragerea atenției asupra impactului dependenței de televizor și oferirea de alternative pozitive	Discuție ghidată: „Ce mai pot face în afară de TV?” Joc de alegere: TV vs. alternative. Program vizual al timpului liber
13.	Modulul II – Prietenia și relațiile în grup	<i>Ochiul magic</i> de Lia Carla Butcă	Acceptarea copiilor ce poartă ochelari	Observarea imaginilor cu copii diferiți. Joc „Toți suntem diferiți”.
14.	Modulul II – Prietenia și relațiile în grup	<i>Iepurașul Țup</i> de Otilia Andrada Șutea	Acceptarea copiilor care trebuie să poarte aparat dentar	Desen: „Ce mă face unic?”
15.	Modulul III – Povești schimbate, emoții noi	<i>Traista fermecată</i> de Diana Toth	Stimulează încrederea în forțele proprii	Joc „Nu renunț” – sarcină în pași mici.
16.	Modulul III – Povești schimbate, emoții noi	<i>Martinel</i> de Mariana Konkoly	Ilustrarea consecințelor negative ale furiei	Benzi desenate cu emoții. Schimbarea finalului poveștii
17.	Modulul III – Povești schimbate, emoții noi	<i>Omida cea încrezătoare</i> de Mariana Konkoly	Dezvoltarea perseverenței	Joc „Nu renunț” – sarcină în pași mici
18.	Modulul III – Povești schimbate, emoții noi	<i>Fluturașul alb</i> de Larisa Mihuța	Despre prietenie, formare de prieteni	Poveste colectivă ilustrată.

Nr. crt.	MODULUL	POVESTEA TERAPEUTICĂ	CONȚINUTUL VIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
19.	Modulul III – Povești schimbate, emoții noi	<i>Supărarea jucăriilor</i> de Mariana Konkoly	Încurajarea simțului responsabilității și al grijii față de bunurile proprii	Activitate „Am grijă de...”
20.	Modulul III – Povești schimbate, emoții noi	<i>Cum să fim prieteni</i> de Catrinel A Ștefan	Cooperare în joc	Jocuri de cooperare cu roluri clare.
21.	Modulul IV – Eu și emoțiile mele în relația cu ceilalți	<i>Împarte cu ceilalți</i> de Ramona Teodora Bogdan	Altruism, dărnicie, împărțirea cu ceilalți	Joc „Împărțim corect”. Sarcină de grup (poster, puzzle). Discuții ghidate despre nereușită.
22.	Modulul IV – Eu și emoțiile mele în relația cu ceilalți	<i>Prietenie adevărată</i> de Carina Racovițan	Dezvoltarea prieteniei, altruismului și înținătorării	Joc „Ajut un prieten”: scenarii simple (un coleg nu reușește o sarcină). Poster colectiv: „Așa arată un prieten bun”.
23.	Modulul IV – Eu și emoțiile mele în relația cu ceilalți	<i>Povestea paharelor de apă</i> de Pașca Maria Dorina	Dezvoltarea solidarității din grup	Experiment simbolic: pahare cu apă – „toți ajutam ca să reușim”. Sarcină de grup: transportarea unui obiect împreună. Desen: „Grupul meu mă ajută când...”.
24.	Modulul IV – Eu și emoțiile mele în relația cu ceilalți	<i>Cei trei prieteni credincioși</i> de Violeta Kelemen	Importanța muncii în echipă, a cooperării	Joc cooperativ (puzzle realizat în echipă). Stabilirea rolurilor: „eu lipesc / tu potrivești”.
25.	Modulul IV – Eu și emoțiile mele în relația cu ceilalți	<i>Premii cu adevărat valoroase</i> de Delia Tirla	Asumarea nereușitei și importanța muncii în echipă	Discuție ghidată despre pierdere și câștig. Joc „Încerc din nou”: sarcină repetată cu sprijin. Carduri emoționale: „Cum mă simt când nu câștig?”.
26.	Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea	<i>Nick și Dia se luptă cu balaurul conflictului</i> de Georgeta Pânișoară	Rezolvare de conflicte	Scenarii sociale ilustrate: conflict între colegi. Joc „STOP – GÂNDESC – ALEG”. Poster: „Cum rezolvăm conflictele?”
27.	Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea	<i>Trupa de dans</i> de Mariana Konkoly	Rezolvare de conflicte, consecințele relațiilor de grup inadecvate	Analiza imaginilor „ce e bine / ce nu e bine”. Joc de cooperare corect vs. incorect. Refacerea finalului poveștii într-o variantă pozitivă.
28.	Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea	<i>Depășirea obstacolelor</i> de George W Burns	Rezolvare de probleme	Joc „Pas cu pas”: rezolvarea unei sarcini în etape. Discuție: „Ce fac când nu pot?”. Desen: „Obstacolul meu și soluția
29.	Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea	<i>Lola</i> de Mariana Konkoly	Sugerarea de soluții pentru teama de necunoscut	Identificarea situațiilor care provoacă frică. Joc „Ce mă ajută când mi-e frică?”. Exerciții de respirație și calmare.

Nr. crt.	MODULUL	POVESTEA TERAPEUTICĂ	CONȚINUTUL VIZAT	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
30.	Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea	<i>Totul e al meu</i> de Mariana Konkoly	Egocentrism/ altruism	Joc comparativ: „Împart / nu împart”. Joc de rol: „Cum pot fi mai altruist?”. Activitate practică: împărțirea materialelor la final.
31.	Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea	<i>Prietenii adevărați</i> de Ioana Omuț Cherechianu	Virtualul în viața copilului	Identificarea diferențelor online / real (imagini). Discuție: „Cât timp stăm la ecran?”. Alegerea alternativelor la ecrane (joc, desen).
32.	Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea	<i>Calul năvălaș</i> de Mariana Konkoly	Ilustrarea consecințelor negative ale furiei	Identificarea semnelor furiei în corp. Joc „Semaforul furiei”. Joc de rol: „Ce pot face în loc să lovesc?”.
33.	Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea	<i>Ploaia</i> de Mariana Konkoly	Ilustrarea consecințelor negative ale egoismului	Analiza comportamentelor egoiste din poveste. Discuție: „Cum se simt ceilalți?”. Joc de cooperare (toți câștigă).
34.	Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea	<i>Peștișorul prietenos</i> de Mariana Konkoly	Încurajarea acceptării mediilor noi	Discuție ghidată despre schimbări (școală nouă, grup nou). Joc de rol: „Sunt nou într-un loc”. Activitate artistică: „Locul meu sigur”.
35.	Modulul V – Emoții și creativitate în viața mea	Evaluare finală “Poveștile ne învață să ne comportăm”		Mini-carte „Ce am învățat din povești”. Joc de rol integrativ.

BIBLIOGRAFIE

1. Balaci Mihaela (coord), *Călătorie în lumea sentimentelor – culegere de povești*, Ed. Emia, Deva, 2011;
2. Cherechianu Ioana (coord): *Poveștile terapeutice vin să ne învețe*, Ed Diana, 2010, Pitești;
3. Cherechianu Ioana, Natalia Coroiu: *Colecția ABC-ul poveștilor terapeutice*, Editura Diana, 2016, Pitești;
4. Filipoi, S: *Basme terapeutice pentru copii și părinți*, Editura Fundația Culturală Forum, Cluj-Napoca, 1998;
5. Konkoly, Mariana : *Povești pentru inimă și suflet – povești terapeutice*, Ed. Aquila Logistic, 2013, Oradea;
6. Pașca Maria Dorina: *Povestea terapeutică*, Ed Adealul, 2004, Biblioteca de psihologie;
7. Pânișoara G, Pânișoara I.O, *Cele 7 medalii ale succesului* (vol I, II, III), Editura Polirom, 2012
8. Ministerul Educației, *Programa școlară pentru disciplina Abilități de comunicare și limbaj, învățământ special primar, dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate*, București. 2021
9. Ministerul Educației, *Programa școlară pentru disciplina Abilități socio-emoționale, învățământ special primar, dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate*, București. 2021

CLASA INVERSATĂ ȘI INSTRUMENTELE DIGITALE INTERACTIVE ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE LA ELEVII DE GIMNAZIU

Autor: MIRCEA VIOLETA-CAMELIA

Instituția: ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 VĂGIULEȘTI

Fundamentare teoretică

Transformările generate de dezvoltarea tehnologiei impun adaptarea continuă a strategiilor didactice la nevoile elevilor din secolul XXI. În acest context, educația creativă urmărește dezvoltarea unor competențe transferabile, precum comunicarea, colaborarea, gândirea critică și utilizarea responsabilă a resurselor digitale.

Modelul pedagogic „Clasa inversată” (Flipped Classroom), promovat de Jonathan Bergmann și Aaron Sams, propune o reorganizare a procesului de învățare. Conținuturile teoretice sunt parcurse individual de către elevi înaintea lecției, prin intermediul unor materiale digitale, iar timpul petrecut în clasă este dedicat activităților practice, aplicative și colaborative.

La disciplina Limba și literatura română, această abordare oferă oportunități multiple pentru dezvoltarea competențelor de comunicare. Elevii pot analiza texte, participa la dezbateri, realiza prezentări și proiecte, beneficiind de sprijinul profesorului în timpul activităților de aprofundare. Totodată, integrarea instrumentelor digitale interactive contribuie la creșterea motivației și la personalizarea învățării.

Utilizarea platformelor educaționale precum Google Classroom, Wordwall, LearningApps, Canva, Kahoot! sau Quizizz facilitează accesul la resurse, evaluarea formativă și colaborarea dintre elevi. Astfel, procesul educațional devine mai flexibil, mai atractiv și mai apropiat de universul digital al elevilor.

Partea practică

Aplicarea modelului clasei inversate a fost realizată la clasa a VII-a, în cadrul unei unități de învățare dedicate caracterizării personajului literar.

În etapa de pregătire, elevii au primit prin Google Classroom un material video explicativ, o prezentare sintetică și o fișă de observare. După parcurgerea materialelor, aceștia au completat un scurt chestionar online pentru verificarea înțelegerii conceptelor.

În timpul lecției, elevii au fost organizați în echipe și au avut sarcina de a identifica modalitățile de caracterizare ale personajului principal dintr-un text studiat. Folosind aplicația Canva, fiecare grupă a realizat o hartă conceptuală care a evidențiat trăsăturile morale și modalitățile de caracterizare. Activitatea a fost urmată de prezentări orale și de argumentarea concluziilor în fața colegilor.

Pentru consolidarea cunoștințelor, s-au utilizat exerciții interactive create în Wordwall și LearningApps, iar evaluarea formativă s-a realizat printr-un quiz Kahoot!. Aceste instrumente au oferit feedback imediat și au contribuit la menținerea unui nivel ridicat de implicare.

Observațiile sistematice și analiza produselor realizate de elevi au evidențiat îmbunătățirea exprimării orale și scrise, dezvoltarea spiritului de colaborare și creșterea autonomiei în învățare. De asemenea, elevii au manifestat interes sporit pentru activitățile desfășurate și au apreciat posibilitatea de a învăța în propriul ritm.

Experiența didactică demonstrează că modelul clasei inversate poate transforma ora de Limba și literatura română într-un spațiu de explorare, reflecție și comunicare autentică.

Concluzii

Educația creativă presupune valorificarea unor metode care stimulează participarea activă și responsabilă a elevilor. Clasa inversată reprezintă o alternativă modernă la abordarea tradițională, oferind oportunități reale pentru dezvoltarea competențelor de comunicare și a competențelor digitale.

Prin utilizarea resurselor multimedia și a aplicațiilor interactive, elevii devin mai implicați în procesul propriei formări, iar profesorul își asumă rolul de facilitator al învățării. Rezultatele obținute confirmă faptul că această strategie contribuie la creșterea motivației, la îmbunătățirea performanțelor școlare și la dezvoltarea abilităților necesare într-o societate aflată într-o continuă schimbare.

Integrarea tehnologiei în activitatea didactică nu reprezintă doar o tendință actuală, ci o necesitate pentru formarea unor elevi autonomi, creativi și capabili să comunice eficient în contexte diverse.

Bibliografie

Bergmann, J., Sams, A., Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day, International Society for Technology in Education, Washington, 2012.

Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006.

Cucoș, C., Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014.

Oprea, C. L., Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.

Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, gimnaziu, Ministerul Educației.

CULORILE VIITORULUI

Educație creativă pentru copiii de azi

Referat de Moisă Geanina, Școala Gimnazială Nr. 1 Priponești

I. Introducere

Lumea în care trăiesc copiii de astăzi se schimbă cu o viteză fără precedent. Tehnologia, globalizarea și provocările tot mai complexe ale societății contemporane cer nu doar cunoștințe solide, ci și abilitatea de a gândi creativ, de a rezolva probleme neconvenționale și de a colabora eficient cu ceilalți. În acest context, educația creativă nu mai este un lux sau un ornament al procesului de învățare — ea devine o necesitate fundamentală.

Conceptul de „culorile viitorului” este o metaforă sugestivă pentru diversitatea formelor prin care creativitatea se manifestă în educație: culoarea roșie a pasiunii pentru descoperire, albastrul gândirii sistematice, galbenul optimismului și curajului de a experimenta, verdele adaptabilității. Împreună, aceste „culori” alcătuiesc tabloul unui elev format nu doar pentru azi, ci pentru provocările de mâine.

Prezentul referat își propune să exploreze importanța educației creative, metodele prin care aceasta poate fi integrată în activitatea didactică curentă și beneficiile pe termen lung asupra dezvoltării copilului.

II. Ce este educația creativă?

2.1. Definiție și dimensiuni

Educația creativă este un model pedagogic centrat pe stimularea imaginației, a gândirii divergente și a capacității copilului de a produce idei noi, de a face conexiuni neașteptate între concepte și de a găsi soluții originale la probleme reale. Ea nu se reduce la orele de desen sau muzică, ci traversează toate disciplinele: matematica rezolvată prin jocuri de rol, literatura explorată prin dramatizare, științele descoperite prin experiment și proiect.

Cercetătoarea Ken Robinson, în lucrarea sa de referință *Out of Our Minds* (2001), argumenta că sistemele educaționale tradiționale educă oamenii să renunțe la creativitate, privilegiind memorarea și conformismul în detrimentul explorării și inovației. Această perspectivă a declanșat o dezbatere globală despre reformarea profundă a școlii.

2.2. Creativitatea — competență a secolului XXI

Forumul Economic Mondial listează în mod constant creativitatea, gândirea critică, rezolvarea de probleme complexe și inteligența emoțională printre cele mai căutate competențe ale angajaților din viitor. Studiile arată că până în 2030, aproximativ 85% dintre joburile care vor exista nu au fost încă inventate — ceea ce face imposibilă pregătirea copiilor exclusiv prin transmiterea de cunoștințe fixe.

Educația creativă răspunde acestei provocări prin cultivarea flexibilității cognitive — capacitatea de a transforma perspectivele, de a opera confortabil în incertitudine și de a privi greșeala nu ca eșec, ci ca etapă a procesului de învățare.

III. Metode și strategii didactice creative

3.1. Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning)

Metoda proiectelor plasează elevul în centrul procesului de cunoaștere. În loc să primească informații gata construite, copiii pornesc de la o întrebare esențială — „Cum putem reduce risipa alimentară în școala noastră?” sau „Ce ar fi dacă orașul nostru ar fi construit de copii?” — și construiesc, pas cu pas, un răspuns propriu, care implică cercetare, colaborare, prezentare și reflecție.

Această abordare dezvoltă simultan competențe multiple: gândire critică, comunicare, lucru în echipă și autoorganizare, integrând natural materii diferite într-un demers coerent și motivant.

3.2. Gândirea design (Design Thinking)

Împrumutată din lumea inovației tehnologice și antreprenoriale, gândirea design a intrat treptat în clasele de școală primară și gimnaziu. Ea presupune cinci etape: empatie (înțelegerea nevoilor celorlalți), definire (formularea clară a problemei), ideare (generarea de soluții creative), prototipare (construirea unui model) și testare (evaluarea și ajustarea soluției).

Aplicată în clasă, această metodă îi învață pe copii să privească dincolo de soluțiile evidente, să asculte activ și să construiască cu mâinile lor răspunsuri la probleme reale din comunitate.

3.3. Artele integrate în curriculum

Numeroase studii — printre care cercetarea „Champions of Change” coordonată de Arts Education Partnership (1999) — demonstrează că integrarea artelor în predarea disciplinelor academice crește motivația, îmbunătățește retenția informației și dezvoltă empatia. Un copil care dramatizează o lecție de istorie sau care ilustrează un concept matematic printr-un desen nu doar că înțelege mai bine, ci și reține materialul pe termen lung.

3.4. Mediul fizic și digital ca spațiu creativ

Sala de clasă tradițională — cu rânduri fixe și tablă neagră — este, în sine, un mesaj implicit despre natura învățării: transmisie unidirecțională. Reorganizarea spațiului în zone de lucru collaborative, introducerea materialelor de creație (culori, carton, lego, instrumente muzicale) și accesul controlat la instrumente digitale creative (aplicații de animație, codare, design grafic) transformă fizic și simbolic relația copilului cu procesul de cunoaștere.

IV. Rolul cadrului didactic în educația creativă

Profesorul creativ nu este neapărat un artist — este, înainte de orice, un facilitator curios, deschis la experiment și confortabil cu incertitudinea. El creează spații sigure în care greșeala este privită ca sursă de învățare, nu ca rușine; pune întrebări deschise în loc să ofere răspunsuri; și modelează el însuși comportamentul creativ prin entuziasmul cu care abordează noile provocări.

Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice trebuie să includă, în mod sistematic, module dedicate pedagogiei creative, managementului clasei în contexte de proiect și utilizării inteligente a tehnologiei în scopuri educative. Fără o investiție reală în formarea profesorilor, nicio reformă curriculară nu poate produce schimbarea așteptată la nivelul clasei.

De asemenea, relația cu familia are un rol esențial. Părinții care valorizează creativitatea, care oferă copilului timp liber nestructurat, care îl expun la muzică,

lectură, natură și artă, devin parteneri activi ai școlii în construirea unui mediu educativ creativ și stimulat.

V. Beneficiile educației creative pe termen lung

Copiii educați într-un mediu creativ și stimulant prezintă, conform cercetărilor longitudinale, o serie de avantaje semnificative față de cei formați exclusiv prin metode tradiționale. Ei manifestă o toleranță mai mare față de ambiguitate și incertitudine — calitate esențială într-o lume în schimbare rapidă. Dezvoltă o stimă de sine mai solidă, bazată pe experiența concretă a succesului în proiecte proprii. Au abilități sociale mai dezvoltate, deoarece munca creativă se desfășoară adesea în echipă.

Nu în ultimul rând, creativitatea stimulată timpuriu se asociază cu o mai bună sănătate mintală. Expresia artistică și jocul creativ reprezintă modalități naturale de procesare emoțională, de gestionare a stresului și de construire a rezilienței psihologice — competențe cu atât mai necesare în contextul provocărilor emoționale ale lumii contemporane.

VI. Concluzii

Educația creativă nu este o alternativă la rigoarea academică — este complementul ei necesar. O școală care formează gânditori critici, comunicatori eficienți și creatori îndrăzneți nu renunță la cunoaștere; ea o pune în slujba vieții reale. „Culorile viitorului” nu sunt un vis utopic, ci un proiect pedagogic concret, realizabil pas cu pas, în fiecare clasă, cu fiecare copil.

Responsabilitatea noastră — a educatorilor, a părinților și a decidenților din sistemul educațional — este de a construi, împreună, un mediu în care fiecare copil are permisiunea și resursele de a-și descoperi și cultiva potențialul creativ. Căci viitorul nu se naște din conformism, ci din curajul de a imagina și de a crea.

Bibliografie

- Pânișoară, I.-O. (2019). Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică. Ediția a II-a. Polirom, Iași.
- Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Ediția a III-a revăzută și adăugită. Polirom, Iași.

- Dragoș, E. (2007). Creativitate și inteligență emoțională. Polirom, Iași.
- Ionescu, M., Chiș, V. (coord.) (2001). Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorilor. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
- Neacșu, I. (2010). Introducere în psihologia educației și a dezvoltării. Polirom, Iași.
- Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Ediția a IV-a revăzută și adăugită. Polirom, Iași.
- Ministerul Educației (2021). Planul-cadru de învățământ pentru clasele a V-a – a VIII-a. București.
- Joița, E. (2006). Instruirea constructivistă — o alternativă — fundamente, strategii. Editura Aramis, București.
- eficientă. Ediția a III-a. Polirom, Iași.

PROIECTAREA DIDACTICĂ INOVATIVĂ

Profesor învățământ primar Muntean Pirooska
Școala Gimnazială nr.13, Timișoara

Trăim într-o societate dinamică, ce se află într-o continuă transformare, adaptare, mișcare. Schimbările majore din stilul nostru de viață și din obiceiurile noastre, induse de diferite influențe culturale, sociale, economice și tehnice se reflectă în instruirea și educația noastră.

Societatea contemporană, prin provocările sale, așteaptă de la tineri alte competențe decât până acum: creativitate, adaptare la o societate în continuă schimbare, colaborare și comunicare prin noile tehnologii existente.

Prin integrarea noilor tehnologii în educație se urmărește adaptarea sistemului de învățământ românesc la noile cerințe și provocări impuse de construirea societății cunoașterii. Aceste tehnologii schimbă rolurile tradiționale și relația profesor – elev, profesorul devenind mai degrabă un facilitator decât un deținător de cunoștințe pe care trebuie să le transmită elevilor săi.

Profesorul este cel care utilizează programa școlară la clasă. El trebuie să proiecteze predarea astfel încât toți elevii să-și însușească noțiunile și conceptele din curriculumul educațional. Acest lucru se poate face prin gândirea învățării sub forma unui proiect care să cuprindă toți elevii unei clase, în funcție de capacitățile lor și care să-i determine să studieze problema supusă atenției de profesor. De aceea predarea trebuie să plece de la formularea unei „întrebări cheie” care are conexiune cu lumea reală în care elevii cresc, se dezvoltă, trăiesc. Un aspect foarte important este conceperea predării prin proiecte din prisma gândirii elevului și a diferențierii gândirii. Comunitatea în care ne instruiți – școala, părinții, mediul social și de afaceri se poate implica în predare prin participare activă – discuții cu elevii, furnizarea unor materiale necesare, inițierea unor acțiuni sociale. Pentru aceasta profesorul trebuie să prezinte obiectivele proiectului, să explice etapele de desfășurare a lui și finalitatea lui; rolul comunității și implicarea ei printr-o „publicație”-afiș, broșură, revistă, ziar, catalog, buletin informativ. Odată lansată ideea proiectului, urmează predarea și adaptarea predării pentru realizarea obiectivelor propuse.

Internetul este cel care ne furnizează informațiile necesare realizării proiectului și cel care ne ușurează munca prin înlesnirea comunicării și a muncii în echipă. Astfel proiectul poate fi lansat folosind resursa on-line și resursa off-line.

Unitățile de învățare care se predau prin metoda proiectului se centrează pe elev - nevoile și interesul elevului. Elevii sunt implicați în luarea deciziilor cu privire la conținutul, procesul și produsul învățării. Proiectul permite elevilor să abordeze tema din perspectivă proprie, să dobândească abilități noi, să-și dezvolte capacitățile pe care le au deja și să creeze produse care îi caracterizează. În timpul desfășurării activității elevii vor avea ritmul propriu de lucru, vor lua decizii proprii, vor avea inițiativă, vor colabora, vor consulta mai multe surse de informare, vor fi conectați la viața reală.

Dacă învățarea este centrată pe elev acesta trebuie implicat și în procesul de evaluare. Pentru acest lucru, elevul are nevoie de oportunități de învățare și de punerea lor în practică. Evaluarea are în vedere evaluarea proiectării și evaluarea învățării. Evaluarea proiectării urmărește atingerea standardelor de performanță de către profesor prin întocmirea unei grile de evaluare a portofoliului. Grila este diferențiată pe mai multe aspecte ale proiectării învățării și pe mai multe nivele de performanță. De asemenea se va avea în vedere și un plan de implementare al proiectului pe fiecare etapă de realizare a lui.

Evaluarea învățării este evaluarea elevului. Evaluarea pornește de la identificarea nevoii de învățare a elevului și urmărirea progresului lui, pe toată durata desfășurării proiectului. Astfel progresul elevului se poate monitoriza prin crearea și utilizarea planurilor de proiect, a grilelor de evaluare, a listelor de verificare și a criteriilor de evaluare. O practică necesară este utilizarea întrebărilor de reflexie care să-i ajute să se gândească la propriul proces de învățare și autoevaluare. Stabilirea de obiective, definirea de sarcini și identificarea a ceea ce urmează învățat, identificarea dificultăților în învățare și analiza strategiilor de ameliorare, împreună cu oferirea și primirea de feedback de la colegi contribuie la dezvoltarea sentimentului de control asupra procesului de învățare. Aceste modalități de evaluare sunt și o modalitate de auto-control a elevului.

Evaluarea sumativă este evaluarea produsului realizat de elevi folosind cerințele predării prin proiecte. Evaluarea sumativă trebuie să ia în considerare competențele și cunoștințele, capacitățile de gândire și instrumentul de evaluare adecvat nevoilor.

A învăța să înveți presupune consecvența în cadrul procesului de învățare, autoorganizarea învățării prin managementul eficient al timpului și al informațiilor, atât în mod individual cât și în grup. Include de asemenea posibilitatea de a înțelege procesul și nevoile proprii de învățare, identificarea posibilităților și capacitatea de a depăși obstacole în scopul unei învățări eficiente. Motivația și încrederea de sine sunt esențiale în dobândirea acestei competențe cheie. Pentru a dobândi această competență, elevul trebuie să cunoască și să înțeleagă care sunt strategiile de învățare care i se potrivesc, care sunt punctele tari și punctele slabe din perspectiva abilităților și a calificării și să poată identifica posibilitățile de educație și formare și de consiliere sau suport disponibile. Abilitățile de bază necesare sunt scrisul, cititul, numărul și cele din sfera TIC, prin care fiecare persoană ar trebui să fie capabilă să acceseze, să achiziționeze, să proceseze și să asimileze noi cunoștințe și abilități, astfel încât să fie capabilă să își organizeze propria învățare, să își evalueze munca și să solicite ajutor, informații și suport atunci când este necesar.

Bibliografie:

- Antonesei, L., *Fundamentele culturale ale educației*, Editura Polirom, Iași, 1996.
 - Cerghit, I., *Metode de învățământ*, EDP, București, 1980.
 - Chiș, V., *Activitatea profesorului între curriculum și evaluare*, Editura PUC, Cluj-Napoca, 2001.
 - Cucoș, C., *Pedagogie*, ediția a II-a, rev și adăug, Editura Polirom, Iași, 2006.
 - Negreț-Dobridor, I., *Didactica Nova sau arta de a-i învăța pe toți (aproape) totul*, Editura Aramis Print, București, 2005.
- ***, Programul Intel Teach - Cursul Intel Teach - *Instruirea în societatea cunoașterii*, Versiunea 10 *** , www.intel.com/education

METODE ȘI PRACTICI EDUCAȚIONALE CENTRATE PE CREATIVITATE: PERSPECTIVE ASUPRA FORMĂRII NOII GENERAȚII

Muth Dorina- Ancuța, Școala Gimnazială

”Andrei Mureșanu”

Cehu Silvaniei

Educația creativă reprezintă un model pedagogic centrat pe stimularea imaginației, a originalității și a capacității elevilor de a genera idei și soluții inovatoare. Spre deosebire de paradigma tradițională, bazată predominant pe memorare și reproducere, educația creativă promovează participarea activă a elevului și dezvoltarea gândirii divergente.

Potrivit lui Guilford (1950), creativitatea presupune flexibilitate, fluiditate și originalitate în gândire. Ulterior, Torrance (1966) a evidențiat faptul că potențialul creativ poate fi dezvoltat prin activități educaționale adecvate și prin crearea unui climat favorabil exprimării libere.

În viziunea constructivistă promovată de Jean Piaget și Lev Vygotsky, învățarea este un proces activ prin care elevul își construiește cunoașterea prin experiență și interacțiune socială. Astfel, creativitatea este stimulată prin explorare, colaborare și reflecție critică.

Educația creativă urmărește dezvoltarea unor competențe complexe, precum:

- gândirea critică;
- capacitatea de rezolvare a problemelor;
- adaptabilitatea;
- colaborarea;
- comunicarea eficientă;
- autonomia intelectuală.

Aceste competențe sunt considerate indispensabile într-o societate caracterizată prin schimbare continuă și incertitudine.

Creativitatea contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității elevului, stimulând inițiativa, motivația și încrederea în sine. Elevii implicați în activități creative manifestă un interes mai ridicat pentru învățare și dezvoltă o atitudine pozitivă față de procesul educațional.

Ken Robinson (2011) subliniază faptul că școala trebuie să ofere contexte variate de exprimare și explorare, deoarece fiecare elev dispune de potențial creativ care poate fi valorificat prin metode didactice adecvate.

În plus, educația centrată pe creativitate favorizează dezvoltarea inteligenței emoționale și a relațiilor interpersonale. Activitățile colaborative și proiectele interdisciplinare stimulează empatia, cooperarea și respectul față de perspective diferite.

Învățarea bazată pe proiecte reprezintă o metodă modernă prin care elevii sunt implicați în rezolvarea unor probleme reale. Această strategie favorizează integrarea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor practice. Elevii învață să cerceteze, să colaboreze și să își asume responsabilități, dezvoltând totodată capacitatea de analiză și sinteză.

Brainstormingul este o metodă care stimulează generarea liberă de idei și dezvoltarea gândirii divergente. Prin această tehnică, elevii sunt încurajați să formuleze soluții originale fără teama de a greși.

Jocul didactic facilitează învățarea experiențială și implicarea afectivă a elevilor. Dramatizarea contribuie la dezvoltarea expresivității, imaginației și abilităților de comunicare.

Activitățile de grup stimulează schimbul de idei și dezvoltarea competențelor sociale. În cadrul învățării colaborative, elevii învață să negocieze, să argumenteze și să respecte opiniile celorlalți.

Instrumentele digitale și platformele educaționale interactive permit diversificarea strategiilor de predare și stimulează creativitatea elevilor. Resursele multimedia facilitează accesul la informație și personalizarea procesului de învățare.

Pentru evidențierea importanței educației creative în ciclul primar, am realizat o activitate integrată cu elevii mei de clasa a III-a, având ca temă „Povestea copacului fermecat”. Activitatea a urmărit dezvoltarea imaginației, a comunicării și a cooperării prin metode interactive și creative. Obiectivele ce au ghidat activitatea au fost următoarele:

- dezvoltarea exprimării creative și a imaginației;
- stimularea colaborării între elevi;
- dezvoltarea vocabularului și a capacității de comunicare;
- formarea unei atitudini pozitive față de activitățile de învățare.

Am organizat activitatea interdisciplinar, integrând elemente de comunicare în limba română, educație plastică și dezvoltare personală.

Le-am prezentat elevilor imaginea unui copac imaginar și am inițiat o conversație despre rolul naturii și al prieteniei. Ulterior, elevii au fost împărțiți în grupe și au primit sarcina de a crea o poveste despre „copacul fermecat” care îndeplinește dorințele copiilor.

Fiecare grupă a realizat:

- un desen reprezentativ;
- o scurtă poveste creativă;
- prezentarea orală a ideilor în fața clasei.

Pe parcursul activității am utilizat metode precum: brainstormingul, jocul didactic, conversația euristică și învățarea colaborativă.

Pentru stimularea creativității, am încurajat elevii să folosească personaje imaginare, culori variate și soluții originale în construirea poveștii.

Activitatea a evidențiat un nivel ridicat de implicare și entuziasm din partea elevilor. Obişnuiți cu astfel de provocări, copiii au participat activ la realizarea sarcinilor și au manifestat interes pentru colaborarea în echipă.

Observațiile realizate au indicat următoarele rezultate:

- dezvoltarea imaginației și a exprimării creative;
- îmbunătățirea comunicării orale;
- creșterea încrederii în sine;
- dezvoltarea spiritului de cooperare;
- participare activă la activitățile de grup.

Elevii au demonstrat capacitatea de a formula idei originale și de a integra elemente imaginative în poveștile create.

Aplicarea metodelor creative la nivelul clasei a III-a a contribuit la crearea unui climat educațional pozitiv și motivant. Activitățile interactive au stimulat participarea elevilor și au favorizat dezvoltarea competențelor de comunicare și relaționare.

Rezultatele activității confirmă faptul că strategiile educaționale centrate pe creativitate au un impact semnificativ asupra dezvoltării cognitive și emoționale a elevilor din ciclul primar.

Educația creativă reprezintă o direcție fundamentală a pedagogiei contemporane, având un rol esențial în formarea noii generații. Metodele și practicile educaționale centrate pe creativitate contribuie la dezvoltarea competențelor cognitive, sociale și emoționale necesare integrării într-o societate aflată în permanentă schimbare.

Strategii precum învățarea bazată pe proiecte, brainstormingul, dramatizarea și utilizarea tehnologiei digitale stimulează participarea activă a elevilor și favorizează dezvoltarea gândirii critice și a autonomiei.

Partea practică a evidențiat faptul că activitățile creative cresc motivația pentru învățare și facilitează colaborarea și exprimarea originală.

Așadar, educația modernă trebuie să depășească modelul tradițional centrat exclusiv pe transmiterea informațiilor și să promoveze un proces educațional flexibil, interactiv și orientat spre valorificarea potențialului creativ al fiecărui elev.

Bibliografie:

Craft, Anna, *Creativity in Schools: Tensions and Dilemmas*, Routledge, Londra, 2005, pp. 34-52.

De Bono, Edward, *Six Thinking Hats*, Penguin Books, 2004, Londra, pp. 15-28.

Guilford, J. P., „Creativity”, în *American Psychologist*, Vol. 5, nr. 9, American Psychological Association, , 1950, Washington, pp. 444-454.

Piaget, Jean, *The Psychology of the Child*, Basic Books, 1972, New York, pp. 67-89.

Robinson, Ken, *Out of Our Minds: Learning to Be Creative*, Capstone Publishing, 2011, Oxford, pp. 41-76.

Sternberg, Robert J., *Handbook of Creativity*, Cambridge University Press, 1999, Cambridge, pp. 3-15.

Torrance, E. Paul, *Torrance Tests of Creative Thinking*, Personnel Press, 1966, Princeton, pp. 6-19.

Vygotsky, Lev S., *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*, Harvard University Press, 1978, Cambridge, pp. 79-91.

Cadrul didactic are menirea de a educa copilul și de a-i forma competențe educaționale. Astfel, în cadrul orelor de comunicare limba și literatura română, lectura, în general, și textele literare, în special, au un rol covârșitor în dezvoltarea competențelor elevilor și anume: receptarea și exprimarea de mesaje orale în contexte de comunicare, receptarea unei varietăți de mesaje scrise și redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare.

La vârsta școlară, lectura are un rol hotărâtor în îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, în formarea gustului pentru citit, în cultivarea și îmbogățirea limbajului prin formarea și dezvoltarea unui vocabular adecvat.

Una dintre cerințele învățământului modern este aceea a formării la elevi a deprinderilor de studiu individual și de muncă independentă, a capacității de a gândi creator, de a soluționa individual sau prin conlucrare multitudinea de probleme cu care se confruntă în anii de școală. Trezirea interesului și a gustului pentru lectură implică pentru școală o responsabilitate incontestabilă. Lectura literară pune la dispoziția copilului cunoștințe despre mediul înconjurător, despre viața oamenilor și a animalelor, despre trecutul istoric al poporului, despre muncă și profesiuni, educație cultural-artistică și moral-religioasă.

De aceea, încă din clasele primare este necesar să cunoaștem ce și cât citesc copiii, respectând particularitățile lor de vârstă. Micii cititori trebuie inițiați și deprinși cât mai de timpuriu cu utilizarea concomitentă a cărții și a mijloacelor moderne audiovizuale ca premisă esențială a unei învățături eficiente. Din partea factorilor educativi este nevoie de răbdare, perseverență, voință, precum și de modelul propriu.

Copiii pot citi atât creațiile literare dedicate lor, cât și altele care, prin problematică, frumusețea limbii și mesaj, interesează deopotrivă și pe adulți. Marea varietate a creațiilor artistice aparținând unor genuri și specii literare diferite, care se integrează în sfera literaturii pentru copii, evidențiază receptivitatea copiilor față de frumos, dorința lor de cunoaștere. Dintre creațiile literare în proză, basmele și poveștile au rămas de-a lungul veacurilor operele cele mai îndrăgite de copii, începând din primii ani ai copilăriei și până aproape de adolescență. Valoarea instructiv-educativă a basmelor este deosebită. Ele aduc o prețioasă contribuție la dezvoltarea proceselor de cunoaștere, a proceselor afective, la formarea trăsăturilor de voință și caracter, la formarea personalității copiilor.

Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți. Criza lecturii în rândul elevilor, scăderea apetitului pentru carte în favoarea TIC și dificultățile în abordarea liricului m-au determinat să caut noi modalități prin care să readuc elevul în bibliotecă și în contact direct cu textul, paradoxal prin materiale/aplicații din zona media. Pragul intrării în poezie e cel mai greu de trecut dintre toate experiențele de lectură. Uneori nici nu se ajunge până acolo: sunt piedici de cuvinte, înțepeniri în stratul de suprafață al textului. De aceea, consider importantă intrarea în text, care se poate face nu numai printr-o simplă lectură – realizată sau nu cu har de către dascăl –, ci și printr-o înregistrare audio sau o mărturie video a poetului însuși. Nu întotdeauna elevul poate percepe anumite trăiri ale sufletului matur. Audierea variantei muzicale a textului liric va crea o atmosferă de reflexivitate, ajutându-l pe elev să-l înțeleagă pe acel care și-a așternut sufletul în cuvinte. Lectura necesită nu numai îndrumare, ci și control. Sondajul în lectura particulară trebuie să constituie o cerință obligatorie, manifestată în cadrul verificării cunoștințelor elevilor. Controlul lecturii elevilor trebuie să fie o activitate permanentă a învățătoarei/ profesorului de limba și literatura română, spre a preveni comoditatea, efectuarea unei lecturi facile, superficialitatea, neglijarea cărților. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

CONTRIBUȚIA TEHNICILOR DE LUCRU LA DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR DIN CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar Olaru Alina-Gina

Școala Gimnazială „Petre Mironescu-Mera”

Tehnicile de lucru și materialele care se folosesc în activitățile desfășurate în cadrul disciplinei *Arte vizuale și abilități practice* contribuie la dezvoltarea creativității copiilor și a capacității de expunere practică, având posibilitatea de a comunica prin mijloace diverse propriile idei, trăiri, sentimente. Este important să dezvoltăm copiilor dorința de a obține ceva inedit, iar acest lucru îl putem realiza având ca linie directoare diversitatea.

Cunoașterea limbajului și a tehnicilor de lucru de către copii duce la dezvoltarea creativității în realizarea ideilor în forme artistice variate.

Experiența pedagogică demonstrează importanța aplicării unor procedee de lucru variate pentru reușita activităților plastice. Aceste „artificii” pedagogice dau o notă de originalitate lecției în sine. La activitățile de educație plastică folosirea unui procedeu sau altul ține în primul rând de tehnica de lucru, care este ea însăși procedeu. Cunoașterea și folosirea diferitelor tehnici de lucru de către copii creează acestora, pe de o parte, posibilități largi de exprimare plastică, pe de altă parte, un start egal în acțiunile lor, deoarece copiii lucrează diferit, în ritm propriu, cu diverse materiale și instrumente de lucru.

Cadrul didactic trebuie să cunoască și să folosească adecvat tehnicile și metodele de predare-învățare menite să stimuleze activismul și creativitatea copiilor. A încuraja creativitatea școlarilor presupune un cadru didactic deschis și permisiv, acceptând și dând libertate copiilor. Cel mai important este ca acesta să dea copiilor timp: timp să se joace, timp să experimenteze, timp să facă greșeli, timp să încerce toate posibilitățile într-o situație și timp să exploreze propria lor lume imaginară. Tot acest timp îi va ajuta să devină mai creativi în rezolvarea problemelor, ar putea deveni adulți care gândesc mai departe de aparențe.

Tehnica de lucru nu este altceva decât un joc cu reguli, în care copilul descoperă puterea de acțiune a celor mai neașteptate instrumente și materiale. El observă că se poate desena și picta nu numai cu creionul și pensula, dar și cu palma, cu degetul, cu bețișorul, cu un băț de chibrit, cu coada pensulei, învățând să inventeze și să improvizeze astfel de instrumente. Culoarea nu mai stă cuminte în pastile, ci se lasă întinsă cu degetul, suflată cu un pai sau cu gura, culoarea stropește, sare, este vie. Un tablou poți face pe orice: hârtie, pânză, asfalt, sticlă, lemn, faianță etc.

În rezolvarea problemelor de tehnică sau de expresie plastică trebuie pornit întotdeauna de la exerciții-joc mai simple și de la jocul de compoziție. Fiecare activitate este dominată de rezolvarea unei probleme de tehnică sau de expresie. Rezultatele pe care le obțin copiii prin exerciții sunt marcate de propria personalitate, de inspirația și experiența lui anterioară.

Cunoașterea și folosirea de către copii a tehnicilor de lucru le creează un start mai bun sau egal în activitatea practică, căci în fiecare clasă există copii care se descurcă mai greu când sunt puși în fața unor instrumente și materiale pe care le văd pentru prima dată. Tehnicile de lucru care conduc cel mai mult la dezvoltarea creativității prin activitățile practice sunt cele folosite în lucrul cu materiale din natură sau deșeuri. Dacă în tehnicile de lucru în hârtie, fire de lână, materiale textile, copiii parcurg un anumit proces tehnologic demonstrat și explicat de dascăl, în activitățile cu materiale din natură un rol deosebit îl are imaginația fiecăruia deoarece se anunță copiilor tema lăsând la libera lor alegere modul de execuție.

Materialele și instrumentele de lucru sunt indispensabil legate de tehnicile de lucru. A mânuși instrumente de muncă simple precum, acul, foarfeca, lipiciul etc., a utiliza materiale

naturale (paie, semințe, pietre, plante) sau prelucrate (hârtia, textile) sunt abilități strict necesare.

Prin tehnicile de lucru copiii constrâng materialele folosite să configureze altceva decât sunt ele, fără să-și piardă propria structură. Mâna condusă de gândirea și simțirea copilului trebuie să acționeze direct și firesc asupra acestor materiale pentru a le conferi calități plastice noi. Folosirea tehnicilor de lucru nu trebuie să fie un scop în sine întrucât acesta blochează procesul de cultivare a creativității copiilor, cel mai mult poate să ducă la o virtuozitate exterioară.

Cu cât materialele sunt mai diversificate, copiii dau frâu liber imaginației pentru crearea de obiecte cu temă dată. S-ar putea spune că în folosirea tehnicii îndoirii hârtiei copiii nu-și dezvoltă imaginația, dar nu este adevărat. După executarea lucrării fiecare copil decorează sau poate da o utilizare individuală obiectului realizat.

Tehnicile de lucru specifice activităților artistico-plastice și practice sunt la îndemâna copiilor. Ei trebuie învățați cum să folosească instrumentele de lucru puse la dispoziția lor, să le diferențieze și să le utilizeze corect. Deoarece există copii care pot avea o dezvoltare mai lentă, alții mai rapidă este importantă elaborarea unui program educativ adecvat pentru a realiza o educație diferențiată.

Materialele și instrumentele folosite în cadrul disciplinei *Arte vizuale și abilități practice*, au impus familiarizarea cu anumite tehnici de lucru. Însușirea lor de către copii este la fel de importantă precum cunoașterea unor noțiuni practice. Familiarizarea treptată a copiilor cu unele tehnici de lucru mărește curiozitatea lor și caracterul atractiv al activităților din cadrul acestei discipline. Ea poate fi organizată sub forma unor exerciții-joc, a unor demonstrații, instructaje, dar mai ales, pe baza metodei învățării prin descoperire.

Cunoașterea și folosirea de către copii a diferitelor tehnici de lucru și libera lor alegere, potrivită temperamentului și sensibilității fiecăruia, le creează acestora condițiile pentru un start egal în activitatea lor, căci în fiecare clasă sunt copii care lucrează mai bine și mai repede și alții, care se descurcă mai greu atunci când sunt puși în fața unor materiale și instrumente de lucru noi.

Tehnicile de lucru mai bine cunoscute de copii sunt cele tradiționale și sunt mai ușor de folosit, dar există și tehnici mai puțin cunoscute (quilling, origami, kirigami colaj, decolaj etc.) care se pot folosi în cadrul activităților, în măsura în care permit condițiile materiale și nivelul de pregătire a copiilor.

Însușirea acestor tehnici de lucru este importantă pentru formarea deprinderilor de exprimare, ca și automatizarea deprinderilor pentru scris în scopul comunicării de idei și sentimente. Deprinderea devine o noțiune complexă în relația ochi-minte-mână. Cu cât ochiul înregistrează mai multe detalii și mintea reține mai multe elemente în contactul cu lumea reală, cu atât mâna se supune mai ușor și lucrează mai liber.

Importanța tehnicilor de lucru în stimularea creativității școlarului reiese din evaluarea progresului înregistrat pe tot parcursul procesului de învățare. În ceea ce privește evaluarea, activitățile plastice și practice implică o analiză complexă, deoarece se referă atât la produsul muncii copiilor, cât și la cunoștințele despre materiale și caracteristicile acestora, precum și la utilizarea tehnicilor de lucru specifice vârstei în scopul prelucrării acestora și realizării unor produse simple, dar și la o analiză a comportamentului și atitudinii copiilor față de creațiile lor.

Bibliografie:

1. Cucoș, C. (2014). Educația estetică. Iași: Polirom
2. Șușală, I., Nicola, I. (1982). Culoarea cea de toate zilele. București: Albatros

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE

Profesor Onofrei Mădălina

Grădinița Electromagnetica, București

Educația creativă reprezintă un proces complex prin care copilul este încurajat să își dezvolte imaginația, spiritul critic, capacitatea de colaborare și exprimarea liberă a ideilor. În societatea actuală, caracterizată prin schimbări rapide și dezvoltare tehnologică accelerată, simpla transmitere a informațiilor nu mai este suficientă. Este necesară formarea unor tineri capabili să gândească independent, să găsească soluții originale și să se adapteze permanent noilor provocări.

Educația creativă are un rol esențial în dezvoltarea gândirii. Prin activități interactive, jocuri didactice, proiecte tematice și învățare prin descoperire, copiii sunt stimulați să analizeze, să compare și să formuleze propriile concluzii. Gândirea creativă contribuie la dezvoltarea flexibilității mentale și a capacității de rezolvare a problemelor. În acest mod, elevii nu memorează mecanic informațiile, ci le înțeleg și le aplică în contexte variate.

Un alt aspect important este influența educației creative asupra atitudinilor copiilor și tinerilor. Activitățile creative dezvoltă încrederea în sine, motivația pentru învățare și dorința de implicare activă în activitățile școlare și sociale. Copiii învață să își exprime emoțiile și opiniile într-un mod liber și respectuos, ceea ce contribuie la formarea unei atitudini pozitive față de școală și față de ceilalți.

Metodele moderne de predare ocupă un loc central în educația creativă. Brainstormingul, învățarea prin proiecte, jocul de rol, dramatizarea și metodele interactive facilitează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare. Aceste strategii îi ajută pe copii să colaboreze, să comunice eficient și să își valorifice potențialul creativ. Profesorul devine un ghid și un facilitator al învățării, oferind elevilor libertatea de a explora și de a descoperi.

Educația creativă contribuie și la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale. Prin activități de grup și proiecte comune, elevii învață să lucreze în echipă, să respecte opiniile celorlalți și să își asume responsabilități. De asemenea, sunt dezvoltate empatia, răbdarea și toleranța. Aceste competențe sunt esențiale pentru integrarea armonioasă a tinerilor în societate.

În procesul educativ, creativitatea poate fi stimulată încă de la vârste mici. Activitățile artistice, poveștile, muzica, desenul și jocurile imaginative oferă copiilor oportunități de exprimare și explorare. Mediul educațional trebuie să fie unul sigur și stimulat, în care copilul să se simtă apreciat și încurajat să experimenteze fără teama de greșeală.

Un rol important îl are și colaborarea dintre familie și școală. Atunci când părinții și cadrele didactice susțin inițiativele creative ale copiilor, rezultatele sunt vizibile atât în dezvoltarea intelectuală, cât și în cea emoțională. Comunicarea eficientă și implicarea activă a familiei contribuie la formarea unei personalități echilibrate și încrezătoare.

În concluzie, educația creativă reprezintă o necesitate a sistemului educațional modern. Prin metode și strategii interactive, aceasta modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind copiii pentru provocările viitorului. Dezvoltarea creativității contribuie la formarea unor persoane autonome, responsabile și capabile să aducă schimbări pozitive în societate.

Bibliografie:

Cerghit, I. – Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006.

Cucoș, C. – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014.

Păun, E. – Școala abordare sociopedagogică, Editura Polirom, Iași, 1999.

UNESCO – Educație pentru secolul XXI, 2018.

PROIECT EDUCAȚIONAL – PE URMELE TRECUTULUI

Prof. Pavel Stela
Liceul Tehnologic Ovid Caledoniu Tecuci

Proiectele educaționale sunt absolut necesare în școli, deoarece **facilitează trecerea de la învățarea pasivă (doar teoretică) la cea activă și aplicată**, pregătind elevii pentru provocările reale ale vieții și ale viitoarei lor cariere. Acestea nu doar că susțin dezvoltarea academică, dar contribuie masiv la formarea personalității și a abilităților sociale.

Prin implementarea acestor proiecte elevii;

- învață să lucreze în echipă, să comunice eficient, să negocieze și să aibă gândire critică;
- înțeleg mai bine lumea înconjurătoare prin experimente, activități de voluntariat, antreprenariat școlar sau implicare comunitară;
- implicarea în activități extracurriculare face școala mai atractivă și reduce absenteismul. Elevii care nu excelează la materiile clasice pot străluci și își pot găsi o vocație prin intermediul proiectelor;
- proiectele abordează teme de actualitate precum protecția mediului, incluziunea socială, voluntariatul sau educația civică, dezvoltând empatia și spiritul de responsabilitate.

Astfel, la Liceul Tehnologic „Ovid Caledoniu” din Tecuci a fost implementat proiectul educațional „Pe urmele trecutului”, o acțiune menită să stimuleze interesul tinerilor pentru istoria comunității locale și regionale. Desfășurat în perioada **aprilie – iunie 2024**, proiectul a propus o abordare vie și interactivă a trecutului, sub motto-ul filosofului Nicolae Iorga: „*Fiecare loc de pe pământ are o poveste a lui, dar trebuie să tragi bine cu urechea ca s-o auzi și trebuie și un dram de iubire ca s-o înțelegi.*”

Coordonat de **prof. Pavel Stela** (Liceul Tehnologic „Ovid Caledoniu” Tecuci), proiectul s-a bucurat de sprijinul unor instituții de prestigiu, precum **Biblioteca Municipală „Ștefan Petică” Tecuci** și **Muzeul „Theodor Cincu” Tecuci**.

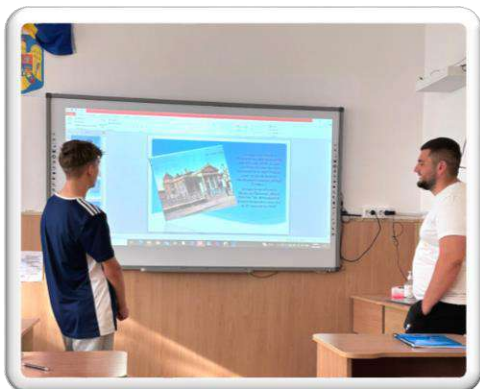
Proiectul a apărut din dorința de a-i ajuta pe elevi să descopere originile orașului natal, evoluția sa urbană și contribuția personalităților locale la marile evenimente ale istoriei naționale.

Printre cele mai importante obiective asumate s-au numărat:

- **Descoperirea** particularităților istorice și a monumentelor locale.
- **Dezvoltarea** spiritului civic și responsabilizarea elevilor în comunitate.
- **Consolidarea** lucrului în echipă și îmbunătățirea comunicării.
- **Promovarea** dialogului intercultural și a toleranței.

Programul a fost structurat în trei mari etape desfășurate lunar, fiecare concentrată pe o tematică specifică:

- în luna aprilie s-a desfășurat activitatea, *Orașul meu - naștere și evoluție*, când elevii au realizat prezentări multimedia (PowerPoint, Canva) și colaje tematice despre evoluția istorică a Tecuciului;

- în luna mai, s-a desfășurat activitatea, *Personalități și monumente locale*, când s-au vizitat principalele obiective turistice din oraș, case memoriale, după care elevii au realizat expuneri/prezentări despre istoricul acestora, despre viața personalităților marcante;

- în luna iunie, de *Ziua Eroilor*, am vizitat monumentele dedicate eroilor neamului și am depus de corone, pentru cinstirea acestora.

Impact și produse finale

Prin implementarea acestor activități autofinanțate, elevii au reușit să își lărgescă orizontul cultural și să înțeleagă mai bine datoria de a proteja patrimoniul local.

Activitatea elevilor s-a concretizat într-o serie de **produse finale de impact**, incluzând prezentări PowerPoint interactive, fotografii documentare, colaje și jocuri online. La finalul proiectului, informațiile și concluziile acumulate au fost diseminate către ceilalți elevi din școală, asigurând continuitatea și transferul de cunoștințe în rândul întregii comunități școlare.

În **concluzie**, proiectul „**Pe urmele trecutului**” a demonstrat că istoria nu se învață doar din manuale, ci se trăiește la pas, prin descoperirea monumentelor și a poveștilor locale. Dincolo de acumularea de cunoștințe, această inițiativă a sădit în inimile elevilor de la Liceul Tehnologic „Ovid Caledoniu” respectul pentru identitatea locală și dorința de a proteja patrimoniul cultural. Proiectul își îndeplinește astfel cea mai înaltă misiune: transformarea tinerilor de azi în cetățeni responsabili și mândri de comunitatea lor.

Bibliografie

1. Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2011.
2. Ionescu, Miron – *Managementul clasei. Un pas mai departe. Învățarea bazată pe proiect*, Editura Humanitas, București
<https://education.ec.europa.eu/ro/focus-topics/improving-quality/key-competences>

PROIECTAREA DIDACTICĂ- RIGUROZITATE, CREATIVITATE, ADAPTABILITATE

prof.Petcu Aurica-Paula, Liceul Economic Nr 1, București

Societatea contemporană traversează transformări rapide, generate de dezvoltarea tehnologiei, de accesul aproape nelimitat la informație și de schimbările permanente care caracterizează piața muncii și viața socială. În acest context, școala nu mai poate funcționa exclusiv pe baza modelelor tradiționale de predare, iar proiectarea didactică devine unul dintre instrumentele esențiale prin care cadrul didactic adaptează procesul educațional la realitățile prezentului.

În anul 2026, proiectul didactic nu reprezintă doar un document de organizare a lecției, ci expresia unei concepții pedagogice moderne, în care rigoarea științifică se îmbină armonios cu creativitatea, flexibilitatea și preocuparea pentru dezvoltarea integrală a elevului. Misiunea profesorului este aceea de a transforma conținuturile științifice în experiențe de învățare relevante, atractive și accesibile, capabile să stimuleze interesul și implicarea elevilor.

Educația secolului XXI nu mai urmărește exclusiv acumularea de cunoștințe, ci dezvoltarea unor competențe care să permită adaptarea la o lume aflată într-o continuă schimbare. Din această perspectivă, proiectarea didactică trebuie să fie centrată pe elev și pe nevoile sale reale de formare.

Proiectarea didactică reprezintă procesul prin care profesorul anticipează și organizează activitatea de învățare, stabilind obiectivele, conținuturile, strategiile didactice, resursele și modalitățile de evaluare. Calitatea acestei proiectări influențează în mod direct eficiența procesului instructiv-educativ și nivelul de implicare al elevilor.

Din perspectivă metodică-științifică, proiectul de lecție trebuie să respecte în mod riguros adevărul științific și logica disciplinei predate. În același timp, acesta trebuie să răspundă particularităților de vârstă, intereselor și stilurilor de învățare ale elevilor. Astfel, profesorul este chemat să realizeze un echilibru între exigența academică și accesibilitatea conținuturilor. Cucos (2022) consideră că „educația reprezintă un proces complex de formare și dezvoltare a personalității umane”. Această perspectivă evidențiază faptul că rolul profesorului depășește simpla transmitere a informațiilor, vizând formarea unor persoane capabile să gândească autonom, să coopereze și să se adapteze la schimbările societății.

În pedagogia contemporană, accentul se deplasează de la predare către învățare. Educația centrată pe elev presupune implicarea activă a acestuia în procesul de construire a cunoașterii. Elevul nu mai este un receptor pasiv, ci un participant activ care explorează, descoperă, formulează întrebări și găsește soluții. În acest sens, Pânișoară afirmă că „învățarea autentică apare atunci când elevul este implicat activ în construirea propriilor cunoștințe”. Prin urmare, proiectarea didactică trebuie să ofere contexte de învățare care stimulează participarea, reflecția și asumarea responsabilității pentru propria dezvoltare.

Totodată, rolul profesorului se redefineste. Acesta devine ghid, facilitator și creator de experiențe educaționale. După cum subliniază Ionescu și Bocoș (2017), profesorul modern este „un organizator și facilitator al situațiilor de învățare”, capabil să creeze contexte care favorizează dezvoltarea competențelor și a atitudinilor necesare în societatea actuală.

În acest cadru, proiectarea didactică trebuie să răspundă unor întrebări esențiale: Cum poate fi captată atenția elevului? Cum poate fi stimulată curiozitatea? Cum poate fi menținut interesul

pentru învățare? Cum poate fi valorificată tehnologia în beneficiul educației? Răspunsurile la aceste întrebări definesc specificul unei proiectări didactice moderne și eficiente.

Astăzi, proiectarea didactică trebuie să reflecte realitățile unei generații care trăiește în mediul digital și care învață prin interacțiune, colaborare și explorare. Din acest motiv, strategiile didactice utilizate trebuie să îmbine metodele tradiționale cu cele moderne.

Explicația, conversația euristică și demonstrația își păstrează valoarea pedagogică, însă acestea trebuie completate prin metode interactive, jocuri educaționale, activități colaborative și instrumente digitale care sporesc motivația elevilor. Un exemplu relevant îl constituie utilizarea aplicațiilor educaționale precum Kahoot!, Quizizz sau Wordwall. Aceste platforme permit transformarea evaluării într-o experiență dinamică și atractivă, oferind feedback imediat și stimulând participarea activă a elevilor.

Necesitatea adaptării educației la schimbările societății este evidențiată și de UNESCO, care subliniază importanța pregătirii elevilor pentru „o lume aflată într-o continuă schimbare și interconectare”. În consecință, proiectarea didactică trebuie să urmărească dezvoltarea competențelor digitale, a gândirii critice și a capacității de rezolvare a problemelor.

O metodă deosebit de eficientă este învățarea prin problematizare. În loc să ofere direct răspunsurile, profesorul propune situații-problemă care îi provoacă pe elevi să analizeze, să emită ipoteze și să găsească soluții. Astfel, procesul de învățare devine unul activ și semnificativ.

În predarea limbilor străine, conținuturile considerate dificile, precum structurile gramaticale, pot fi prezentate prin intermediul muzicii. Analizarea versurilor unor cântece permite identificarea și exersarea structurilor gramaticale în contexte autentice, contribuind la dezvoltarea competențelor lingvistice într-un mod atractiv și accesibil.

În același timp, Joita (2010) evidențiază importanța creării unor situații de învățare care să favorizeze autonomia și participarea activă a elevilor. Acest principiu poate fi valorificat prin intermediul unor activități precum:

❖ „Detectivii gramaticii”

Elevii analizează versurile unui cântec și identifică structurile gramaticale studiate. Ulterior, explică utilizarea acestora și creează exemple proprii.

❖ „Escape Room educațional”

Elevii rezolvă sarcini și provocări succesive pentru a avansa într-o misiune educațională. Activitatea dezvoltă colaborarea, gândirea logică și capacitatea de rezolvare a problemelor.

❖ „Jurnalul digital al învățării”

Elevii își documentează progresul prin portofolii digitale, prezentări multimedia, podcasturi sau materiale video.

❖ Dezbateri și studii de caz

Pornind de la situații reale, elevii formulează argumente, analizează perspective diferite și își dezvoltă competențele de comunicare.

❖ Proiecte colaborative

Organizați în echipe, elevii creează produse educaționale precum afișe digitale, prezentări interactive, videoclipuri sau reviste electronice.

Astfel de activități contribuie nu doar la însușirea conținuturilor curriculare, ci și la dezvoltarea creativității, a spiritului critic și a competențelor sociale. În plus, ele cultivă o atitudine pozitivă față de învățare și transformă elevul într-un participant activ la propria formare.

Proiectarea didactică din anul 2026 trebuie să îmbine rigurozitatea științifică a conținuturilor cu metode și strategii adaptate noilor realități educaționale. Lecția modernă nu presupune

renunțarea la valorile pedagogiei tradiționale, ci integrarea acestora într-un demers educațional flexibil, creativ și centrat pe elev.

Profesorul contemporan este chemat să transforme informația în experiență, iar experiența în competență. Prin proiectarea unor activități interactive, relevante și atractive, acesta poate contribui la dezvoltarea unor elevi autonomi, responsabili și pregătiți pentru provocările unei lumi aflate în continuă schimbare.

În mod sugestiv, Constantin Cucos afirmă că școala trebuie să contribuie la „pregătirea individului pentru integrarea creativă în societate”. Această idee surprinde esența proiectării didactice moderne: formarea unor oameni capabili să învețe permanent, să gândească critic și să participe activ la construirea viitorului.

Bibliografie:

1. Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2022, Iași, pp. 34,41.
2. Ionescu, Miron; Bocoș, Mușata (coord.), *Tratat de didactică modernă*, Editura Paralela 45, 2017, Pitești, p. 112.
3. Joita, Elena, *Metodologia educației. Schimbări de paradigmă*, Editura Institutul European, 2010, București.
4. Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică*, Editura Polirom, 2019, Iași, p. 57.
5. UNESCO, *Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education*, UNESCO Publishing, 2023, Paris, p. 12.

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE, PREGĂTIND-O PENTRU O LUME ÎN CONTINUĂ SCHIMBARE

Prof. Petrescu Adriana
Școala Gimnazială. Nr.21 Vicențiu Babeș Timișoara

Fundamentare teoretică

Transformările profunde care caracterizează societatea contemporană impun reconsiderarea finalităților educației și a modalităților prin care aceasta contribuie la dezvoltarea individului. Globalizarea, digitalizarea și ritmul accelerat al progresului tehnologic determină necesitatea formării unor competențe complexe, care să permită adaptarea eficientă la contexte profesionale și sociale aflate într-o permanentă dinamică. În acest context, educația creativă devine o componentă fundamentală a procesului educațional, fiind recunoscută drept un factor determinant în dezvoltarea capitalului uman și a potențialului inovator al societății. Conceptul de educație creativă se referă la ansamblul demersurilor pedagogice orientate spre stimularea gândirii divergente, a flexibilității cognitive și a capacității de generare a soluțiilor originale. În contextul actual, competențele secolului XXI – comunicarea, colaborarea, creativitatea și gândirea critică – devin obiective prioritare ale educației. Dezvoltarea acestora contribuie la formarea unor persoane capabile să gestioneze eficient incertitudinea și complexitatea lumii contemporane. Literatura de specialitate evidențiază faptul că dezvoltarea creativității este strâns corelată cu promovarea autonomiei intelectuale, a spiritului critic și a motivației intrinseci pentru învățare. Creativitatea este considerată una dintre competențele-cheie ale secolului XXI, fiind asociată cu gândirea critică, flexibilitatea cognitivă și capacitatea de inovare. Potrivit teoriilor constructiviste, învățarea autentică se realizează prin implicarea activă a elevului în procesul de construire a cunoașterii. Astfel, profesorul are rolul de facilitator, creând contexte educaționale care stimulează explorarea, descoperirea și exprimarea liberă a ideilor. Totodată, teoriile socio-culturale ale lui Lev Vygotsky subliniază importanța mediului educațional și a interacțiunilor sociale în dezvoltarea creativității. Potrivit acestuia, învățarea are loc prin colaborare și comunicare, iar dezvoltarea competențelor este influențată de contextul social și cultural în care se formează individul. Prin urmare, educația creativă presupune crearea unor contexte de învățare deschise, flexibile și stimulative, care să încurajeze explorarea, experimentarea și exprimarea liberă a ideilor. În documentele programatice internaționale din domeniul educației, creativitatea este consacrată drept una dintre competențele fundamentale ale secolului XXI, alături de gândirea critică, comunicare și colaborare. Aceste competențe constituie premise esențiale pentru integrarea și participarea activă a individului într-o societate caracterizată prin dinamism, inovare și dezvoltare tehnologică accelerată. Din această perspectivă, educația creativă depășește statutul de simplă metodă didactică și se configurează ca o strategie educațională complexă, orientată spre dezvoltarea capacității de adaptare, a autonomiei cognitive și a potențialului inovator al elevilor.

Aplicații practice

Implementarea educației creative presupune utilizarea unor metode didactice active și participative. Printre cele mai eficiente se numără brainstormingul, învățarea bazată pe proiecte, studiul de caz, investigația și rezolvarea de probleme. Metoda proiectului oferă elevilor posibilitatea de a integra cunoștințe din domenii diferite și de a realiza produse originale, dezvoltând simultan autonomia și responsabilitatea. Brainstormingul stimulează gândirea divergentă și facilitează exprimarea liberă a ideilor, contribuind la dezvoltarea încrederii în sine și a creativității. Brainstormingul reprezintă o metodă frecvent utilizată pentru stimularea gândirii divergente și a creativității. În cadrul activităților de grup, elevii sunt încurajați să genereze cât mai multe idei, să exploreze perspective diferite și să identifice soluții inovatoare. Această metodă contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și a capacității de exprimare liberă. O altă aplicație practică este învățarea prin investigație, care presupune formularea unor întrebări, colectarea și analizarea informațiilor, precum și elaborarea concluziilor pe baza dovezilor identificate. Prin această abordare, elevii își dezvoltă competențele de analiză, reflecție și argumentare, devenind participanți activi la procesul de construire a cunoașterii. O strategie eficientă este învățarea bazată pe proiecte, care permite elevilor să investigheze teme de interes, să colaboreze și să realizeze produse finale originale. Prin implicarea în proiecte interdisciplinare, elevii își dezvoltă competențele de cercetare, organizare, comunicare și rezolvare de probleme, învățând să aplice cunoștințele dobândite în contexte reale. De asemenea, studiul de caz oferă oportunitatea analizării unor situații concrete și identificării unor soluții argumentate. Această metodă dezvoltă gândirea critică și capacitatea de luare a deciziilor, contribuind la formarea unei atitudini responsabile față de problemele comunității și ale societății. Utilizarea tehnologiilor digitale favorizează dezvoltarea gândirii critice și a creativității prin implicarea elevilor în activități de analiză, selecție și interpretare a informațiilor. În același timp, acestea permit personalizarea procesului de învățare, adaptarea sarcinilor la nivelul de pregătire al fiecărui elev și oferirea unui feedback rapid și relevant. Aplicarea acestor metode conduce la creșterea implicării elevilor în procesul de învățare, la dezvoltarea capacității de analiză și la îmbunătățirea performanțelor școlare. Totodată, elevii dobândesc competențe transferabile, necesare integrării într-o societate bazată pe cunoaștere și inovare.

Concluzii

Analiza fundamentelor teoretice și a aplicațiilor practice ale educației creative evidențiază importanța acesteia în configurarea unui proces educațional adaptat exigențelor societății contemporane. În contextul accelerării schimbărilor tehnologice, economice și socio-culturale, dezvoltarea creativității devine o condiție esențială pentru formarea competențelor necesare integrării și participării active la viața socială și profesională. În perspectiva educației secolului XXI, formarea unor generații capabile să învețe pe tot parcursul vieții, să colaboreze eficient și să gestioneze creativ provocările emergente reprezintă un obiectiv strategic al politicilor educaționale. Prin urmare, integrarea principiilor educației creative în practica pedagogică nu constituie doar o opțiune metodologică, ci o necesitate pentru dezvoltarea capitalului uman și pentru consolidarea unei societăți bazate pe cunoaștere, inovare și dezvoltare sustenabilă. În concluzie, educația creativă reprezintă un pilon fundamental al paradigmei educaționale contemporane, având un rol determinant în formarea competențelor necesare adaptării la provocările unei societăți aflate într-o continuă transformare.

Bibliografie

Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006, pp. 45–78.

Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, pp. 213–245.

Joița, Elena, *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, Editura Arves, Craiova, 2006, pp. 52–86.

Roco, Mihaela, *Creativitate și inteligență emoțională*, Editura Polirom, Iași, 2004, pp. 31–64.

Vygotsky, Lev S., *Imaginația și creativitatea la vârsta copilăriei*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971, pp. 17–39.

Gardner, Howard, *Mintea disciplinată. Educația pe care o merită fiecare copil*, Editura Sigma, București, 2005, pp. 85–112.

UNESCO, *Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education*, UNESCO Publishing, Paris, 2021, pp. 15–42.

UNESCO, *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action for the Implementation of Sustainable Development Goal 4*, Paris, 2015, pp. 7–25.

Culorile viitorului – Educația creativă ca mijloc de dezvoltare a gândirii și imaginației elevilor

Prof. Petrescu Adriana

Școala Gimnazială nr.2 Timișoara

Educația creativă reprezintă un proces educațional orientat spre dezvoltarea capacității elevilor de a gândi original, de a găsi soluții inovatoare și de a se adapta eficient la situații noi. În contextul provocărilor societății contemporane, educația creativă reprezintă o direcție esențială în formarea generațiilor tinere. Dezvoltarea imaginației, a gândirii critice și a capacității de adaptare la schimbare devine o prioritate a actului educațional. Activitățile artistice oferă elevilor oportunitatea de a explora idei, emoții și perspective asupra lumii, contribuind la formarea unor personalități autonome și inovatoare. Lucrarea evidențiază rolul proiectului educativ „Culorile viitorului” în stimularea creativității și în dezvoltarea competențelor necesare elevilor pentru integrarea într-o societate aflată în continuă transformare. Educația modernă își propune să pregătească elevii nu doar pentru prezent, ci și pentru provocările viitorului. Într-o lume marcată de progres tehnologic, schimbări sociale și dezvoltare accelerată a informației, școala trebuie să formeze indivizi capabili să gândească independent, să fie flexibili și să găsească soluții inovatoare. Creativitatea este una dintre competențele-cheie ale secolului XXI și reprezintă fundamentul progresului în toate domeniile activității umane. În acest context, Educația Plastică ocupă un loc important în dezvoltarea imaginației, sensibilității estetice și a capacității de exprimare personală. Tema „Culorile viitorului” oferă elevilor posibilitatea de a reflecta asupra lumii în care vor trăi și de a-și exprima viziunea prin intermediul limbajului artistic. Prin explorarea acestei teme, elevii devin participanți activi la construirea unei imagini despre viitor și își dezvoltă competențe necesare adaptării la schimbările societății. Educația creativă reprezintă una dintre componentele esențiale ale învățământului modern, având un rol important în dezvoltarea armonioasă a personalității elevilor. Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, simpla acumulare de informații nu mai este suficientă. Elevii au nevoie să își dezvolte capacitatea de a gândi independent, de a găsi soluții originale și de a se adapta la situații noi. Din acest motiv, creativitatea trebuie cultivată încă din primii ani de școală.

Prin educația creativă, elevii sunt încurajați să exploreze, să experimenteze și să își exprime liber ideile și emoțiile. Activitățile bazate pe descoperire, joc, proiecte și rezolvarea de probleme contribuie la dezvoltarea imaginației și a gândirii critice. În același timp, acestea sporesc încrederea în sine și motivația pentru învățare, deoarece elevii devin participanți activi la propriul proces educativ. Un rol deosebit în dezvoltarea creativității îl are Educația Plastică. În cadrul orelor de specialitate, elevii au posibilitatea de a utiliza diferite tehnici și materiale pentru a realiza creații originale. Prin desen, pictură, colaj sau modelaj, ei își dezvoltă sensibilitatea estetică, spiritul de observație și capacitatea de exprimare vizuală. Din experiența didactică, se observă că elevii manifestă un interes crescut pentru activitățile care le oferă libertatea de a crea și de a-și valorifica imaginația. De exemplu, temele precum „Lumea viitorului” sau „Natura în culori fantastice” stimulează gândirea divergentă și permit realizarea unor compoziții surprinzătoare și originale. Educația creativă contribuie, de asemenea, la dezvoltarea competențelor sociale. Lucrul în echipă, schimbul de idei și respectarea opiniilor celorlalți îi ajută pe elevi să comunice eficient și să colaboreze. Astfel,

creativitatea nu este doar o sursă de expresie artistică, ci și un instrument valoros pentru integrarea socială și pentru pregătirea viitorilor adulți. În concluzie, educația creativă joacă un rol fundamental în formarea elevilor, contribuind la dezvoltarea imaginației, a gândirii critice și a încrederii în sine. Prin activități variate și prin valorificarea potențialului creator al fiecărui copil, școala poate forma persoane capabile să răspundă cu succes provocărilor lumii contemporane. Educația creativă presupune utilizarea unor metode și activități care stimulează exprimarea liberă a ideilor, explorarea, experimentarea și descoperirea. Ea îi încurajează pe elevi să privească lumea din perspective diferite, să formuleze întrebări și să găsească răspunsuri originale. Spre deosebire de învățarea bazată exclusiv pe memorare și reproducere, educația creativă pune accent pe participarea activă și pe dezvoltarea potențialului individual. Prin activitățile creative, elevii își dezvoltă gândirea divergentă, capacitatea de analiză și spiritul critic. Ei învață să își exprime opiniile, să argumenteze și să colaboreze cu ceilalți. Totodată, creativitatea contribuie la dezvoltarea încrederii în sine, deoarece fiecare idee sau produs realizat reprezintă o formă de afirmare personală. În lumea de astăzi, competențele creative sunt tot mai apreciate, fiind considerate resurse importante pentru succesul profesional și social. Capacitatea de a genera idei noi, de a rezolva probleme și de a se adapta la situații neprevăzute reprezintă calități esențiale ale cetățeanului viitorului. În societatea contemporană, caracterizată prin schimbări rapide și progres tehnologic accelerat, educația are misiunea de a forma personalități autonome, capabile să se adapteze și să găsească soluții inovatoare la problemele vieții cotidiene. În acest context, imaginația și gândirea creativă ocupă un loc central, fiind considerate competențe esențiale ale secolului XXI. Aceste procese psihice contribuie la dezvoltarea intelectuală, afectivă și artistică a elevilor, oferindu-le posibilitatea de a explora lumea, de a interpreta realitatea și de a crea noi forme de expresie. Pentru disciplina Educație Plastică, imaginația și creativitatea reprezintă fundamentele actului artistic, deoarece permit transformarea experiențelor și emoțiilor în imagini, forme și compoziții originale. Astfel, dezvoltarea acestor capacități devine una dintre principalele direcții ale activității didactice. Imaginația este procesul psihic prin care omul creează imagini, reprezentări și idei noi, pornind de la experiențele și cunoștințele acumulate anterior. Ea permite depășirea limitelor realității imediate și construirea unor lumi posibile, contribuind la dezvoltarea gândirii și a creativității. Psihologii consideră că imaginația reprezintă una dintre cele mai importante capacități ale ființei umane, deoarece stă la baza tuturor activităților creatoare. Fie că este vorba despre artă, știință, tehnologie sau educație, orice progres începe printr-o idee imaginată. În activitatea școlară, imaginația contribuie la: înțelegerea fenomenelor complexe; formularea de ipoteze și explicații; dezvoltarea capacității de anticipare; stimularea interesului pentru învățare; exprimarea liberă a emoțiilor și ideilor. Elevii care își dezvoltă imaginația devin mai curioși, mai receptivi și mai dispuși să exploreze noi modalități de cunoaștere. Gândirea creativă reprezintă capacitatea de a genera idei, soluții și produse noi, originale și valoroase. Ea permite depășirea modelelor obișnuite de rezolvare a problemelor și favorizează exprimarea liberă a imaginației și a experienței personale. În domeniul Educației Plastice, gândirea creativă contribuie la dezvoltarea expresivității artistice, a încrederii în sine și a capacității elevilor de a experimenta și de a găsi soluții vizuale personale. Prin activități artistice variate, elevii își dezvoltă imaginația, spiritul de observație și capacitatea de inovare. Între toate disciplinele școlare, Educația Plastică oferă cele mai numeroase oportunități pentru dezvoltarea creativității. Prin intermediul limbajului vizual, elevii își exprimă ideile, emoțiile și percepțiile asupra lumii înconjurătoare.

În activitatea didactică, utilizarea culorii reprezintă un mijloc deosebit de eficient pentru stimularea imaginației. Culorile nu sunt doar elemente plastice, ci și instrumente de comunicare și exprimare afectivă. Prin alegerea și combinarea lor, elevii își construiesc propriile mesaje vizuale și își dezvoltă sensibilitatea artistică. Tema „Culorile

viitorului” oferă un exemplu relevant de activitate creativă. Elevii pot fi invitați să își imagineze orașele, mijloacele de transport, locuințele sau mediul natural al viitorului și să le reprezinte prin compoziții plastice originale. În astfel de activități, nu există răspunsuri corecte sau greșite, ci posibilități multiple de exprimare. Fiecare lucrare reflectă personalitatea, experiențele și viziunea autorului asupra lumii. Din experiența didactică, se observă că elevii manifestă entuziasm și implicare atunci când primesc sarcini care le permit să creeze liber. Ei utilizează combinații cromatice îndrăznețe, forme inovatoare și soluții compoziționale neașteptate, demonstrând capacități creative remarcabile atunci când sunt încurajați și susținuți. Dezvoltarea creativității poate fi realizată prin diverse metode și strategii didactice: brainstormingul și generarea de idei; proiectele interdisciplinare; jocurile de rol și activitățile ludice; învățarea prin descoperire și investigație; utilizarea tehnicilor artistice experimentale; valorificarea materialelor reciclabile și a resurselor din natură. Aceste metode transformă elevul din simplu receptor de informații în participant activ la propria formare și îi oferă oportunitatea de a-și manifesta originalitatea. Educația creativă reprezintă o investiție în viitorul elevilor și al societății. Prin stimularea gândirii, imaginației și expresivității, școala contribuie la formarea unor persoane autonome, inovatoare și capabile să răspundă provocărilor unei lumi aflate într-o continuă transformare. Educația Plastică, prin limbajul culorilor și al formelor, oferă cadrul ideal pentru cultivarea creativității și dezvoltarea potențialului creator al fiecărui copil.

„Culorile viitorului” nu reprezintă doar o temă artistică, ci o metaforă a educației moderne, care valorifică imaginația și libertatea de exprimare pentru a construi generații capabile să transforme ideile în realitate și să coloreze viitorul cu propriile lor viziuni și aspirații. Din perspectiva activității didactice, se poate observa că elevii răspund cu interes și entuziasm atunci când sunt implicați în activități creative care le oferă libertatea de a gândi și de a crea. Astfel, rolul profesorului este acela de a crea contexte de învățare stimulative, care să valorifice potențialul creator al fiecărui elev și să transforme procesul educațional într-o experiență autentică de descoperire și afirmare personală. Prin urmare, cultivarea creativității în școală nu reprezintă doar o opțiune pedagogică, ci o necesitate a educației moderne. Elevii de astăzi vor construi lumea de mâine, iar „culorile viitorului” vor fi date de ideile, imaginația și capacitatea lor de a transforma cunoașterea în inovație și progres.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, pp. 112–118.
2. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006, pp. 245–252.
3. Joița, Elena, *Instruirea constructivistă. O alternativă metodologică*, Editura Arves, Craiova, 2006, pp. 84–91.
4. Roco, Mihaela, *Creativitate și inteligență emoțională*, Editura Polirom, Iași, 2004, pp. 35–42.
5. Vygotsky, Lev S., *Imaginația și creativitatea în copilărie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, pp. 18–27.
6. Stoica, Adrian, *Creativitatea elevilor și stimularea ei în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983, pp. 56–63.

CREATIVITATEA ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE – FUNDAMENT AL DEZVOLTĂRII GÂNDIRII ȘI COMPETENȚELOR COPILULUI PREȘCOLAR

Porca Adriana, G.P.P. „Scufița Roșie”

Societatea contemporană traversează transformări rapide care influențează toate domeniile vieții sociale, inclusiv educația. Dezvoltarea tehnologiei, accesul facil la informație și schimbările permanente ale cerințelor profesionale impun formarea unor persoane capabile să se adapteze, să comunice eficient și să găsească soluții originale în contexte diverse. În acest cadru, educația timpurie capătă o importanță deosebită, deoarece reprezintă etapa în care se construiesc bazele dezvoltării cognitive, emoționale și sociale ale copilului. Literatura pedagogică actuală subliniază faptul că școala și grădinița nu mai pot avea ca obiectiv exclusiv transmiterea de cunoștințe. Constantin Cucoș evidențiază necesitatea orientării educației spre formarea competențelor și a capacității de adaptare la realitățile unei lumi aflate în permanentă schimbare. Din această perspectivă, creativitatea devine una dintre competențele fundamentale care trebuie cultivate încă din perioada preșcolară.

Educația creativă nu se limitează la activitățile artistice și nici la realizarea unor produse originale. Ea reprezintă un mod de organizare a experiențelor de învățare prin care copilul este încurajat să observe, să exploreze, să formuleze ipoteze și să găsească răspunsuri proprii. Astfel, creativitatea contribuie la dezvoltarea gândirii flexibile, a încrederii în sine și a capacității de a rezolva probleme. Într-o lume în care informațiile se schimbă rapid, iar provocările devin tot mai complexe, capacitatea de a gândi creativ reprezintă o resursă esențială pentru adaptare și succes.

Perioada preșcolară este considerată una dintre cele mai importante etape ale dezvoltării umane. Potrivit Ecaterinei Vărășmaș, educația timpurie urmărește dezvoltarea globală a copilului, valorificând experiențele directe de învățare și particularitățile individuale ale fiecăruia. În această etapă, copilul învață prin joc, explorare și interacțiune cu mediul, iar creativitatea se manifestă spontan, ca expresie naturală a curiozității sale. De aceea, activitățile desfășurate în grădiniță trebuie să depășească simpla transmitere a unor informații și să ofere contexte în care copilul să poată experimenta, descoperi și construi semnificații proprii.

În activitatea desfășurată la grădiniță se observă frecvent că preșcolarul nu învață prin simpla recepționare a informației, ci prin experimentare și descoperire. Curiozitatea naturală îl determină să formuleze întrebări, să caute explicații și să atribuie semnificații personale experiențelor pe care le trăiește. Din acest motiv, educația creativă nu poate fi privită ca o activitate izolată, ci ca o dimensiune esențială a întregului proces educativ. Adina și Cătălin Glava subliniază faptul că mediul educațional preșcolar trebuie să stimuleze inițiativa și exprimarea liberă a copilului. Un mediu bogat în provocări și experiențe semnificative favorizează dezvoltarea imaginației și a gândirii divergente, oferind copilului posibilitatea de a construi sensuri proprii și de a explora lumea în mod activ.

În practica educațională, creativitatea se dezvoltă cel mai eficient atunci când copilului i se oferă libertatea de a explora și de a propune soluții personale. O experiență relevantă este cea în care copiii au fost invitați să își imagineze un anotimp care nu există. Răspunsurile au depășit așteptările adulților. Un copil a descris „anotimpul curcubeelor”, în care ploaia cade doar noaptea, iar dimineața apar poduri

colorate între case. Altul a imaginat un anotimp în care copacii produc jucării în loc de fructe. Aceste răspunsuri demonstrează capacitatea copiilor de a combina informații, de a realiza conexiuni și de a construi reprezentări noi. În astfel de situații, accentul nu mai cade pe reproducerea unor cunoștințe, ci pe dezvoltarea gândirii divergente și a exprimării personale.

Activitățile de acest tip contribuie la formarea unor competențe esențiale pentru viitor. Copilul învață să argumenteze, să își susțină punctul de vedere și să accepte perspective diferite. Totodată, își dezvoltă încrederea în propriile idei și disponibilitatea de a participa activ la procesul de învățare. Într-o societate caracterizată de schimbare și complexitate, aceste competențe sunt la fel de importante precum cunoștințele dobândite. Educația creativă contribuie astfel la formarea unor copii capabili să gândească independent și să găsească soluții originale în situații noi.

Un rol important în dezvoltarea creativității îl au strategiile didactice interactive. Crenguța-Lăcrămioara Oprea evidențiază faptul că metodele interactive transformă copilul din receptor al informației în participant activ la procesul educațional. Prin dialog, colaborare și rezolvarea de probleme, copilul își dezvoltă autonomia și capacitatea de reflecție. În acest context, educatoarea nu mai este doar furnizor de informații, ci devine facilitator al învățării și creator de experiențe educaționale semnificative.

Învățarea prin proiecte reprezintă una dintre strategiile care răspund cel mai bine nevoilor copilului preșcolar. În cadrul unui proiect intitulat „Orașul în care aș vrea să trăiesc”, copiii au fost provocați să identifice elemente pe care le apreciază în comunitatea lor și aspecte pe care le-ar schimba. Ideile formulate au fost surprinzătoare: mai multe spații verzi, locuri de joacă accesibile tuturor copiilor și mijloace de transport care să nu polueze mediul. Pe parcursul proiectului, copiii au desenat, au construit machete și au colaborat pentru realizarea unui produs comun. Valoarea educativă a demersului nu a constat doar în produsul final, ci mai ales în procesul de negociere, cooperare și găsim a unor soluții comune.

Mușata Bocoș consideră că strategiile interactive favorizează construirea activă a cunoașterii și dezvoltarea competențelor sociale. Participarea directă a copilului la procesul de învățare contribuie la formarea gândirii independente și la consolidarea încrederii în propriile capacități. În același timp, activitățile interactive creează oportunități pentru exprimarea creativității și pentru valorificarea experiențelor personale ale fiecărui copil.

O altă strategie cu impact major asupra dezvoltării creativității este utilizarea întrebărilor deschise. Întrebări precum „Cum ar fi lumea dacă animalele ar putea vorbi?” sau „Ce s-ar întâmpla dacă ploaia ar avea culori diferite?” stimulează imaginația și oferă copiilor posibilitatea de a construi explicații proprii. În aceste situații, procesul de gândire devine mai important decât identificarea unui răspuns unic și corect. Copiii sunt încurajați să formuleze ipoteze, să compare idei și să privească realitatea din perspective diferite.

Educația creativă presupune și schimbarea modului în care este privită greșeala. În multe situații, copiii sunt preocupați să ofere răspunsul considerat corect, temându-se să nu greșească. Totuși, creativitatea se dezvoltă tocmai prin încercări, explorări și căutări repetate. Atunci când un copil construiește un turn din cuburi și îl vede prăbușindu-se, experiența nu reprezintă un eșec, ci o oportunitate

de învățare. El observă, analizează și încearcă noi soluții. În acest proces se dezvoltă perseverența, răbdarea și capacitatea de rezolvare a problemelor.

Rolul educatoarei este esențial în valorificarea acestor experiențe. În loc să ofere imediat soluția, aceasta poate adresa întrebări care stimulează reflecția și analiza. Un climat educațional bazat pe încredere și acceptare favorizează exprimarea liberă a ideilor și dezvoltarea încrederii în sine. Copiii care se simt valorizați sunt mai dispuși să experimenteze, să își asume riscuri intelectuale și să găsească soluții originale.

La vârsta preșcolară, jocul reprezintă forma fundamentală de învățare. Prin jocul simbolic și jocul de rol, copiii creează lumi imaginare, stabilesc reguli și explorează situații inspirate din viața reală. Atunci când transformă sala de grupă într-un aeroport, într-un cabinet medical sau într-un magazin, ei exersează comunicarea, colaborarea și rezolvarea de probleme. În aceste contexte, creativitatea nu apare ca un obiectiv separat, ci ca o consecință firească a implicării active în joc. Copiii își dezvoltă imaginația, învață să coopereze și își construiesc treptat propriile modalități de raportare la realitate.

În concluzie, educația creativă reprezintă una dintre cele mai valoroase direcții ale educației timpurii. Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, nu este suficient ca viitorii adulți să dețină informații; ei trebuie să fie capabili să gândească flexibil, să colaboreze și să găsească soluții originale la provocările întâlnite. Prin activități bazate pe explorare, proiecte, joc și învățare interactivă, grădinița contribuie la formarea unor copii autonomi, curioși și încrezători în propriile forțe. Creativitatea devine astfel nu doar o competență, ci o modalitate de a înțelege și de a transforma lumea. Investind în educația creativă a copiilor de astăzi, investim în capacitatea generațiilor viitoare de a răspunde cu succes provocărilor unei societăți în permanentă transformare.

Bibliografie

Bocoș, Mușata, *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003, pp. 45–67.

Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2014, pp. 131–154.

Glava, Adina; Glava, Cătălin, *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia Educațional, Cluj-Napoca, 2002, pp. 57–82.

Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009, pp. 41–63.

Vrășmaș, Ecaterina, *Educația timpurie*, Editura Arlequin, București, pp. 24–47.

Proiect Educațional **VALORI CULTURALE ROMÂNEȘTI - REPERE PENTRU** **IDENTITATEA NAȚIONALĂ**

Bibliotecar, Elena Daniela Pricop, Liceul Teoretic „Henri Coandă”, Bacău

Argument

Ziua Culturii Naționale, sărbătorită la 15 ianuarie, are rolul de a evidenția bogăția și diversitatea patrimoniului cultural românesc. Deși această dată este legată de personalitatea poetului Mihai Eminescu, cultura națională include un ansamblu de valori literare, artistice, istorice și spirituale care definesc identitatea poporului român.

Proiectul a fost inițiat pentru a oferi elevilor o perspectivă largă asupra culturii românești, ajutând la modelarea gândirii, la dezvoltarea abilităților și atitudinilor generației tinere, punând accent atât pe opera lui Mihai Eminescu, cât și pe alte repere culturale semnificative, cu scopul de a pregăti această generație pentru o lume în continuă schimbare.

Aplicant: Liceul Teoretic „Henri Coandă”, Bacău

Data desfășurării: ianuarie 2026

Coordonator: bibliotecar Elena Daniela Pricop

Scopul proiectului

Dezvoltarea conștiinței culturale și identitare a elevilor de liceu, prin explorarea și valorizarea principalelor repere ale culturii românești, în contextul Zilei Culturii Naționale, folosind metode și strategii de educație creativă modernă.

Obiective

- ✓ identificarea și înțelegerea valorilor fundamentale ale culturii românești;
- ✓ valorizarea operei lui Mihai Eminescu ca simbol al culturii naționale;
- ✓ dezvoltarea capacității de analiză, sinteză și argumentare;
- ✓ stimularea creativității și a reflecției critice;
- ✓ formarea unei atitudini responsabile față de patrimoniul cultural.

Locație: Liceul Teoretic „Henri Coandă”, Bacău - săli de clasă.

Grup țintă: elevii claselor IX-XII.

Resurse utilizate:

- ✓ Resurse umane: bibliotecar școlar, profesor de limba și literatura română, profesor de limba franceză, elevi;
- ✓ Resurse materiale: fișe de lucru, materiale didactice, resurse digitale.

Activitățile proiectului

Activitatea 1 – Repere literare și universale ale culturii române

Activitate coordonată de doamna bibliotecar, Elena Daniela Pricop și profesorul de limba franceză, Carmen Elena Găbureanu. Elevii vor analiza rolul literaturii române în cultura națională, având ca punct de plecare opera lui Mihai Eminescu, dar și referințe la alți autori reprezentativi (Ion Creangă, Lucian Blaga, Nichita Stănescu). Versuri eminesciene vor fi traduse în limba franceză, pentru a evidenția caracterul universal al valorilor culturale românești.

Activitatea 2 – Capsula timpului – valori culturale românești pentru viitor

Activitate organizată de bibliotecarul școlar și profesorul de limba și literatura română, Carmen Nicoleta Cupaș, desfășurată în sala de clasă, cu accent pe reflecție și argumentare.

Elevii vor lucra individual sau pe grupe și vor avea sarcina de a realiza o capsulă a timpului simbolică, destinată generațiilor viitoare. În această capsulă vor fi

incluse cinci elemente reprezentative pentru cultura românească, selectate din următoarele domenii:

- ✓ Literatură: opere sau autori reprezentativi (Mihai Eminescu - „Luceafărul”, Ion Creangă, literatura clasică și modernă);
- ✓ Artă și arhitectură: monumente, stiluri sau artiști (Ateneul Român, Brâncuși, bisericile de lemn);
- ✓ Muzică: creații sau personalități (George Enescu, muzica populară, doina);
- ✓ Istorie: evenimente sau simboluri istorice (Marea Unire, steagul național, personalități istorice);
- ✓ Tradiții și spiritualitate: obiceiuri, port popular, sărbători, credințe, valori morale.

Pentru fiecare element ales, elevii vor realiza o justificare argumentată, explicând:

- ✓ semnificația culturală a elementului;
- ✓ rolul acestuia în definirea identității naționale;
- ✓ motivul pentru care consideră că trebuie păstrat și transmis în timp.

Activitatea urmărește dezvoltarea gândirii critice, a capacității de selecție a informației relevante și a responsabilității culturale, dar și modelarea gândirii, a atitudinilor și a abilităților generației tinere.

Evaluare

Monitorizarea se va realiza pe parcursul activităților, urmărindu-se implicarea elevilor, capacitatea de argumentare și participarea activă.

Evaluarea va consta în analiza produselor realizate și în feedback-ul oferit de elevi.

Rezultate așteptate

La finalul derulării proiectului educațional, se anticipează următoarele rezultate:

- ✓ dezvoltarea conștiinței culturale și identitare a elevilor, prin cunoașterea și valorizarea principalelor domenii ale culturii românești: literatură, artă, muzică, istorie, tradiții și spiritualitate;
- ✓ aprofundarea rolului operei lui Mihai Eminescu în contextul culturii naționale și universale;
- ✓ îmbunătățirea competențelor de comunicare, analiză și argumentare, prin activități de traducere, reflecție și prezentare orală;
- ✓ stimularea gândirii critice și a capacității de selecție a informației relevante;
- ✓ creșterea interesului elevilor pentru lectură, cultură și patrimoniul național;
- ✓ dezvoltarea creativității și a spiritului de inițiativă prin realizarea capsulei timpului;
- ✓ consolidarea competențelor de lucru individual și în echipă;
- ✓ formarea unei atitudini responsabile față de păstrarea și transmiterea valorilor culturale românești către generațiile viitoare;
- ✓ implicarea activă a elevilor în activități culturale desfășurate la nivelul unității de învățământ.

Concluzie

Proiectul educațional va contribui la dezvoltarea unei perspective mature asupra culturii naționale, încurajând elevii de liceu să reflecteze asupra valorilor culturale românești și asupra responsabilității de a le păstra și transmite generațiilor viitoare.

BENEFICIILE INTEGRARII SENZORIALE IN TERAPIA TULBURARILOR DE LIMBAJ LA COPIII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL

PROF. PSIHOPELAGOG: PRUNĂ NICOLETA DANIELA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR.1, PLOIEȘTI

În ultimele decenii, domeniul educației speciale și al terapiei limbajului au cunoscut o dezvoltare semnificativă, accentul fiind pus pe intervențiile interdisciplinare și pe abordarea holistică a copilului cu cerințe educaționale speciale (CES). În acest context, integrarea senzorială reprezintă un concept fundamental pentru înțelegerea modului în care copiii recepționează, procesează și răspund la informațiile provenite din mediul înconjurător.

Dificultățile de procesare senzorială influențează semnificativ dezvoltarea limbajului, comunicării, comportamentului și învățării. Din acest motiv, intervenția logopedică modernă nu se mai limitează exclusiv la corectarea tulburărilor de pronunție sau de limbaj, ci include elemente ce țin de organizarea senzorială, autoreglare și dezvoltare funcțională globală.

Conceptul de integrare senzorială

Integrarea senzorială reprezintă procesul neurologic prin care creierul recepționează, organizează și interpretează informațiile provenite de la simțuri, pentru a genera răspunsuri adecvate mediului și situațiilor de viață.

Conceptul a fost dezvoltat de către terapeuta ocupațională americană Jean Ayres, care considera că o bună organizare senzorială constituie baza dezvoltării cognitive, emoționale și comportamentale.

Procesarea senzorială implică:

- recepționarea stimulilor;
- filtrarea și organizarea informațiilor;
- integrarea lor într-un răspuns adaptativ.

Sistemele senzoriale implicate sunt:

- sistemul vizual;
- sistemul auditiv;
- sistemul tactil;
- sistemul vestibular;
- sistemul proprioceptiv;

- sistemul gustativ;
- sistemul olfactiv.

În cazul copiilor cu CES, apar frecvent tulburări de procesare senzorială, care afectează adaptarea la mediu și capacitatea de învățare.

Particularitățile integrării senzoriale la copiii cu CES

Copiii cu cerințe educaționale speciale pot prezenta:

- hipersensibilitate senzorială;
- hiposensibilitate;
- dificultăți de autoreglare;
- probleme de coordonare motrică;
- dificultăți de atenție și concentrare.

Aceste manifestări sunt întâlnite frecvent la:

- copiii cu tulburări din spectrul autist;
- copiii cu deficiență mintală;
- copiii cu ADHD;
- copiii cu tulburări de limbaj;
- copiii cu paralizie cerebrală.

Tulburările de integrare senzorială pot determina:

- refuzul anumitor sunete sau texturi;
- dificultăți de contact vizual;
- reacții exagerate la stimuli;
- stereotipii;
- anxietate;
- dificultăți de comunicare.

Din punct de vedere educațional, aceste dificultăți influențează:

- participarea la activități;
- capacitatea de învățare;
- relaționarea socială;
- dezvoltarea limbajului expresiv și receptiv.

Relația dintre integrarea senzorială și intervenția logopedică

Există o legătură strânsă între procesarea senzorială și dezvoltarea limbajului.

Pentru ca un copil să poată comunica eficient, acesta trebuie:

- să recepționeze corect stimulii auditivi;
- să își organizeze răspunsurile motorii;
- să își regleze nivelul de activare și atenție;
- să tolereze stimulii din mediu.

Tulburările senzoriale pot afecta:

- discriminarea auditivă;
- atenția auditivă;
- controlul respirației;
- motricitatea orală;
- coordonarea mișcărilor articulatorii.

De exemplu:

- un copil hipersensibil auditiv poate evita comunicarea verbală;
- un copil cu dificultăți proprioceptive poate avea probleme de articulare;
- un copil cu disfuncții vestibulare poate manifesta dificultăți de concentrare în timpul terapiei logopedice.

În aceste situații, intervenția logopedică trebuie corelată cu activități de integrare senzorială.

Importanța abordării interdisciplinare

Copilul cu CES necesită o intervenție complexă și colaborativă.

Echipa multidisciplinară poate include:

- profesor de sprijin;
- logoped;
- psiholog;
- terapeut ocupațional;
- kinetoterapeut;
- medic specialist;
- familie.

Colaborarea dintre specialiști contribuie la:

- realizarea unei evaluări complete;
- stabilirea obiectivelor comune;
- adaptarea intervenției la nevoile copilului;
- monitorizarea progresului.

Abordarea interdisciplinară crește eficiența terapiei și facilitează integrarea socială și școlară a copilului.

Integrarea senzorială și intervenția logopedică sunt două componente complementare în procesul de recuperare și dezvoltare a copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Tulburările de procesare senzorială influențează semnificativ dezvoltarea limbajului și capacitatea de comunicare, motiv pentru care intervenția logopedică trebuie să țină cont de particularitățile senzoriale ale copilului.

Utilizarea activităților de integrare senzorială în cadrul terapiei logopedice contribuie la:

- creșterea atenției;
- îmbunătățirea autoreglării;
- dezvoltarea motricității;
- stimularea comunicării funcționale;
- facilitarea învățării.

Prin abordări individualizate și interdisciplinare, copilul cu CES poate beneficia de șanse reale de progres și integrare socială.

Bibliografie

1. Ayres, A. Jean – *Sensory Integration and Learning Disorders*, Western Psychological Services, Los Angeles.
2. Bundy, A., Lane, S., Murray, E. – *Sensory Integration: Theory and Practice*, F.A. Davis Company.
3. Verza, Emil – *Tratat de logopedie*, Editura Semne, București.
4. Gherguț, Alois – *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom.
5. Vrașmaș, Traian – *Școala și educația pentru toți*, Editura Miniped.

EDUCAȚIA CREATIVĂ ȘI DEZVOLTAREA COPILULUI PREȘCOLAR

Prof. RĂDULICEA Mihaela

Grădinița cu program prelungit nr. 26

Societatea contemporană se caracterizează prin transformări accelerate generate de progresul tehnologic, digitalizare, globalizare și schimbări sociale complexe. În acest context, educația este chemată să răspundă unor provocări fără precedent, depășind modelul tradițional centrat pe transmiterea și reproducerea informațiilor. Accentul este plasat tot mai mult asupra dezvoltării unor competențe care permit indivizilor să se adapteze, să inoveze și să răspundă eficient situațiilor noi. În acest sens, educația creativă reprezintă una dintre cele mai importante direcții de modernizare a procesului educațional. Aceasta urmărește dezvoltarea potențialului fiecărui copil prin stimularea imaginației, a gândirii critice, a flexibilității cognitive și a capacității de rezolvare a problemelor. Studiile recente evidențiază faptul că experiențele educaționale care încurajează explorarea, experimentarea și exprimarea liberă contribuie semnificativ la formarea competențelor necesare secolului XXI, pregătind generațiile tinere pentru o lume aflată într-o continuă schimbare.

Educația creativă poate fi definită ca un proces pedagogic care stimulează originalitatea, inițiativa și capacitatea copiilor de a genera idei noi și soluții diverse pentru problemele întâlnite. Aceasta nu se limitează la activitățile artistice, ci reprezintă o abordare complexă a învățării care favorizează dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială. Cercetările recente arată că mediile educaționale creative susțin dezvoltarea gândirii divergente și a autonomiei încă din perioada preșcolară, contribuind la formarea unor indivizi capabili să se adapteze schimbărilor rapide ale societății moderne.

În educația timpurie, creativitatea poate fi dezvoltată printr-o varietate de metode și strategii didactice care plasează copilul în centrul procesului de învățare. Una dintre cele mai eficiente metode este învățarea bazată pe proiecte, care presupune explorarea unor teme de interes pentru copii prin activități integrate și interdisciplinare. În cadrul acestei abordări, copiii observă, investighează, formulează întrebări și construiesc cunoștințe prin experiențe directe. Cercetările realizate în ultimii ani demonstrează că participarea la proiecte educaționale stimulează creativitatea, colaborarea și capacitatea de rezolvare a problemelor.

O altă metodă fundamentală în grădiniță este învățarea prin joc. Jocul reprezintă forma naturală prin care copilul descoperă lumea și își dezvoltă competențele cognitive și sociale. Prin jocurile simbolice, de construcție sau de rol, copiii experimentează situații diverse, își dezvoltă imaginația și învață să colaboreze cu ceilalți. Literatura de specialitate evidențiază faptul că activitățile ludice contribuie la dezvoltarea flexibilității cognitive și a creativității într-o măsură semnificativă.

De asemenea, învățarea prin descoperire și experiment constituie o strategie esențială în educația creativă. În cadrul acesteia, copiii sunt încurajați să observe fenomene, să formuleze ipoteze și să testeze diferite soluții. Experimentele simple realizate în grădiniță permit dezvoltarea curiozității și a gândirii investigative, oferind oportunități autentice de explorare și înțelegere a mediului înconjurător.

Un rol important îl au și tehnicile de stimulare a gândirii divergente, precum brainstorming-ul adaptat vârstei preșcolare. Această metodă încurajează exprimarea liberă a ideilor și acceptarea perspectivelor multiple, contribuind la dezvoltarea încrederii în sine și a capacității de a găsi soluții originale. În același timp, activitățile artistice și practice, precum desenul, pictura, modelajul sau construcțiile din materiale diverse, favorizează exprimarea creativă și dezvoltarea imaginației. Studii recente arată că activitățile de tip hands-on stimulează flexibilitatea cognitivă și capacitatea copiilor de a transforma ideile abstracte în produse concrete.

În ultimii ani, educația creativă a fost îmbogățită prin integrarea unor strategii moderne, precum abordarea Makerspace și utilizarea tehnologiilor digitale. Spațiile de tip Makerspace oferă copiilor oportunitatea de a crea, construi și experimenta folosind materiale variate, dezvoltând astfel competențe de colaborare, gândire critică și inovare. Totodată, utilizarea roboților educaționali și a aplicațiilor digitale adaptate vârstei contribuie la dezvoltarea creativității și a competențelor necesare într-o societate tot mai tehnologizată. O altă strategie valoroasă este storytelling-ul, prin care copiii sunt încurajați să inventeze povești, să creeze personaje și să imagineze situații noi. Această abordare dezvoltă atât imaginația, cât și competențele de comunicare și exprimare emoțională.

Implementarea educației creative presupune însă și anumite provocări. Procesul de schimbare poate genera rezistență din partea unor cadre didactice, părinți sau instituții care sunt obișnuiți cu metodele tradiționale de predare. Rezistența poate fi determinată de lipsa formării profesionale, de insuficiența resurselor materiale sau de dificultatea evaluării unor competențe precum creativitatea și gândirea critică. În plus, unele persoane pot considera că metodele inovatoare oferă mai puțin control asupra procesului de învățare comparativ cu abordările clasice. Cu toate acestea, literatura de specialitate subliniază faptul că rezistența la schimbare poate fi diminuată prin formare continuă, prin oferirea de sprijin metodologic și prin implicarea activă a tuturor actorilor educaționali în procesul de transformare.

Evaluarea rezultatelor schimbării reprezintă o componentă esențială a educației creative. În educația timpurie, evaluarea trebuie să depășească măsurarea cunoștințelor și să surprindă progresul copilului în ceea ce privește creativitatea, autonomia, colaborarea și capacitatea de rezolvare a problemelor. Un instrument frecvent utilizat este observația sistematică, care permite educatorului să urmărească manifestările creative ale copiilor în situații autentice de învățare. Portofoliul educațional constituie o altă metodă valoroasă, deoarece oferă o imagine de ansamblu asupra progresului copilului prin colectarea produselor realizate pe parcursul activităților. De asemenea, rubricile de evaluare permit aprecierea unor indicatori precum originalitatea, inițiativa și implicarea în activități. Autoevaluarea, realizată prin conversații și reflecții adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor, contribuie la formarea conștiinței de sine și a responsabilității pentru propria învățare. Totodată, documentarea pedagogică, inspirată din abordarea Reggio Emilia, permite colectarea de fotografii, înregistrări și observații care evidențiază procesele de învățare și dezvoltare creativă ale copiilor. Utilizarea combinată a acestor instrumente oferă o perspectivă complexă și relevantă asupra impactului educației creative.

Educația creativă reprezintă o condiție esențială pentru formarea generațiilor capabile să facă față provocărilor unei lumi aflate într-o continuă transformare. Prin metode și strategii centrate pe copil, precum învățarea prin joc, proiectele educaționale, experimentarea, storytelling-ul, activitățile practice și utilizarea tehnologiilor moderne, sunt dezvoltate competențe fundamentale pentru secolul XXI, printre care creativitatea, gândirea critică, colaborarea și adaptabilitatea. Deși implementarea schimbării poate întâmpina anumite forme de rezistență, beneficiile pe termen lung justifică investiția în dezvoltarea unor practici educaționale inovatoare. Evaluarea rezultatelor trebuie să fie una complexă și continuă, bazată pe observație, portofolii și documentare pedagogică, astfel încât să reflecte progresul autentic al copiilor. În concluzie, educația creativă nu reprezintă doar o alternativă pedagogică modernă, ci o necesitate pentru pregătirea tinerelor generații în vederea participării active și responsabile la societatea viitorului.

BIBLIOGRAFIE

Leggett, N., *Creativity in Early Childhood: How Educators from Australia and Italy are Documenting the Creative Thought Processes of Young Children*, SN Social Sciences, vol. 4, nr. 74, 2024.

Parwoto, P., Ilyas, S. N., Bachtiar, M. Y., Marzuki, K., *Fostering Creativity in Kindergarten: The Impact of Collaborative Project-Based Learning*, South African Journal of Childhood Education, vol. 14, nr. 1, 2024.

Kay, L., Buxton, A., *Makerspaces and the Characteristics of Effective Learning in the Early Years*, Contemporary Issues in Early Childhood, 2024.

Fousteri, M., Foti, P., *A Creative Approach of the Differentiated Teaching and Project Method in Early Childhood Education*, European Journal of Education and Pedagogy, vol. 5, nr. 2, 2024, pp. 64–73.

Nurjanah, N. E., Yetti, E., Sumantri, M. S., *Developing Creative Thinking in Preschool Children: A Comprehensive Review of Innovative Approaches*, European Journal of Educational Research, vol. 13, nr. 3, 2024, pp. 1303–1319.

Bibire, L., Vrabie, A., Gora, L., Măță, L., *Stimulating Preschoolers' Creative Imagination through Hands-on Practice Activities*, Journal of Innovation in Psychology, Education and Didactics, vol. 28, nr. 1, 2024, pp. 75–84.

Kotsopoulos, D. și colaboratorii, *Critical Thinking, Communication, Collaboration, Creativity in Kindergarten with Educational Robotics: A Scoping Review*, Computers & Education, vol. 210, 2024.

CREATIVITATEA – CHEIA EDUCAȚIEI VIITORULUI MODALITĂȚI PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ FORMEAZĂ COMPETENȚE PENTRU O SOCIETATE ÎN CONTINUĂ SCHIMBARE

**prof. Roșu Iuliu Eugen
Școala Gimnazială Dumitra**

Educația contemporană se confruntă cu provocări tot mai complexe, generate de dezvoltarea accelerată a tehnologiei, de schimbările sociale și de necesitatea adaptării rapide la noi contexte profesionale și culturale. În acest cadru, școala modernă nu mai poate avea doar rolul de transmitere a informațiilor, ci trebuie să contribuie activ la formarea unor elevi creativi, flexibili și capabili să rezolve probleme reale.

Educația creativă reprezintă un ansamblu de metode și strategii didactice care stimulează gândirea originală, imaginația, inițiativa și autonomia elevilor. Creativitatea nu este o capacitate rezervată doar unor persoane talentate, ci o abilitate care poate fi dezvoltată prin activități educaționale adecvate. Profesorul are rolul de facilitator al învățării, creând contexte prin care elevii să descopere, să experimenteze și să își exprime ideile liber.

Potrivit lui Ioan Cerghit, metodele interactive favorizează participarea activă a elevului și contribuie la formarea unei gândiri independente. În același timp, Constantin Cucoș subliniază faptul că educația modernă trebuie să valorifice potențialul individual al fiecărui elev și să încurajeze învățarea prin cooperare și descoperire.

Printre metodele și strategiile utilizate frecvent în educația creativă se numără:

- brainstormingul;
- jocul didactic;
- învățarea prin proiecte;
- metoda cubului;
- studiul de caz;
- hărțile conceptuale;
- dramatizarea;
- învățarea colaborativă;
- utilizarea aplicațiilor digitale interactive.

Aceste metode dezvoltă atât competențele cognitive, cât și pe cele socio-emoționale. Elevii învață să comunice eficient, să lucreze în echipă, să își argumenteze opiniile și să găsească soluții originale la diverse probleme.

Un rol important îl are și integrarea tehnologiei în procesul educațional. Platformele digitale precum [Livresq](#), [Padlet](#) sau [Wordwall](#) facilitează realizarea unor activități interactive și atractive. Prin intermediul acestora, elevii devin mai implicați în actul învățării și își dezvoltă competențele digitale necesare în societatea actuală.

Educația creativă contribuie și la formarea unor atitudini pozitive față de învățare. Elevii capătă încredere în propriile forțe, devin mai motivați și mai deschiși către colaborare și schimb de idei. Astfel, școala îi pregătește pentru integrarea într-o lume caracterizată prin schimbare permanentă și adaptabilitate.

În activitatea didactică, metodele creative pot fi aplicate la toate disciplinele de studiu, contribuind la creșterea interesului și a participării active a elevilor.

De exemplu, în cadrul unei lecții de limba română la ciclul primar, metoda brainstormingului a fost utilizată pentru identificarea ideilor principale ale unui text literar. Elevii au lucrat în echipe și au formulat opinii personale despre personaje și întâmplări, dezvoltându-și capacitatea de argumentare și exprimare liberă.

La disciplina geografie, utilizarea platformei Livresq a permis realizarea unei lecții interactive despre organizarea administrativ-teritorială a României. Elevii au completat exerciții digitale, au identificat județele pe hartă și au participat la activități de tip quiz. Activitatea a stimulat învățarea prin descoperire și colaborare.

O altă activitate practică a fost realizată prin intermediul aplicației Padlet. Elevii au creat un panou virtual cu tema „Localitatea mea”, unde au încărcat imagini, descrieri și informații despre comunitatea din care provin. Această activitate a dezvoltat creativitatea, spiritul de observație și competențele digitale.

Învățarea prin proiecte reprezintă, de asemenea, o strategie eficientă. În cadrul proiectului „Protejăm natura”, elevii au realizat afișe și prezentări despre reciclare și protecția mediului. Activitatea a favorizat cooperarea și responsabilizarea elevilor față de problemele comunității.

În toate aceste activități, rolul profesorului a fost acela de coordonator și sprijin pentru elevi. Atmosfera deschisă și interactivă a încurajat exprimarea ideilor și implicarea activă în procesul de învățare.

Concluzii

Educația creativă reprezintă o componentă esențială a învățământului modern, deoarece contribuie la formarea unor elevi capabili să se adapteze unei societăți aflate într-o continuă transformare. Prin utilizarea metodelor interactive și a tehnologiilor digitale, procesul educațional devine mai atractiv, mai eficient și mai apropiat de nevoile generației actuale.

Metodele creative stimulează gândirea critică, imaginația, comunicarea și capacitatea de rezolvare a problemelor. În același timp, ele dezvoltă încrederea în sine și spiritul de colaborare, competențe esențiale pentru viitor.

Profesorul are un rol important în valorificarea potențialului creativ al elevilor și în crearea unui climat educațional pozitiv, bazat pe cooperare și învățare activă. Prin adaptarea strategiilor didactice la cerințele actuale, școala poate pregăti elevii pentru provocările unei lumi moderne și dinamice.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006, Iași, p. 45–63.
2. Cucoș, Constantin, *Pedagogie (ediția a IV-a revizuită și adăugită)*, Editura Polirom, 2024, Iași, p. 118–136.
3. Joița, Elena, *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, Editura Aramis, 2006, București, 72–91.
4. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, 2008, București, p. 50–74.

EDUCAȚIA CREATIVĂ PRIN ACTIVITĂȚI STEAM ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Profesor Educație Timpurie, Mihaela Maria Rotaru
Școala Gimnazială IULIU MANIU, Vințu de Jos, jud. Alba

Introducere

Societatea actuală impune formarea unor generații capabile să gândească critic, să găsească soluții inovatoare și să se adapteze permanent schimbărilor. În acest context, educația timpurie are rolul de a crea premisele dezvoltării competențelor necesare secolului XXI. Una dintre abordările moderne care răspunde acestor cerințe este educația STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics), care îmbină învățarea interdisciplinară cu creativitatea și explorarea.

La vârsta preșcolară, copiii învață prin joc, experimentare și descoperire. Activitățile STEAM valorifică aceste particularități, oferindu-le oportunitatea de a observa, investiga, formula ipoteze și găsi soluții la probleme concrete. Prin integrarea artei în domeniile științifice și matematice, procesul educativ devine atractiv, accesibil și motivant.

Fundamentare teoretică

Conceptul STEAM reprezintă o extindere a modelului STEM, prin includerea domeniului artistic, considerat esențial pentru stimularea imaginației și a creativității. Educația STEAM promovează învățarea activă și dezvoltarea unor competențe precum colaborarea, comunicarea, rezolvarea de probleme, gândirea critică și creativitatea.

În învățământul preșcolar, abordarea STEAM se realizează prin activități integrate, adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor. Aceștia sunt implicați în situații de învățare autentice, care pornesc de la interesele și curiozitățile lor. Rolul educatorului este de facilitator al învățării, oferind contexte în care copiii pot explora și construi cunoștințe prin experiențe directe.

Cercetările din domeniul educației evidențiază faptul că experiențele timpurii bazate pe investigație și experiment contribuie la dezvoltarea gândirii logice, a autonomiei și a încrederii în propriile capacități. În același timp, integrarea artei favorizează exprimarea emoțiilor, dezvoltarea sensibilității estetice și consolidarea motivației pentru învățare.

Aplicarea metodei STEAM în activitatea preșcolară

În cadrul grupei mari „Albinuțele”, am desfășurat activitatea STEAM „Podul care susține ursulețul”, având ca scop dezvoltarea capacității copiilor de a identifica soluții practice și de a colabora pentru realizarea unei construcții funcționale.

Desfășurarea activității

Activitatea a început cu prezentarea unei povești-problemă. Ursulețul Toto dorea să traverseze un râu pentru a ajunge la prietenii săi, însă nu avea un pod. Copiii au fost provocați să găsească o soluție pentru a-l ajuta.

În etapa de explorare, preșcolarii au analizat diferite materiale puse la dispoziție: bețe de lemn, paie, cuburi, carton și plastilină. Au formulat ipoteze privind rezistența materialelor și au discutat despre modul în care acestea pot fi utilizate pentru construirea unui pod.

În echipe mici, copiii au proiectat și realizat construcțiile. Fiecare grup a ales materialele considerate potrivite și a încercat diferite variante de îmbinare. După finalizarea podurilor, acestea au fost testate prin plasarea unui ursuleț-jucărie pe suprafața lor.

Rezultatele au fost analizate împreună. Copiii au observat care poduri au rezistat, care s-au prăbușit și ce îmbunătățiri pot fi aduse. În etapa artistică, fiecare echipă și-a decorat construcția și a realizat o prezentare a produsului final.

Domeniile STEAM implicate

Science (Știință):

- observarea proprietăților materialelor;
- formularea de ipoteze;
- experimentarea și testarea.

Technology (Tehnologie):

- utilizarea diverselor materiale și instrumente;
- explorarea posibilităților de construcție.

Engineering (Inginerie):

- proiectarea și realizarea podului;
- identificarea soluțiilor pentru creșterea rezistenței construcției.

Arts (Artă):

- decorarea podului;
- exprimarea creativă și prezentarea produsului.

Mathematics (Matematică):

- compararea dimensiunilor;
- estimarea cantităților;
- utilizarea relațiilor spațiale.

Rezultate și impact educațional

Activitatea a generat un nivel ridicat de implicare și entuziasm din partea copiilor. Preșcolarii au manifestat curiozitate, perseverență și dorința de a găsi soluții eficiente. Colaborarea în echipă a favorizat dezvoltarea abilităților de comunicare și negociere, iar testarea construcțiilor a stimulat gândirea critică și capacitatea de autoevaluare.

Prin intermediul activităților STEAM, copiii au învățat că greșeala reprezintă o oportunitate de învățare și că succesul poate fi obținut prin încercări repetate și îmbunătățiri succesive. De

asemenea, s-a observat dezvoltarea încrederii în propriile idei și a capacității de a argumenta alegerile făcute.

Experiența a demonstrat că abordarea STEAM contribuie la formarea unei atitudini pozitive față de învățare și la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru viitor.

Concluzii

Educația creativă reprezintă o necesitate a societății contemporane, iar activitățile STEAM oferă un cadru eficient pentru dezvoltarea armonioasă a copilului preșcolar. Prin explorare, experiment și colaborare, copiii își dezvoltă competențe cognitive, sociale și emoționale care îi pregătesc pentru provocările unei lumi aflate în continuă schimbare.

Integrarea activităților STEAM în rutina educațională contribuie la transformarea procesului de învățare într-o experiență atractivă și relevantă, centrată pe copil. Astfel, educația timpurie devine un spațiu al descoperirii, creativității și inovării, în care fiecare copil are oportunitatea de a învăța prin experiență și de a-și valorifica potențialul.

Bibliografie

1. Dulamă, M.E., *Didactica domeniului Om și societate*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2010.
2. Oprea, C.L., *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.
3. Ciascai, L., *Metode moderne de predare-învățare*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2018.
4. Curriculum pentru educație timpurie, Ministerul Educației, București, 2019.
5. Yakman, G., *STEAM Education Framework*, Virginia Polytechnic Institute, 2008.

Modalități eficiente de a spune povești copiilor mici

Profesor învățământ preșcolar : Rusu Camelia

Grădinița cu Program Prelungit “Elena Doamna”, Galați

Poveștile au un impact major asupra copiilor, stimulându-le imaginația și creativitatea. Ele îi ajută să înțeleagă lumea înconjurătoare, să-și dezvolte limbajul și să-și exprime emoțiile. Prin povești, copiii învață valori morale, își formează conceptele despre bine și rău și își îmbunătățesc abilitățile sociale. De asemenea, poveștile creează un spațiu sigur pentru explorarea temerilor și a experiențelor personale, având un rol important și în terapia emoțională.

Atracția veche și universală a copiilor pentru povești le conferă acestora un rol dinamic și plin de înțelesuri, devenind totodată un mijloc care oferă un cadru eficient pentru comunicare (inclusiv terapeutică sau cu scopuri educaționale). Popularitatea basmelor, legendelor, povestirilor și istorioarelor confirmă locul aparte pe care acestea îl ocupă în imaginația copiilor.

Există diferite tehnici de povestire care pot captiva atenția copiilor.

Pentru copiii mici, puteți crea povești scurte și captivante folosindu-vă de jucăriile lor preferate, transformându-le în personaje pline de viață. Pe măsură ce povestiți, arătați-le pe rând fiecare jucărie când este menționată în poveste, astfel încât copiii să poată face legătura între cuvinte și obiecte. În același timp, efectuați activități interactive, cum ar fi mimarea gesturilor sau schimbarea vocii pentru fiecare personaj, pentru a menține atenția și a stimula imaginația. De exemplu, o păpușă poate povesti despre aventurile ei într-o lume fantastică, iar un ursuleț poate descrie viața sa în pădure, cu sunete și mișcări care să susțină povestirea.

De asemenea, utilizarea teatrului de marionete reprezintă o metodă eficientă de a le prezenta copiilor povești într-un mod vizual și interactiv. Statutul de spectator într-un astfel de spectacol ajută la crearea unui cadru captivant, unde copiii pot absorbi mai ușor informațiile și pot reține un volum mai mare de detalii. Teatrul de păpuși facilitează înțelegerea prin asocierea imaginilor în mișcare cu povestea spusă, iar interacțiunea cu marionetele poate stimula curiozitatea și exprimarea emoțiilor.

Poveștile și povestirile trebuie selectate în funcție de vârsta și nivelul de dezvoltare psiho-individuală al copiilor, asigurând astfel adecvarea conținutului la capacitățile acestora. Se recomandă ca prezentarea poveștii să aibă loc la finalul unui joc mai amplu sau după masa copiilor, pentru a facilita receptivitatea.

Este esențială respectarea ordinii cronologice a evenimentelor din poveste, în vederea asigurării clarității și coerenței narațiunii. Imaginile folosite trebuie să fie simple, clare și ușor de înțeles pentru copii, contribuind la o mai bună înțelegere a textului.

Pentru captarea și menținerea atenției audienței, povestitorul trebuie să adopte o atitudine expresivă, asemănătoare unui mic actor, utilizând vocea și intonația ca principale instrumente pentru evidențierea stărilor emoționale. Tonul vocii trebuie adaptat fiecărui personaj; de exemplu, vocea ursului din „Ursul păcălit de vulpe” va fi gravă și domoală, în timp ce vocea vulpii va fi vioaie, ușor șireată și jucăușă.

Expresiile faciale și gesturile acompaniatoare amplifică impactul poveștii și facilitează stabilirea unei conexiuni emoționale mai profunde între povestitor și ascultători. Povestirea poate fi completată prin jocuri de rol sau interpretări simbolice, precum imitarea bățăilor în ușă, inspirații adânci, sau gesturi care reflectă acțiunile personajelor. Personajele negative pot fi interpretate prin șoapte, evitând astfel utilizarea tonurilor ridicate care ar putea afecta receptivitatea copiilor.

Este recomandat să nu se ofere răspunsuri imediate la întrebările copiilor pe durata povestirii, ci să li se acorde priviri înțeleghătoare, continuându-se firul narativ. În cazul în care întrebările persistă, acest fapt poate indica pierderea firului poveștii sau o scădere a atenției povestitorului.

Pentru a preveni întreruperile frecvente, este indicat să se stabilească de la început momente clare în care copiii pot adresa întrebări, asigurând astfel o desfășurare fluidă și coerentă a activității.

Textele pe care le citim sau le povestim copiilor trebuie alese cu mare grijă și discernământ. Materialele trebuie să răspundă nevoilor specifice fiecărei grupe de vârstă, hrănind copilul nu doar fizic (deoarece dezvoltarea armonioasă a corpului este strâns legată de starea de bine), ci și sufletește și spiritual.

- Pentru copiii cu vârsta între 1 și 2 ani, este recomandată selectarea unor cântece scurte, poezii ritmate și povești foarte concise, de aproximativ 7-8 fraze (de exemplu, „Povestea ridichii”), precum și povestiri în versuri scurte.
- Copiii între 2 și 3 ani nu sunt atenți în mod deosebit la conținutul poveștii, ci mai ales la modul în care vocea povestitorului „pictează” imaginile. Pentru această grupă, este indicat să cântați, să recitați și să povestiți folosind mimica, gesturile și păpuși variate. Este recomandat să eliminați finalurile tragice sau violente, având posibilitatea de a le adapta astfel încât să mențineți echilibrul emoțional al copiilor.
- Pentru copiii între 2 și 4 ani, se recomandă folosirea unor versiuni simplificate ale poveștilor clasice, cu un conținut redus față de cele pentru copii mai mari. De asemenea, povestirea trebuie rostită mai rar decât pentru copiii de 5-6 ani. Este important să puneți cartea în fața copilului cu respect, atât pentru conținut, cât și pentru obiectul în sine, pentru a-l învăța pe copil să aprecieze și el acest respect.
- La copiii de 5-6 ani, în jurul vârstei de 5 ani, aceștia solicită adesea să le povestiți aceeași poveste cu aceleași cuvinte, iar dacă povestirea este diferită, pot manifesta nemulțumire. Repetarea fidelă a poveștii le oferă un sentiment de siguranță. În această etapă, este recomandat să le spuneți povești mai lungi și să îi încurajați să deseneze scenele preferate, dar și să povestească ei înșiși.

În concluzie, selecția riguroasă a textelor și adaptarea modalităților de povestire în funcție de vârsta și nivelul de dezvoltare psiho-emoțională ale copiilor sunt esențiale pentru a asigura o experiență educațională eficientă și plăcută. Poveștile bine alese și prezentate cu expresivitate contribuie nu doar la dezvoltarea limbajului și a imaginației, ci și la echilibrul emoțional și la formarea unor valori morale solide. Prin metode interactive și expresive, povestitorul poate crea un mediu propice pentru învățare, în care copilul se simte în siguranță și încurajat să se exprime liber. Această abordare integrată sprijină creșterea armonioasă a copilului, hrănind atât mintea, cât și sufletul, și cultivând dragostea pentru lectură și cunoaștere încă din primele etape ale vieții. Prin urmare, povestirea devine un instrument pedagogic indispensabil, ce susține dezvoltarea holistică și sănătoasă a fiecărui copil.

STRATEGII INSTRUCTIV-EDUCATIVE EFICIENTE – ÎNTRE TEORIE, CREATIVITATE ȘI UMANITATE

Profesor pentru învățământul primar Samson Mihai Daniel

Școala Gimnazială „Costache Antoniu” Țigănași

În spațiul educațional contemporan, nu mai este suficient să transmiți informații. Un cadru didactic adevărat seamănă mai degrabă cu un grădinar atent decât cu un difuzor de cunoștințe. El știe că fiecare plantă – adică fiecare elev – are ritmul, stilul și nevoile sale. Tocmai de aceea, strategiile instructiv-educative eficiente nu sunt rețete fixe, ci repere flexibile, adaptate contextului. În esență, o strategie eficientă este aceea care reușește să transforme actul de învățare dintr-o experiență statică, de asimilare, într-o experiență semnificativă, participativă, iar pe educabil – dintr-un simplu spectator într-un participant activ. Pentru a înțelege cum putem construi astfel de strategii la nivelul claselor primare, trebuie explorate câteva direcții fundamentale: învățarea activă, diferențierea instruirii, evaluarea formativă, colaborarea și utilizarea tehnologiei, toate îmbinate cu o doză rezonabilă de empatie și accesibilitate.

Unul dintre pilonii de bază ai eficienței îl reprezintă învățarea activă. Spre deosebire de modelul tradițional centrat pe expunere, unde elevul ascultă și notează pasiv, strategiile active îl plasează pe acesta în postura de constructor al propriului act de cunoaștere. Metode precum învățarea prin descoperire, studiul de caz adaptat vârstei, tehnica „Gândește-Lucrează în perechi-Prezintă” nu doar că sporesc motivația, dar dezvoltă și gândirea critică. Cercetările lui Bonwell și Eison (1991) au subliniat că de timpuriu învățarea activă duce la o reținere mai bună a informațiilor și la dezvoltarea abilităților de ordin superior. În practică, un profesor eficient nu va spune pur și simplu „așa se rezolvă o ecuație”, ci va pune elevii în situația de a descoperi singuri pașii, eventual prin mici provocări sau jocuri de rol. Un alt exemplu, la ora de științe, elevii pot forma un „lanț trofic uman” – fiecare copil primește eticheta unei ființe vii și ei trebuie să se „hrănească” reciproc ținându-se de mână. Desigur, această abordare necesită mai multă pregătire și flexibilitate, dar rezultatul – copii curioși și implicați – merită din plin efortul.

Un alt aspect important este diferențierea instruirii. În orice clasă din ciclul primar există o diversitate uriașă: unii elevi învață mai bine vizual, alții auditiv sau kinestezic, bazat pe acțiune și experiență fizică; unii au nevoie de o mai bună structurare a conținuturilor, alții de libertate și

imaginație. O strategie eficientă nu ignoră aceste diferențe, ci le valorifică. Potrivit lui Carol Ann Tomlinson (2014), diferențierea presupune adaptarea conținutului, procesului și produsului învățării la nivelul de pregătire, interesele și stilul de învățare al fiecăruia. Concret, acest lucru poate însemna oferirea mai multor opțiuni pentru o temă (desen, colaj, prezentare orală, text scurt), formarea de grupuri flexibile sau ajustarea nivelului de dificultate al sarcinilor. În școala românească, poate părea o provocare din cauza numărului mare de elevi, însă mici gesturi – precum fișe de lucru diferențiate, materiale suplimentare pentru cei interesați sau feedback personalizat – pot face o diferență semnificativă. La final, eficiența nu înseamnă să faci același lucru pentru toți, ci să găsești calea prin care fiecare copil să poată ajunge la același nivel de înțelegere, chiar dacă pe trasee diferite.

Evaluarea formativă reprezintă o altă piesă cheie. Spre deosebire de evaluarea sumativă (notele de la final), cea formativă este un proces continuu, care oferă feedback imediat și ajută la reglarea învățării. Black și Wiliam (1998) au demonstrat că evaluarea formativă, aplicată corect, poate îmbunătăți semnificativ performanțele elevilor, mai ales la cei care întâmpină dificultăți. În practică, aceasta poate lua forme simple: întrebări de tip „feedback” la sfârșitul unei ore, chestionare de satisfacție („Scrie un lucru pe care l-ai învățat azi și o întrebare care ți-a rămas în minte”), autoevaluări rapide cu emoticoane sau feedback scris pe parcursul elaborării unui proiect. Un profesor eficient nu așteaptă testul final pentru a vedea dacă s-a înțeles materia; el verifică constant pulsul clasei și ajustează strategia pe măsură. De exemplu, după o explicație complexă, educatorul poate cere elevilor să ridice semnele unui semafor colorat (verde – înțeleg, galben – parțial, roșu – nu înțeleg) – apoi folosește aceste informații pentru a reveni asupra punctelor sensibile. Astfel, evaluarea devine un instrument de sprijin, nu un motiv de îngrijorare, punitiv.

Colaborarea – atât între elevi, cât și între cadrele didactice – amplifică eficiența strategică. Învățarea prin cooperare, prin metode precum puzzle-ul, grupurile de experți sau proiectele în echipă, stimulează nu doar dobândirea de cunoștințe, ci și competențe sociale esențiale: comunicarea, negocierea, asumarea responsabilității. Johnson și Johnson (2009) subliniază că interdependența pozitivă din grupurile bine structurate generează efort mai mare, relații mai bune și sănătate mintală. Pentru școala primară și gimnazială, unde copiii învață să relaționeze cu ceilalți, ignorarea colaborării ar fi o contradicție în termeni. Totuși, cu moderație: nu orice muncă în echipă este colaborare eficientă. Este nevoie de obiective clare, roluri definite și responsabilitate individuală – altfel riscăm să apară „parazitismul social” (un elev face totul, ceilalți doar privesc). Un profesor implicat poate învăța elevii să ofere feedback colegilor prin expresii de genul „Mie mi-a plăcut cum ai explicat...” sau poate folosi tehnici de evaluare reciprocă pentru a preveni această posibilitate de „chiul” în cadrul grupului.

Nu în ultimul rând, integrarea tehnologiei, dar într-un mod atent gândit. Tabletele, platformele online, simulările sau aplicațiile educaționale pot aduce un plus semnificativ, însă tehnologia în sine nu garantează eficiența. Cheia este să o folosim acolo unde adaugă valoare pedagogică. De pildă, un chestionar online în timp real (Kahoot, Quizizz, Blooket) poate crește implicarea și poate oferi feedback instantaneu. Un joc de matematică pe o tabletă poate transforma exercițiile plictisitoare, repetitive, într-o aventură. Însă o simplă proiectie de slide-uri monotone rămâne la fel de ineficientă ca o prelegere tradițională, doar că pe ecran. În plus, trebuie avut grijă la decalajul digital – nu toți elevii au acces la aceleași resurse acasă. O strategie eficientă este incluzivă și nu lasă pe nimeni în urmă. Așadar, tehnologia e un instrument excelent, dar folosirea ei nu trebuie să devină un scop în sine.

Dincolo de orice metodă sau mijloc de învățare, ceea ce face cu adevărat o strategie eficientă este relația umană. Un învățător sau un profesor care își cunoaște elevii, care arată entuziasm pentru materie, care râde împreună cu ei din când în când, va avea întotdeauna mai mult succes decât unul care aplică perfect toate metodele din manual, dar rămâne rece și distant. Studiile (de exemplu, Hattie, 2012) arată că factorul cu cel mai mare impact asupra învățării este relația profesor-elev – este mai puternică decât orice strategie în sine. Așadar, a fi eficient nu înseamnă a fi rigid, ci a fi autentic, înseamnă a ști când să renunți la planul tău pentru că observi că elevii sunt epuizați, sau când să le oferi o pauză de relaxare, de „încărcare a bateriilor”, în loc să alergi prin material de predat. Flexibilitatea și empatia sunt componente ale aceleiași ecuații.

În concluzie, strategiile instructiv-educative eficiente pentru clasele primare și gimnaziale nu sunt rețete magice, ci un mozaic de principii adaptate contextului. Învățarea activă, diferențierea, evaluarea formativă, colaborarea și tehnologia bine integrată, toate susținute de o relație autentică profesor-elev, formează cadrul în care educația valorizează elevul. Fiecare cadru didactic este dator să-și construiască propriul set de strategii, testând, reflectând și ajustând continuu.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*. Editura Polirom, 2006, Iași.
2. Cucos, Constantin, *Pedagogie (ed. a III-a)*. Editura Polirom, 2004, Iași.
3. Joița, Elena, *Educația cognitivă. Fundamente – metodologie – aplicații*. Editura Institutul European, 2002, Iași.
4. Hattie, John (2012), *Visible Learning for Teachers: Maximizing Impact on Learning*. London, 2012, Routledge.
5. Resurse web: Didactic.ro (2025). *Resurse și materiale didactice pentru învățământul primar și gimnazial*. Accesat la adresa <https://www.didactic.ro/>

PROIECT DIDACTIC

Prof Sandu Ana Maria
Colegiul „Andronic Motrescu” Rădăuți

Prof: Sandu Ana Maria

Clasa: a X-a

Aria curriculară: Arte

Disciplina: Educație Vizuală

Unitatea tematică: Schițe/proiecte de scenografie

Tema lecției: Scenarii de teatru/ film/ vodevil/ teatru de păpuși/ etc

Subiectul lecției: Colajul

Tipul lecției: de predare/însușire de noi cunoștințe

Scopul lecției: de însușire a cunoștințelor legate de realizarea unui colaj pe un subiect la alegere.

Competențe generale:

2. Folosirea unor mijloace artistice, pentru exprimarea sensibilității estetice

Competențe specifice:

2.4 Schițarea unor proiecte de ansambluri decorative cotidiene sau de spectacol, folosind materiale și tehnici neconvenționale

2.5 Argumentarea utilizării propriilor mijloace de expresie artistică

Obiective operaționale

O1-să aleagă o temă plastică pentru colaj legată de o scenă dintr-o piesă de teatru, dintr-un film sau un proverb, o maximă, etc;

O2-să decupeze în funcție de tema propusă elementele componente ale colajului;

O3-să respecte etapele de realizare a colajului;

O4-să lipească în funcție de tema propusă elementele componente ale colajului;

O5-să argumenteze tema aleasă;

O6- să-si prezinte opiniile despre temă si despre subiectul ales.

Strategii didactice:

Metode și procedee: conversația, explicația, observarea dirijată, exercițiul, decupajul;

Mijloace didactice: manual clasa a X-a, calculator, video-proiector, foarfecă, lipici, foaie de bloc de desen, ziare, foi cu reclame.

Forme de organizare: activitate frontală, pe grupe, individuală.

Forme de evaluare: orală, observarea sistematică, analiza produselor activității, autoevaluare.

BIBLIOGRAFIE

Șușală, Ion, Educație plastică-manual, clasa a X-a, Editura Aramis, 2005,

Programa școlară pentru disciplina Educație vizuală, clasa a X-a,

www.didactic.ro

www.google.ro

Etapale lecției	Ob op	Desfășurarea activității	Metode și procedee	Material didactic	Forme de organizare	Evaluare
Captarea atenției		Se adresează elevilor întrebări legate de filme sau teatre, dacă mai vizionează piese de teatru. Elevii răspund la întrebări.	Conversația		Frontal	Orală

Anunțarea temei și a obiectivelor		Anunț titlul lecției noi și le explic cerințele din cadrul obiectivelor: Colajul. Le explic obiectivele și faptul că prin colaj au posibilitatea să creeze propriile scenarii pe diverse subiecte și teme.			Frontal	
Dirijarea învățării	O1 O2 O3 O4	Port o conversație cu elevii despre ceea ce urmează să facem la oră, ce anume doresc de la ei: să realizeze un colaj după o scenă dintr-o piesă de teatru, sau film, după o maximă sau un proverb, după o imagine sugestivă care să exprime ceva sau să sugereze ceva. Elevii răspund solicitărilor. Propun elevilor să urmărească o prezentare a temei, utilizând imagini de pe site-uri de specialitate. Le explic etapele de realizare a colajului: - alegerea temei - alegerea materialului necesar prin decupare din ziare, - realizarea fundalului colajului în funcție de tema aleasă (interior sau exterior, scenă de teatru sau film) Se trece la realizarea temei alese urmărind etapele de lucru. Profesorul urmărește activitatea elevilor, sugerând și îndrumând spre o realizare cât mai sugestivă a lucrării. Elevii ascultă prezentarea profesorului, urmăresc imaginile la videoproiector și rețin etapele de lucru.	Conversația euristica Explicația Observarea dirijată	Calculat or Video-proiector Imagini	Frontal Individua l Frontal Individua l	Observare sistematică Evaluare orală Observare sistematică
Obținerea performanței	O5	Fiecare elev care a terminat va da titlu lucrării și își va prezenta lucrarea, aducând argumente și explicând ce anume a vrut să sugereze prin tema realizată. Elevii explică cum au realizat, ce anume a folosit, care au fost etapele de lucru, sau ce dificultăți a întâmpinat în realizarea lucrării.	Conversația euristica	Lucrările realizate	Frontal	Analiza produselor activității

Asigurare a retenției	O6	Se va realiza o expoziție cu lucrările terminate și se vor purta discuții pe baza acestora, în funcție de ce se mai putea adăuga, sau ce ar lipsi, etc. Elevii selectează informațiile pentru îndeplinirea corectă a sarcinilor. Elevii se evaluează și autoevaluează.	Conversația euristica Explicația	Lucrările realizate	Frontal Individua l	Aprecier e verbală
Încheiere a activității		Se fac aprecieri generale și individuale pe tot parcursul activității, elevii fiind motivați și stimulați verbal. Se vor nota lucrările cele mai structurate și cele mai sugestive	Exercițiul	Catalog	Individua l	Autoeva luare

Culorile viitorului în educație: dezvoltarea creativității și a competențelor secolului XXI prin intermediul studierii limbii engleze

Profesor Diana Elena SANDU, Liceul Teoretic Tudor Arghezi, Craiova, Dolj

Introducere

Într-o lume aflată într-o continuă transformare, educația are misiunea de a pregăti elevii nu doar pentru profesiile viitorului, ci și pentru provocările sociale, culturale și tehnologice pe care încă nici nu le putem anticipa. Tema „Culorile viitorului” invită la o reflecție asupra modului în care școala poate deveni un spațiu al creativității, al diversității și al dezvoltării armonioase a fiecărui copil. Din perspectiva profesorului de limba engleză care lucrează cu elevi din ciclul primar, gimnazial și liceal, educația creativă reprezintă una dintre cele mai eficiente căi de formare a competențelor necesare secolului XXI.

Limba engleză nu mai este doar o disciplină școlară, ci un instrument de comunicare globală, de acces la informație și de conectare cu oameni și culturi diferite. În acest context, predarea limbii engleze oferă numeroase oportunități pentru dezvoltarea gândirii creative, a colaborării, a empatiei și a spiritului inovator. Copiii de astăzi au nevoie de experiențe educaționale care să le stimuleze imaginația și să îi ajute să își descopere propriile „culori”, adică talentele, pasiunile și potențialul unic.

Educația creativă – o necesitate a prezentului și a viitorului

Creativitatea este considerată una dintre competențele-cheie ale viitorului. Într-o societate în care informația este accesibilă instantaneu, succesul nu mai depinde exclusiv de acumularea de cunoștințe, ci de capacitatea de a utiliza aceste cunoștințe în mod original și eficient. Educația creativă urmărește formarea unor elevi capabili să găsească soluții inovatoare, să gândească critic și să se adapteze schimbărilor.

Profesorul de limba engleză are un rol privilegiat în acest proces. Limba este, prin natura sa, un instrument al exprimării și al creației. Prin povești, jocuri de rol, proiecte interdisciplinare, dezbateri, prezentări și activități colaborative, elevii sunt încurajați să își exprime ideile, să experimenteze și să își dezvolte încrederea în sine.

La clasele primare, creativitatea se manifestă prin activități ludice care transformă învățarea într-o experiență plăcută. Cânteculele, poveștile ilustrate, teatrul de păpuși sau proiectele artistice integrate în

lecțiile de limba engleză stimulează imaginația copiilor și facilitează învățarea naturală a limbii. În această etapă, culoarea simbolizează bucuria descoperirii și curajul de a explora.

În gimnaziu, elevii încep să își formeze identitatea și să își exprime opiniile. Activitățile creative devin mai complexe și includ proiecte digitale, prezentări tematice, podcasturi, reviste școlare sau campanii de conștientizare în limba engleză. Aceste experiențe îi ajută să își dezvolte competențele de comunicare și să își asume responsabilitatea pentru propria învățare.

La nivel liceal, creativitatea se îmbină cu gândirea critică și cu pregătirea pentru viața profesională. Dezbaterile, simulările, proiectele internaționale și colaborările online oferă elevilor posibilitatea de a analiza probleme globale și de a propune soluții originale. Limba engleză devine astfel o punte către lumea largă și către oportunitățile viitorului.

Un exemplu relevant de activitate creativă în cadrul orelor de limba engleză este utilizarea proiectelor bazate pe povești și scenarii imaginare. Elevii sunt încurajați să creeze personaje, să inventeze dialoguri, să redacteze povești scurte sau să realizeze benzi desenate în limba engleză. Aceste activități dezvoltă simultan competențele lingvistice, gândirea creativă și capacitatea de colaborare. La clasele primare, poveștile pot fi ilustrate prin desene și jocuri de rol, iar la gimnaziu și liceu pot fi transformate în prezentări digitale, podcasturi sau scurte piese de teatru. Prin intermediul acestor experiențe, elevii învață să utilizeze limba engleză într-un mod autentic și personal, depășind limitele exercițiilor tradiționale.

De asemenea, integrarea metodelor moderne, precum învățarea prin proiecte și utilizarea instrumentelor digitale, oferă multiple oportunități pentru exprimarea creativității. Elevii pot realiza afișe tematice, vloguri, reviste online, interviuri sau campanii de promovare a unor cauze sociale, toate în limba engleză. Astfel de activități stimulează implicarea activă, responsabilitatea și autonomia în învățare, contribuind la dezvoltarea competențelor de comunicare, colaborare și utilizare a tehnologiei. În plus, ele creează contexte reale de folosire a limbii, transformând elevii din simpli receptori de informații în creatori de conținut și participanți activi la propriul proces educațional.

Culorile viitorului în sala de clasă

Metafora culorilor poate fi asociată cu valorile și competențele pe care educația viitorului trebuie să le cultive. Fiecare culoare reprezintă o dimensiune esențială a dezvoltării elevului. **Albastrul** simbolizează cunoașterea și gândirea critică. În cadrul lecțiilor de limba engleză, elevii sunt încurajați să analizeze informații, să formuleze argumente și să își susțină punctele de vedere.

Verdele reprezintă adaptabilitatea și învățarea continuă. Într-o societate în schimbare, elevii trebuie să fie pregătiți să învețe pe tot parcursul vieții. Profesorul devine un facilitator al învățării și un ghid în explorarea noilor resurse educaționale. **Galbenul** simbolizează optimismul și creativitatea. Activitățile care stimulează imaginația îi ajută pe elevi să privească provocările ca pe oportunități și să găsească soluții inovatoare. **Roșul** reflectă pasiunea și implicarea. Elevii învață mai eficient atunci când sunt motivați și conectați emoțional la procesul educativ. De aceea, profesorul trebuie să creeze contexte de învățare relevante și atractive. **Movul** reprezintă diversitatea culturală și respectul pentru diferențe. Studiul limbii engleze oferă acces la multiple perspective culturale și contribuie la formarea unor cetățeni deschiși, toleranți și empatici. Prin combinarea acestor „culori”, educația devine un tablou complex, capabil să răspundă nevoilor generațiilor actuale și viitoare.

Tehnologia și creativitatea – parteneri în educația viitorului

Tehnologia ocupă un loc central în viața copiilor de astăzi și poate deveni un aliat important al profesorului. Platformele educaționale, aplicațiile interactive, resursele multimedia și instrumentele bazate pe inteligență artificială oferă oportunități noi pentru personalizarea învățării și stimularea creativității. În predarea limbii engleze, tehnologia facilitează accesul la materiale autentice, la colaborări internaționale și la experiențe de învățare interactive. Elevii pot crea prezentări digitale, videoclipuri, povești animate sau proiecte multimedia care îmbină competențele lingvistice cu cele digitale. Totuși, tehnologia nu trebuie privită ca un scop în sine, ci ca un mijloc de a sprijini dezvoltarea elevilor. Rolul profesorului rămâne esențial în selectarea resurselor adecvate și în cultivarea unui echilibru între utilizarea instrumentelor digitale și interacțiunea umană autentică.

Concluzii

Educația creativă reprezintă una dintre cele mai importante investiții în viitorul copiilor de astăzi. Din perspectiva profesorului de limba engleză care lucrează cu elevi de toate vârstele școlare, creativitatea nu este un element opțional, ci o componentă fundamentală a procesului educativ. Prin activități inovatoare, prin valorificarea diversității culturale și prin utilizarea responsabilă a tehnologiei, școala poate deveni spațiul în care fiecare copil își descoperă propriile culori și își construiește drumul către viitor. „Culorile viitorului” nu sunt doar nuanțe imaginare, ci simboluri ale competențelor, valorilor și aspirațiilor pe care le cultivăm în fiecare zi la clasă. Misiunea profesorului este aceea de a transforma sala de clasă într-un atelier al creativității, unde fiecare elev are șansa de a învăța, de a visa și de a contribui la construirea unei lumi mai bune.

În fața provocărilor și oportunităților pe care le aduce viitorul, educația trebuie să rămână un spațiu al descoperirii, al curiozității și al inovației. Profesorul de limba engleză are privilegiul de a

contribui la formarea unor generații capabile să comunice, să colaboreze și să creeze într-o lume din ce în ce mai interconectată. Prin cultivarea creativității și a încrederii în propriile forțe, oferim copiilor nu doar cunoștințe, ci și instrumentele necesare pentru a deveni cetățeni activi, responsabili și pregătiți să coloreze viitorul în cele mai frumoase nuanțe.

JOCUL– BUCURIA COPIILOR

SANDU IULIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ TRAIAN

Jocul este mijlocul fundamental de instruire și educare în învățământul preșcolar pentru că: îmbină armonios atât sarcini specifice jocului, cât și sarcini și funcții specifice învățării: „sub influența lui se dezvoltă și se restructurează întreaga activitate psihică a copilului”, jocul având „rol de propulsare în procesul obiectiv al dezvoltării”.

Jocul didactic matematic: „Răspunde repede și bine!” pus în practică la grupa mare este un joc didactic matematic de consolidare. Scopul este ca preșcolarii (5-6 ani) să opereze rapid cu numerele (1-10), să rezolve calcule simple și să asocieze numărul la cantitate, folosind spiritul de competiție și atenția.

Etapele jocului

1. Organizarea clasei: Copiii sunt așezați în semicerc. Se împart materialele didactice (cifre mobile, jetoane cu animale/obiecte, bețișoare, un ecuson pentru lider).
2. Introducerea în joc: Educatoarea creează o atmosferă de concurs (ex: trenul numerelor, vizita unui personaj)
1. Desfășurarea jocului de probă: Educatoarea explică și execută o dată sarcina pentru a se asigura că toată lumea a înțeles cerința.

Desfășurarea propriu-zisă

- Educatoarea aruncă mingea, adresând o întrebare rapidă unui copil.
- Copilul trebuie să prindă mingea și să ofere răspunsul în cel mai scurt timp.

Exemple de sarcini (probe)

- Proba 1 (Vecinii): „Spune repede, ce vecin are numărul 5?” (sau „Cine vine înainte/după 7?”)
- Proba 2 (Calcul rapid): „Dacă ai 3 mere și mai primești 2, câte ai în total?” ($3 + 2 = 5$)
- Proba 3 (Raport cantitate-număr): Educatoarea arată cifra 4, iar copilul trebuie să sară de 4 ori sau să pună 4 jetoane pe masă.
- Proba 4 (Șirul numeric): Copilul trebuie să așeze rapid cifrele în ordine crescătoare sau descrescătoare (ex: 1 până la 10).

Regulile jocului

- Răspunsul trebuie dat prompt, fără ezitare (de aici numele jocului: *repede*).
- Colegii din grupă aprobă sau infirmă răspunsul prin aplauze (pentru corectitudine) sau prin ridicarea mâinii pentru a corecta (dacă cel numit a greșit).

Pentru fiecare răspuns corect, echipa primește o recompensă vizuală (o stelută, o bulină, o florică)

În concluzie jocurile în grădiniță sunt gândite să dezvolte preșcolarului gândirea critică, logica, rapiditatea în calcul, atenția, pregătindu-i pentru un viitor care se află într-o continuă

schimbare, iar datorita cadrului didactic este să-l pregatească și să-l lustruiască pentru a fi cel mai strălucitor diamant.

Bibliografie:

- „Curriculum pentru educația timpurie (2019)”
- „Piramida Cunoașterii”-editura Diamant, Pitești, jud. Argeș, 2014

Educația creativă – cheia formării unei generații pregătite pentru viitor

Sârbu Alina, Școala Gimnazială “Ludovic Cosma”, Galați

Societatea contemporană se află într-o continuă transformare, influențată de progresul tehnologic, de globalizare și de schimbările rapide din domeniul economic și social. În acest context, școala nu mai poate avea doar rolul de a transmite informații, ci trebuie să contribuie la formarea unor tineri capabili să gândească critic, să se adapteze, să colaboreze și să găsească soluții inovatoare la problemele cu care se confruntă. Educația creativă reprezintă una dintre cele mai eficiente modalități prin care aceste obiective pot fi atinse.

Creativitatea nu este un talent rezervat unui număr restrâns de persoane, ci o capacitate care poate fi dezvoltată prin activități educaționale adecvate. Prin metode didactice interactive și prin crearea unui mediu de învățare stimulat, profesorul poate transforma procesul educativ într-o experiență care favorizează explorarea, descoperirea și exprimarea liberă a ideilor. Astfel, educația creativă contribuie la modelarea gândirii, atitudinilor și competențelor necesare elevilor pentru a face față provocărilor viitorului.

Educația creativă și dezvoltarea gândirii elevilor

Unul dintre cele mai importante efecte ale educației creative este dezvoltarea gândirii critice și a capacității de rezolvare a problemelor. În cadrul activităților tradiționale, elevii sunt adesea încurajați să reproducă informații și să ofere răspunsuri standardizate. În schimb, metodele creative îi provoacă să analizeze, să compare, să formuleze ipoteze și să găsească soluții originale.

Învățarea bazată pe proiecte, investigația, studiul de caz sau jocul de rol sunt exemple de strategii care stimulează participarea activă a elevilor. Aceste metode îi determină să își asume responsabilitatea pentru propria învățare și să privească problemele din perspective diferite. În loc să memoreze informații izolate, elevii sunt puși în situația de a le utiliza în contexte reale, ceea ce conduce la o înțelegere mai profundă și la dezvoltarea competențelor de transfer.

De asemenea, educația creativă favorizează curiozitatea intelectuală. Atunci când elevii sunt încurajați să pună întrebări, să experimenteze și să exploreze, ei devin mai motivați și mai

implicați în procesul de învățare. Curiozitatea reprezintă un factor esențial pentru învățarea pe tot parcursul vieții, deoarece îi ajută pe tineri să rămână deschiși către noi cunoștințe și experiențe.

Rolul educației creative în formarea atitudinilor și valorilor

Pe lângă dezvoltarea cognitivă, educația creativă contribuie și la formarea unor atitudini pozitive față de învățare, muncă și relațiile interpersonale. Activitățile creative îi ajută pe elevi să își dezvolte încrederea în sine, să își exprime opiniile și să își valorifice potențialul.

În cadrul proiectelor de grup, elevii învață să colaboreze, să comunice eficient și să respecte punctele de vedere ale colegilor. Aceste experiențe contribuie la dezvoltarea empatiei, a toleranței și a spiritului de echipă. Într-o societate caracterizată prin diversitate și interdependență, astfel de competențe sociale sunt la fel de importante ca performanțele academice.

Educația creativă îi învață pe elevi și să privească greșeala ca pe o oportunitate de învățare. În loc să se teamă de eșec, aceștia sunt încurajați să experimenteze, să își asume riscuri și să își îmbunătățească ideile. Această abordare contribuie la dezvoltarea rezilienței și a perseverenței, calități indispensabile într-o lume în care schimbarea este permanentă.

Totodată, activitățile creative oferă elevilor posibilitatea de a-și exprima emoțiile și de a-și dezvolta inteligența emoțională. Prin desen, scriere creativă, teatru, muzică sau alte forme de exprimare artistică, copiii și adolescenții își pot înțelege mai bine propriile trăiri și pot învăța să gestioneze situațiile dificile într-un mod constructiv.

Strategii și metode pentru promovarea educației creative

Profesorul are un rol esențial în stimularea creativității elevilor. Un climat educațional deschis, bazat pe respect și încurajare, reprezintă premisa dezvoltării potențialului creativ. Elevii trebuie să se simtă în siguranță pentru a-și exprima ideile fără teama de a fi criticați sau ridiculați.

Printre strategiile care pot fi utilizate cu succes se numără brainstormingul, învățarea prin descoperire, jocurile didactice, dezbaterile, proiectele interdisciplinare și utilizarea resurselor

digitale interactive. Aceste metode stimulează participarea activă și permit adaptarea procesului educativ la nevoile și interesele elevilor.

În contextul actual, tehnologia oferă numeroase oportunități pentru dezvoltarea creativității. Platformele educaționale, aplicațiile multimedia și instrumentele digitale permit realizarea unor proiecte complexe și facilitează colaborarea între elevi. Folosite în mod echilibrat, acestea pot transforma învățarea într-o experiență atractivă și relevantă pentru generațiile actuale.

Un exemplu de bună practică îl reprezintă proiectele interdisciplinare, în cadrul cărora elevii integrează cunoștințe din mai multe domenii pentru a rezolva o problemă sau pentru a realiza un produs final. Astfel de activități dezvoltă atât competențele academice, cât și pe cele sociale și creative.

Educația creativă reprezintă o necesitate a școlii moderne, deoarece contribuie la formarea unor tineri capabili să se adapteze schimbărilor și să participe activ la dezvoltarea societății. Prin metode și strategii centrate pe elev, aceasta modelează gândirea critică, stimulează curiozitatea, dezvoltă competențele sociale și consolidează încrederea în propriile forțe.

Într-o lume în continuă schimbare, succesul nu mai depinde exclusiv de volumul de informații acumulate, ci de capacitatea de a utiliza cunoștințele în mod creativ și eficient. De aceea, promovarea educației creative trebuie să reprezinte o prioritate pentru școală, familie și comunitate. Investind în dezvoltarea creativității elevilor, investim, de fapt, în viitorul unei societăți mai inovatoare, mai flexibile și mai bine pregătite pentru provocările secolului XXI.

Bibliografie

- Cerghit, Ioan (2006). *Metode de învățământ* (ediția a IV-a). Iași: Polirom, pp. 63–89, 145–172.
- Cucoș, Constantin (2014). *Pedagogie* (ediția a III-a revăzută și adăugită). Iași: Polirom, pp. 221–248.
- Joița, Elena (2008). *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*. București: Editura Didactică și Pedagogică, pp. 97–128.
- Robinson, Ken (2011). *Out of Our Minds: Learning to be Creative* (2nd ed.). Oxford: Capstone Publishing, pp. 15–42, 179–201.

ARTA ÎN PREDAREA LIMBILOR STRĂINE

Șorop Silvana
Colegiul Economic “Virgil Madgearu” Tg-Jiu

Predarea limbilor străine cu ajutorul artei are la bază teorii educaționale moderne care trec dincolo de memorarea mecanică.

George Bernard Shaw afirma că “arta este o oglindă magică pentru a transforma visele invizibile în imagini vizibile. Pentru a ne vedea chipul folosim o oglindă, operele de arta le folosim pentru a ne vedea sufletul.” La urma urmei, arta nu rămâne doar la ideea de frumusețe sau divinitate, ci mai mult, este un mijloc de a aduna oamenii într-o comunitate a ideilor, dar și a sentimentelor.

Dovezile aduse de cercetările ce s-au centrat pe efectele utilizării artelor în contexte educaționale au semnalat o multitudine de beneficii generate pe diferite paliere (social, emoțional, al abilităților, etc.), dar de multe ori temele urmărite (de exemplu, efectele utilizării muzicii în predarea matematicii) au pus în evidență instrumentalizarea artelor și reducerea lor la un statut de mijloc auxiliar al educației. Credem că această modalitate de a privi rolul artelor în educație este una limitativă și cu un potențial negativ în ceea ce privește susținerea artelor în a crea o serie de beneficii care depășesc simpla facilitare a transmiterii cunoștințelor de un anumit gen.

Principalul efect cu care credităm prezența artelor în educație se întemeiază pe crearea unui capital cultural, cu toate efectele pozitive asociate, și doar în mod secundar ar trebui urmărite beneficiile colaterale (eng. spill-overs) pe care prezența artelor le poate avea asupra învățării, predării și evaluării anumitor discipline școlare. Chiar dacă există diferențe în ceea ce privește efectele ce pot fi puse în evidență în urma programelor educaționale cu o dimensiune artistică (Greene, Kisida & Bowen, 2014), ele contribuie, în manieră semnificativă, la formarea unor comportamente de consumatori culturali și a unei piețe de capital cultural.

Abordările moderne din metodică predării limbilor străine (ELT - English Language Teaching) demonstrează că utilizarea stimulilor artistici reduce considerabil „anxietatea de performanță” (afectul negativ în învățare). Când atenția unui elev este îndreptată spre descifrarea unui tablou sau spre interpretarea unui rol, limba engleză încetează să mai fie un scop în sine și devine un „instrument natural de exprimare” (Maley & Duff, 2005).

Beneficiile majore sunt prezentate prin diverse teorii și concepte cheie și includ:

- Iopetza filtrului afectiv (Stephen Krashen) - se știe că arta reduce anxietatea și teama de a greși, iar un mediu relaxat și creativ scade acest filtru, facilitând achiziția naturală a limbii străine. Se dezvoltă fluenta în detrimentul acurateții excesive în timp ce elevii sunt stimulați să comunice idei complexe, fără teama de a face greșeli gramaticale instantanee.
- Teoria inteligențelor multiple (Howard Gardner) - această teorie își găsește aplicabilitatea prin integrarea artelor vizuale, muzicale sau dramatice putem răspunde nevoilor diferitelor tipuri de elevi (vizuali, auditivi, kinestezici).
- Învățarea experiențială (David Kolb) - nu se transmit doar informații, ci elevii „trăiesc” limba prin creație, transformând conceptele abstracte în experiențe concrete.
- Neurolingvistică și memorie - atunci când cuvintele sunt asociate cu stimuli senzoriali (imagini, ritm, mișcare) ambele emisfere cerebrale sunt stimulate, fixând vocabularul în memoria de lungă durată.

În ceea ce privește contextualizarea culturală, arta oferă o fereastră autentică către spațiul cultural britanic, american sau Commonwealth.

Strategii practice de integrare a artei la orele de limba engleză

1. Artele vizuale și stimularea producției orale (Speaking & Writing)
Pictura, fotografia și colajul reprezintă resurse inestimabile pentru dezvoltarea vocabularului descriptiv.
 - Tehnica „The Living Statue” / „The Gallery Walk”: Elevii analizează reproduceri ale unor opere celebre (de exemplu, lucrări de J.M.W. Turner sau Edward Hopper) și trebuie să utilizeze timpuri verbale continue (Present Continuous / Past Continuous) pentru a descrie acțiunile sugerate sau să folosească modalități de deducție (must be, could be, can't be).
 - Storytelling vizual: Pornind de la o fotografie expresivă, elevii redactează în echipe un eseu narativ, exersând utilizarea timpurilor trecutului (Past Simple, Past Perfect).
2. Muzica: Ritmică, pronunție și structuri gramaticale (Listening & Pronunciation)
Cântecele în limba engleză nu sunt doar activități de relaxare, ci materiale didactice cu o densitate lingvistică ridicată.
 - Fixarea structurilor gramaticale: Piese clasice pot fi utilizate pentru a preda structuri specifice (de exemplu, Conditional Clauses prin piesa „If I Were a Boy” sau Present Perfect prin piesele trupei U2).
 - Antrenarea accentului și a intonației: Analiza fenomenului de connected speech (legarea cuvintelor în vorbire) și a ritmului specific limbii engleze prin exerciții de tip Jazz Chants sau analiză de text muzical.
3. Artele dramatice: Jocul de rol și teatrul în clasă (Fluency & Confidence)
Teatrul elimină bariera dintre manual și viața reală.
 - Role-play adaptat: Elevii nu doar simulează un dialog standard la magazin, ci primesc „caractere” specifice (un client extrem de grăbit, un vânzător politicoș dar lent). Acest lucru îi obligă să își adapteze registrul lingvistic (formal vs. informal).
 - Teatrul de cititori (Readers' Theatre): Elevii citesc un scenariu pe roluri, concentrându-se exclusiv pe transmiterea emoției prin voce, fără presiunea memorării textului, metodă ideală pentru dezvoltarea fluentei la elevii timizi.

Ghid de implementare pentru profesorul de engleză

Pentru ca o activitate bazată pe artă să își atingă scopul academic, se recomandă aplicarea algoritmului de proiectare didactică în patru pași:

1. Pre-task (Pregătirea): Introducerea vocabularului cheie necesar pentru a înțelege opera de artă (cuvinte de legătură, adjective, termeni tehnici simpli).
2. Task cycle (Activitatea propriu-zisă): Interacțiunea directă cu mediul artistic (audiție, vizionare, dramatizare) și rezolvarea sarcinii de lucru în echipă sau individual.
3. Language Focus (Analiza lingvistică): Evidențierea structurilor gramaticale sau a expresiilor apărute spontan în timpul activității.
4. Follow-up (Extinderea): O temă pentru acasă creativă, cum ar fi scrierea unei recenzii, realizarea unui poster digital sau înregistrarea unui scurt monolog audio.

Concluzii

Predarea limbii engleze prin intermediul artei nu înseamnă renunțarea la rigoarea academică, ci umanizarea procesului de învățare. Oferind elevilor șansa de a explora limba prin culoare, sunet și mișcare, profesorul transformă competența lingvistică dintr-o obligație școlară într-o abilitate de viață dobândită cu plăcere și creativitate. Mai mult

decât atât, integrarea artei în procesul de predare-învățare a limbilor străine reprezintă o necesitate în educația contemporană, nu doar o variantă opțională.

Bibliografie

1. Gardner, Howard. *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. Editura: Basic Books. Anul publicării: 1983. Localitatea: New York. Pagina: p. 77-104
2. Krashen, Stephen. *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Editura: Pergamon Press. Anul publicării: 1982. Localitatea: Oxford. Pagina: p. 30-32
3. Maley, Alan; Duff, Alan. *Drama Techniques in Language Learning*. Editura: Cambridge University Press. Anul publicării: 1983. Localitatea: Cambridge. Pagina: p. 7-15
4. TeachME Project. *TeachME Activities and Scripts (Ghid online)*. Editura: Proiect co-finanțat Erasmus+. Anul publicării: 2024. Localitatea: Brno. Pagina: p. 12-25
5. Wright, Andrew. *Pictures for Language Learning*. Editura: Cambridge University Press. Anul publicării: 1989. Localitatea: Cambridge. Pagina: p. 2-10
6. Council of Europe. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. Editura: Council of Europe Publishing. Anul publicării: 2020. Localitatea: Strasbourg. Pagina: p. 21-34
7. Tomlinson, Brian; Masuhara, Hitomi. *The Complete Guide to the Theory and Practice of Materials Development for Language Learning*. Editura: John Wiley & Sons / Wiley-Blackwell. Anul publicării: 2017. Localitatea: Hoboken, NJ. Pagina: p. 1-15
8. Didactic.ro – Revista Cadrelor Didactice. Importanța artei în educație și în dezvoltarea competențelor lingvistice.
9. Edict.ro – Revistă de pedagogie. Metode, procedee și tehnici de predare a unei limbi străine.

PROIECT DIDACTIC

Stanciu Otilia-Prof. educație timpurie, LTP Pucioasa/Grădinița cu PP Nr.2

GRUPA: mijlocie

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când, cum și de ce se întâmplă?”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „ Păsări călătoare”

FORMA DE ORGANIZARE: frontal, pe grupuri, în perechi, individual

FORMA DE REALIZARE: activitate integrată

TIPUL ACTIVITĂȚII: mixtă

DURATA ACTIVITĂȚII: o zi

LOCUL DE DESFĂȘURARE: sala de grupă

COMPONENȚA ACTIVITĂȚII

✓ **ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ**

(ADP) **ÎD** Discuție pe tema „Au sosit rândunelele”. **Salutul. Prezența. Calendarul naturii.**

Tranziții: „Barza ”/„ Zboară, zboară!” (joc cu text și cant)

✓ **ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE**

(ADE) **DLC (Educarea limbajului)** –Povestirea educatoarei –„Puiul de rândunică”

✓ **ACTIVITĂȚI LIBER ALESE (ALA-** pe centre de interes)

Artă: „Barza”-aplicație

Construcții:„Cuiburi pentru păsări”

Știință: Puzzle tradițional / puzzle digital (*)

✓ **ACTIVITĂȚI LIBER ALESE (ALA-**de recreere și relaxare)

- **Joc distractive în perechi:** ” Zboară rândunica ”

-**Joc de mișcare :** „Păsărică mută-ți cuibul”

SCOPUL:

Dezvoltarea capacității de receptare a mesajelor orale și formularea răspunsurilor la întrebările care vizează conținutul poveștii, îmbogățirea vocabularului.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII

- Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute;
- Caracteristici structural și funcționale ale lumii înconjurătoare ;
- Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități);
- Activare și manifestare a potențialului creativ;

COMPORTAMENTE VIZATE

- Exersează, cu sprijin, ascultarea activa a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicarea receptivă)
- Demonstrează capacitatea de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții propria (comunicare expresivă)
- Realizează sarcinile cu consecvență;
- Demonstrează creativitate prin activități artistico-plastice, musicale și practice, în conversații și povestiri creative.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La sfârșitul activității copiii vor fi capabili :

O1- Să precizeze titlul poveștii;

O2-Să răspundă la întrebările care vizează conținutul poveștii prin intermediul jocului wordwall;

O3-Să lipească materialele/semințele pe desenul de pe fișă pentru a reda imaginea berzei;

O4- Să construiască prin îmbinarea pieselor lego, cuiburi pentru diverse păsări călătoare;

O5- Să asambleze piesele unui puzzle traditional, precum și a unuia digital (utilizând tabletele) pentru întregirea imaginii.

STRATEGII DIDACTICE

✓ **METODE ȘI PROCEDEE:** povestirea educatoarei, conversația, explicația, exercițiul, aplicații digitale (wordwall/ jigsawplanet, QR code, D-ID STUDIO), jocul.

✓ **MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT:** videoproiector, laptop, tablete, fișe cu imaginea berzei, aracet, nucă de cocos, semințe de mac, mălai, fire textile, servetele umede, lingurițe, piese de lego-îmbinare, paie de fân, telefon, tichet QR code, puzzle tradițional

FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual, pe grupe, în perechi

EVALUARE: Continuă- prin observarea comportamentelor, aprecieri verbale, analiza răspunsurilor și a produselor, a acțiunilor prin jocurile la tabla digitală, autoevaluare, interevaluare.

BIBLIOGRAFIE

- Ministerul Educației (2019), Curriculum pentru educație timpurie, București;
- Ministerul Educației (2024), Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, București;
- Aplicații digitale: Wordwall, Jigsawplanet, QR code , D-ID STUDIO, youtube.com

SCENARIUL ACTIVITĂȚII

Activitatea debutează cu **Întâlnirea de dimineață**- discuție pe tema „Au sosit rândunelele”. Copiii stau așezați în semicerc. **Salutul** se realizează în mod preferențial: își dau mâna, se îmbrățișează sau bat palma.

Prezența: Se face prezența și se stabilesc copiii absenți.

Calendarul naturii: Se completează calendarul naturii. Copiii vor descoperi anotimpul, luna, ziua, anul și cum este vremea afară.

Gimnastica de înviorare- copiii vor face gimnastica imitând mișcările sugerate de text și vizionate pe ecranul de proiecție , din următorul videoclip :https://www.youtube.com/watch?v=_Qkp0sLxosY

Tranziții: „Barza ”/„ Zboară, zboară!” (joc cu text și cânt) <https://www.youtube.com/watch?v=xe4GoQYtdv4>

În centrul **Bibliotecă** se desfășoară frontal activitatea pe domenii experiențiale de EDUCAREA LIMBAJULUI- POVESTEA „Puiul de rândunică”. Copiii stau în semicerc într-un cadru ambiental propice desfășurării activității. Pentru imaginile sugestive textului, se folosește **prezentare PPT**. Introducerea în activitate se face prin captarea atenției cu ajutorul mesajului de la rândunică- aplicația **D-ID Studio**

Fixarea conținutului se realizează formulând răspunsuri la întrebări, prin intermediul unui joc wordwall- <https://wordwall.net/es/resource/71086860/povestea-puiului-de-r%C3%A2ndunic%C4%83>

Evalarea activității are caracter formativ și se realizează pe parcursul întregii activități.

După finalizarea activității, propun copiilor tranziția „Barza”-joc cu text și cânt <https://www.youtube.com/watch?v=8ax2Uj-JdfA>

Se vizitează centrele de interes, se intuiesc materialele și se explică sarcinile de lucru.

La centre se desfășoară **ACTIVITĂȚILE LIBER ALESE**

La centrul ARTĂ se va desfășura activitatea practică „Barza”-aplicație, folosind diverse materiale.

La centrul CONSTRUCȚII vor îmbina piesele de lego pentru a realize cuiburi potrivite pentru diverse păsări călătoare (rândunică, barză, cuc, graur, pupăză...), vor pune și paie, iar în funcție de cuibul realizat (cuib la streașina casei, cuib pe stâlp, cuib în formă simplă) va primi un **QR code** pe care îl vor scana cu telefonul să indice imaginea păsării al cărui cuib l-au construit. Odată vizualizată imaginea primesc și silueta păsării pe care o vor așeza în cuib.

La centrul ȘTIINȚĂ vor asambla piese de puzzle tradițional /digital utilizând aplicația jigsawplanet:

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=0858457e6cfe>

Grupurile de copii vor asambla aceleași imagini și pe tablete și traditional, în funcție de abilități (* tratare diferențiată)

Activitățile la centre se vor desfășura pe un fond musical liniștitor.

Se intervine ori de câte ori este nevoie pentru explicații suplimentare.

Se realizează încălzirea mușchilor mici ai mâini prin joc și își aleg centrul unde urmează să-și desfășoare activitatea, mergând către alt centru după finalizarea lucrării. Educatoarea vizitează împreună cu preșcolarii centrele de interes pentru a observa ceea ce au realizat.

Copiii împreună cu educatoarea apreciază lucrările realizate.

Evaluarea în cadrul centrelor se face atât prin autoevaluare cât și interevaluare, prin observarea comportamentelor, aprecieri verbale, analiza răspunsurilor și a produselor, a acțiunilor prin jocurile digitale, autoevaluare, interevaluare.

ACTIVITATI LIBER ALESE (RECREATIVE): se vor desfășura jocurile:

- **Joc distractiv în perechi:** ” Zboară rândunica ”

-**Joc de mișcare :** „Păsărică mută-țicuibu”

ADP- Moment de lectură „ Povestea berzei grijulii ”

Activitatea zilei se încheie făcând aprecieri generale asupra modului de desfășurare a activității, implicând, cât se poate de mult, copiii. Se împart recompense copiilor.

*Tratare diferențiată

Educația creativă – factor esențial în formarea generației tinere pentru provocările secolului XXI

Știoiu Claudia-Ionela

Școala Gimnazială „Regele Mihai I”

Drobeta-Turnu Severin, Mehedinți

În contextul transformărilor accelerate generate de progresul tehnologic, globalizare și schimbările sociale complexe, educația contemporană se confruntă cu necesitatea de a depăși modelul tradițional bazat exclusiv pe transmiterea informațiilor. Astăzi, succesul individual și colectiv depinde nu doar de acumularea cunoștințelor, ci și de capacitatea de a gândi critic, de a inova și de a găsi soluții originale la probleme noi. De exemplu, apariția inteligenței artificiale și digitalizarea multor domenii profesionale au schimbat radical cerințele pieței muncii, punând accent pe creativitate și adaptabilitate. În acest sens, educația creativă reprezintă una dintre cele mai importante direcții de dezvoltare a sistemelor educaționale moderne, contribuind semnificativ la modelarea gândirii, atitudinilor și competențelor generației tinere, pregătind-o pentru o lume aflată într-o continuă schimbare.

Educația creativă poate fi definită ca un proces educațional care încurajează explorarea, imaginația, exprimarea liberă a ideilor și dezvoltarea capacității de a aborda situațiile din perspective multiple. Spre deosebire de metodele tradiționale, care pun accent pe memorare și reproducere, educația creativă promovează participarea activă a elevilor și studenților în procesul de învățare. Aceasta transformă elevul dintr-un simplu receptor al informației într-un participant activ, capabil să descopere, să experimenteze și să creeze. Un exemplu relevant îl reprezintă activitățile de tip „learning by doing”, în care elevii construiesc modele, realizează experimente sau dezvoltă proiecte practice. În loc să memoreze informații despre protecția mediului, elevii pot concepe și implementa o campanie de reciclare în școală, învățând astfel prin experiență directă.

Unul dintre cele mai importante efecte ale educației creative este dezvoltarea gândirii critice și independente. Într-o societate caracterizată printr-un volum uriaș de informații și prin accesul rapid la surse diverse de cunoaștere, tinerii trebuie să învețe să analizeze informațiile, să distingă între fapte și opinii și să formuleze judecăți argumentate. Activitățile creative, precum proiectele interdisciplinare, dezbaterile, studiile de caz sau rezolvarea problemelor deschise, stimulează capacitatea de analiză și reflecție. De exemplu, în cadrul unui proiect despre schimbările climatice, elevii pot cerceta cauzele fenomenului, pot analiza date statistice și pot propune soluții aplicabile la nivel local. Astfel, ei nu doar acumulează informații, ci învață să le interpreteze și să le utilizeze în mod critic. În consecință, tinerii devin mai capabili să ia decizii responsabile și să se adapteze la situații complexe.

Pe lângă dezvoltarea cognitivă, educația creativă influențează profund atitudinile și valorile tinerilor. Prin promovarea colaborării, a dialogului și a respectului pentru diversitatea de opinii, aceasta contribuie la formarea unor cetățeni activi și responsabili. Mediile educaționale creative îi încurajează pe elevi să își exprime ideile fără teama de a greși,

cultivând încrederea în sine și motivația intrinsecă pentru învățare. Spre exemplu, în cadrul activităților de teatru educațional sau al proiectelor artistice de grup, elevii învață să comunice eficient, să accepte puncte de vedere diferite și să colaboreze pentru atingerea unui scop comun. În același timp, experiențele creative îi ajută să dezvolte empatia și capacitatea de a înțelege perspective diferite, competențe esențiale într-o societate democratică și multiculturală.

Un alt aspect fundamental îl reprezintă dezvoltarea competențelor necesare pentru piața muncii viitorului. Numeroase studii și rapoarte internaționale evidențiază faptul că profesiile viitorului vor solicita, pe lângă cunoștințe tehnice, creativitate, adaptabilitate, colaborare și capacitatea de rezolvare a problemelor complexe. Într-o eră în care automatizarea și inteligența artificială preiau tot mai multe sarcini repetitive, valoarea umană va fi determinată în mare măsură de abilitatea de a genera idei originale și de a inova. Un exemplu elocvent îl constituie domeniul tehnologiei, unde companii precum Google sau Apple valorizează angajații capabili să găsească soluții inovatoare și să dezvolte produse noi. Educația creativă contribuie la formarea acestor competențe prin activități care implică proiectare, cercetare, experimentare și lucru în echipă.

Metodele și strategiile utilizate în cadrul educației creative sunt diverse și adaptabile diferitelor niveluri de învățământ. Învățarea bazată pe proiecte permite elevilor să investigheze probleme reale și să propună soluții inovatoare. De exemplu, un grup de elevi poate proiecta un sistem simplu de economisire a energiei pentru școală sau poate realiza o aplicație destinată promovării turismului local. Învățarea prin descoperire stimulează curiozitatea și autonomia intelectuală, iar utilizarea tehnologiilor digitale facilitează accesul la resurse variate și oportunități de exprimare creativă. De asemenea, integrarea artelor în procesul educațional dezvoltă sensibilitatea estetică și capacitatea de exprimare personală. Un exemplu este metoda STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics), care combină disciplinele tehnice cu artele pentru a stimula gândirea inovatoare și interdisciplinară. Aceste metode transformă procesul de învățare într-o experiență relevantă și motivantă pentru elevi.

Cu toate acestea, implementarea educației creative întâmpină și anumite provocări. Sistemele educaționale orientate excesiv spre evaluări standardizate pot limita inițiativa și experimentarea. De exemplu, atunci când accentul este pus exclusiv pe rezultate la teste și examene, profesorii și elevii pot fi tentați să privilegieze memorarea informațiilor în detrimentul dezvoltării competențelor creative. În plus, lipsa resurselor materiale, pregătirea insuficientă a cadrelor didactice sau rezistența la schimbare pot îngreuna adoptarea unor practici inovatoare. Pentru a valorifica pe deplin potențialul educației creative, este necesară o reformă educațională care să promoveze flexibilitatea curriculară, formarea continuă a profesorilor și dezvoltarea unor medii de învățare centrate pe elev.

Înainte de concluzie, câteva devize ale omului creativ, așa cu le prezintă Mihaela Roco în cartea sa, *Creativitatea și inteligența emoțională* (pag. 123):

- *Puneți-vă întrebări la care nu puteți răspunde; descoperiți imposibilul*
- *Alegeți-vă ca modele oamenii creativi*
- *Creativitatea începe cu idei mici, cele mari vor veni de la sine*
- *Cel mai bun mod de a avea o idee bună este de a avea cât mai multe idei*

Așadar, educația creativă reprezintă o componentă indispensabilă a formării generației tinere în secolul XXI. Prin dezvoltarea gândirii critice, a atitudinilor pozitive și a competențelor necesare într-o lume aflată în permanentă transformare, aceasta contribuie la pregătirea unor indivizi capabili să facă față provocărilor viitorului. Exemplele din domeniul educației, tehnologiei și vieții sociale demonstrează că stimularea creativității nu mai reprezintă doar o opțiune pedagogică, ci o necesitate. Investiția în creativitate și inovare în educație este, prin urmare, o condiție esențială pentru progresul social, economic și cultural al societății contemporane.

BIBLIOGRAFIE

Amabile, T. (1997) *Creativitatea ca mod de viață. Ghid pentru părinți și profesori*, Editura Știință și tehnică

Cerghit, I. (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*. Iași: Editura Polirom.

Cristea, S. (2010). *Fundamentele pedagogiei*. Iași, Editura Polirom

Joița, E. (2006). *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*. București, Editura Aramis.

Roco, M. (2001). *Creativitatea și inteligența emoțională*. Iași, Editura Polirom

MELOTERAPIA ȘI CREAȚIILE ARTISTICE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE – BUNE PRACTICI ÎN CADRUL PROIECTULUI ERASMUS+ MADE

Cristina Stoicescu

Școala Gimnazială „George Bacovia” – Grădinița „Ciupercuța”, București

FUNDAMENTARE TEORETICĂ

În inima educației timpurii se află copilul – sensibil, curios, vulnerabil și, în același timp, extraordinar de bogat în emoții și potențial. Fiecare sunet pe care îl aude, fiecare ritm pe care îl simte, fiecare vibrație muzicală devine o experiență care îl modelează în tăcere.

În acest univers fragil și minunat, meloterapia nu este doar o metodă, ci o formă de apropiere de sufletul copilului. Muzica devine limbajul prin care emoțiile prind glas, iar trăirile capătă contur. Ea liniștește, vindecă, trezește curiozitatea și deschide drumuri către sine.

Studiile din domeniu confirmă ceea ce practica ne arată zilnic: muzica susține dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială, dar mai ales oferă copilului sentimentul că este ascultat, înțeles și acceptat.

PARTE PRACTICĂ – EXPERIENȚE DIN CADRUL PROIECTULUI ERASMUS+ MADE

În cadrul proiectului Erasmus+ „Music Always Determines Everything” (MADE), desfășurat la Grădinița „Ciupercuța”, muzica a devenit mai mult decât fundal – a devenit respirație, mișcare și bucurie împărtășită.

În fiecare activitate, copiii au fost invitați nu să „facă bine”, ci să simtă liber. Să asculte, să se lase purtați de sunete, să râdă, să se mire, să descopere.

Au existat momente în care muzica a umplut sala, iar copiii au transformat-o în gesturi, în pași, în bătăi de palme, în tăceri pline de sens. Din aceste trăiri s-au născut:

- jocuri de ritm care au unit grupul într-o singură inimă;
- povești muzicale în care personajele păreau să respire odată cu sunetul;
- ateliere în care obiecte simple, din materiale reciclabile, au devenit instrumente cu suflet;
- momente de improvizație în care fiecare copil a fost, pentru câteva clipe, propriul său creator de lume.

Poate cele mai emoționante au fost desenele copiilor. După audiții, hârtia s-a umplut de culori care nu descriau doar forme, ci emoții: liniște, bucurie, uimire, uneori chiar dor sau curaj. Fiecare lucrare a fost o fereastră deschisă către interiorul lor.

Aceste creații au călătorit apoi dincolo de pereții grădiniței, în galerii virtuale internaționale, unde copiii au descoperit că emoțiile lor seamănă cu ale altor copii din Italia, Turcia, Grecia sau Croația. Și, fără să știe, au învățat ceva esențial: că muzica unește inimile.

IMPACT EDUCAȚIONAL

În timp, aceste experiențe au lăsat urme fine, dar profunde în dezvoltarea copiilor. Se vede în felul în care privesc acum lumea – mai deschis, mai curajos. În felul în care se ascultă unii pe alții. În felul în care au început să-și exprime emoțiile fără teamă.

Meloterapia a adus:

- mai multă încredere în sine;
- mai multă bucurie în a participa;
- mai multă empatie între copii;
- mai multă liniște interioară și echilibru;
- mai mult curaj de a crea fără frică de greșeală.

Iar atunci când au lucrat cu materiale reciclabile, copiii au înțeles că frumusețea poate fi găsită și în lucruri simple, iar grija față de natură începe din mâinile lor mici.

ROLUL CADRULUI DIDACTIC

În acest tip de educație, cadrul didactic nu mai este doar un organizator de activități, ci devine un însoțitor de drum. Un martor al descoperirilor mici și al emoțiilor mari. Uneori ghidează, alteori doar ascultă. Uneori încurajează, alteori doar privește și lasă copilul să crească în ritmul lui interior.

Proiecte precum Erasmus+ MADE oferă profesorului șansa de a redescoperi sensul profund al meseriei: acela de a construi nu doar cunoștințe, ci oameni sensibili, deschiși și echilibrați.

CONCLUZII

Meloterapia, împletită cu arta, nu rămâne doar o metodă de lucru. Devine o experiență de viață pentru copil.

În sunet, copilul se regăsește. În ritm, își descoperă corpul. În creație, își descoperă sufletul.

Proiectul Erasmus+ MADE arată că muzica nu este doar ceva ce ascultăm, ci ceva ce trăim împreună. Iar în această trăire comună, copiii învață cel mai important lucru: că sunt văzuți, auziți și valoroși.

Și poate acesta este cel mai frumos dar al educației timpurii – un copil care crește nu doar informat, ci și simțit, înțeles și iubit prin ceea ce creează.

BIBLIOGRAFIE

1. Alvin, J., *Music Therapy for the Handicapped Child*, Oxford University Press, Oxford, 1975, pp. 45–60.
2. Campbell, D., *Efectul Mozart*, Editura Curtea Veche, București, 2001, pp. 12–35.
3. Gliga, F., *Managementul clasei de elevi*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010, pp. 88–102.
4. Documentația proiectului Erasmus+ MADE – Music Always Determines Everything, 2024.
5. Ministerul Educației, *Curriculum pentru educația timpurie*, București, 2019, pp. 10–25.

EXPLORAREA METODELOR ȘI STRATEGIILOR PRIN CARE EDUCAȚIA CREATIVĂ MODELEAZĂ GÂNDIREA, ATITUDINILE ȘI ABILITĂȚILE GENERAȚIEI TINERE, PREGĂTIND-O PENTRU O LUME ÎN CONTINUĂ SCHIMBARE

Țene Florentina-Mădălina
GPP NR. 8, Slatina

Fundamentare teoretică

Educația creativă reprezintă un pilon esențial în formarea noilor generații, având rolul de a dezvolta gândirea flexibilă, atitudinile constructive și abilitățile necesare adaptării într-o societate aflată într-o continuă schimbare. În contextul actual, marcat de evoluția tehnologică, diversitatea informațională și dinamica socială, procesul educațional trebuie să depășească simpla transmitere de cunoștințe și să favorizeze formarea unor indivizi capabili să analizeze, să creeze și să se adapteze rapid.

Creativitatea este definită ca abilitatea de a genera idei originale, utile și relevante. În mediul educațional, aceasta contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a autonomiei și a curiozității intelectuale. Copiii care participă la activități creative învață să formuleze ipoteze, să găsească soluții alternative și să își exprime opiniile într-un mod argumentat.

Un alt aspect important este influența educației creative asupra atitudinilor sociale și emoționale. Prin activități colaborative, proiecte și jocuri didactice, copiii dezvoltă empatie, responsabilitate, respect și spirit de cooperare. Totodată, se formează competențe esențiale pentru secolul XXI: comunicare, adaptabilitate, gândire critică și rezolvarea problemelor.

Parte practică

În activitatea educațională din grădiniță, metodele creative sunt deosebit de valoroase deoarece facilitează învățarea prin experiență și explorare. Una dintre cele mai eficiente strategii este învățarea prin joc, metodă fundamentală în educația timpurie. Jocurile de rol precum „De-a magazinul”, „De-a familia” sau „De-a doctorul” stimulează imaginația, exprimarea verbală și dezvoltarea relațiilor sociale.

Metoda proiectului reprezintă o altă strategie eficientă. În cadrul proiectului „Natura în culorile anotimpurilor”, copiii pot realiza observații în aer liber, experimente simple, activități plastice și conversații tematice. Astfel, învățarea devine interdisciplinară și conectată la realitate.

Brainstormingul și conversația euristică permit exprimarea liberă a ideilor și dezvoltă gândirea divergentă. Prin întrebări deschise, educatorul stimulează reflecția și inițiativa.

Activitățile artistico-plastice – desen, pictură, modelaj, colaj – susțin dezvoltarea creativității, a motricității fine și a expresivității emoționale. În plus, utilizarea tehnologiei educaționale, precum resurse interactive sau materiale audio-video, poate consolida motivația și interesul pentru învățare.

Concluzii

Educația creativă joacă un rol esențial în modelarea gândirii, atitudinilor și abilităților generației tinere. Prin aplicarea unor metode interactive și strategii centrate pe copil, procesul educațional devine mai eficient, mai atractiv și mai adaptat nevoilor actuale ale societății.

În învățământul preșcolar, stimularea creativității contribuie la formarea unor copii autonomi, curioși, empatici și capabili să se adapteze schimbărilor. Pregătirea pentru o lume în continuă transformare presupune dezvoltarea flexibilității, inițiativei și colaborării încă din primii ani de educație.

Bibliografie

Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Iași: Polirom.
Cerghit, I. (2008). Metode de învățământ. București: Polirom.
Jinga, I. (2005). Managementul învățământului. București: ASE.
Iucu, R. (2008). Instruirea școlară. București: Polirom.

EDUCAȚIA CREATIVĂ – RESURSĂ ESENȚIALĂ PENTRU FORMAREA GENERAȚIEI VIITORULUI

Tiran Vișovan Maria Alexandra

Școala Gimnazială „Budești,, Maramureș

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, fiind influențată de schimbările rapide din societate, tehnologie și mediul social. În acest context, educația creativă devine o necesitate fundamentală pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor și pentru pregătirea acestora în vederea adaptării la provocările unei lumi aflate într-o permanentă schimbare. Creativitatea nu mai reprezintă doar o abilitate artistică, ci o competență esențială care contribuie la formarea gândirii critice, a flexibilității cognitive și a capacității de rezolvare a problemelor.

Educația creativă presupune utilizarea unor metode și strategii didactice moderne, interactive și centrate pe copil, care stimulează imaginația, inițiativa și participarea activă la procesul instructiv-educativ. Prin activități creative, copilul devine participant direct la propria învățare, își exprimă ideile, emoțiile și opiniile și își dezvoltă încrederea în sine. Astfel, cadrul didactic nu mai este doar un furnizor de informații, ci un facilitator al experiențelor de învățare și al dezvoltării personale.

Din perspectivă teoretică, numeroși specialiști subliniază importanța creativității în educație. Jean Piaget considera că educația trebuie să formeze indivizi capabili să creeze și să descopere lucruri noi, nu doar să reproducă informații. De asemenea, Lev Vygotsky evidențiază rolul interacțiunii sociale și al jocului în dezvoltarea gândirii creative. În învățământul actual, metodele moderne precum învățarea prin descoperire, jocul didactic, brainstormingul, povestirea interactivă sau proiectele tematice contribuie semnificativ la stimularea creativității și a motivației pentru învățare.

În activitatea didactică desfășurată la nivel preșcolar și primar, educația creativă poate fi valorificată prin numeroase activități practice. De exemplu, utilizarea poveștilor interactive dezvoltă limbajul, imaginația și capacitatea copiilor de a formula idei și soluții originale. În cadrul activităților artistico-plastice, copiii își exprimă emoțiile și percepțiile

despre lume prin desen, modelaj sau colaj. De asemenea, jocurile de rol și dramatizările contribuie la dezvoltarea comunicării, a empatiei și a cooperării între copii.

Un exemplu concret de activitate creativă este organizarea unui atelier tematic intitulat „Orașul viitorului”, în cadrul căruia copiii au fost încurajați să își imagineze și să construiască, din materiale reciclabile, un oraș modern. Activitatea a stimulat imaginația, lucrul în echipă și capacitatea de rezolvare a problemelor. Copiii au propus idei originale privind protecția mediului, mijloacele de transport și organizarea spațiului urban, demonstrând că educația creativă poate contribui la formarea unor atitudini responsabile și inovatoare.

Totodată, integrarea tehnologiei în procesul educațional reprezintă o modalitate eficientă de stimulare a creativității. Utilizarea platformelor educaționale interactive, a aplicațiilor digitale și a resurselor multimedia transformă activitatea didactică într-una atractivă și dinamică. Copiii învață mai ușor atunci când sunt implicați activ și când procesul educațional răspunde intereselor și nevoilor lor.

Educația creativă are un rol important și în dezvoltarea relațiilor sociale și emoționale ale copiilor. Prin activități colaborative, aceștia învață să comunice eficient, să respecte opiniile celorlalți și să lucreze în echipă. În același timp, sunt încurajate autonomia, inițiativa și responsabilitatea personală. Astfel, educația nu urmărește doar transmiterea de cunoștințe, ci și formarea unor competențe necesare integrării sociale și profesionale.

În concluzie, educația creativă reprezintă o direcție esențială a învățământului modern, având un impact semnificativ asupra dezvoltării intelectuale, emoționale și sociale a copiilor. Prin metode interactive și activități centrate pe nevoile și interesele copilului, cadrul didactic contribuie la formarea unei generații capabile să gândească liber, să se adapteze schimbărilor și să găsească soluții inovatoare pentru provocările viitorului. Într-o societate aflată într-o continuă evoluție, creativitatea devine cheia succesului și a progresului.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006.
2. Cucos, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014.
3. Piaget, Jean, Psihologia copilului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005.
4. Vygotsky, Lev, Imaginație și creativitate la vârsta copilăriei, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970.
5. Joița, Elena, Instruirea constructivistă – o alternativă metodologică, Editura Arves, Craiova, 2006.

EDUCAȚIA CREATIVĂ PRIN PROIECTUL „CLASA INVENTATORILOR” – DE LA CURIOSITATE LA COMPETENȚE PENTRU VIITOR

Nume și prenume: Toader Diana
Școala Gimnazială Gheorghe I. I. C. Brătianu, Rătești, Argeș

Introducere

Copiii de astăzi vor trăi și vor lucra într-o lume în care multe dintre meseriile viitorului încă nu există. În acest context, școala nu mai are doar rolul de a transmite informații, ci și de a dezvolta creativitatea, gândirea critică, colaborarea și capacitatea de adaptare.

Pornind de la această idee, în clasa I am desfășurat pe parcursul anului școlar proiectul „Clasa Inventatorilor”, prin care elevii au fost provocați să găsească soluții pentru probleme reale întâlnite în viața de zi cu zi. Activitățile au urmărit dezvoltarea gândirii creative și transformarea elevilor din consumatori de informații în creatori de idei.

Fundamentare teoretică

Educația creativă reprezintă un proces prin care elevii sunt încurajați să exploreze, să experimenteze și să descopere soluții originale. Cercetările din domeniul educației arată că învățarea devine mai eficientă atunci când copilul participă activ la construirea cunoștințelor.

La vârsta școlară mică, creativitatea se dezvoltă prin întrebări, explorare, joc și experiențe practice. Profesorul devine organizatorul unor contexte de învățare care stimulează curiozitatea naturală a copilului și îi oferă libertatea de a încerca, de a greși și de a găsi soluții personale.

Partea practică – Proiectul „Clasa Inventatorilor”

Activitatea 1 – „Ghiozdanul viitorului”

Elevii au primit provocarea: „Cum ar trebui să arate un ghiozdan care să îi ajute pe copii să învețe mai ușor?”

În echipe, au desenat și prezentat propriile invenții. Printre ideile propuse s-au numărat:

- ghiozdan cu panou solar; ghiozdan care anunță dacă lipsește un caiet; ghiozdan cu compartiment pentru sticlă reutilizabilă; ghiozdan cu afișaj digital pentru orar.

Rezultate observate

- 100% dintre elevi au participat activ;
- elevii au argumentat și susținut propriile idei;
- s-a dezvoltat capacitatea de lucru în echipă;
- copiii au înțeles legătura dintre imaginație și rezolvarea problemelor reale.

Activitatea 2 – „Invenții din materiale reciclabile”

Pornind de la materiale aparent inutile (role de carton, cutii, capace, sticle PET), elevii au creat obiecte cu utilitate practică. Au realizat: suporturi pentru creioane, organizatoare pentru rechizite, roboți decorative, hrănituri pentru păsări.

Rezultate observate

- creșterea interesului pentru protecția mediului;
- dezvoltarea motricității fine;
- utilizarea creativă a resurselor disponibile;
- dezvoltarea încrederii în propriile capacități.

Un elev a afirmat: *„Nu este gunoi dacă putem face ceva folositor din el.”* Această reflecție demonstrează impactul activității asupra modului de gândire al copiilor.

Activitatea 3 – „Întrebarea săptămânii”

În fiecare luni, elevii primeau o întrebare deschisă: Cum am putea ajuta animalele fără stăpân? Cum am putea face școala mai veselă? Cum am putea economisi apa?

Răspunsurile erau discutate și afișate pe „Panoul Ideilor Curajoase”.

- **Rezultate observate:** elevii au devenit mai încrezători în exprimarea opiniilor; a

crescut capacitatea de argumentare; s-a îmbunătățit vocabularul; au început să formuleze spontan întrebări și propuneri.

Activitatea 4 – „Târgul Micilor Inventatori”

La finalul proiectului, elevii și-au prezentat creațiile colegilor și părinților. Fiecare copil a explicat: problema identificată, soluția propusă, modul de realizare.

Rezultate observate

- dezvoltarea competențelor de comunicare; reducerea emoțiilor în fața unui public;

consolidarea stimei de sine; reșterea motivației pentru învățare.

Impactul proiectului asupra elevilor

Pe parcursul implementării proiectului au fost observate schimbări semnificative în comportamentul și atitudinea elevilor. Copiii au devenit mai curioși, mai independenți, mai dispuși să colaboreze și mai perseverenți în rezolvarea sarcinilor. De asemenea, elevii care la începutul anului participau rar la discuții au început să își exprime ideile cu încredere și să își asume roluri active în activitățile de grup. Experiența a demonstrat că educația creativă nu presupune doar realizarea unor produse originale, ci dezvoltarea unei mentalități deschise către explorare, inovare și învățare continuă.

Concluzii

Proiectul „Clasa Inventatorilor” a evidențiat faptul că elevii de clasa I posedă un potențial creativ remarcabil atunci când li se oferă contexte adecvate de exprimare și explorare. Prin activități bazate pe provocări autentice, copiii au învățat să observe probleme, să propună soluții și să colaboreze pentru atingerea unui scop comun.

Educația creativă contribuie la formarea competențelor necesare secolului XXI și pregătește elevii pentru o societate aflată într-o permanentă schimbare. Investind în creativitatea copiilor de astăzi, investim în capacitatea lor de a construi lumea de mâine.

Bibliografie

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom.

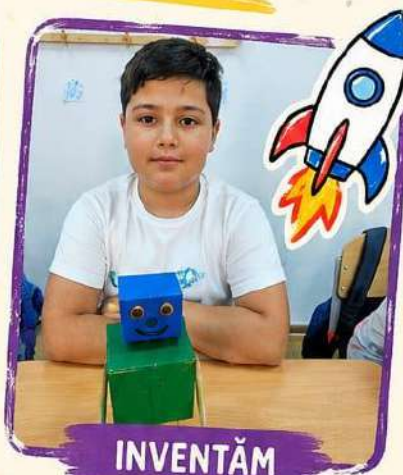
Oprea, C. L. (2009). *Strategii didactice interactive*. București: E.D.P.

Potolea, D., Toma, S. (coord.) (2013). *Pregătirea psihopedagogică*. Iași: Polirom.

Ministerul Educației (2023). *Programa școlară pentru clasa I.*

CLASA INVENTATORILOR

IMAGINAȚIE • CREATIVITATE • INOVAȚIE

IDEI MICI, INVENȚII MARI!

Strategii didactice activ-participative în educația ecologică la disciplina Educație tehnologică și aplicații practice

Prof. Uzun Daniela – Monica, Școala Gimnazială "Grigore Moisil" Năvodari, Constanța

1. Introducere

Educația ecologică nu mai reprezintă doar o opțiune extracurriculară, ci o necesitate fundamentală în formarea profilului de absolvent de gimnaziu. La disciplina *Educație tehnologică și aplicații practice*, dimensiunea ecologică este intrinsecă: orice activitate de producție sau consum are un impact direct asupra mediului. Scopul acestui referat este de a analiza strategiile care transformă conceptele teoretice de sustenabilitate în deprinderi practice de viață.

2. Obiectivele educației ecologice în context tehnologic

- **Formarea spiritului de economisire:** Utilizarea rațională a materiilor prime, a energiei și a apei.
- **Înțelegerea ciclului de viață al produsului:** De la extracția resurselor, la fabricare, utilizare și post-utilizare (reciclare/deșeu).
- **Dezvoltarea creativității ecologice:** Capacitatea de a recondiționa obiecte sau de a crea produse noi din materiale recuperate.

3. Strategii didactice specifice

A. Învățarea bazată pe proiect (Project-Based Learning)

Aceasta este strategia „rege” în educația tehnologică. Elevii nu doar învață despre mediu, ci acționează asupra lui.

- **Aplicație practică:** Proiectul „*Locuința Verde*”. Elevii proiectează macheta unei case care utilizează energie solară (panouri simulate), colectează apa de ploaie și este izolată termic cu materiale sustenabile.
- **Beneficiu:** Dezvoltă viziunea sistemică și abilitățile de planificare.

B. Studiul de caz și Analiza de impact

Elevii analizează situații reale (ex: impactul unei fabrici locale asupra unui râu sau beneficiile colectării selective în școală).

- **Metoda:** Se prezintă date statistice sau imagini „înainte și după” implementarea unei tehnologii ecologice.
- **Beneficiu:** Dezvoltă gândirea critică și capacitatea de argumentare.

C. Învățarea prin descoperire și Experimentul

În laboratorul de tehnologie, elevii pot testa proprietățile materialelor biodegradabile versus cele sintetice.

- **Aplicație practică:** Testarea timpului de degradare a diferitelor tipuri de ambalaje în sol (experiment pe termen lung) sau realizarea de hârtie reciclată manual.

D. Metoda „Design Thinking” pentru Sustenabilitate

Elevii identifică o problemă de mediu în școala lor (ex: risipa de hârtie la imprimantă) și parcurg etapele: Empatie -> Definire -> Ideare -> Prototip -> Testare.

4. Mijloace de învățământ și resurse

Pentru eficiența strategiilor, se recomandă utilizarea:

- **Platformelor digitale:** Aplicații de calcul al amprente de carbon.
- **Kit-urilor tehnologice:** Seturi pentru energii regenerabile (mici turbine eoliene, circuite cu celule fotovoltaice).
- **Materialelor recuperabile:** Carton, mase plastice, resturi textile pentru orele de aplicații practice.

Exemple de proiecte pe nivele de clasă (Gimnaziu)

Clasa	Tematică din Programă	Proiect Ecologic Propus	Activitate Practică
Clasa a V-a	Măsurători, unelte și materiale (hârtie, lemn)	„Atelierul de Reciclare Creativă”	Elevii produc hârtie manuală din resturi de ziare/caiete vechi și creează felicitări sau semne de carte folosind elemente naturale (frunze presate).
Clasa a VI-a	Energie, tehnologii de transport	„Orașul Solar / Eolian”	Construirea de machete dotate cu circuite electrice simple alimentate de mini-panouri solare sau turbine din plastic recuperat (doze/PET).
Clasa a VII-a	Tehnologii agricole și alimentare	„Mini-grădina Verticală / Hidroponică”	Realizarea unor sisteme de creștere a plantelor aromatice folosind bidoane de plastic suspendate și sisteme de irigare prin picurare din perfuzii vechi sau fitile.

**Clasa
a
VIII-a**

Domenii
profesionale și
antreprenoriat

**„Start-up
Eco-
Responsabil”**

Elaborarea unui plan de afaceri pentru un produs realizat din deșeuri (ex: sacoșe din tricouri vechi, mobilier din paleți) și calcularea „prețului verde” (cost vs. beneficiu de mediu).

Implementarea acestor proiecte la clasă demonstrează utilitatea **economiei circulare**. Elevul nu mai privește deșeurile ca pe un rest inutil, ci ca pe o resursă valoroasă. De exemplu, la clasa a VII-a, prin realizarea grădinilor verticale, elevul înțelege nu doar tehnologia agricolă, ci și importanța reducerii consumului de apă și a spațiului verde în mediul urban.”

5. Concluzii

Strategiile didactice utilizate la Educația Tehnologică trebuie să migreze de la modelul tradițional „explicativ” către unul „interactiv-creativ”. Prin aplicarea acestor metode, elevul încetează să mai fie un consumator pasiv, devenind un „prosumator” responsabil, capabil să ia decizii tehnologice care să protejeze mediul înconjurător.

În contextul actual, utilizarea strategiilor moderne în cadrul orelor de Educație Tehnologică transformă mediul dintr-un subiect de studiu abstract într-un **spațiu de lucru**. Elevul nu mai învață doar *de ce* trebuie protejată natura, ci învață *cum* să utilizeze instrumentele tehnice pentru a minimiza amprenta de carbon a activităților sale zilnice.

Implementarea strategiilor didactice activ-participative în educația ecologică la disciplina *Educație tehnologică și aplicații practice* conduce la următoarele concluzii fundamentale:

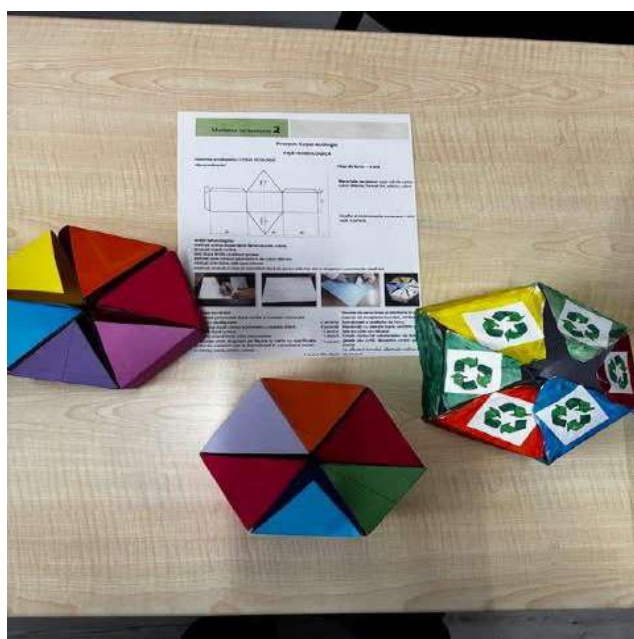
1. **Schimbarea de paradigmă:** Educația tehnologică încetează să mai fie doar despre „cum se fabrică un obiect”, devenind despre „cum influențează acest obiect echilibrul planetei”. Trecerea de la metodele expositive la cele bazate pe proiecte transformă elevul dintr-un observator într-un mic inginer sustenabil.
2. **Dezvoltarea competențelor transversale:** Prin activități de tip upcycling sau design de sisteme verzi, elevii își dezvoltă simultan gândirea critică, responsabilitatea civică și creativitatea tehnică, competențe esențiale pe piața muncii viitoare (economia verde).
3. **Impactul comportamental:** Aplicarea practică a conceptelor ecologice în laboratorul de tehnologie are o rată de transfer mult mai mare în viața cotidiană. Un elev care a construit un sistem de irigații prin picurare sau o machetă solară va înțelege mult mai profund necesitatea conservării resurselor decât unul care a memorat doar definiții.

4. **Rolul cadrului didactic:** Succesul educației ecologice depinde de capacitatea profesorului de a face legătura între inovația tehnologică și etica față de mediu, oferind elevilor modele de bune practici prin proiecte cu relevanță imediată în comunitate.

5. **7. Bibliografie**

1. **Ministerul Educației** – *Programa școlară pentru disciplina Educație tehnologică și aplicații practice (Gimnaziu)*, București, 2017.
2. **Cucoș, Constantin** – *Pedagogie*, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2014.
3. **Istrate, O.; Velea, L.** – *Ghid de bune practici pentru educație ecologică și dezvoltare durabilă*, Proiectul EDUCRED, 2021.
4. **Stoica, M.** – *Pedagogie și didactică*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2004.
5. **UNESCO** – *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*, Paris, 2017.
6. **Resurse online:**
 - *Didactic.ro* – Comunitatea cadrelor didactice (proiecte de specialitate).
 - *Green Report* – Resurse privind tehnologiile verzi și impactul asupra mediului.

COȘUL ECOLOGIC – activitate practică clasa a VI a

Energia verde – activitate clasa a VIII a

EDUCAȚIE CREATIVĂ PENTRU COPIII DE AZI

Vamvu Nicoleta, Școala Gimnazială Novaci

„Explorarea metodelor și strategiilor prin care educația creativă modelează gândirea, atitudinile și abilitățile generației tinere, pregătind-o pentru o lume în continuă schimbare.”

Introducere

În societatea contemporană, caracterizată prin schimbări rapide și dezvoltare tehnologică accelerată, educația nu mai poate avea ca scop doar transmiterea informațiilor. Tinerii au nevoie să își dezvolte capacitatea de a gândi critic, de a rezolva probleme complexe și de a se adapta la situații noi. În acest context, educația creativă reprezintă o abordare modernă care încurajează originalitatea, imaginația și participarea activă a elevilor în procesul de învățare. Prin metode și strategii specifice, aceasta contribuie la formarea unei generații capabile să răspundă provocărilor viitorului.

Ce este educația creativă?

Educația creativă este un proces educațional care pune accent pe dezvoltarea potențialului individual al fiecărui elev, stimulând gândirea originală și capacitatea de a găsi soluții inovatoare. Spre deosebire de metodele tradiționale, care se bazează în principal pe memorare și reproducerea informațiilor, educația creativă promovează explorarea, experimentarea și învățarea prin descoperire.

Această formă de educație urmărește să creeze un mediu în care elevii să se simtă liberi să își exprime ideile, să pună întrebări și să își asume riscuri intelectuale fără teama de a greși.

Metode și strategii ale educației creative

Una dintre cele mai eficiente metode este învățarea prin proiecte. În cadrul acesteia, elevii lucrează individual sau în echipă pentru realizarea unor proiecte care implică cercetare, planificare și prezentarea rezultatelor. Această metodă dezvoltă creativitatea, responsabilitatea și capacitatea de colaborare.

O altă strategie importantă este brainstormingul, care încurajează generarea unui număr mare de idei într-un timp scurt. Prin această metodă, elevii învață să gândească liber, să accepte perspective diferite și să găsească soluții inovatoare la diverse probleme.

Jocurile educative și activitățile interactive reprezintă, de asemenea, instrumente valoroase ale educației creative. Acestea transformă procesul de învățare într-o experiență plăcută și motivantă, contribuind la dezvoltarea imaginației și a spiritului de inițiativă.

Învățarea bazată pe rezolvarea problemelor este o altă strategie eficientă. Elevii sunt puși în situația de a analiza situații reale și de a identifica soluții argumentate. Astfel, ei își dezvoltă gândirea critică și capacitatea de luare a deciziilor.

Utilizarea tehnologiilor digitale completează procesul educativ creativ. Platformele interactive, aplicațiile educaționale și resursele multimedia permit personalizarea învățării și stimulează implicarea activă a elevilor.

Impactul asupra gândirii tinerilor

Educația creativă influențează profund modul în care tinerii gândesc și interpretează realitatea. Ea dezvoltă gândirea critică, prin încurajarea analizei informațiilor și a formulării propriilor opinii. Elevii nu mai sunt simpli receptori ai cunoștințelor, ci participanți activi la construirea acestora.

În același timp, educația creativă stimulează gândirea divergentă, adică abilitatea de a genera multiple soluții pentru aceeași problemă. Această competență este esențială într-o lume în care flexibilitatea și inovarea sunt tot mai apreciate.

De asemenea, tinerii învață să privească greșelile ca oportunități de învățare și dezvoltare, ceea ce contribuie la creșterea încrederii în propriile forțe și la dezvoltarea unei mentalități orientate spre progres.

Influența asupra atitudinilor

Prin metodele sale, educația creativă contribuie la formarea unor atitudini pozitive față de învățare și față de societate. Elevii devin mai curioși, mai motivați și mai deschiși către experiențe noi. Ei învață să colaboreze, să respecte opiniile celorlalți și să comunice eficient.

Totodată, această formă de educație promovează toleranța, empatia și respectul pentru diversitate. Activitățile de grup și proiectele comune îi ajută pe tineri să înțeleagă importanța cooperării și a responsabilității sociale.

O altă atitudine dezvoltată prin educația creativă este autonomia. Elevii sunt încurajați să ia inițiative, să își gestioneze propriul proces de învățare și să își asume responsabilitatea pentru rezultatele obținute.

Dezvoltarea abilităților necesare viitorului

Educația creativă contribuie la formarea unor competențe esențiale pentru secolul XXI. Printre acestea se numără creativitatea, comunicarea, colaborarea și gândirea critică. Aceste abilități sunt tot mai căutate pe piața muncii și reprezintă factori importanți pentru succesul profesional.

În plus, elevii își dezvoltă capacitatea de adaptare la schimbare și de învățare continuă. Ei devin mai pregătiți să facă față provocărilor unei societăți aflate într-o permanentă transformare.

Prin activități practice și experiențe autentice de învățare, tinerii dobândesc competențe de rezolvare a problemelor, leadership și management al timpului, care îi vor ajuta atât în viața profesională, cât și în cea personală.

Concluzie

Educația creativă reprezintă o componentă esențială a formării generației tinere. Prin metode precum învățarea prin proiecte, brainstormingul, jocurile educative și rezolvarea de probleme, aceasta contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a atitudinilor pozitive și a competențelor necesare în societatea modernă. Astfel, educația creativă nu doar transmite cunoștințe, ci formează indivizi capabili să gândească independent, să inoveze și să participe activ la dezvoltarea comunității și a societății în ansamblu.

Bibliografie

John Dewey, *Democracy and Education*, The Macmillan Company, New York, 1916.

Howard Gardner, *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*, Basic Books, New York, 2011.

Ken Robinson, *Out of Our Minds: Learning to be Creative*, Capstone Publishing, 2011.

Mihaly Csikszentmihalyi, Creativitatea. Psihologia descoperirii și a invenției, Editura Polirom, Iași, 2017.

Edward de Bono, Lateral Thinking: Creativity Step by Step, Harper & Row, New York, 1970.

Lev Vygotsky, Imagination and Creativity in Childhood, Journal of Russian and East European Psychology, 2004.

UNESCO, Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives, Paris, 2017.

OECD, The Future of Education and Skills 2030, Paris, 2018.

[Ministerul Educației](#), accesat la data redactării referatului.

[UNESCO Education](#), accesat la data redactării referatului.

REPERE PENTRU UN VIITOR ÎN SCHIMBARE

Rolul educației creative în modelarea gândirii și abilităților generației tinere la vârsta școlară mică

*Prof.înv.primar , Vîlceanu Ecaterina
Școala Gimnazială „ Nicolae Costescu „ Bolboși, jud. Gorj*

Vârsta școlară mică reprezintă perioada celor mai intense achiziții cognitive, psiho-motorii și socio-emoționale. În această etapă, curiozitatea nativă a copilului este la cote maxime. Totuși, adesea, tranziția de la grădiniță (unde jocul era activitatea fundamentală) la școală (unde domină rigoarea formală) poate produce o fractură în apetitul creativ al elevului.

Într-o lume marcată de digitalizare și transformări imprevizibile, învățământul primar nu mai are doar rolul tradițional de a alfabetiza (a învăța scrisul, cititul și socotitul), ci și pe acela de a pune bazele **alfabetizării creative**. Educația creativă la clasele CP-IV reprezintă o strategie esențială pentru a transforma sala de clasă dintr-un spațiu al reproducerii, într-un laborator al explorării, pregătind copiii pentru o societate dinamică.

1. Reconfigurarea gândirii: De la gândirea concret-intuitivă la flexibilitatea cognitivă

Conform psihologiei evolutive, elevul din ciclul primar se află în stadiul operațiilor concrete. Educația creativă folosește acest avantaj, transformând manipularea obiectelor și experiențele directe în piloni ai gândirii logice și divergente.

Stimularea gândirii divergente prin joc didactic

Spre deosebire de sarcinile standardizate cu un singur răspuns corect, metodele creative propun întrebări deschise. Activități de tipul: „În câte moduri diferite putem folosi o agrafă de birou?” sau „Ce s-ar întâmpla dacă gravitația ar dispărea pentru o oră?” forțează creierul copilului să caute rute neuronale alternative. Acest exercițiu constant previne rigiditatea mentală și dezvoltă fluiditatea ideatică.

Rezolvarea creativă de probleme (Creative Problem Solving)

La disciplinele fundamentale precum Matematica și Explorarea Mediului, creativitatea se traduce prin capacitatea de a găsi strategii proprii de calcul sau rezolvare. Atunci când profesorul încurajează elevul să explice „Cum ai gândit tu această problemă?”, chiar dacă metoda nu este cea din manual, se stimulează metacogniția – conștientizarea propriilor procese de gândire.

2. Modelarea atitudinilor: Formarea rezilienței și a curajului de a încerca

La vârsta de 7-10 ani, stima de sine și atitudinea față de învățare sunt extrem de fragile. Modul în care școala gestionează succesul și eșecul va modela profilul emoțional al viitorului adult.

- **Normalizarea „greșelii” ca instrument de învățare:** În învățământul primar creativ, greșeala nu este un capăt de drum penalizat cu roșu, ci un punct de plecare pentru o nouă descoperire. Această abordare dezvoltă ceea ce psihologul Carol Dweck numește „growth mindset” (mentalitate de creștere) – convingerea că abilitățile se dezvoltă prin efort și exercițiu, nu sunt fixe.
- **Păstrarea uimirii și a curiozității:** Copilul mic învață prin uimire. Strategiile creative mențin viu acest instinct prin experimente simple (de exemplu, dizolvarea substanțelor, observarea germinației boabelor de fasole), transformând învățarea dintr-o obligație, într-o aventură.
- **Dezvoltarea inițiativei:** Oferindu-le elevilor libertatea de a alege (cum să deseneze o poveste, ce rol să joace într-o scenetă), aceștia își asumă responsabilitatea alegerii, devenind actori activi ai propriei formări.

3. Abilitățile micului școlar: Competențe transversale pentru secolul XXI

Programa pentru învățământul primar urmărește formarea celor 8 competențe-cheie europene. Educația creativă le integrează holistic, adaptându-le la nivelul de înțelegere al copiilor:

Abilitate cultivată	Strategie specifică în ciclul primar	Impact pe termen lung
Colaborare și empatie	Proiecte de grup realizate prin tehnica mozaicului (Jigsaw) sau construcții colective (machete, afișe).	Capacitatea de integrare socială, negociere și rezolvare pașnică a conflictelor de joacă/lucru.
Comunicare multimodală	Teatru de păpuși, povestiri create pe baza unor imagini lacunare, benzi desenate realizate de elevi.	Exprimare liberă, vocabular nuanțat și depășirea tracului în public de la o vârstă fragedă.
Gândire critică timpurie	Sortarea informațiilor (Adevărat/Fals), analiza personajelor din basme din perspective morale diferite (Ex: A fost lupul doar flămând sau rău?).	Rezistența la manipulare, capacitatea de a distinge realitatea de ficțiune în mediul online.

4. Strategii și metode creative aplicate la clasele CP-IV

Implementarea educației creative la clasele primare solicită un arsenal metodologic adaptat caracterului dinamic al acestei vârste:

A. Metode bazate pe poveste și metaforă

- **Metoda Frisco:** Elevii analizează o situație de poveste interpretând roluri specifice: Tradiționalistul, Exuberantul, Pesimistul, Optimistul. Este o metodă excelentă la disciplinele Limba și literatura română sau Dezvoltare personală.
- **Tehnica „Șase pălării gânditoare” (adaptată):** Folosirea unor pălării colorate fizice în clasă ajută copiii mici să își schimbe perspectiva controlat: pălăria roșie pentru ceea ce simt când ascultă o poezie, cea verde pentru ce final alternativ ar inventa.

B. Învățarea integrată și filosofia STEAM / STEAME

La nivel primar, materiile nu trebuie predate compartimentat. Învățarea integrată (de tipul Abilități practice îmbinate cu Matematică și Muzică) este forma ideală de stimulare a creativității. De exemplu, în cadrul unei unități tematice despre „Toamnă”, elevii pot măsura frunze (Matematică), pot studia structura lor (Științe), pot compune un text scurt (Limba română) și pot realiza un colaj din elemente naturale (AVAP).

C. Gamificarea (Învățarea prin joc)

Jocul nu trebuie să dispară în clasa I, ci trebuie să devină didactic. Folosirea ghicitorilor, a jocurilor de rol, a vânătorilor de comori matematice (scavenger hunt) în curtea școlii sau a aplicațiilor digitale educaționale interactive transformă efortul cognitiv într-o experiență profund plăcută și memorabilă.

Concluzii. Profesorul din învățământul primar ca arhitect al viitorului

Educația creativă în învățământul primar nu înseamnă haos sau lipsă de disciplină, ci reprezintă o structură flexibilă, adaptată nevoilor psiho-fiziologice ale copilului de azi. Pentru a modela o generație capabilă să facă față unei lumi în continuă schimbare, cadrul didactic din învățământul primar trebuie să își asume rolul de facilitator și partener de joc didactic.

Investind în creativitate la vârsta școlară mică, ne asigurăm că punem bazele unor minți flexibile, reziliente și profund umane. Copilul care învață astăzi la școală să gândească liber, să asocieze curajos ideile și să nu se teamă de greșeli va fi adultul de mâine capabil să inoveze, să se reinventeze profesional și să navigheze cu succes prin meandrele unui viitor imprevizibil.

PROIECT EDUCAȚIONAL-„100 DE ZILE DE ȘCOALĂ”

prof.înv.primar Vîrtan Magdalena

Liceul Teoretic Murfatlar

SCOPUL: conștientizarea statutului de școlar; bucuria de a sărbători împreună o sută de zile de școală prin activități diverse, dar și creșterea prestigiului clasei și a școlii în rândul comunității. Marcarea acestui important eveniment prin activități desfășurate în cadru solemn.

Elevii vor participa la o activitate integrată în care vor îmbina conținuturi însușite la disciplinele- Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului, Dezvoltare personală, Muzică și mișcare

Ideea de a sărbători primele 100 de zile din viața unui școlar este preluată din alternativa educațională step by step. Începerea școlarității este o perioadă mai delicată deoarece copiii se despart de mediul preșcolar cunoscut și își asumă statutul de școlari, pornesc pe un alt drum, al școlarității, presărat cu noi aventuri.

Au fost voci care au întrebat **”De ce 100 de zile?”**, iar răspunsul ar fi că este o perioadă suficient de lungă de timp, deoarece se referă la 100 de zile în care elevii au mers efectiv la școală, fără a socoti week-end-urile, vacanțele și zilele libere, o perioadă în care au avut timp să se cunoască, să devină parte a școlii, să se simtă școlari.

Dacă ar fi să ne referim strict la numărul 100 am putea merge mai departe și să ne gândim la cifrele din care este compus. Cifra 1 înseamnă noi începuturi, un punct de plecare, încredere în sine, creștere și dezvoltare, motivație, acțiune și împlinire. Cifra 0 înseamnă energie, perfecțiune, întreg, mărește influența și semnificația numărului lângă care apare. Numărul 100 este un semn că există capacitatea de a depăși obstacolele care îți apar.

Proiectul **„100 de zile de școală”** se adresează în primul rând elevilor de la clasa pregătitoare,dar și părinților acestora,devenind o modalitate de a se cunoaște mai bine,de a arăta valoarea lor împreună,părinți și copii,un mod de exprimare prin intermediul artei.

Copiii au participat cu mare entuziasm la această activitate cu caracter extracurricular, care a avut ca scop creșterea calitativă a actului învățării. Creativitatea elevilor a fost promovată și stimulată prin prezentarea proiectelor **100 de zile de școală** , în a căror realizare am implicat părinții în ideea de a petrece timp de calitate în familie. În cele 100 de zile care au trecut de la începutul anului școlar, am avut momente în care am învățat să fim prieteni, ne-am bucurat de fiecare zi petrecută împreună, de zâmbetele și de voioșia care ne înconjoară, învățând mereu ceva folositor. Zi de zi s-au pregătit pentru marea sărbătoare învățând litere, cifre, poezii, cântece, povești.

Momentul așteptat și provocator a fost prezentarea colecțiilor de 100 de obiecte. Și, pentru că această activitate a avut și aspectul unei aniversări, am avut parte de cea mai frumoasă petrecere.

În școala primară se învață elementele cele mai simple ale limbajului artistic, se educă și se formează o serie de procese psihice intelectuale, afective și motivaționale, care sunt foarte importante în actul creator. Consider că genul acesta de activități sunt foarte importante pentru identificarea propriilor valori ale elevilor și a grupului din care fac parte.

Materialele reciclabile sunt și ele o sursă de inspirație pentru a crea diferite obiecte: sticlele de plastic, paiele, dopurile, baloanele, cutiile de carton, chibrituri, elastice, pahare din plastic, sârme, cârlige.

Aceste proiecte promovează învățarea prin experiment, determină găsirea de soluții pentru rezolvarea unor probleme, integrează arta cu știința într-un mod ”fun”, încurajează curiozitatea și gândirea analitică, oferă control mai mare asupra învățării. Copiii trebuie încurajați să gândească profund, să devină inovatori, să experimenteze.

Bibliografie:

- Ciolan, L . (2008), „Învățarea integrată – fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Editura Polirom, Iași;
- Manolescu, M., (2004), „Curriculum pentru învățământul primar și preșcolar. Teorie și practică”, Universitatea din București, Editura Credis.
- www.twinkl.ro

Gestionarea furiei

Vlad Camelia Livia, G.P.P. „Trenulețul vceseliei”, Bistrița

Model de activitate didactică

Nivel de vârstă: Grupa mijlocie / mare (4-6 ani)

Tema anuală: Cine sunt/suntem?

Tema săptămânii: Lumea emoțiilor mele

Categoria de activitate:

Activitate pentru Dezvoltare Personală (ADP) + Domeniul Om și Societate (DOS)

Forma de realizare:

Activitate integrată (Lectura educatoarei + Joc de rol + Activitate practic-creativă)

Tema activității: „*Ariciul Aris și balonul furiei*” (Poveste terapeutică adaptată)

Obiective operaționale

La finalul activității, copiii vor fi capabili:

- să identifice emoția de furie pe baza indicilor din poveste (expresia feței personajului, acțiuni).
- să exprime verbal cel puțin o cauză care îi face pe ei sau pe personaje să simtă furie.
- să aplice o tehnică fizică de calmare (respirația profundă) demonstrată în timpul activității.
- să colaboreze în grup pentru a crea „Copacul soluțiilor calme”.

Strategii didactice

Metode și procedee: Povestirea, conversația euristică, explozia stelară (întrebări ghidate), jocul de rol, tehnica „Semaforului emoțiilor”.

Mijloace de învățământ: O mascotă (un arici de pluș sau o marionetă), baloane colorate, jetoane cu fețe cu diverse emoții, un poster mare cu un copac desenat, frunze de hârtie decupate.

Desfășurarea activității

Captarea atenției și introducerea în temă (5 min)

Educatoarea intră în grupă ținând în mână o marionetă - Ariciul Aris. Aris are o față încruntată (sprâncenele îmbinate, gura linie).

Dialog: „Copii, Aris a venit astăzi la noi supărat. Uitați-vă la fața lui. Are țepii ridicați și pumnii strânși. Ce credeți că simte el?” (Se ghidează copiii spre cuvântul *Furie*).

Anunțarea temei și a obiectivelor (2 min)

Educatoarea le spune copiilor că astăzi vor asculta povestea lui Aris pentru a afla de ce s-a înfuriat și, mai ales, cum putem să îl ajutăm (și cum ne putem ajuta pe noi) să redevenim calmi.

Dirijarea învățării - Lectura poveștii terapeutice (10 min)

Povestea pe scurt: Aris dorea să construiască cel mai înalt turn din cuburi. Turnul s-a dărâmat de două ori. A treia oară, un iepuraș a trecut în fugă și i-a dărâmat din greșeală cuburile. În acel moment, în pieptul lui Aris a apărut un „balon roșu al furiei” care a început să se umfle. Aris a vrut să strige și să lovească, dar bufnița cea înțeleaptă l-a învățat un secret: „*Când balonul din piept se umflă, trage aer pe nas ca și cum ai mirosi o floare, și scoate-l pe gură încet, ca și cum ai stinge o lumânare, până când balonul se dezumflă.*”

În timpul lecturii, educatoarea face pauze scurte pentru a mima alături de copii respirația bufniței (Mirosim floarea → Stingem lumânarea).

Obținerea performanței și asigurarea feedback-ului (10 min)

Discuție ghidată: Ce s-a întâmplat cu turnul lui Aris? Cum s-a simțit el când iepurașul i-a dărâmat cuburile? Voi v-ați simțit vreodată ca Aris? Când? Ce l-a învățat bufnița să facă pentru a se calma?

Jocul „Balonul de săpun”: Fiecare copil primește imaginar un balon al furiei în piept. Toți copiii mimează furia (încruntă frunțile), iar la semnalul educatoarei aplică tehnica: inspiră adânc (miros floarea) și expiră lung (sting lumânarea), relaxându-și corpul.

Retenția și transferul - Activitate practică (10 min)

„Copacul Soluțiilor Calme”: Copiii primesc câte o frunză din hârtie verde. Pe masă se află jetoane cu imagini (un copil care desenează, un copil care numără până la 10, un copil care cere o îmbrățișare, un copil care lovește o jucărie).

Fiecare copil alege o imagine care reprezintă o metodă *bună/pozitivă* de a se calma (de exemplu: a desena, a cere o îmbrățișare, a respira) și o lipește pe frunza lui.

Toate frunzele sunt lipite apoi pe posterul cu copacul din grupă. „Acesta este copacul nostru. Când cineva din grupă se simte furios, vine aici și își alege o soluție ca să se calmeze.”

Încheierea activității și evaluarea (3 min)

Ariciul Aris (marioneta) le mulțumește copiilor pentru că acum are fața zâmbitoare și le oferă câte un abțibild cu o „față veselă și calmă”.

Se fac aprecieri globale și individuale asupra modului în care copiii au participat și au mimat exercițiile de relaxare.

Bibliografie:

Bocoș, M., Avram, I., Catalano, H., Someșan, E., Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.

Catrinel, Ș., Eva, K., Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari. Ghid practic pentru educatori, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2010.

Choux, Nathalie, Emoțiile lui Noni. Sunt invidios / Sunt furios, Editura Univers Enciclopedic Junior, București, 2020.

EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ PRIN ACTIVITATEA INTEGRATĂ „LALEAUA ȘI PLOAIA”

VRÎNCEANU NICOLETA

GRĂDINIȚA PP 2/STRUC. GRĂDINIȚA PP 1 CARANSEBEȘ

Educația contemporană pune un accent deosebit pe dezvoltarea creativității încă din perioada preșcolară, considerând-o o competență esențială pentru adaptarea la schimbările rapide ale societății. Prin activități care stimulează imaginația, exprimarea liberă și explorarea, copiii își dezvoltă capacitatea de a găsi soluții originale, de a comunica eficient și de a colabora cu cei din jur.

În învățământul preșcolar, activitățile integrate oferă contexte autentice de învățare, în care conținuturile din diferite domenii experiențiale se completează reciproc. Integrarea Domeniului Limbă și Comunicare (DLC) cu Domeniul Estetic și Creativ (DEC) facilitează dezvoltarea armonioasă a copilului, stimulând atât competențele de comunicare, cât și expresivitatea artistică.

Creativitatea poate fi cultivată prin utilizarea unor metode active și interactive, care permit copilului să experimenteze, să descopere și să creeze. Activitățile artistico-plastice bazate pe tehnici neconvenționale reprezintă o modalitate eficientă de valorificare a potențialului creativ, oferind copiilor libertatea de a-și exprima ideile și emoțiile într-o manieră personală.

În vederea promovării educației creative, am desfășurat activitatea integrată DLC + DEC cu tema: „Laleaua și ploaia”, având ca scop dezvoltarea capacității de exprimare orală și stimularea creativității prin activități artistico-plastice iar ca obiective operaționale:

- O1** – să identifice și să denumească elementele observate în ilustrațiile prezentate;
- O2** – să formuleze propoziții simple și dezvoltate pentru construirea poveștii colective;
- O3** – să participe activ la realizarea poveștii, exprimând idei și opinii proprii;
- O4** – să răspundă adecvat la întrebările adresate de educatoare cu privire la conținutul poveștii;
- O5** – să utilizeze corect materiale și instrumente specifice activității artistico-plastice;
- O6** – să realizeze o compoziție plastică reprezentând laleaua și ploaia prin utilizarea tehnicilor neconvenționale de pictură cu furculița și cu buretele;
- O7** – să manifeste creativitate și originalitate în realizarea lucrării.

De asemenea, în cadrul activității integrate „Laleaua și ploaia”, au fost valorificate metode și procedee didactice active, precum conversația euristică, observarea dirijată, povestirea creată după imagini, brainstormingul și exercițiul practic. Acestea au încurajat participarea activă a copiilor la construirea poveștii și la realizarea produsului artistic. Totodată, utilizarea unor materiale didactice de calitate – ilustrații sugestive, imagini atractive, materiale variate pentru pictură și instrumente adaptate vârstei copiilor – a creat un

mediu de învățare stimulativ și a favorizat exprimarea creativă, originalitatea și implicarea fiecărui copil în activitate.

Activitatea a debutat cu crearea unei povești colective pornind de la ilustrații sugestive care reprezentau o lălea și elemente specifice fenomenului ploii. Prin intermediul întrebărilor adresate de educatoare, copiii au fost încurajați să observe imaginile, să formuleze idei, să stabilească legături între personaje și evenimente și să contribuie la construirea firului narativ.

Povestea „Lăleaua și ploaia” a fost realizată de copii prin exprimarea liberă a gândurilor și imaginației lor, educatoarea având rolul de facilitator al comunicării și al organizării ideilor. Această abordare a stimulat creativitatea verbală, dezvoltarea vocabularului, exprimarea coerentă și încrederea copiilor în propriile capacități de comunicare.

Pornind de la povestea creată, s-a realizat o conversație prin care copiii au identificat personajele, au descris întâmplările și au exprimat sentimente și impresii referitoare la acțiune. Activitatea a oferit oportunități de dezvoltare a gândirii creative și a capacității de a găsi soluții și continuări originale ale poveștii.

În cadrul activității artistico-plastice, copiii au realizat lucrarea „Lăleaua și ploaia” utilizând tehnici combinate de pictură. Pentru reprezentarea lălelei au folosit pictura cu furculița, iar pentru redarea ploii au utilizat pictura cu buretele. Folosirea acestor tehnici neconvenționale a stimulat interesul și curiozitatea copiilor, oferindu-le posibilitatea de a experimenta și de a crea produse originale.

Evaluarea s-a realizat continuu, pe parcursul întregii activități, prin observarea sistematică a comportamentului și a implicării copiilor în sarcinile propuse. Au fost urmărite capacitățile acestora de a observa imaginile, de a participa la construirea poveștii, de a formula răspunsuri adecvate și de a utiliza materiale și tehnici specifice activității artistico-plastice.

Pe parcursul activității, educatoarea a oferit feedback pozitiv și încurajări, stimulând participarea activă, exprimarea liberă a ideilor și încrederea copiilor în propriile capacități. Evaluarea formativă s-a realizat prin întrebări, conversații și aprecieri verbale adaptate nivelului de vârstă al copiilor.

La finalul activității, lucrările realizate au fost expuse într-o mini-expoziție, iar copiii au fost încurajați să le observe, să le descrie și să exprime aprecieri pozitive cu privire la propriile creații și la cele ale colegilor. Prin intermediul acestei forme de evaluare, au fost valorificate originalitatea, efortul depus și creativitatea fiecărui copil.

Rezultatele evaluării au evidențiat dezvoltarea capacităților de comunicare, a imaginației și a expresivității artistice, precum și participarea cu interes și entuziasm la activitate. Evaluarea a avut un caracter stimulativ și formativ, contribuind la consolidarea încrederii în sine și a motivației pentru învățare.

Concluzii:

Activitatea integrată „Lăleaua și ploaia” demonstrează importanța utilizării metodelor creative în procesul educațional preșcolar. Îmbinarea povestirii create cu tehnicile neconvenționale de pictură a stimulat imaginația, comunicarea și exprimarea artistică a copiilor, oferindu-le oportunități autentice de explorare și învățare.

Rezultatele obținute confirmă faptul că educația creativă contribuie la dezvoltarea gândirii flexibile, a încrederii în sine și a capacității de adaptare la situații noi. Prin astfel de activități, preșcolarii sunt încurajați să descopere, să creeze și să participe activ la propriul proces de formare, pregătindu-se pentru provocările unei lumi aflate în continuă schimbare.

Bibliografie:

Breben, Silvia; Gongea, Elena; Ruiiu, Georgeta; Fulga, Mihaela, *Metode interactive de grup – ghid metodic*, Editura Arves, Craiova, 2007, pp. 15–28.

Glava, Adina; Glava, Cătălin, *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, pp. 87–95.

Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009, pp. 112–118.

Curriculum pentru educație timpurie, Ministerul Educației, București, 2019, pp. 16–25.

Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, pp. 214–220.

Culorile viitorului: Educație creativă pentru copiii de azi

Prof.inv,primar: Roman Viorica Maria
Scoala Gimnaziala Sieut-structura Rustior

1. Introducere: Tabloul Lumii de Mâine

Trăim într-o eră a transformărilor profunde, în care tehnologia reconfigurează zilnic piața muncii, interacțiunile sociale și modul în care definim succesul. Într-un astfel de context, sistemul educațional tradițional – bazat adesea pe memorare și reproducere – își dezvăluie limitele.

Dacă trecutul a aparținut standardizării, viitorul aparține autenticității și inovației. Titlul „**Culorile viitorului**” este o metaforă pentru diversitatea cognitivă, adaptabilitate și, mai ales, pentru **creativitate** – acea „pensulă” cu care copiii de astăzi vor desena lumea de mâine. Educația creativă nu mai este un lux pedagogic sau o simplă activitate extrașcolară, ci o necesitate fundamentală de supraviețuire și dezvoltare armonioasă.

2. Ce Înseamnă Educația Creativă?

Educația creativă nu se rezumă la orele de desen sau muzică. Ea reprezintă o paradigmă educațională centrată pe elev, care stimulează gândirea divergentă (capacitatea de a găsi mai multe soluții pentru aceeași problemă) și inteligența emoțională.

Pilonii Educației Creative:

Gândirea critică și rezolvarea de probleme: Încurajarea copiilor să întrebe „De ce?” și „Cum altfel?”.

Învățarea experiențială: Trecerea de la teorie la practică prin experimente, proiecte și joc.

Interdisciplinaritatea: Conectarea științelor cu artele (abordarea STEAM: *Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics*).

Siguranța emoțională: Crearea unui mediu în care greșeala nu este pedepsită, ci privită ca o oportunitate de învățare.

3. De ce este Creativitatea „Culoarea” Esențială a Viitorului?

Într-o lume în care Inteligența Artificială (IA) și automatizarea pot prelua sarcini repetitive și analize de date complexe, calitățile pur umane devin cele mai valoroase active pe piața muncii.

„Creativitatea este inteligența care se distrează.” – Albert Einstein

Abilități Tradiționale (Risc de Automatizare) Abilități ale Viitorului (Educație Creativă)

Abilități Tradiționale (Risc de Automatizare)	Abilități ale Viitorului (Educație Creativă)
Memorarea datelor și formulelor	Gândirea conceptuală și inovarea
Executarea sarcinilor repetitive	Adaptabilitatea la schimbare rapidă
Lucrul izolat (individualism)	Colaborarea empatică și comunicarea
Respectarea strictă a tiparelor	Redefinirea problemelor și <i>design thinking</i>

Copiii educați creativ dezvoltă o **reziliență** crescută. Ei nu se tem de incertitudine, ci o privesc ca pe o pânză albă pe care pot experimenta.

4. Metode Practice de Stimulare a Creativității în Școală și Acasă

Pentru a transforma educația, este nevoie de acțiuni concrete atât din partea cadrelor didactice, cât și a părinților:

Metoda „Brainstorming-ului” fără judecată: Încurajarea ideilor absurde sau amuzante în faza inițială a unui proiect.

Educația prin joc (Gamification): Utilizarea jocurilor de rol, a simulărilor și a jocurilor de construcție pentru a explica concepte abstracte (de la geometrie la istorie).

Povestirea (Storytelling): Stimularea copiilor să își creeze propriile narațiuni, să schimbe finalul unor povești cunoscute sau să exprime emoții prin metafore.

Spații de învățare flexibile: Săli de clasă reconfigurabile, colțuri de lectură și acces la materiale diverse (lut, carton, instrumente digitale, elemente din natură).

5. Concluzii: Responsabilitatea Noastră de Azi

Copiii de astăzi vor profesa în meserii care momentan nici nu au fost inventate și vor folosi tehnologii care încă nu există pentru a rezolva probleme pe care noi încă nu le considerăm stringente.

A le oferi o educație rigidă înseamnă a-i pregăti pentru o lume care a dispărut deja. „Culorile viitorului” depind în totalitate de libertatea pe care le-o oferim azi de a

amesteca nuanțele, de a depăși conturul și de a experimenta. Investiția în educația creativă este, în fapt, singura strategie sigură pentru a crește o generație de adulți împliniți, inovatori și capabili să schimbe lumea în bine.

Bibliografie:

Dewey, John (1938). *Experience and Education*. New York: Kappa Delta Pi (Trad. română: *Educație și experiență*, Editura Didactică și Pedagogică, București).

Guilford, J.P. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. New York: McGraw-Hill.

Glăveanu, Vlad Petre (2020). *Creativity: A Very Short Introduction*. Oxford University Press.

Robinson, Sir Ken (2020). *Școli creative. Revoluția de la firul ierbii care transformă educația*. București: Editura Publica.

Torrance, E. Paul (1974). *The Torrance Tests of Creative Thinking*. Scholastic Testing Service.

World Economic Forum (2023). *The Future of Jobs Report 2023*. Cologny/Geneva: WEF. (Sursă digitală accesată în contextul analizei competențelor secolului XXI).